

VERZAMELING

VAN

WETTEN, BESLUITEN, VERORDENINGEN ENZ. HET LEGER BETREFFENDE;
ALSNEDE DE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN
VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BIJBLAD

BEHOORENDE BIJ DEN

MILITAIRE-SPECTATOR,

TIJDSCHRIFT VOOR HET NEDERLANDSCHE LEGER.

JAARGANG 1858.

TE BREDA,
BIJ BROESE & COMP.

1858.

REPUBLICAN PARTY

1892

THE REPUBLICAN PARTY
OF THE STATE OF NEW YORK
DO HEREBY NOMINATE
FOR GOVERNOR
JAMES B. HOGAN

AND FOR VICE GOVERNOR
JAMES B. HOGAN

AND FOR COMMISSIONER OF THE LAND OFFICE
JAMES B. HOGAN

AT A CONVENTION HELD AT
ALBANY, N. Y., ON THE 15TH DAY OF
MAY, 1892.

ATTEST:

I N H O U D.

A.

ADELBORSTEN.	Zie <i>Instituut te Willemsoord.</i>	
ADJUDANTEN.	Bepaling dat een van 's Konings Adjutanten den titel zal voeren van Eersten Adjutant. <i>Bestuit van den 28sten December 1857, N°. 156.</i>	Blz. 13.
—	Zie <i>Benoemingen.</i>	
ADMINISTRATIE.	Zie <i>Militaire Administratie.</i>	
AANBESTEDING.	Zie <i>Fourages.</i>	

B.

BENOEMING	van den luit.-genl. Baron FORSTNER VAN DAMBENOY tot Minister van Staat. <i>Bestuit van den 30sten November 1857, N°. 52.</i>	1.
—	van den genl.-majoor C. T. VAN MEURS, tot Minister van Oorlog. <i>Bestuit van den 26sten December 1857, N°. 30.</i>	13.
—	van twee adjutanten toegevoegd aan Z. K. H. den Prins van Oranje. <i>Bestuit van den 3den September 1858, N°. 36 B.</i>	60.
—	van den genl.-majoor H. F. K. DULCKER tot luit.-generaal en inspecteur van het wapen der Infanterie. <i>Circulaire van den 4den September 1858, N°. 10 B.</i>	62.
—	van Z. K. H. den Prins van Oranje, tot kommandant der Reserve-Brigade. <i>Bestuit van den 3den September 1858, N°. 13.</i>	62.
BOEKWERKEN.	Kennisgeving der uitgave eener <i>Handleiding tot de kennis der Krijgskunst. Circulaire van den 18den Maart 1858, N°. 2 B.</i>	26.
—	Idem, van de <i>Handleiding tot de kennis der waterbouwkunde. Circulaire van den 27sten April 1858, N°. 1 B.</i>	36.
—	Idem, van Hoofdst. VI en XIIIc. (<i>Draagbare wapens en geweer-makers-gereedschappen</i>) van den <i>Instructie-Inventaris. Circulaire van den 27sten Mei 1858, N°. 34 B.</i>	39.
—	Idem, van den volledige <i>Instructie-Inventaris. Circulaire van den 2den September 1858, N°. 19 B.</i>	64.
—	Idem, van den 4den druk van de <i>Beginselen der Meetkunst. Circulaire van den 23sten September 1858, N°. 2 B.</i>	74.
—	Idem, <i>Beginselen der Hoogere Stelkunst</i> door J. BADON GRUBEN. <i>Circulaire van den 22sten October 1858, N°. 2 B.</i>	82.
—	Idem, <i>Handleiding tot de beoefening der Dierkunde</i> door H. SCHLEGEL, 2 ^{de} deel. <i>Circulaire van den 17den November 1858, N°. 1 B.</i>	87.
—	Idem, <i>Handleiding tot de Aardrijkskunde</i> door D. A. A. VAN HEUSDEN. <i>Circulaire van den 8sten December 1858, N°. 2 B.</i>	87.
BEVORDERING	van Z. K. H. den Prins van Oranje tot generaal-majoor. <i>Bestuit van den 3den September 1858, N°. 4.</i>	59.
—	van den kolonel jhr. DE CASEMBROOT tot kommandeur der order van den Nederlandschen Leeuw. <i>Bestuit van den 3den September 1858, N°. 7.</i>	60.
—	van Z. K. H. den Prins van Oranje tot generaal-majoor bij het leger in Nederlandsch Indie. <i>Bestuit van den 3den September 1858, N°. 18.</i>	67.

C.

- CONSIGNATIE-KAS. Bepalingen nopens het registreren der bewijzen van overstorting van gelden. *Circulaire van den 8sten Februarij 1858, N°. 44 B.* Blz. 21.

D.

- DEPÔT VAN DESIEPLINE. Zie *Krijgstucht*.
 ———— Zie *Transporten*.
 ———— Zie *Reis- en verblijfskosten*.
 DRAAGBARE WAPENEN. Bepalingen nopens het onderhoud der geweren. *Circulaire van den 6den April 1858, N°. 7 B.* 29.

E.

- EEREPOSTEN. Zie *Garnizoensreglement*.
 EERVOL ONTSLAG van den luit.-generaal baron FORSTNER VAN DAMBENOY, als Minister van Oorlog en benoeming tot Minister van Staat. *Besluit van 30 November 1857, N° 52.* 1.
 ———— aan den luit.-generaal H. J. VERHORST, als Inspecteur van het wapen der Infanterie. *Circulaire van den 4den September 1858, N°. 10 B.* 61.
 EXERCITIE-REGLEMENTEN. Verkrijgbaarstelling van *Voorschriften voor de Veld- en Rijdende Artillerie. Circulaire van den 14. Augustus 1858.* 63.

F.

- FONDS VAN ONDEROFFICIEREN. Verslag der rekening en stand van het fonds op 31 December 1857. *Circulaire van den 22sten April 1858, N° 8 B.* 33.
 FOERAGES. Aanbesteding van 1 November 1858 tot 31 October 1859. *Circulaire van den 14den October 1858, N°. 38 B.* 83.

G.

- GARNIZOENS-REGLEMENT. Eereposten te verstrekken aan de Inspecteurs der verschillende wapenen. *Circulaire van den 10den April 1858, N°. 92 B.* 31.
 GEVANGENISSEN. Voorschriften betreffende de dienst der wachten bij gevangenis. *Besluit van den 13den Julij 1858, N°. 72.* 51.
 GRENADIERS EN JAGERS. Zie *Overplaatsingen*.

H.

- HOOG MILITAIR GERECHTSHOF. Maatregelen tot bezuiniging. *Besluit van den 4den Junij 1858, N°. 45.* 49.
 HOORNBLAZERS. Zie *Voorschrift*.
 HUISVESTING EN VOEDING. (Zie *Schadeloosstelling*).

I.

- INFANTERIE. Aanwijzingen nopens de instructie bij de onderscheidene korpsen infanterie. *Circulaire van den 16den Dec. 1857, N°. 3 B.* 6.
 ———— Bepalingen nopens de tirailleurs der 1ste klasse. Zie *Tirailleur*.

INKWARTIERING Verdeeling in de dorpen tusschen Franeker en Harlingen.
Circulaire van den 20sten Julij 1858, N°. 51 B. Blz. 57.

INSPECTIËN. Onderscheidene voorschriften naar aanleiding der rapporten nopens de inspectiën. *Circulaire van den 28sten December 1857, N°. 90 B.* » 14.

INSPECTEUR DER INFANTERIE. Zie *Benoemingen*.

INSPECTEURS. Zie *Garnizoens-Reglement*.

INSTITUUT TE WILLEMSOORD. Het reglement van krijgstucht voor het leger niet van toepassing op de Adelborsten met verlof. *Circulaire van den 27sten April 1858, N°. 44 B.* » 36.

INSTRUCTIE-INVENTARIS. Zie *Boekwerken*.
 ——— bij de Infanterie. Zie *Infanterie*.

K.

KAVALLERIE. Zie *Kleeding en Uitrusting*.
 ——— Voorschrift betrekkelijk het weghalen van den mest der paarden. *Circulaire van den 6den October 1858, N°. 74 B.* » 75.

KLEEDING- EN REPARATIEFONDS. Verschillende bepalingen betrekkelijk de soort en hoeveelheid der stoffen, de prijzen enz. *Circulaire van den 30sten Nov. 1857, N°. 25 B.* » 2.
 ——— Bepalingen betrekkelijk de inhouding op de soldij, ten behoeve van, en het uitbetalen van het te goed op dat Fonds. *Circulaire van den 44den September 1858, N°. 52 B.* » 68.
 ——— Zie *Militaire Administratie*.

KLEEDING EN UITRUSTING. Bepaling nopens het dragen der oranjesherp bij de kavallerie. *Circulaire van den 8sten Julij 1858, N°. 43 B.* » 46.

KOLONIALE DIENST. Voorschrift nopens het aannemen van manschappen. *Circulaire van den 2den April 1858, N°. 25 B.* » 28.
 ——— Verpleging der onderofficieren in eene garnizoens-infirmierie voor rekening van het koloniaal werfdepôt. *Circulaire van den 1sten Mei 1858, N°. 60 B.* » 37.
 ——— Verhooging der traktementen van de 1ste en 2de luitenanten. *Besluit van den 3den Julij 1858, N°. 85.* » 50.

KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE. Verhooging der toelage voor de kosten van het onderhoud en de reparatie der kleeding van de kweekelingen. *Besluit van den 6den Maart 1858, N°. 90.* » 23.

KRIJGSTUCHT. Nadere bepaling der aanschrijving van het Departement van Oorlog van 26 Julij 1852, N°. 43 B, nopens de manschappen der 2de klasse. *Circulaire van den 23sten Januarij 1858, N°. 56 B.* » 48.

KWEEKSCHOOL VOOR MILITAIRE GENESKUNDIGEN ('s Rijks) dienstbaar tot opleiding der jonge lieden tot officier van gezondheid in de West-Indische koloniën. *Besluit van den 24sten April 1858, N°. 53.* » 35.

L.

LANDSBEDIENINGEN. Benoembaarheid van vreemdelingen tot landsbedieningen. *Besluit van den 4den Junij 1858, N°. 46.* » 47.

M.

MEST. Bepalingen nopens het weghalen van den Mest. Zie *Kavallerie*.

MILITAIRE ADMINISTRATIE. Bepaling dat gedurende het jaar 1858 voor eerste uitrusting en voor het kleedings- en reparatiefonds enz. dezelfde toelagen zullen worden te goed gedaan en in rekening geleden. *Besluit van 23 November 1857, N°. 42.* » 2.

- MILITAIRE ADMINISTRATIE. Bepalingen nopens het bedrag der te doene inhoudingen. *Besluit van 21 Januarij 1858*, N°. 87. Blz. 17.
 ——— Bepaling nopens de keuring der goederen in de
 Magazijnen. *Circulaire van den 7den Julij 1858*, N°. 64 B. » 44.

N.

NORMAAL-SCHIETSCHOOL. Zie *Soldijen*.

O.

- OFFICIEREN. Bepaling nopens het geven van executie aan beschikkingen omtrent hoofd- en verdere officieren. *Circulaire van den 26sten Maart 1858*, N°. 24 B. » 27.
 ORDER VOOR het leger (Algemeene). Zie *Inspectiën*.
 OVERPLAATSINGEN bij het regiment grenadiers en jagers. *Besluit van den 26sten Februarij 1858*, N°. 64. » 21.

P.

- PATRONEN. Gewigt der lading. *Circulaire van den 21sten Mei 1858*, N°. 44 B. » 39.
 PENSIOENEN. Bepaling nopens het in dienst houden van gepensionneerde militairen. *Circulaire van den 26sten Junij 1858*, N°. 56 B. » 43.
 PROVINCIALE STAF. Vereischten voor de plaatsing bij den provincialen staf. *Circulaire van den 25sten Maart 1858*, N°. 26 B. » 26.
 PRIJZEN. Zie *Schietsprijzen*.

R.

- REIS- EN VERBLIJFKOSTEN. Aanvulling van Art. 6 van het Besluit van 15 December 1849 (*Staatsblad* N°. 62). *Besluit van den 5den Junij 1858*, (*Staatsblad* N°. 50). » 73.
 ——— Wijziging van het Besluit van 15 December 1849 (*Staatsblad* N°. 62). *Circulaire van den 4den October 1858*, N°. 30 B. » 82.
 ——— Aanwijzing nopens de te volgen route. *Circulaire van den 15den November 1858*, N°. 34 B. » 85.
 RIJKS-VELDWACHT. Bepalingen betreffende de bij 's Konings besluit van 11 November 1856 ingestelde Rijksveldwacht. *Circulaire van den 12den Maart 1858*, N°. 1 B. » 24.

S.

- SCHADELOOSSTELLINGEN aan de gemeentebesturen gedurende 1858 voor huisvesting, voeding en transporten ten behoeve van het Leger. *Besluit van 10 December 1857*, N°. 63. » 4.
 SCHIETPRIJZEN. Voorschrift nopens het dragen der schietsprijzen. *Circulaire van den 8sten Julij 1858*, N°. 14 B. » 45.
 SOLDIJ. Zie *Kleding- en Reparatiefonds*.
 SOLDIEN EN TOELAGEN. Verhooging van de soldijen en het reisgeld gedurende 1858. *Circulaire van den 19den December 1857*, N°. 47 B. » 40.
 ——— Verhooging van soldij voor de gedetacheerde onderofficieren en verdere militairen bij de normaal-schietschool. *Besluit van den 29sten Mei 1858*, N°. 52. » 40.

T.

TAMBOER-MAJOOR. Zie *Voorschrift*.

TIRAILLEURS. Bepalingen nopens de tirailleurs der 1ste klasse met groot verlof. *Circulaire van den 12den Maart 1858, N°. 12 B.* . . . Blz. 23.

TRAKTEMENTEN. Verhooging der traktementen van 1ste en 2de luitenants bij het leger in O. I. (Zie *Koloniale Dienst*).

TRANSPORTEN. Tarief van vrachtprijzen op de stoomboot *Stad Harderwijk*, in de vaart tusschen Amsterdam en Harderwijk. *Circulaire van den 7den Junij 1858, N°. 43 B.* . . . » 41.

— Aanwijzing van het transport van detachementen voor het depôt van discipline over Rotterdam naar 's Bosch. *Circulaire van den 3den September 1858, N°. 57 B.* . . . » 64.

V.

VETERENAIRE DIENST. Nota aanwijzende de indeeling der in- en uitwendige ziekten van het paard. *Circulaire van den 9den December 1857, N°. 23 B.* . . . » 3.

— Voorschrift ter behandeling van jonge, zwakke en ziek geweest zijnde paarden. *Circulaire van den 14den December 1857, N°. 41 B.* . . . » 5.

— Bepalingen nopens de voeding der paarden. *Circulaire van den 15den April 1858, N°. 12 B.* . . . » 31.

VOORSCHRIFT voor den tamboer-majoor, den korporaal-tamboer, en den sergeant- of korporaal-hoornblazer. . . . » 79.

W.

WACHTEN BIJ DE GEVANGENISSEN. Zie *Gevangenis*.

WAPENING. Zie *Draagbare Wapenen*.

WEDUWEN- EN WEEZENKAS. Rekening en verantwoording van de Directie over den jare 1856. *Circulaire van den 22sten Dec. 1857, N°. 44 B.* » 41.

— Rekening over 1857. (Zie *Blz. VI*).

WERVING. Nadere bepalingen op het stuk van werving. *Circulaire van den 28sten Januarij 1858, N°. 13 B.* . . . » 18.

WEST-INDISCHE KOLONIËN. Zie *Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen*.

Z.

ZIEKEN-ÉTABLISSMENTEN. Verhoogde vergoeding voor verpleging. *Besluit van den 22sten December 1857, N°. 67.* . . . » 42.

— Voeding van aardappelen. *Circulaire van den 3den Mei 1858, N°. 72 B.* . . . » 37.

Nadere begrooting voor het Departement van Oorlog, voor het dienstjaar 1858, Xde Hoofdstuk. Ontwerp van wet.	Blz.	1.
Idem, Memorie van toelichting.	»	5.
Idem, Voorloopig verslag van de Commissie van Rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.	»	11.
Idem, Nota van den Heer C. M. STORM VAN 'S GRAVESANDE.	»	20.
Idem, Memorie van Beantwoording op het voorloopig Verslag.	»	23.
Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1859, Xde Hoofdstuk. Ontwerp van wet.		41.*
Idem, Memorie van Toelichting.	»	45.*
Idem, Voorloopig verslag van de Commissie van Rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.	»	31.
Idem, Memorie van beantwoording op het voorloopig Verslag.	»	43.
Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1859, Xde Hoofdstuk. Gewijzigd ontwerp van wet.	»	67.
Idem, Toelichting op eene nadere Nota van wijzigingen.	»	74.
Idem, Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent het houden van een nader onderzoek.	»	73.
Idem, Eindverslag der Commissie van Rapporteurs.	»	73.
Weduwen- en Weezenkas. Rekening over den jare 1857.	»	77.

BIJBLAD

TOT DEN MILITAIRE-SPECTATOR VAN 1858.

WETTEN, BESLUITEN, VERORDENINGEN, ENZ.

N°. 52.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Gelet op het aan Ons door Onzen Minister van Oorlog te kennen gegeven verlangen.

Gezien het door hem gedaan verzoek, dd. 28 dezer L^e. B^{es}, om een eervol ontslag uit zijne betrekking van Minister van Oorlog.

Hebben goedgevonden en verstaan :

a. Aan Onzen Luitenant-Generaal Baron *Forstner van Dambenoy*, met den 1sten Januarij 1858, een eervol ontslag te verleenen uit de betrekking van Onzen Minister van Oorlog, onder dankbetuiging voor de groote, goede en gewigtige aan Ons, aan den Lande en in het bijzonder aan Ons Leger bewezen diensten, en

b. Onzen Luitenant-Generaal Baron *Forstner van Dambenoy* te benoemen tot Onzen Minister van Staat.

En zullen afschriften dezes worden gezonden aan Onzen Luitenant-Generaal Baron *Forstner van Dambenoy*, aan de Departementen van Algemeen Bestuur en Collegiën, aan de beide Kamers der Staten-Generaal en aan den Raad van Ministers, tot informatie en narigt.

's Gravenhage, den 50sten November 1857.

(get.) WILLEM.

*De Minister van Marine, tijdelijk voorzitter
van den Raad van Ministers,*

(get.) J. S. LOTSJ.

Accordeert met het origineel,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) DE KOCK.

*Militaire Administratie.*N°. 25 B.

DE MINISTER VAN OORLOG.

Gevolg gevende aan 's Konings besluit van den 25ten November jl., N°. 42, waarbij Zijne Majesteit, onder anderen, heeft gelieven te bepalen, dat gedurende het jaar 1858, voor eerste uitrusting en voor het kleedings- en reparatie-fonds, mitsgaders voor de overige fondsen van inwendig beheer en de uitgaven voor administratiekosten bij de korpsen van het leger, dezelve toelagen zullen worden te goed gedaan en in rekening geleden, alsmede dat wegens schadevergoedingen voor bureaukosten, aan de daarop regthebbende officieren en anderen, gelijke sommen zullen worden uitbetaald, als daarvoor voor het loopend jaar, vastgesteld en omschreven zijn in de staten litt. A, B, C, D, E en F, gevoegd bij de aanschrijving van het Ministerie van Oorlog van den 1sten December 1856, N°. 55 B (1).

Brengt voorschreven besluit des Konings, mits deze, ter kennis van de onderscheiden militaire autoriteiten en korpsen, en bepaalt tevens:

1°. dat de soort en de hoeveelheid der voorwerpen, waaruit de kleeding en uitrusting der onderofficieren en manschappen bij de verschillende wapens en korpsen, gedurende het jaar 1858 zal bestaan, zoodanig zullen moeten wezen, als op de staten litt. G, H en I, mede bij bovengemelde aanschrijving gevoegd geweest, is omschreven, behoudens de wijzigingen daaromtrent, in de hierbij gevoegde nota vermeld;

2°. dat de wollen stoffen voor de kleeding der onderofficieren en manschappen, gedurende het jaar 1858 aangeschaft en uitgegeven moeten worden tegen de prijzen, op den hierbij gevoegden staat litt. A, aangewezen;

3°. dat de voorwerpen van nieuwe kleeding en uitrusting aan de daarbij belanghebbenden op rekening gesteld of uitgegeven moeten worden tegen de prijzen, daarvoor op de hierbij overgelegde staten litt. B, C en D bepaald; terwijl bij het aanschaffen dier goederen, de bedoelde prijzen als *maximum* moeten worden beschouwd;

4°. dat de voorwerpen van ledergoed en paardentuig en van wapenen, waarvan de onderscheiden korpsen moeten zijn voorzien, mitsgaders de prijzen en de tijd van duur, voor ieder dier voorwerpen vastgesteld, omschreven zijn op de hierbij gevoegde staten litt. E en F, terwijl die van nachtligging, voor het volgend jaar zoodanig bepaald blijven, als op den staat lit. P, tot de hiervoren aangehaalde aanschrijving van den 1sten December 1856, N°. 55 B behoorende, is aangeduid;

5°. dat voor de goederen, in de Rijksgevangeniszen aangemaakt wordende, door de korpsen de confectie-loonen moeten worden vergoed, daarvoor op den staat lit. R, bij de evenaangehaalde aanschrijving behoorende, uitgetrokken, met inachtneming van de wijzigingen daarin, alsmede in de hierbijgevoegde nota vermeld;

6°. dat de voorraad van stoffen en goederen, mitsgaders van verwisselstukken voor draagbare wapenen, in de magazijnen bij de korpsen aan te houden,

(1) Ook bij deze aanschrijving, van 30 November 1857, behooren een twintigtal bladzijden tabellen, alsmede eene Nota van wijzigingen op die, behoorende bij de aanschrijving van den 1sten December 1856, N°. 53 B, wier uitgebreidheid belet ze in deze Bijlagen op te nemen. De tekst der aanschrijving wijst bovendien aan, in welke der tabellen men het een of ander der daarin opgenomen onderdeelen kan vinden.

zoodanig zal behooren te zijn, als op de staten litt. S, T en U, bij de meerbedoelde aanschrijving van den 1sten December 1856, N°. 55 B gevoegd geweest, is bepaald, behoudens de wijzigingen daaromtrent, almede in de meergemelde nota aangeduid;

7°. dat de, op den laatsten dezer, in de magazijnen der korpsen voorhanden onderofficiers-, ordinaire en uitmonstering-lakens en saaijen, alsmede de voorwerpen van ledergoed en paardentuig, tegen de prijzen, daarvoor voor het volgend jaar vastgesteld, in de waarde der magazijnen overgebracht, en het verschil deswege op den staat litt. VV, behoorende bij de Magazijns-verantwoording over het thans loopend kwartaal, verrekend moeten worden;

8°. dat op dezelfde wijze, als hiervoren bij het 7de punt is voorgeschreven, zal moeten worden gehandeld ten aanzien van de goederen, op de staten lit. B, C en D voorkomende, waarvan de thans bepaalde prijzen voor het volgend jaar zijn *verminderd*; doch dat daarentegen de voorwerpen van kleding en andere goederen, tot de uitrusting der onderofficiëren en manschappen behoorende, waarvan de prijzen bij deze beschikking zijn *verhoogd*, mitsgaders de *kleederen* *schoenborstels* en de *tromstokken* van oud model, alsmede de *tromvellen* uitgegeven zullen moeten worden tegen de prijzen, waarvoor zij thans in de magazijns-waarde genoteerd staan;

9°. dat de voorwerpen tot het nachtleger behoorende, ten laste van het fonds van slaapfournituren moeten worden gebracht, tegen de prijzen, waarvoor zij zijn of zullen worden aangeschaft;

10°. dat alsnu bij de korpsen van het leger, ter voorziening in de behoefte voor het jaar 1858, contracten moeten worden gesloten voor de leverantie van al de voorwerpen, de kleding en uitrusting, het ledergoed en paardentuig enz. bij de troepen uitmakende, met uitzondering, bij het wapen der *infanterie*, van *patroontasschen*, *patroonzakjes*, *patroontaschbandeliers*, *sabel- en bajonetkoppels*, *sabel- en bajonetscheeden*, *trommen*, *tromdraagriemen* en *slagbanden*, alsmede het *ledergoed* van *nieuw model*, en voorts in het algemeen van de voorwerpen tot het nachtleger behoorende, mitsgaders van de *onderofficiërs- en uitmonstering-lakens* en *saaijen*; zullende tot het aangaan van contracten voor sommige der opgenoemde artikelen, voor zoo veel noodig, later magtiging worden verleend;

11°. dat met wijziging van de daaromtrent bestaande verordeningen, de lakensche groote kledingstukken; bij de regimenten infanterie, voortaan in de navolgende verhouding zullen moeten worden aangemaakt; te weten:

$\frac{1}{6}$ van de 1ste taille; $\frac{1}{2}$ van de 2de taille; en $\frac{2}{3}$ van de 3de taille.

's Gravenhage, den 30sten November 1857.

(get.) Bnd. FORSTNER VAN DAMBENOY.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 25 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Op het voorstel van den heer directeur der militaire vétérinaire dienst van den 3^{den} dezer, N°. 259.

Heeft goedgevonden te arresteren, de hierbij gevoegde Nota (1), aanwijzende de indeeling der in- en uitwendige ziekten van het paard, op practisch militair vétérinair gebied, met last tevens dat, te rekenen van den 1sten Januarij 1858, bij het opmaken der zieken-rapporten, bedoeld bij de artikelen 59—62 van de instructie nopens de militaire vétérinaire dienst, van den 6^{den} Januarij 1857, N°. 70 B, de in gemelde Nota voorkomende benamingen, moeten worden gevolgd.

's Gravenhage, den 9^{den} December 1857.

(get.) B^{ov}. FORSTNER VAN DAMBENOY.

N°. 65.

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz.

Gezien art. 5 van het Reglement op de huisvesting en voeding van marcherende troepen, van den 5^{den} Augustus 1814, N°. 55, houdende bepalingen nopens het bedrag der schadeloosstellingen voor dit onderwerp, aan de ingezetenen toe te kennen.

Gezien almede art. 15 en 22 van hetzelfde Reglement, het bedrag bepalende der vergoedingen voor het verstrekken van transportmiddelen, waarvan de levering van de inwoners wordt gevorderd.

In aanmerking nemende, dat de aanhoudende duurte der voornaamste levensbehoefsten, de prestatien van den opgemelden aard ten behoeve van het Leger, voor de ingezetenen te bezwaardend maakt, op den voet der schadeloosstellingen daarvoor bij het aangehaald Reglement toegekend.

Gelet op Ons besluit van den 25sten December 1856, N°. 74, houdende vaststelling van het bedrag der schadeloosstellingen gedurende het loopend jaar, voor het verstrekken zoowel van huisvesting en voeding, als van transportmiddelen ten behoeve van het Leger, aan de Gemeentebesturen te voldoen.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 8sten dezer, N°. 55 B.

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat ook gedurende het jaar 1858 voor de verschillende onderwerpen in laatstgemeld besluit vermeld, van 's Rijkswege dezelfde schadeloosstellingen zullen worden te goed gedaan, als bij meergenoemd besluit voor de dienst van het loopend jaar zijn toegestaan.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, en aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 10^{den} December 1857.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) B^{ov}. FORSTNER VAN DAMBENOY.

Accordeert met het origineel:

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

(1) De hier bedoelde Nota minder van algemeen belang zijnde, en het vereischt aantal exemplaren daarvan aan de Paardenartsen verstrekt wordende, hebben wij vermeend voegzaam te kunnen achterwege laten.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken*

en

Militaire Administratie.

N°. 41 B.

's GRAVENHAGE, den 14^{den} December 1857.

De directeur der militaire vétérinaire dienst is van oordeel, dat de kiem van vele ziekten onder de paarden bij het leger ontstaat, eensdeels door de minder goede zorg welke soms aan de jonge paarden wordt besteed, en ten andere door het niet in acht nemen van eenen geleidelijken overgang van rust tot vermoeienis, zoowel bij die paarden, als bij de zoodanige welke ziek zijn geweest.

Als middelen tot voorziening, wordt door gemelden directeur, ten aanzien der jonge zwakke en ziek geweest zijnde paarden, welke zich op de gewone stallen bevinden, de opvolging van het onderstaande aanbevolen, als:

1°. dat bij de oefeningen, inzonderheid op de krachten der paarden worde gelet, en de overgang van rust tot vermoeienis, geleidelijk plaats hebbe;

2°. dat de paarden voortdurend behoorlijk gedekt blijven, daartoe gebruik makende van buiten dienst gestelde paardendekens, ter helte doorgesneden;

3°. dat het voederen geschiede als volgt, te weten: het volle ration hooi en stroo op de gewone wijze van de haver, 's morgens en 's middags, telkens $\frac{1}{3}$ van het ration, en des avonds eene goed doorweekte slobbering van $\frac{1}{3}$ garstemeel en $\frac{2}{3}$ zemelen, de haver en slobbering, met haksel doormengd; zullende echter zoodanige paarden welke zich beter beginnen te voeden en bij te komen, slechts tweemaal 's weeks, namelijk des woensdags en zaturdags, deze slobbering moeten ontvangen;

4°. dat er op den duur water, vermengd met zemelen, in kuipen voorhanden zij, en zulks ten einde te voorkomen, dat de paarden kil en koud water behoeven te drinken; zullende de kosten voor het aanschaffen en onderhouden dezer kuipen, op dezelfde wijze ten laste van het Rijk moeten worden verrekend, als met opzigt tot andere stalbehoeften is bepaald;

5°. dat de paarden, vier- of vijfmaal 's weeks, eene aan hunne krachten geëvenredigde beweging hebben.

Mij met deze beschouwingen zeer wel kunnende vereenigen, heb ik de eer UHedG. te verzoeken, om aan de respectieve kommanderende officieren van het regiment Rijdende Artillerie en het regiment Veld-Artillerie, uit mijnen naam, wel de vereischte bevelen, in den zin van het vorenstaande te willen geven, en hen tevens uit te noodigen, om, ter uitvoering van het bepaalde bij punt 2, door uwe tusschenkomst aan het Departement van Oorlog in te zenden, eene opgaaf, aanwijzende de hoeveelheid buiten dienst gestelde paardendekens, op welke verstrekking, door mij, order zou behooren te worden gesield.

De gemelde chefs zullen er wijders indachtig op moeten worden gemaakt, dat door meergezegde bepalingen geene verandering wordt gebracht, in de door het Departement van Oorlog, onder dagteekening van den 30sten September 1818, N°. 85 en den 2^{den} Mei 1822, N°. 98, gegeven voorschriften, betreffende het voederen en de verdere behandeling van remonte-paarden, zoomede van paarden die naar de weide gaan of daaruit terugkeeren, en welke voorschriften, mitsdien, voorloopig worden gehandhaafd, zijnde aan den heer Inspecteur der Kavallerie eene gelijke beschikking gezonden.

De Minister van Oorlog,

(get.) Bth. FORSTNER VAN DAMBENOY.

Aan

den Heer Generaal-Majoor Inspecteur van het wapen der Artillerie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 5 B.'s GRAVENHAGE, den 16^{den} December 1857.

Eene aandachtige lezing van de laatstelijk ontvangen rapporten, betrekkelijk de instructie bij de onderscheidene korpsen Infanterie, heeft mij op nieuw de overtuiging gegeven, dat het onderwijs zoo theoretisch als practisch, bij dat wapen over het algemeen doeltreffend geleid en met zorg behartigd wordt.

In de meeste dier rapporten komen in meerdere of mindere mate punten voor, die eene *bijzondere* behandeling mijnerzijds vereischen; doch hoezeer niet al de regimenten hierbij evenveel betrokken zijn, heb ik, ook op grond van de aanmerkingen en mededeelingen van den heer Luitenant-Generaal Inspecteur van het wapen, ten deze gemeend, ditmaal aan eene behandeling *in algemeenen zin* van eenige dier punten de voorkeur te moeten geven.

Daartoe overgaande heb ik tevens de eer u te verzoeken, de chefs der korpsen onder uwe bevelen met mijne zienswijze omtrent die punten bekend te maken en hen uit te noodigen, voor zooveel dit te pas komt, al dadelijk, en voorts bij voorkomende gelegenheid, zich dienovereenkomstig te gedragen, of in den geest daarvan te handelen en te doen handelen.

1°. Over 't geheel wordt aan de zoogenaamde exercitiën en detail, zeer veel zorg besteed.

Ik stel die zorg op hoogen prijs, en ik zou ongaarne zien, dat daarvan iets, hoe gering dan ook wierde losgelaten. Integendeel, de beginselen welke den rekrut tot soldaat vormen en hem het meest aan de krijgstuicht doen gewinnen, moeten aanvankelijk goed ingeprent en voorts bestendig onderhouden worden. Maar daarbij moet men niet blijven stilstaan; er wordt meer gevorderd.

De zamengestelde bewegingen, — zelfs die van een enkel bataillon, — uit de geslotene orde in verband met de verspreide gevechtswijze, laten dikwijls reeds te wenschen over; en de toegepaste instructie wordt, eenige garnizoenen uitgezonderd, bijna niet of op zeer gebrekkige wijze beoefend.

Met betrekking tot deze soort van oefeningen heerscht dan ook, in eenige instructie-rapporten, eene bijzondere terughoudendheid, in andere daarentegen eene zucht tot het opnoemen van eene menigte van oorzaken welke de uitvoering er van verhinderen.

Ik stem gaarne toe, dat de sterkte van het garnizoen, den aard en vooral het weinig beschikbare van het terrein, die oefeningen zeer bemoeijelijken en belemmeren, maar het valt tevens ook niet te ontkennen, dat het gebied van den bespiegelenden oorlog, zóo ruim is, dat, dáár waar troepen marscheren, ook omstandigheden kunnen worden voor oogen gesteld, welke tot handelingen of bewegingen kunnen leiden, waardoor de troep aanschouwelijk geoefend wordt in den aanval of de verdediging, en de aanvoerder in het geven, — de ondergeschikten in het uitvoeren, — van korte, op de plaats zelve bedachte bevelen.

Dat daaraan in eenige garnizoenen weinig wordt gedaan, schrijf ik geenszins toe aan minderen lust of belangstelling in die soort van oefeningen, want ik ben overtuigd dat men ze te liever beoefent, naarmate het beeld van den werkelijken oorlog wordt benaderd. Veeleer geloof ik, dat men de zaak voor te moeilijk houdt, of wel dat aan het woord veronderstelling te groote betekenis wordt gehecht, zoodat de veronderstellingen steeds als onafscheidelijk van en in verband met groote vijandelijke operatiën beschouwd, en dien ten gevolge eerst bestudeerd en op het papier uiteengezet worden, alvorens tot eene uitvoering over te gaan, welke dan, zoo uithoofde van het gering personeel als van het terrein, waarover men te beschikken heeft, wel niet anders dan gebrekkig kan wezen.

Als theoretische of wetenschappelijke oefening voor de officieren, is dat eene uitmuntende oefening, maar het is niet het middel om hen, en de troep in het algemeen, te gewennen, onvoorbereid, op de plaats zelve te handelen, naar de oogenblikkelijke, veeltijds onvoorziene omstandigheden, welke in den oorlog kunnen en inderdaad menigvuldig voorkomen.

Dat eindelijk der practische oefeningen bereikt men ook niet, door bijna het geheele jaar door in de pelotons- of de bataillonsschool, stelselmatig de artikelen en lessen afloopende, te exerceren, tot dat eindelijk de miliciens in de drie eerste gedeelten van het reglement zijn onderwezen, om dan, als het ware tot besluit van den cursus, eenige weinige bewegingen uit te voeren, welke eenigermate het karakter hebben van gecombineerde bewegingen en van toegepaste instructie. Op die wijze zijn die oefeningen, welke bij een eenmaal geoefenden troep regel moesten zijn, uitzonderingen; en het omgekeerde wensch ik te zien plaats hebben, zonder dat, — ik herhaal het nadrukkelijk, — aan de exercitiën en detail iets te kort worde gedaan.

Ik acht het niet dienstig daaromtrent meer bepaalde voorschriften te geven; de aard der oefeningen brengt mede, dat de kommanderende officieren, ten deze, vrijelijk moeten kunnen handelen. Alleen heb ik willen doen uitkomen, dat de gevechtswijzen in geslotene, in verband met die in verspreide orde, meer gestadig moeten beoefend worden, en dat het weinig verschil maakt, of de troep eene compagnie sterk is, dan wel uit een of meer bataillons bestaat, om, ongeacht het seizoen, bijv. gedurende den marsch, alarmeringen, of wel een plotselijken aanval in het front, op de flanken of in den rug te veronderstellen, aanvallenderwijs te avanceren, zich verdedigend terug te trekken enz., en naar zoodanige, — op weg of op het exercitieterrein, — geïmproviseerde veronderstellingen, de bewegingen, voorgeschreven bij het Exercitie-reglement, voor zoo veel noodig, met die van de tirailleurs in het front of op de flanken te kunnen verbinden.

2°. De practische bruikbaarheid van het kader onderofficieren en korporaa's, voldoet bij vele korpsen niet aan alle vereischten.

De menigvuldige mutatiën, welke daarbij sedert geruimen tijd plaats gehad hebben, kan als reden gelden, dat er vele jeugdige korporaa's, meerendeels van het Instructie-Bataillon herkomstig, in de gelederen geteld worden, die nog te weinig practische ervaring hebben, om, hetzij als instructeur, hetzij in andere diensten met aplomb en zelfvertrouwen te kunnen optreden; maar deze omstandigheden zijn niet in dezelfde mate op de onderofficieren van toepassing.

Ik erken, dat de opleiding van het kader eene aanhoudende zorg, veel inspanning, en niet minder geduld en tact vordert; — en hoezeer er geen reden bestaat, om te veronderstellen, dat zij, die in het bijzonder met die opleiding zijn belast, daartoe niet in alle opzichten, de vereischte geschiktheid hebben of zich niet met den noodigen ijver van die taak kwijten, is de zaak toch van te veel belang, om niet de aandacht van de regiments- of bataillons-kommandanten daarop te vestigen, en aan te bevelen, om met den regiments-adjutant, — tot wiens regtstreeksche bemoeijingen dit, blijkens het bepaalde bij aanschrijving van 11 September 1829, Litt. L, in de eerste plaats behoort, — nauwlettend toe te zien en te waken, dat, zoowel de theoretische als de practische oefeningen van het kader, althans van de jeugdige onderofficieren en korporaa's, in alle takken van de dienst, steeds met klein en onverpoosden ijver worden doorgezet.

3°. In eenige rapporten is vermeld, dat de miliciens, na *voorafgaande pro-preiteits-inspectie*, onderwezen zijn in het in orde brengen hunner kleeding, wapens enz.

Indien dit onderwijs vóór die inspectie gegeven ware, de vraag zou zich niet hebben kunnen opdoen, hoe komen de wapens en verdere uitrustingsvoorwerpen van rekruten, welke die nog niet in orde kunnen brengen, in zoo zindelijken staat dat zij den toets eener inspectie kunnen doorstaan?

Het antwoord daarop vind ik in het misbruik, op het verderfelijke waarvan dezerzijds menigmaal met nadruk is gewezen, dat de rekrut, voor het in orde

brengen van zijne kleeding enz., aan den meergeoefenden soldaat geld betaalt. Die ontijdige propreteits-inspectiën, waarbij meesttijds *op eens* te veel gevorderd wordt, — bij sommige korpsen doet men den milicien daarbij van zijne opkomst af tot het laatste toe, in volle wapenrusting verschijnen, — beschouw ik dan ook als de eenige oorzaak, dat de rekrut hulp aan zijne oudere kameraden *moet* vragen, en dat deze hulp verleen, het eerst en het meest aan hen die het meeste geld hebben.

Ik verlang dat dit ophoude, en daartoe acht ik het dienstig, dat de rekruten gedurende den eersten tijd, dat zij onder de wapenen zijn, niet aan zoogenaamde inspectiën de rigueur onderworpen worden; moede dit eerst dan geschieden, wanneer zij in het schoonmaken en in orde houden hunner kleeding en verdere uitrusting, behoorlijk onderwezen zijn.

Zes à zeven weken zijn daartoe voldoende, mits het onderrigt, zoo als door den Luitenant-Generaal, inspecteur van het wapen, meermalen is aanbevolen, doeltreffend geregeld en met zorg gegeven worde.

Wanneer nu dat onderrigt, gedurende een bepaalden tijd, door den officier van de week wordt gesurveilleerd, en de kompagnies-kommandanten die, met het oog op hunne verantwoordelijkheid, bij den goeden gang daarvan het meest belang hebben, zijn, — al ware het slechts om van hunne belangstelling ten deze te doen blijken, — daarbij van tijd tot tijd eenige weinige oogenblikken tegenwoordig, dan lijdt het geen twijfel, of de rekrut is binnen weinig tijdsverloop hierin zoo ver bedreven, dat hij, wat het schoonhouden van zijne wapens en verdere uitrusting betreft, zich geheel alleen kan helpen. Dan eerst is het tijdstip daar, om zich door het houden van propreteits-appels en inspectiën te overtuigen, of de wapens en kleeding in behoorlijken staat worden gehouden.

4°. Met genoegen heb ik ontwaard, dat bij vele korpsen, de officieren, behoorende tot de linie-kompagniën, zich oefenen in het schieten met het tirailleurgeweer.

Daar waar tirailleurkompagniën met andere onderdeelen van het wapen in hetzelfde garnizoen aanwezig zijn, moeten die oefeningen zooveel mogelijk aangemoedigd worden, opdat de kennis van het juistheidswapen, welk voor ieder infanterie-officier een volstrekt vereischte is, meer algemeen, ook in practischen zin worde beoefend.

De daartoe benoedigde munitie kan op de gewone wijze, gerekend tegen 50 patronen per officier, gelijk dit bij mijne aanschrijving van den 14^{den} Junij 1856, N°. 59 B, voor dat jaar was bepaald, worden aangevraagd.

Ook acht ik het dienstig dat de manschappen der linie-kompagniën, voortaan worden onderwezen in de voorbereidende oefeningen tot het schieten, overeenkomstig het bepaalde bij het 7de Hoofdstuk van het Voorschrift betreffende het tirailleurgeweer enz. Deze oefeningen zullen ook gedurende den winter worden gehouden, en wel in stede van die, welke aldus, volgens § 19 van het Voorschrift betrekkelijk de wapens enz. der infanterie, zouden plaats hebben.

5°. Wanneer ik in een rapport lees, dat aan een *militairen marsch*, twee, hoogstens drie uur wordt besteed, dan kom ik van zelve tot de gevolgtrekking, dat deze marschen niet veel meer zijn dan zoogenaamde promenades, welke als *oefening* niet het minste nut hebben.

Wordt de tijd uitsluitend besteed aan de beoefening der beginselen van den kleinen oorlog, dan is 2, ten hoogste 5 uur meer dan voldoende, want een korte, goed besteede oefeningstijd verdient verreweg de voorkeur boven een van langeren duur, waarbij men als het ware naar de middelen zoekt om den tijd door te brengen; maar dit is niet van toepassing op de *militaire marschen*.

Een militaire marsch moet, — zal het een marsch kunnen heeten, — ten doel hebben, door den troep het bewijs te doen leveren, dat deze in volle wapenrusting, althans ongeveer 5 uur kunne marcheren, zonder in slagvaardigheid te verliezen; ook dit moet beoefend en, zoo de troep er eenmaal in bedreven is, van tijd tot tijd onderhouden worden.

Ik zeg van tijd tot tijd, omdat de oefeningen voor het wapen der infanterie zóó velerlei zijn, dat de serie niet elke week geheel te doorloopen is, zonder de troep, en in het bijzonder de officieren en het kader te overspannen, — en ik bovendien de regeling en de leiding van de instructie, zooveel mogelijk aan de verantwoordelijkheid van de chefs wensch over te laten.

Ik verlang alleen dat de militaire marschen, — marschen in den waren zin van het woord, — niet geheel en al verdrongen worden door de zoogenaamde praktische beoefening van de velddienst of den kleinen oorlog; dat deze verschillende oefeningen, voor zooveel zij niet met elkander te verbinden zijn, afzonderlijk worden gehouden en afgewisseld, en dat bijgevolg ook in de rapporten afzonderlijk melding worde gemaakt van het getal marschen in voege voorschreven uitgevoerd, met aanduiding tevens van den gemiddelden tijd van duur.

6°. De Luitenant-Generaal Inspecteur van het wapen, heeft bij onderscheidene gelegenheden, en ook thans weder, onder mijne aandacht gebragt, dat de beoefening van de bajonetvechtkunst, te oordeelen naar hetgeen door hem, ten deze, bij zijne gehoudene inspectiën is opgemerkt, over het algemeen te wenschen overlaat.

Dat deze beoordeeling zeer gematigd is, blijkt mij o. a. uit een der rapporten, waarin omtrent deze oelening vermeld wordt »dat, overeenkomstig het Voorschrift, het onderwijs in de bajonetschermkunst, geregeld eenmaal per week gegeven wordt, en de manschappen in drie klassen verdeeld zijn.» Daaruit tocht zou al ligtelijk kunnen worden afgeleid, dat de inhoud van het Voorschrift zelf, bij bedoeld regiment ternauwernood gekend wordt, of dat de zaak daar te gering geacht wordt, dan dat het noodig zou wezen, zich aan de daarop betrekkelijke voorschriften te houden.

Hoe dit evenwel zij, hetgeen door den Inspecteur ten deze is opgemerkt, is voldoende, om algemeen aan te bevelen, dat de bajonetschermkunst over het geheel met meer zorg worde beoefend, dan het geval schijnt te wezen, en in het bijzonder door de onderofficieren en korporaals, moetende alle onderofficieren de drie afdeelingen, de korporaals die in de 2de klasse van de theorie zijn, de beide eerste, en de overige korporaals de 1ste afdeeling van het Voorschrift, behoorlijk kunnen onderwijzen.

7°. Sedert de maand April II, zijn bij eenige korpsen onderofficieren tot het bijwonen van het wetenschappelijk onderwijs ter voorbereiding van het officiers-examen toegelaten, of wel worden er op den cursus gehouden, die deze onderscheiding, hetzij wegens hun berispelijk gedrag, hetzij wegens handelingen in strijd met den militairen geest, niet verdienen, zoodat er dan ook reeds eenige onderofficieren, op last van den Inspecteur, van dien cursus verwijderd zijn geworden.

Deze omstandigheid geeft mij aanleiding, om de wenken, te dien aanzien gegeven bij mijne aanschrijving van den 14^{den} October 1856, N°. 16 B, in herinnering te brengen, en de H. H. Brigade-Kommandanten te verzoeken, voortaan hunne bijzondere aandacht op het bedoeld personeel te willen vestigen, en wel voornamelijk op de straffen die de onderofficieren zoowel vóór als gedurende het bijwonen van den cursus hebben ondergaan, of hun moeten worden opgelegd, opdat de ten deze bestaande bepalingen voortaan met meer nauwgezetheid worden opgevolgd.

Ik zal mij, voor zoo veel betreft de algemeene behandeling van eenige voornamte punten, in de instructie-rapporten voorkomende, tot vorenstaande beschouwingen bepalen; zij zijn voldoende, om mijne zienwijze en bedoelingen omtrent de daarbij vermelde bijzonderheden volkomen te doen kennen; en ik vertrouw dan ook dat de daarbij gegeven wenken, over het algemeen, en door de Opper- en verdere bevelvoerende Hoofd-Officieren in het bijzonder, op oordeelkundige wijs zullen worden behartigd en in toepassing gebragt; zijnde het bepaaldelijk mijne intentie, dat daarbij zonder overdrijving of overspanning, — iets waardoor op den duur nimmer goede resultaten worden verkregen, —

noch voorliefde voor een' of anderen tak van instructie worde te werk gegaan; maar dat *alle* oefeningen, *gestadig door*, met evenveel belangstelling, met de vereischte zorg en met gepasten ijver worden geleid en verrigt.

De Minister van Oorlog,

(get.) B^{on}. FORSTNER VAN DAMBENOY.

Aan

de heeren Generaal-Majors kommanderende de
brigades Infanterie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 47 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Heeft het genoegen ter kennis van het leger te brengen, dat het Zijner Majesteit heeft behaagd, uit aanmerking van de in het algemeen drukkende omstandigheden, ten gevolge van de aanhoudende duurte der voornaamste levensbehoelten, op de daartoe door hem, Minister, aan Hoogstdenzelve gedane voordragt, bij besluit van den 10^{den} dezer, N°. 61, vast te stellen:

1°. Dat ook gedurende het aanstaand jaar 1858, de bepalingen nopens het genot der verhoogde soldij, in punt 1, 2 en 5 van 's Konings besluit van den 25sten December 1856, N°. 72, vervat, ten behoeve van de daarin opgenoemde militairen, zullen worden gehandhaafd; en

2. dat ook gedurende het volgend jaar, de verhooging van het gewoon reisgeld, bij punt 4 van het aangehaald besluit toegestaan, door de onderofficieren, korporaals en verdere manschappen van het leger zal worden genoten.

Hebbende Zijne Majesteit alverder, bij besluit van den 10^{den} dezer, N°. 62, goedgunstig gelieven te bepalen, dat het bedrag der schadeloosstelling wegens het gemis van fourrages, door de daarop regthebbende generaals, hoofd- en verdere officieren bij het leger, gedurende het jaar 1858, te genieten, tegen *vijf en zeventig cents (f 0,75)* per paard en per dag, zal worden berekend.

Herinnert tevens, dat de gunstige bepaling ten aanzien van het reisgeld, hierboven vermeld, ook, hetzij ten volle, of voor de helft, van toepassing zal zijn op de manschappen der nationale militie, aan wie, krachtens de beschikking dezerzijds van den 8sten October 1852, N°. 2 B, het reisgeld, respectievelijk ad *tien of vijf cents* per uur, wordt toegekend.

's Gravenhage, den 19^{den} December 1857.

(get.) B^{on}. FORSTNER VAN DAMBENOY.

N°. 44 B.

's GRAVENHAGE, den 22sten December 1857.

De Twee en Veertigste Jaarlijksche Rekening en Verantwoording van de Directie der Weduwen- en Weezenkas voor de Officieren van de Landmagt, over den jare 1856, door mij opgenomen en gesloten zijnde, heb ik de eer de uitkomst daarvan aan het Leger mede te deelen

De Ontvangst heeft bestaan :

- 1°. Van officieren tot het Leger behoorende :
(met inbegrip van de contributiën der officieren in *West-Indië*)
 - a. Gewone contributie *f* 71,595.18.
 - b. Doorlopende idem *f* 25,202.59.
 - c. Contributie bij vermeerdering van traktement *f* 26,706.52⁵.
 - d. Inleggelden en verhooging van dezelve (waaronder begrepen de uit het Indisch Militair Weduwen- en Weezenfonds overgebragte inleggelden van een bij het Leger hier te lande overgeplaatst Hoofd-Officier) *f* 55,211.06⁵.

Te zamen *f* 158,715.56.

- 2°. Van gepensioneerde officieren :
 - a. Gewone contributie *f* 10,755.92.
 - b. Doorlopende idem *f* 11,146.61.
 - c. Inleggelden en verhooging van dezelve *f* 1,459 69.

Te zamen *f* 25,540.22.

- 5°. Op de pensioenen van weduwen en de onderstandgelden van weezen ingehouden wegens onaanzeuiverde inleggelden *f* 405.28.
- 4°. Contributie van hertrouwde weduwen, naar aanleiding van art. 7 van het Koninklijk besluit van den 17^{den} Julij 1854, N°. 100 *f* 615.55.
- 5°. Twee percent van het bedrag der gedane leverantiën aan de Korpsen van het Leger, ingevolge art. 1 van het Koninklijk besluit van den 5^{den} November 1842, N°. 71 *f* 14,568.62⁵.
- 6°. Renten van ingeschreven kapitalen op het Grootboek der publieke schuld *f* 70,875.00.
- 7°. Subsidie uit 's Rijks schatkist, toegestaan bij de wet van den 50ten December 1855 (*Staatsblad* N°. 207) *f* 12,000.00.

Makende alzoo eene totale ontvangst van *f* 280,517.81⁵.

Waartegen de Uitgaven zijn geweest :

(Met inbegrip van de gedane betalingen in *West-Indië*)

- 1°. Het nadeelig saldo op 1°. Januarij 1856 *f* 96,045.62.
- 2°. Voor pensioenen aan weduwen *f* 266,159.72.
- 5°. Toelagen aan 17 weduwen, voor 29 kinderen boven het getal van drie *f* 1,457.50.
- 4°. Onderstandgelden voor 47 ouderlooze kinderen *f* 4,550.59.
- 5°. Begraveniskosten van 29 overleden officieren *f* 2,900.00.
- 6°. Restitutie van ten onrechte ingehouden contributiën *f* 20,85.
- 7°. Uitkeering aan een verminkt militair, van de renten van een daartoe gedeponceerd kapitaal *f* 195.00.
- 8°. Aan den Amanuensis, als defrojement wegens schrijf- en drukloonen, enz. *f* 200.00.

Te zamen *f* 571,287.26.

Zoodat op 1°. Januarij 1857 meerder uitgegeven dan ontvangen is *f* 90,969.44⁵.

(Zijnde derhalve het nadeelig saldo der rekening, gedurende het jaar 1836, verminderd met f 5,074.17^s.)

Blijft voorhanden aan inschrijvingen op het Grootboek der publicke schuld, rentende 2 $\frac{1}{2}$ pCt., eene kapitale som van f 2,853,000.00.

Op den 1sten Januarij 1836 bedroeg het getal weduwen 662.

Hetwelk in het jaar 1836 is vermeerderd met 27.

Te zamen 689.

Daarentegen zijn er overleden 22.

Hertrouwd 3

Te zamen 25.

Waardoor op 1°. Januarij 1837 het getal gepensioneerde weduwen bedraagt 664.

De Minister van Oorlog,

(get.) B^o. FORSTNER VAN DAMBENOY.

Aan

de heeren Generaals en verdere Officieren van het Leger, deelgenooten aan de Weduwen- en Weezenkas voor de Officieren van de Landmagt.

N°. 67.

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Op het voorstel van Onzen Minister van Oorlog, van den 19^{den} December 1837, N°. 44 B.

Gezien Ons besluit van den 25sten December 1836, N°. 91.

Hebben goedgevonden en verstaan, de bij dat besluit voor het jaar 1837, bepaalde verhoogde vergoeding ad 55 cents per hoofd daags, voor het verplegen in de zieken-etablissemten der Landmagt, van:

Schepelingen, Mariniers, Koloniale militairen, gedetineerde militairen, voor de krijgswaarden te regt staande, en mannelijke officiers-bedienden, tot nader order te continueren.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezès, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan de Departementen van Marine, Koloniën en Justitie, mitsgaders aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie en narigt.

's Gravenhage, den 22sten December 1837.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) B^o. FORSTNER VAN DAMBENOY.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD

N°. 50.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Hebben besloten en besluiten, met ingang van den 1sten Januarij 1858, tot Onzen Minister van Oorlog te benoemen, Onzen Adjudant in buitengewone dienst, den Generaal-Majoor *C. T. van Meurs*, thans Directeur der 1ste Artillerie-Directie, belast met de functiën van Directeur van 's Rijks gieterij van metalen geschut.

Afschriften dezes zullen worden gezonden, aan den Generaal-Majoor *C. F. van Meurs*, aan de Departementen van Algemeen Bestuur en Collegiën, aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van Ministers, en aan den Luitenant-Generaal *H. F. C. Baron Forstner van Dambenoy*, tot informatie en narigt.

's Gravenhage, den 26sten December 1857.

(get.) WILLEM.

*De Minister van Marine, tijdelijk Voorzitter
van den Raad van Ministers,*

(get.) J. S. LORSIJ.

Accordeert met het origineel,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) DE KOCK.

N°. 156.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Gelet op Ons besluit van den 8sten April 1849, N°. 78, houdende onder anderen bepaling, dat aan Onzen persoon zullen zijn toegevoegd, vier Adjudanten in gewone dienst.

Gezien het rapport van Onzen Minister van Oorlog, van den 27sten dezer, Kabinet L^s. Q²⁰.

Hebben goedgevonden en verstaan :

ARTIKEL I.

Te bepalen, dat een Onzer Adjudanten in gewone dienst, den titel zal voeren van Onzen *Eersten Adjudant*.

ARTIKEL 2.

Te benoemen enz.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden, aan den heer Luitenant-Generaal, Adjutant, Chef van Ons Militair Huis, en aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 28sten December 1857.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) Bⁿⁿ. FORSTNER VAN DAMBENOY.

Accordeert met het origineel,

*De Secretaris-Generaal van het Ministerie
van Oorlog,*

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 90 B.

's GRAVENHAGE, den 28sten December 1857.

ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Uit de onderscheidene rapporten nopens de inspectiën, welke in dit jaar over verschillende korpsen van het leger zijn ingekomen, heb ik met genoegzamen gezien, dat de chefs en verdere hoofdofficieren zich over het algemeen beijveren, om de bruikbaarheid van de onder hunne bevelen gestelde troepen meer en meer te verhoogen.

Dien ijver op prijs stellende, is het mij aangenaam, bij deze, deswege mijne tevredenheid te kunnen betuigen.

Overigens meen ik met het oog op de aanmerkingen en aanbevelingen, waartoe de behandeling dier rapporten hebben geleid, het navolgende ter inachtneming en opvolging algemeen te moeten voorschrijven:

1°. Wanneer verschillende onderdeelen van hetzelfde korps van den staf *ge-*detacheerd en in één garnizoen vereenigd zijn, wordt het algemeen bevel over die onderdeelen, — behoudens de uitzonderingen ten deze bij het Reglement van Administratie gemaakt, — gevoerd door den hoogsten of oudsten in rang zijnde officier van het korps op de plaats aanwezig, dat is:

hij regelt de dienst, — niet alleen, voor zooveel dit te pas komt, de exercitien, maar ook de inwendige dienst, de orde en politie; hij waakt, dat die overeenkomstig de reglementen en de van hooger hand gegeven voorschriften en bevelen wordt verrigt; hij houdt dagelijks het rapport, en oefent over al de onderdeelen van het korps op de plaats aanwezig, het regt uit, dat bij art. 45 van het Reglement van Krijgstucht voor het Krijgsvolk te Lande is omschreven; — en dat alles zonder de bijzondere regten en pligten van anderen in het minst te verkorten.

2°. Het menigvuldig opleggen van provooststraffen aan onderofficieren, zoo als bij enkele korpsen plaats vindt, doet te kort aan de achtbaarheid, welke deze stand behoeft.

Dat bij het bepalen van straffen het standpunt, waarop de strafschuldige is geplaatst, niet over het hoofd mag worden gezien, blijkt duidelijk genoeg uit de onderscheiding der straffen voor de verschillende categorien (of liever graden) van militairen, bij het Reglement van krijgstucht gemaakt; en naar den geest der wet heeft dusdanige onderscheiding niet alleen betrekking op de soort van straffen, maar ook, — doch in tegenovergestelden zin, — op de zedelijke waarde en de gevolgen er van.

Deze toch zijn voor den hooger geplaatste veel grooter en van veel meer belang dan voor de minderen in rang; en bij gevolg kunnen de correctiën voor den mindere ook zwaarder en menigvuldiger zijn, dan voor den meerdere.

Ook dit mag bij het opleggen van straffen niet uit het oog worden verloren; zullende de straf van provoost voor den onderofficier alsdan van zelve veel zeldzamer voorkomen, dan voor den soldaat.

3°. Bij eenige korpsen wordt in de strafregisters aanteekening gehouden, hoe menigmaal een militair zich aan dronkenschap heeft schuldig gemaakt, door bij de reden der straf, te vermelden, *eerste, tweede, derde* enz., dronkenschap.

Deze bepaalde aanduiding moet door de meer algemeene *eerste, herhaalde, gedurige, aanhoudende* enz., vervangen, en voortaan bij al de korpsen van het leger opgevolgd worden.

4°. Het toepassen en behartigen der voorschriften door het hoofdbestuur van oorlog tegen het misbruik van sterken drank gegeven, wordt op nieuw met nadruk aanbevolen.

Het kwaad moet niet alleen gestraft en de middelen ter verbetering van hen, die zich daaraan bij herhaling schuldig maken, bij tijds aangewend worden; het moet zoo veel mogelijk ook worden voorgekomen.

Er zal vooral gewaakt moeten worden, dat door de vrouwen en kinderen van militairen of de bij hen inwonende betrekkingen, geen sterken drank in de kazernen verkocht, noch herberg of tapperij in het garnizoen gehouden worde, zoo als dan ook onder anderen bij circulaire van het Departement van Oorlog van den 11^{den} Januarij 1845, N°. 28 B, en van den 18^{den} Mei 1846, N°. 10 B, reeds is voorgeschreven.

5°. Bij de troepen te voet, wordt de kapot over het algemeen nog niet genoeg als overkleed beschouwd. Te dien aanzien worden de chefs der korpsen verwezen naar de bepalingen, voorkomende in mijne aanschrijving van den 3^{den} December 1855, N°. 58 B, (*Rec. mil.* van dat jaar, bladz. 192).

6°. De misbruiken, waartoe vroeger het al te ruim verlenen van doorlopende avondpermissiën aanleiding heeft gegeven, hebben veroorzaakt, dat die permissiën, op last van het Departement van Oorlog van den 18^{den} April 1855, N°. 12 B, zijn ingetrokken.

Die misbruiken zijn echter meestal gemaakt door jeugdige onderofficieren, die, hoezeer een graad bekleedende, welke eene zekere mate van zelfstandigheid

vordert, toch te weinig ondervinding en bedachtzaamheid hadden, om op den duur weerstand te bieden aan de verleidingen, zoo als bijv. het aanknoopen van ongepaste betrekkingen, of het maken van ongeoorloofde verteeringen, waartoe die doorlopende permissiën maar al te dikwerf blootstellen.

Voor een onderofficier, en ook voor een minder militair, die 12 en meer jaren heeft gediend, zijn nogtans de gevolgen van eenige meerdere vrijheid, niet zóó zeer te duchten als voor iemand van jeugdigen leeftijd, die bovendien altijd nog veel te leeren heeft.

Uit dien hoofde wordt, met uitbreiding der gunstige bepalingen, vervat in mijne aanschrijving van den 6ten Februarij 1855, N°. 9 B, bij deze vastgesteld :

a. dat aan de onderofficieren, die met de medaille voor 12jarige dienst, en aan de korporaals en verdere militairen met de medaille voor 25jarige dienst zijn versierd, *doorlopend* permissie zal worden verleend, om, een uur na het avondappel, buiten de kazerne te mogen verblijven;

b. dat gelijke permissie op zon- en feestdagen zal worden gegeven aan de onderofficieren, die zes jaren hebben gediend, en aan de korporaals en verdere manschappen, die in het bezit zijn van de medaille voor 12jarige dienst; en

c. dat, ingeval een militair, die in voorschreven gunst deelt, met provoost wordt gestraft, hij voor den tijd van *drie maanden*, en wanneer hem de straf van politiekamer wordt opgelegd, hij gedurende *eene maand* daarvan verstoken zal blijven.

B^{de}. FORSTNER VAN DAMBENOV.

N°. 87.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz,
enz., enz.

Gezien Art. 65, 64 en 66, van het Provisioneel Reglement van administratie bij de Landmagt, van den 1sten Februarij 1819, Lett. I^s, houdende bepalingen nopens het bedrag der te doene inhoudingen op de soldij der militairen, ten behoeve van het kleeding- en reparatiefonds, en de daarbij omschreven gevallen.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 14^{den} dezer, N°. 54 B.

Hebben goedgevonden en verstaan: uit aanmerking van de tegenwoordige duurte der voornaamste levensmiddelen, toe te staan, dat, te rekenen van en met den 1sten Februarij, tot en met het einde van het loopende jaar, het bedrag der voorschreven kortingen, bij de korpsen van het Leger, zoodanig zal worden geregeld, dat de man, die aan het *maximum* der inhouding onderworpen is, minstens *twintig*, en degeen die op het *minimum* is gesteld, minstens *vijf en twintig cents* per vijf dagen, vrij aan zakgeld zal ontvangen, en zulks nadat alle uitgaven der menages behoorlijk zijn voldaan, en met dien verstande, dat zulks als eene tijdelijke en gunstige uitzondering op den regel zal worden beschouwd, waarin alzoo de militairen die wegens dronkenschap of ter zake van het verwaarloozen hunner wapenen of kleeding en equipmentstukken, aan het *maximum* der korting onderworpen zijn, in geen geval kunnen deelen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 21sten Januarij 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie
van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 56 B.

's GRAVENHAGE, den 25sten Januarij 1858.

Het is mij gebleken, dat het bepaalde bij aanschrijving van het Departement van Oorlog, van den 26sten Junij 1852, N°. 45 B, (*Rec. milit.* van dat jaar, bl. 258), bij de onderscheiden korpsen van het Leger, niet op dezelfde wijze wordt begrepen en in toepassing gebragt.

Bij eenige korpsen, namelijk, worden de daarbij bedoelde manschappen *niet* aan de strengere krijgstuicht onderworpen, maar alleen, — op den tijd en de wijze als bepaald is ten aanzien van de zoodanigen, die bij het algemeen depôt van discipline in de 2de klasse geplaatst zijn, — in aanmerking gebragt, om met een paspoort van de 2de soort, uit de dienst te worden ontslagen.

Bij andere daarentegen worden zij bij het korps zelf in de klasse van strengere krijgstuicht geplaatst.

Ten einde nu deze onregelmatigheid te doen ophouden en allen twijfel te dien opzichte voor het vervolg weg te nemen, heb ik goedgevonden te bepalen:

dat de manschappen, die in de termen van voormelde aanschrijving vallen, voortaan bij het korps zelf in de 2de klasse geplaatst, en daarbij aan de strengere krijgstuicht onderworpen zullen worden; — zoo veel mogelijk, op dezelfde wijze als bij het algemeen depôt van discipline plaats heeft.

Deze beschikking te Uwer kennis brengende, heb ik de eer U te verzoeken, de vereischte bevelen dienovereenkomstig te willen geven.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de onderscheiden Militaire Autoriteiten.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 15 B.

's GRAVENHAGE, den 28sten Januarij 1858.

In het vorig jaar heeft zich het geval voorgedaan, dat een persoon die vroeger als milicien bij het Leger had gediend, op overlegging, onder anderen, van het certificaat model L^a. LL, Art. 50 der Wet van 27 April 1820, als vrijwilliger voor de koloniale dienst, onder genot van eene premie van f100,00 is aangenomen, niettegenstaande hij, zoo als later ontdekt is, tijdens zijne vroegere dienst, wegens diefstal in de chambrée, van den militairen stand vervallen is verklaard en tot kruiwagenstraf veroordeeld is geworden.

Evengemelde ontdekking heeft uit den aard der zaak medegebragt, dat de door den bedoelden persoon aangegane verbindtenis vernietigd heeft moeten worden.

Hoezeer bij eene meer naauwlettende naleving van de op het stuk der werving bestaande voorschriften van de zijde der militaire autoriteit, de aanneming van gemelden persoon had kunnen zijn voorgekomen en aan het Rijk de schade bespaard, welke die aanneming aan hetzelfde heeft berokkend, kon echter de inhoud van voorschreven certificaat, dat, naar het voorschrift der wet, de verklaring behelsde, dat de betrokken gewezen milicien *behoorlijk* uit de dienst was ontslagen, niet wel doen vermoeden, dat hij, op bovengemelde wijze, uit de dienst was geraakt.

Voorschreven omstandigheid heeft dan ook aanleiding gegeven tot eene correspondentie tusschen de Departementen van Oorlog en Binnenlandsche zaken, omtrent het nemen van maatregelen, waardoor personen, als hierbedoeld, worden verhinderd, door een kwalijk gebruik van gezegd attest L^a. LL, op nieuw in militaire dienst te treden, met dat gevolg, dat de heeren Commissarissen des Konings in de onderscheiden gewesten zijn uitgenoodigd, om, voortaan, aan personen, die *behoorlijk* uit de dienst der Nationale Militie zijn ontslagen, het hiervoren omschreven certificaat als gewoonlijk, in *zwarte* letters gedrukt, en daarentegen aan de zoodanigen die, wegens het niet eervol verlaten van de Militiedienst, uit de gelederen behooren geweerd te blijven, het attest in *roode* drukletters af te geven.

Onder mededeeling van het vorenstaande, heb ik de eer U te inviteren, om wanneer zich in het vervolg personen ter dienstneming aanbieden, behalve op de overige door hen geproduceerde bescheiden, wel bepaaldelijk op het overgelegd attest L^a. LL te letten, te dien effeete dat zij, die van een zoodanig attest met *roode* letters gedrukt, voorzien zijn, niet tot eene vrijwillige verbindtenis worden toegelaten.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

...the

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 44 B.'s GRAVENHAGE, den 8sten Februarij 1858.

Daar het gebleken was, dat bij het storten van gelden in de kas der geregelijke en vrijwillige consignatiën van de zijde van hoofd-administratiën van de korpsen, — zoo als onder anderen ten aanzien van de onuitbetaald gebleven saldo's der handgelden van plaatsvervangers geschiedt, wanneer daarover niet, door of van wege de belanghebbenden, binnen het jaar volgende op dat, waarin de titularissen uit de dienst zijn geraakt, is beschikt, — de quitantie wegens de bedoelde stortingen, door sommige ontvangers, bij wie zoodanige gelden moeten worden overgebracht, aan het regt van registratie werden onderworpen, terwijl andere zulks, als onnoodig, achterwege lieten, heeft men dezerzijds vermeend, vermits het hier betref de toepassing eener belastingswet, waarover tusschen de daarbij betrokken ambtenaren verschil van gevoelen bestond, de beslissing van den heer Minister van Financiën, te dien aanzien te moeten vragen.

Door dien Minister is alsnu, bij resolutie van den 28sten der vorige maand, N°. 9, waarvan mij mededeeling is gedaan, in substantie beslist, dat »vermits het registreren der bewijzen van overstorting van gelden in de kas der »geregelijke en vrijwillige consignatiën, aan de belanghebbenden eenig en alleen »in hun belang is opgelegd, ten einde hun verhaal op de gezegde kas te ver- »zekeren, het aanbieden van de bedoelde bewijzen ter registratie, aan hen moet »worden overgelaten, en eerst dan door de administratie kan worden gevor- »derd, wanneer van die bescheiden, in den zin van art. 25 der wet van 21 fri- »maire an VII, eenig gebruik, als authentieke stukken, hetzij in regten of bij »andere openbare handelingen, en dus ook tot het opvorderen der gestorte »gelden, wordt gemaakt."

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

de heeren Intendanten in de 1^e, 2^e en 5^e militaire
Administrative Directie.

N°. 64.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 24sten dezer,
Kabinet L^e G^e.

Hebben goedgevonden en verstaan :

ART. 1. Voorlaan worden bij het regiment grenadiers en jagers, geene andere kapiteins meer overgeplaatst dan de zoodanige die het vooruitzigt opleveren, dat zij eenmaal als bataillons-kommandant kunnen optreden.

Bijbl III.

3.

ART. 2. In verband met het zoo even bepaalde, worden de 1ste luitenants van het regiment grenadiers en jagers, die in het vervolg tot den rang van kapitein worden bevorderd, steeds in dien rang benoemd bij eenig ander korps van het wapen, ook dan, wanneer er op het oogenblik hunner bevordering, vacatures in den rang van kapitein bij het regiment grenadiers en jagers mogten ontstaan of reeds aanwezig zijn.

ART. 3. In de toekomst worden geene 1ste of 2de luitenants bij het regiment grenadiers en jagers geplaatst, dan de zoodanige, die ten minste vijf jaren dienst als officier tellen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 26sten Februarij 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel:

De Secretaris-Generaal van het Ministerie
van Oorlog,

(get.) O. W. STAVENISSE DE BRAUW, L. S. G.

N°. 90.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Gezien Ons besluit van den 1sten April 1855, n°. 50, houdende bepaling van het bedrag der toelage, welke voor de kosten van het onderhoud en de reparatiën der kleeding van de kweekelingen bij de Koninklijke Militaire Akademie (destijds Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt genaamd) aan het Rijk in rekening zouden worden gebragt.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 5den dezer, N°. 55, B.

Hebben goedgevonden en verstaan het montant der voorschreven toelage bij gemeld besluit op f 65.— per jaar voor iederen kadet vastgesteld met tien gulden te verhoogen, en die alzoo te rekenen van en met 1 Januarij 11, te brengen op vijf en zeventig gulden (f 75.—) 's jaars.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 6^{den} Maart 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met deszelfs origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Personeel en Militaire Zaken en Milit. Administratie.

N°. 12 B.

's GRAVENHAGE, den 12^{den} Maart 1858.

Ten gevolge van eene aan mij voorgestelde vraag, algemeen willende voorschrijven, hoedanig zal behooren te worden gehandeld, met de miliciens of plaatsvervangers, die tirailleur der 1ste klasse zijn, en in het genot van groot verlof worden gesteld, heb ik goedgevonden te bepalen:

1°) dat de miliciens en plaatsvervangers, tirailleur der 1ste klasse zijnde, bij vertrek met groot verlof, het distinctief behouden voor die klasse van militairen vastgesteld;

2°) dat bedoelde manschappen, gedurende hun verloftijd, niet zullen rekenen onder het getal tirailleurs der 1ste klasse, voor elke compagnie bepaald;

3°) dat zij bij detachementen verlofgangers der Nationale Militie ingedeeld

Bijbl III.

4.

wordende, gedurende den marsch van het korps naar de hoofdplaats of omgekeerd, niet in het genot blijven der verhoogde soldij;

4^e) dat zij, gedurende den verloftijd, in de contrôles, niet als tirailleurs der 1ste klasse behoeven te worden gevoerd; zijnde het voldoende dat van het voortdurend verblijven in die positie, uit de aantekening in het stamboek blijkt; en

5^e) dat bij terugkomst onder de wapenen, onmiddellijk na de aankomst bij het korps zal worden onderzocht, of zij alsdan nog de voor tirailleure der 1ste klasse vereischte geoefendheid als schutter bezitten; — na daaromtrent voldoende proeven van bekwaamheid te hebben afgelegd, blijven zij in die positie gehandhaafd, al ware het ook dat door hunne aanwezigheid, het vast bepaald getal tirailleurs der 1ste klasse mogt worden overschreden, in welk geval van die omstandigheid, aan het Departement van Oorlog moet worden kennis gegeven, met opgave van het aantal soldaten der 1ste klasse, hetwelk tijdelijk, boven het bepaald getal, zal aanwezig zijn.

Ik heb de eer UHEG. te verzoeken, de chefs der korpsen onder uwe bevelen uit te noodigen, bij voorkomende gevallen, dienovereenkomstig te doen handelen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals, kommanderende de brigades
Infanterie en Reserve-brigade.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau Secretariaat.

N°. 1 B.

's Gravenhage, den 12^{den} Maart 1858.

Ik heb de eer u mededeeling te doen van eenige bepalingen, betreffende de bij 's Konings besluit van den 11den November 1836 (*Staatsblad N°. 114*), ingestelde Rijks-Veldwacht, welke met den 1sten Januarij dezes jaars in werking is gekomen.

Ik verzoek u de kommanderende officieren der korpsen onder uwe bevelen en van de gedetacheerde gedeelten daarvan met die bepalingen bekend te maken of te doen maken, terwijl ik, met het oog op art. 9 van gemeld besluit, tevens verlang dat gezorgd worde dat de militairen die geacht kunnen worden daarbij belang te hebben, opmerkzaam worden gemaakt, dat, nu het Personeel der Rijks-Veldwacht grootendeels is aangesteld, er niet veel vooruitzigt op eene plaatsing daarbij voor hen bestaat, en dat het derhalve in hun persoonlijk belang zal wezen dusdanige plaatsing in de *militaire dienst* af te wachten, zullende in dat geval de belangen van hen, die daartoe op grond van 's Konings Besluit van den 24sten Februarij 1823, N°. 97, in aanmerking wenschen gebragt te worden, dezerzijds bij den Heer Minister van Justitie worden ondersteund.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Uittreksel uit Zijner Majesteits Besluit van den 11den November 1856, (Staatsblad N°. 114), krachtens besluit van den 22sten December 1857, (Staatsblad N°. 189), met den 1sten Januarij 1858, in werking getreden.

Art. 1. De dienst van Geregtsdienaar, van Rijksveldwachter en van bezoldigd Opziener der jagt en visscherij wordt vereenigd onder de benaming van *Rijks-Veldwacht*.

Art. 2. De rijks-veldwacht wordt, zonder onderscheid uitgeoefend door de in art. 1 vermelde beambten, onder den naam van *Rijks-Veldwachter*. Behoudens de hun aan te wijzen standplaatsen, worden zij aangesteld en beëdigd voor het geheele grondgebied des Rijks.

Art. 5. De rijks-veldwacht bestaat *in het algemeen* in :

a. het doen van dag- en nachtrondes zoo binnen den bebouwdcn kring der gemeenten, als inzonderheid tén platten lande, ter handhaving der openbare orde, ter beveiliging van personen en goederen en ter voorkoming van misdrijven,

en voorts *in het bijzonder*

b. het waken tegen bedelarij en landlooperij ;

c. het toezigt op vreemdelingen ;

d. de bewaking van het jagtveld en de visscherij ;

e. het in bewaring nemen van zwervende, beschonkene en verlaten personen ;

f. het opsporen van misdadigers en het inwinnen van informatiën nopens gepleegde misdrijven ;

g. het dienstbaar zijn tot de handhaving der orde op de openbare teregtzittingen der onderscheidene regts-collegiën ;

h. het overbrengen of transporteren van gevangenen ;

i. de beteekening van dagvaardingen en andere geregtelijke stukken in strafzaken.

Art. 4. De rijks-veldwachter tijdelijk tot ondersteuning der gemeente-politie gerequireerd, voldoet aan die opvoeding ;

Art. 5. De rijks-veldwachters, uniform gekleed en gewapend, worden verdeeld in drie klassen, en in brigaden, naar gelang de dienst dit zal vereischen, ingedeeld.

Art. 6. De jaarwedde der rijks-veldwachters wordt vastgesteld als volgt :

Voor die der eerste klasse op f 550.

Voor die der tweede klasse op f 450.

Voor die der derde klasse op f 375.

Art. 7. De aanstelling en het ontslag der rijks-veldwachters geschiedt door onzen Minister van Justitie.

Hij voorziet hen van de noodigen Instructie.

Art. 8. De kosten van wapening en bovenkleeding, komen ten laste van het Rijk.

Art. 9. Bij de aanstelling van rijks-veldwachters behoort in het algemeen te worden gelet op cervol ontslagen militairen, die geacht worden voor deze functie bijzonder geschikt te zijn, alsmede op dienaren van politie of gemeente-veldwachters en bewaarders in de gevangnissen van het Rijk, die zich als zoodanig door ijver, bekwaamheid en zedelijk gedrag hebben onderscheiden.

Bij voorkeur komen tot bevordering naar eene hoogere klasse in aanmerking, de rijks-veldwachters, die in eene lagere klasse door goed gedrag en ijverige waarneming hunner betrekking hebben uitgemunt.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau Secretariaat.

N°. 2 B.

's GRAVENHAGE, den 18^{den} Maart 1858.

Ten vervolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer UHEG. te informeren :

1° dat bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen, eene *Handleiding tot de kennis der Krijgskunst voor de Kadetten van alle wapenen*, vervaardigd door den generaal-majoor J. J. VAN MULLEN, en dat dit werk is verkrijgbaar gesteld, voor *Een gulden tachtig cent (f 1.80)* ten behoeve der korpsen, en voor *twee gulden veertig cents (f 2.40)* in den handel ;

2° dat thans mede bij gezegde Inrigting *herdrukt* en voor denzelfden prijs als de vorige oplagen is verkrijgbaar gesteld, de *Handleiding bij het onderwijs in de Gymnastiek*.

Ik verzoek UHEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen, mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs, daarvan zoodanig gebruik te maken, als noodig zal worden bevonden.

Voor den Minister van Oorlog.

De Secretaris-Generaal.

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 26 B.

's Gravenhage, den 25sten Maart 1858.

Bij het inzien der laatst ontvangen conduitelijsten, heeft het mijne bijzondere aandacht tot zich getrokken, dat onderscheiden officieren, die voor eenen hoogerem rang bij het wapen niet geschikt worden geoordeeld, voor eene betrekking bij den *Provincialen staf*, zijn aanbevolen geworden.

De omstandigheden dat zoo vele officieren voor eene plaatsing bij den *Provincialen staf*, in aanmerking worden gebragt, heeft bij mij twijfel doen ontstaan, of de betrokken autoriteiten, wel allen doordrongen zijn van het gewigt der betrekking van *Provincialen adjudant*, en bekend zijn met de dienstverrigtingen verbonden aan die betrekking.

Ik heb het daarom niet ondienstig geacht, bij deze de aanschrijving van het Departement van Oorlog van den 14den November, 1845, N°. 41 B (*Recueil Militair van dat jaar, bladz 291*) bij UHEG. in herinnering te brengen.

Uit die aanschrijving en de daarbij gevoegde Instructie voor de Provinciale adjudanten, zal UHEG. toch blijken, dat van die officieren eene meer dan gewone kennis der Wetten en Voorschriften op het stuk der Nationale Militie wordt gevorderd; — dat zij bekend moeten zijn met al hetgeen omtrent de kazertering en huisvesting, alsmede het marcheren der troepen en de garnizoensdienst is bepaald, met een woord, dat zij eene algemeene kennis der militaire verordeningen bezitten, en de noodige fermiteit en zaakkennis, om desgevoerd namens den Provincialen kommandant te handelen; terwijl de hierbedoelde officieren, alverder, de hebbelijkheid behooren te bezitten, om in rapporten, de door hen behandelde zaken met klaarheid uiteen te zetten en voor te stellen.

UHEG. gelieve de chefs alsmede van het vorenstaande te onderrigten, ten einde zich bij het invullen der conduite-lijsten, daarnaar te regelen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 21 B

's Gravenhage, den 26sten Maart 1858.

Tot dusverre is bij het mededeelen van beschikkingen, welke door den Koning en door den Minister van Oorlog zijn genomen, omtrent *Hoofd- en verdere Officieren* van het leger, door het Departement van Oorlog steeds vermeld:

dat de bevorderde officieren in hunnen nieuwen rang moeten worden erkend en in functie gesteld;

dat officieren die eene plaatsing bij een ander korps is te beurt gevallen, hunne nieuwe bestemming moeten volgen;

dat officieren aan wie eene traktementsverhooging is toegekend, in het genot daarvan moeten komen;

dat officieren die op pensioen of non-activiteit zijn gesteld, bij het leger in Oost- of West-Indië overgeplaatst of gedetacheerd zijn, uit de sterkte der korpsen moeten worden gebragt;

dat officieren aan wien eene speciale betrekking is opgedragen of daaruit zijn ontslagen, in de nieuwe betrekking in functie gesteld of daaruit ontheven moeten worden;

dat ter vervanging van officieren in speciale betrekking, die bevorderd en dien ten gevolge van hunne speciale betrekking ontheven zijn, andere officieren moeten worden voorgedragen, enz., enz., enz., alle punten, welke zich telkens bij de afdoening van iedere beschikking geheel of ten deele herhalen.

Wenschende hierin eene verandering te brengen, heb ik de eer UHEG. te informeren, dat bij mij het voornemen bestaat, om in de toekomst, bij het mededeelen van beschikkingen als welke hier worden bedoeld, er mij toe te bepalen, u te

verzoeken, daaraan de *vereischte executie te geven*, meenende ik te mogen vertrouwen, dat de ondervinding genoegzaam zal hebben aangetoond, wat UHEG. voor zooveel u betreft, alsdan te verrigten hebbe.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaal-Majoor, kommanderende de 2^e, 3^e en 4^e brigade infanterie en de reserve-brigade, den Heer Kolonel, kommanderende de 1^e brigade infanterie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militairen
Zaken.*

N°. 25 B.

's Gravenhage, den 2^{den} April 1858.

Het is mij gebleken, dat nu en dan manschappen voor de Koloniale dienst zijn aangenomen, die kort of langen tijd te voren, van een of ander korps van het leger hier te lande, wel is waar, met een gewoon paspoort uit de dienst waren ontslagen, doch die niettemin, uithoofde van inconduite bij dat korps niet tot een reëngagement zouden zijn toegelaten, en aan wie dus ook geen certificaat van goed gedrag was uitgereikt; terwijl sommigen hunner zelfs bij het korps waartoe zij behoorden, reeds vroeger tot eene overplaatsing bij het Indisch leger in aanmerking waren gebracht, doch waaraan om dezelfde reden geen gunstig gevolg was gegeven.

Het aannemen nu van dusdanige personen, onvereenigbaar zijnde met het doel dat men dezerzijds, sedert de laatste jaren, steeds voor oogen heeft gehouden, om namelijk, vooral wat Nederlanders betreft, geene andere militairen naar Indië uit te zenden, dan lieden van een goed zedelijk gehalte, heb ik goedgevonden te bepalen, dat voortaan geen gewezen militairen van het leger hier te lande, voor de Koloniale dienst zullen worden toegelaten, dan diegenen, aan wie bij het uitreiken van het paspoort tevens een certificaat van goed gedrag verleend is geworden, terwijl zij, voor het geval dat zij de dienst reeds sedert eenigen tijd hebben verlaten, tevens een getuigschrift van goed gedrag zullen moeten overleggen, afgegeven door den Burgemeester der Gemeente, waarin zij zich als burger gevestigd hadden.

Overigens spreekt het wel van zelf, dat deze maatregel alleen van toepassing is op die gewezen militairen, welke sedert het instellen der bedoelde certificaten — *Circulaire* 25 Junij 1849, N°. 51 B, *Recueil Militair*, blz. 56 — de dienst met paspoort verlaten hebben.

Onder mededeeling van het bovenstaande, heb ik de eer UHEG. te verzoeken, de Plaatselijke- en Garnizoens-Kommandanten onder u ressorterende, daarvan te onderrigten, met last zich dienovereenkomstig te gedragen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Provinciale Kommandanten.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 7 B.

's Gravenhage, den 6^{den} April 1858.

De Inspecteur der draagbare wapenen heeft mij, als een gevolg van de in de beide voorgaande jaren gehouden Inspectiën over de wapens van de regimenten infanterie, eenige voorstellen gedaan, betreffende het onderhoud der geweren.

Dien ten gevolge heb ik goedgevonden te bepalen :

1° dat aangezien het niet noodig wordt geacht, dat bij het aanzetten van halve laden, een gedeelte van het oude hout onder de banden blijve staan, zooals zulks voorgeschreven is bij de aanschrijving van het Departement van Oorlog, dd. 15 Mei 1821, N°. 42, dit voortaan gelijk met de borsten moet worden weggesneden ;

2° dat uithoofde door het gebruik van amaril, bij het poetsen der loopen en van de overige ijzerdeelen van het vuurwapen, deze deelen te veel afslijten, voortaan, in plaats van de amaril, zeer fijn gewreven blaauwe steen met een weinig olie vermengd, als poetsmiddel zal moeten worden gebezigd ;

3° dat, vermits door het te sterk aanhalen van de kordonriemen, vele laden ter hoogte van den middenband breken, en de loopen op die plaatsen veelal worden beschadigd, — die riemen niet meer dan volstrekt noodig is, om ze tegen de lade gespannen te houden, zullen moeten worden aangehaald; wordende, in verband met het bepaalde bij dit punt, onder de aandacht gebracht, dat het onverschillig is op welke hoogte van het geweer de gespen dier riemen geplaatst komen, zijnde dit afhankelijk van de lengte der riemen; en

4° dat bij het houden der maandelijksche Inspectiën over de wapens, het kader onderofficieren en korporaa's van de geinspecteerd wordende compagnie, zooveel mogelijk daarbij tegenwoordig moet zijn, ten einde door den officier van wapening onderwezen te worden, in de wijze waarop de gebreken aan de wapens worden opgespoord, alsmede hoedanig deze, door eene goede en voorzigtige behandeling der wapens, kunnen worden voorgekomen.

Onder mededeeling van een en ander heb ik de eer UHEG. te verzoeken de chefs der korpsen onder uwe bevelen, daarvan te willen onderrigten en hen uit te noodigen, daaraan het vereischt gevolg te doen geven.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
530 SOUTH EAST ASIAN BUILDING
CHICAGO, ILLINOIS 60607

TO THE DIRECTOR, NATIONAL BUREAU OF STANDARDS
WASHINGTON, D. C. 20535

RE: [Illegible]

[Illegible]

Very truly yours,
[Illegible]

[Illegible]

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 92 B.'s Gravenhage, den 10^{den} April 1858.

Ten gevolge van de toenmalige vermindering van het leger en het daaruit ontstaan gemis aan toereikend getal dienstdoende manschappen, is men verplicht geweest, bij aanschrijving van het Departement van den 20sten Januarij 1840, N°. 19, alle eigenlijk genoemde Eereposten, enz., welke volgens het garnizoens-reglement anders mogen worden verstrekt, in te trekken.

Die bepaling, hoe noodzakelijk op zich-zelve, vooral wat de posten betreft, welke voortdurend werden gegeven, is echter destijds, doch naar mijn inzien ten onregte, ook toegepast op die Eereposten, welke slechts *tijdelijk voor weinige dagen*, werden verstrekt, bijvoorbeeld: bij de aankomst in eenige plaats van Generaals belast met het houden van inspectiën over een der drie hoofdwapens, thans Inspecteur, die aldaar in de uitoefening van hunne hooge betrekking vertoefden.

De waardigheid en het relief van dien rang of van de betrekking van Inspecteur brengt mede, ja vordert, dat daaraan eene onderscheiding, als bij het Garnizoens-Reglement daaraan is toegekend, verbonden blijve.

Het is derhalve mijn verlangen, dat aan de generaals, respectivelijk Inspecteur der Infanterie, Kavallerie en Artillerie, bij de aankomst in eene plaats, hunne vaste standplaats daaronder niet begrepen, waar zij tot het uitoefenen van hunne gewigtige functie, als zoodanig worden geroepen, behalve *één* onderofficier ordonnance van elk korps van het garnizoen, *twee* schildwachten, als eereposten, worden verstrekt; terwijl aan een generaal of kolonel, Brigade-Kommandant, in dezelfde omstandigheden, *één* schildwacht en *één* korporaal ordonnance zal worden gegeven.

Onder mededeeling van een en ander heb ik de eer UHEG. te verzoeken, dienovereenkomstig wel de vereischte bevelen te willen uitvaardigen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Provinciale Kommandanten.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire Za-
ken en Milit. Administratie.*N°. 12 B.'s Gravenhage, den 13^{den} April 1858.

De Directeur der vétérinaire dienst heeft onlangs mijne aandacht gevestigd op de omstandigheid, dat het meermalen voor paarden die groen voeder benooid hebben, te verkiezen is hen op de stallen voor korteren of langeren tijd, geheel of ten deele, met gras of klaver te doen voeden, dan ze naar de weiden te zenden, waartoe echter thans, bij gebrek aan voorschriften deswege, niet kan worden overgegaan.

Bijbl. III.

3

Na overweging van hetgeen te dier zake is in het midden gebragt, mij er ten volle mede hebbende kunnen vereenigen, dat in overeenstemming met de door dien Directeur aangegeven denkbeelden, het verstrekken van groen voeder op stal in toepassing worde gebragt, heb ik de eer UHEG. te verzoeken, aan de chefs der korpsen Veld- en Rijdende Artillerie te doen kennen, dat wanneer zij het, om de eene of andere reden, wenschelijk achten, sommige paarden met gras of klaver, ter gedeeltelijke vervanging van haver en hooi te doen voeren, zij zich voor gemagtigd kunnen houden, daartoe alsdan, met inachtneming van de navolgende administratieve bepalingen over te gaan.

1°. Naardien vooraf niet kan worden bepaald, over welk tijdvak en welke hoeveelheden gras of klaver zullen benoodigd zijn, wordt het aan de kommanderende officieren overgelaten, om tot voorziening in de behoeften aan groen voeder, zoodanige maatregelen te nemen en mondelinge overeenkomsten te sluiten, als zij in het belang van de dienst en van 's Rijks schatkist het meest geraden zullen oordeelen.

2°. Bij het verstrekken van groen voeder op stal, eene evenredige hoeveelheid haver en hooi niet benoodigd zijnde, zal bij het instellen van deze wijze van voederen der paarden, gelijktijdig met de opgaven van de volgens de presente sterkte der eskadrons of kompagnien benoodigde rations fourrages, aan den kwartiermeester, of dengene wie met het opmaken der partiële bons is belast, eene door den eskadrons- of kompagnies-kommandant afgegeven verklaring worden ter hand gesteld, aanwijzende de hoeveelheden haver en hooi, welke ten gevolge van het verstrekken van groen voeder niet benoodigd zijn, en zulks ten einde de bedragen van het aankomende, daarmede op dezelfde wijze te verminderen, als bij de dezerzijdsche beschikking van den 15den Januarij 1855, N°. 42 B, ten aanzien der niet benoodigde fourrages voor zieke paarden, is voorgeschren.

3°. In den maandelijkschen staat der ontvangen rations fourrages, model L^a. A, behoorende bij de vermelde beschikking, moet in het hoofd der 4° kolom, achter het woord *benoodigd*, en in het hoofd der 7° kolom van den staat van het betaalde voor ontvangen rations fourrages, model L^a. B, tot die beschikking behoorende, achter het woord *stroom*, worden ingevoegd: *»ter zake van verstrekking van groen voeder op stal enz.»*

4°. De betalingen ter zake van groen voeding op stal, moeten, door middel van de laatstbedoelde staten, op de afrekeningen van de korpsen, met 's Rijks schatkist, in rekening worden gebragt; de uitgaven deswege worden op die staten, na den post voor het betaalde wegens schadeloosstelling voor fourrages gespecificeerd.

5°. De voldoening van het ter voorschreven zake verschuldigde, moet alle maanden plaats hebben, op gedetailleerde rekeningen, voorzien van daarop door de betrokken eskadrons- of kompagnies-kommandanten te stellen verklaringen, ten blijke dat de omschreven hoeveelheden ontvangen en tot het bestemde doel zijn aangewend; mitsgaders van het goedkeurend visum van den kommanderende officier; bij deze bewijsstukken moeten wijders door de kommanderende officieren gerectificeerde verklaringen worden gevoegd, ter constatering van de hoeveelheden haver en hooi, welke, ten gevolge der voeding met gras of klaver, niet zijn behoeven te worden ontvangen in den vorm van het model L^a. C, tot de beschikking dezerzijds van den 15den Januarij 1855, N°. 42 B, behoorende, en welke, met den staat der niet ontvangen fourrages voor zieke paarden, moet strekken tot constatering van de sommen, in de 7° kolom van de staten voor het betaalde voor ontvangen rations fourrages uitgetrokken.

Ik verzoek uwe Excellentie, bij de mededeeling van het vorenstaande, aan de betrokken regiments-kommandanten, met den meesten nadruk aan te bevelen, om bij het ten uitvoer leggen van het voorschrevene, er voor te waken en te doen waken, dat deze wijze van voeding der paarden, niet tot misbruiken aanleiding geve, en er alzoo een gestadig toezigt zij, zoowel ten aanzien van hetgeen tot de verstrekking van groen voeder, als tot het regelmatig laten staan

van de niet benoedigde hoeveelheden haver en hooi betrekking heeft; zijnde eene gelijke beschikking gezonden aan den heer Inspecteur van het wapen der Kavallerie.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

den heer Generaal-Majoor Inspecteur van
het wapen der Artillerie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau der Militaire
Administratie.

N°. 8 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien en geëxamineerd hebbende de Rekening en Verantwoording, door de Commissie tot het beheeren van het Fonds voor Onderofficieren enz., die, onder toekenning van gagement of van gratificatie, uit de militaire dienst worden ontslagen, overgelegd, wegens ontvangst en uitgaaf over het jaar 1837, en alzoo bevonden hebbende:

1 ^o . dat in dezelve behoorlijk als eerste post van ontvangst is verantwoord het batig saldo der Rekening en Verantwoording over het jaar 1836, ad.....	f 10,047.96 ^s
2 ^o . dat is ontvangen:	
a. het bedrag van de Contributiën der deelgenooten.....	» 27,975.00
b. het bedrag van de op rekening van het Fonds voor lijfrenten en pensioenen overgeschreven gelden, bij het verlaten van de dienst door deelgenooten, ten einde aan hen of hunne vrouwen het genot van lijfrenten of pensioenen te verzekeren, te weten:	
van 46 deelgenooten, voor de aan hen toegekende lijfrenten.....	f 17,297.60
van 7 deelgenooten, voor de aan hunne vrouwen verleende lijfrenten.....	» 2,688.90
van 2 deelgenooten, voor de aan hunne vrouwen verzekerde weduwe-pensioenen.....	» 810.70
c. het bedrag der gedane kortingen, naar den maatstaf van 1 pCt. in het jaar, op de verstrekte voorschotten aan gegageerde of gepensioneerde militairen.....	f 20,797.20
d. de renten van een kapitaal, groot f 518,000, ad 2½ pCt., over het jaar 1837.....	» 527.42
	» 12,930.00
Totaal der Ontvangsten.....	f 72,097.58 ^s

Heeft het genoegen de vorenstaande gunstige uitkomst, mits deze, ter kennis te brengen van de heeren generaals en verdere autoriteiten van het leger, met uitnodiging de vereischte inzage daarvan, overeenkomstig het bepaalde bij art. 22 van het Reglement op het Fonds voor onderofficieren enz., aan de deelgenooten van genoemd Fonds, onder hun bevel of toezigt, te verleen.

's Gravenhage, den 22sten April 1858.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

N°. 53.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Gelet op het voorschrift enz. nopens de admissie van kweekelingen op 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen, gearresteerd bij Ons besluit van den 4den Maart 1856, N°. 85, waarbij onder anderen is bepaald, dat evengemelde inrigting ook dienstbaar zal worden gemaakt, tot het opleiden van jongelieden, tot officier van gezondheid in de Nederlandsche West-Indische koloniën.

Gelet op ons besluit van den 12den November jl., N°. 56, waarbij onder anderen is voorgeschreven, dat in de behoefte aan officieren van het personeel der geneeskundige dienst, bij de landmagt in West-Indië, voortaan wordt voorzien door het tijdelijk detacheren derwaarts, van officieren van het personeel van het Leger hier te lande.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 22sten April 1858, N°. 1 A.

Hebben goedgevonden en verstaan mits deze, de bepaling, voorkomende in opgemeld voorschrift, dat namelijk 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen dienstbaar zal worden gemaakt tot het opleiden van jongelieden tot officier van gezondheid in de West-Indische koloniën, in te trekken en buiten effect te stellen; zullende al hetgeen verder bij evenbedoeld voorschrift, omtrent de opleiding voor die dienst is voorgeschreven, alsmede als vervallen worden beschouwd.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden, aan Onze Ministers van Marine, van Koloniën en van Financiën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 24sten April 1858.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

(get.) WILLEM.

Accordeert met het origineel:

*De Secretaris-Generaal van het Ministerie
van Oorlog,*

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau Secretariaat*N°. 1 B.'s Gravenhage, den 27sten April 1858.

Ten gevolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen, de 2^e druk van de *Handleiding tot de kennis der Waterbouwkunde*, door *D. J. Storm Bujsing*, Hoofd-Ingenieur van 's Rijks Waterstaat, in twee deelen, met een *Atlas* van 96 platen, en dat dit werk is verkrijgbaar gesteld, voor denzelfden prijs als de eerste uitgave, namelijk vier en twintig gulden (f 24) ten behoeve der korpsen en twee en dertig gulden (f 52) in den handel.

Ik verzoek UHEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs, daarvan het noodige gebruik te kunnen maken.

*Voor den Minister van Oorlog.**De Secretaris-Generaal.*

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

Aan

de heeren Generaals kommanderende de Brigades Infanterie enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire Zaken.*N°. 14 B.'s Gravenhage, den 27sten April 1858.

Twijfel gerezen zijnde, in hoever de Adelborsten van het Instituut te *Willemsoord*, gedurende hun verlof- of vacantielijd als anderzins, onderworpen zijn aan de verplichtingen bij het Reglement van Krijgstucht en bij andere reglementen voor het Leger voorgeschreven, heeft de heer Minister van Marine, bij missive van den 16den dezer, N°. 74, mij te dien aanzien doen kennen, dat die Reglementen op bedoelde Adelborsten niet van toepassing zijn.

Naar aanleiding daarvan heb ik de eer UHEG. te verzoeken, de Plaatselijke en Garnizoens-kommandanten onder U ressorterende, met deze beschikking bekend te maken en hen uit te noodigen zich, bij voorkomende gelegenheden, daarnaar te gedragen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de heeren Provinciale Kommandanten.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 60 B.'s Gravenhage, den 1sten Mei 1858.

Het is mij gebleken, dat de onder dagteekening van den 22sten September 1855, N°. 14 B, gegeven voorschriften nopens het detacheren bij de regimenten Infanterie, van een zeker aantal onderofficieren, bestemd voor de dienst in Oost-Indië, bij sommige korpsen niet juist zijn opgevolgd, in het geval dat militairen in een garnizoens-infirmerie worden verpleegd.

Ten onregte worden zij alsdan voor soldij en toelaag voor brood berekend, al hoewel art 6 der hiervoren gemelde beschikking, de bepaling houdt, dat in het bedoelde geval, op de gewone ten aanzien van koloniale militairen voorgeschreven wijze, moet worden gehandeld, hetgeen met andere woorden zeggen wil, dat, zoodra een der gezegde onderofficieren in eene infirmerie wordt opgenomen, de berekening zijner soldij en toelaag voor brood, bij het korps, behoort te worden gestaakt, naardien de kas van het etablissement, op grond van art. 5 en 16 van het Koninklijk Besluit van den 10den November 1845, N°. 45 voor het verzorgen van alle Koloniale militairen, zonder onderscheid, eene vaste vergoeding per hoofd, daags, regtstreeks, van de hoofdadministratie van het Koloniaal Werf-Depôt ontvangt.

Ik heb mitsdien de eer U te verzoeken om aan de, onder uw toezigt staande hoofdadministratiën der regimenten Infanterie, uit mijnen naam, de noodige teregtwijzing, in den zin van het vorenstaande, te willen doen, en haar tevens aan te bevelen, er voor te zorgen, dat uit de biljetten, waarmede meergezegde onderofficieren naar de zieken-inrigting worden gezonden, duidelijk hunne bestemming voor de Koloniale dienst blijke.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de heeren Intendanten in de 1e en 2e Militaire
Administratie-Directie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 72 B.'s Gravenhage, den 5^{den} Mei 1858.

Bij artikel 8 van het Voorschrift op de voeding in de militaire zieken-établissemten, dd. 8 November 1822, N°. 12, is bepaald geworden, dat wanneer in den winter, doch vooral in het voorjaar, de groenten schaars zijn, op sommige dagen, des middags, enkel aardappelen zullen kunnen worden geschapt; terwijl bij de dezerzijdsche beschikking van den 15den November 1840, N°. 97, een gewijzigd tarief is vastgesteld voor de in uitgaaf te brengen hoeveelheden van dat product.

Dit tarief, van enkele zijden, tot aanmerking geleid hebbende, heb ik een vernieuwd onderzoek te dezer zake doen instellen, en is bij die gelegenheid gebleken, dat werkelijk in het voorjaar, de gedachte hoeveelheden onvoldoende zijn, om aan het eten eene behoorlijke lijvigheid te geven, weshalve ik geöfgevonden heb, nader te bepalen, dat in het vervolg, te rekenen van en met den 16den April van ieder jaar, en tot zoo lang er weder groenten, in meerdere ruimte, te verkrijgen zijn, des noodig, voor de *enkel aardappelen*, in uitgaaf zullen kunnen worden gesteld :

110 looden voor de geheele portie,
400 " " " drie vierde "
90 " " " halve en $\frac{3}{8}$ "

met bijvoeging van 5 looden uijen, per portie, en van de gewone hoeveelheid azijn, wanneer namelijk daartegen, van de zijde van den eerstaanwezenden officier van gezondheid, geene bedenkingen bestaan.

Het spreekt van zelf dat, zoodra er, vóór 16 April, enkel aardappelen worden genuttigd, alsdan behoort te worden gevolgd, het tarief der hiervoren aangehaalde dispositie van 15 November 1840, N°. 97

U hiervan informerende, heb ik tevens de eer u te verzoeken, om den Directeur van het zieken-établissement onder uw toezigt, insgelijks met het voorschrevene bekend te maken.

Voor den Minister van Oorlog,

De Secretaris-Generaal,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

Aan

de respectieve toezierende Chefs over de Militaire
Hospitalen en Infirmieriën.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 41 B.'s Gravenhage, den 21sten Mei 1858.

Bij gelegenheid van het herzien van het Hoofdstuk, betreffende het buskruid en de ernstvuurwerken enz. van den *Instructie-inventaris*, heb ik goedgevonden te bepalen, dat, met wijziging in zoo verre van het thans hieromtrent voorgeschrevene, in 't vervolg het gewigt der lading voor de losse patronen tot alle soorten van vuurwapens dezelfde zal zijn, en wel vijf wigtjes buskruid zal bedragen, terwijl die voor de losse patronen tot de ronde brandkogels, op acht wigtjes buskruid is vastgesteld.

Onder mededeeling van een en ander heb ik de eer UHEG. te verzoeken, zorg te willen dragen, dat voortaan bij het aanvragen om munitie en bij het maken van losse patronen, overeenkomstig het vorenstaande worde gehandeld.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

den heer Generaal-Majoor Gouverneur der Koninklijke
Militaire Akademie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire Za-
ken en Milit. Administratie.*N°. 54 B's Gravenhage, den 27sten Mei 1858.

Het zal UHEG. vermoedelijk niet onbekend zijn, dat eenige jaren geleden, voor het wapen der artillerie, een *Instructie-inventaris* is zamengesteld, en door het Departement van Oorlog aan dat wapen ten gebruike is aanbevolen.

Sedert eenigen tijd heeft men zich bij mijn Departement onledig gehouden, dat werk te herzien en daarin tevens al die wijzigingen en verbeteringen te brengen, welke de ondervinding als noodig en nuttig heeft aangetoond.

In voorschreven herziene *Instructie-inventaris*, komen twee Hoofdstukken voor, namelijk VI en XIIIc, welke bepaaldelijk zijn gewijd, het eerste aan de draagbare wapenen en verwisselstukken, het tweede aan de geweermakers-gereedschappen en kalibermaten.

Ten einde nu bij het ontvangen en inleveren van de voorwerpen in die Hoofdstukken vermeld, bij alle diensten en wapens, dezelfde benamingen zouden worden gebezigd, heb ik goedgevonden te bepalen, dat voortaan ook bij de wapens der infanterie en kavallerie, alsmede bij het bataillon mineurs en sappeurs, voor de ten deze bedoelde voorwerpen de benamingen zullen worden gebezigd, waaronder zij in den *Instructie-inventaris* voorkomen.

Bijbl. III.

6

Onder mededeeling daarvan heb ik de eer UHEG te verzoeken, wel de vereischte bevelen dienovereenkomstig te willen geven.

Voorts strekt tot uwe informatie, dat door de zorg van den Heer Generaal-Majoor Gouverneur der Koninklijke Militaire Akademie, aan de chefs der korpsen onder uwe bevelen ieder 12 exemplaren van de hiervoren bedoelde hoofdstukken van den *Instructie-inventaris* zullen worden toegezonden, zullende die Hoofdstukken afzonderlijk gedrukt, in het vervolg bij de Koninklijke Militaire Akademie verkrijgbaar zijn: Hoofdstuk VI tegen den prijs van 57 en Hoofdstuk XIIIc tegen den prijs van 60 centen, het exemplaar.

De kosten vallende op de toegezonden Exemplaren zullen onder de uitgaven voor administratiekosten bij de betrokken korpsen aan het Rijk in rekening gebracht en op de gewone wijze aan den Raad van Administratie der Akademie overgemaakt of met dien Raad verrekend moeten worden.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals kommandeerende de Brigades
Infanterie enz.

N°. 52.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz,
enz., enz.

Gelet op Onze besluiten van den 27sten Julij en 15 Augustus 1857, N°. 58 en 85, houdende bepalingen nopens het genot van verhoogde soldijen door de onderofficieren en verdere militairen van het wapen der infanterie, die met het tirailleur-geweer zijn gewapend.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 26sten Mei 1858, N°. 55 B.

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: dat, met wijziging in zoo verre van het bepaalde bij art. 2 van eerstgemeld besluit, het genot der daarbij bedoelde verhoogde soldijen voor de daarop regthebbenden zal voortduren gedurende den tijd welken zij bij de Normaal schietschool worden gedetacheerd.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 29sten Mei 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel:

*De Secretaris-Generaal van het Ministerie
van Oorlog,*

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire Zaken en Milit. Administratie.*N°. 45 B.'s Gravenhage, den 7^{den} Junij 1858.

Als een vervolg op de aanschrijving van het Departement van Oorlog van den 20sten November 1856, N°. 56 B, heb ik de eer u te informeren dat met de Directie der schroef-stoombootdienst van *Harderwijk* naar *Amsterdam* vice versa, gevestigd in laatstgenoemde stad, eene overeenkomst is getroffen tot het transporteren van troepen: 1° van *Harderwijk* naar *Amsterdam* en omgekeerd, en 2° van *Harderwijk* naar het *Nieuwe Diep*, tegen betaling van de prijzen in het hierbijgevoegd tarief vermeld.

Ik magtig UHEG. mitsdien om tot het vervoer van militairen tusschen de hierboven genoemde plaatsen van bedoelde stoombootdienst gebruik te maken.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

De vrachtprijzen voor de officieren bij de troepen dienst doende, zullen niet hooger dan voor de gewone manschappen worden berekend; terwijl aan de eerstbedoelden, eene met hunnen rang overeenkomende verblijfplaats op de boot zal worden aangewezen.

De alleenreizende officieren zijn niet in dit tarief begrepen, als moerende de kosten daarvan voor hunne eigen rekening komen, zullende wijders de alleenreizende militairen beneden den rang van officier, die, hetzij geheel of gedeeltelijk hunne route per boot moeten afleggen, op vertoon hunner marschorders of reiswijzers, tegen betaling der vracht, bij de tarieven omschreven, uit het aan hen verstrekt reisgeld te vinden, met de stoombooten worden vervoerd; zijnde van dezen maatregel uitgesloten de alleenreizende militairen uit en naar *Zeeland*, bij dispositie van het Departement van Oorlog, van den 7den Maart 1844, N°. 8 B, bedoeld, vermits die manschappen, op de wijze, bij voorschreven dispositie bepaald, zullen moeten worden behandeld.

Voor militaire vrouwen, bij de compagnieën geadmiteerd, zal de vracht, per hoofd berekend, moeten worden betaald.

Voor kinderen (boven de 5 en beneden de 10 jaren) van onderofficieren en manschappen, zal de helft van de vracht, per hoofd bepaald, moeten worden voldaan.

De paarden bij de tarieven bedoeld, zijn alleen die der officieren, welke tot de troepen te voet behooren.

Wanneer de boot langer dan vier uren onder weg mogt wezen, zal door de Directie aan de manschappen, vrouwen en kinderen, alsmede aan de paarden, goed drinkwater worden verstrekt.

De troepen moeten zich tijdig aan de inladingsplaats bevinden, ten einde *oponthoud voor te komen*.

Tarief en opgaven van de Directie der stoomboot, *Stad Harderwijk*
te *Amsterdam*.

Amsterdam.

Van 1 tot en met 24 man.	f	1,00
» 25 » 100 »	»	0,95
<i>Extra reizen.</i>		
Van 1 tot en met 100 man.	»	100,00
» 101 » 200 »	»	0,70
Paarden per stuk.	»	2,50

Harderwijk.

Er kunnen met deze boot, *bij gewone reizen*, 100 manschappen in ééns worden vervoerd en *bij extra reizen*, 200 man.

De boot vaart alle dagen, uitgezonderd des Zondags,
van *Harderwijk* 's morgens ten 6 $\frac{1}{2}$ uur.
» *Amsterdam* 's namiddags ten 4 $\frac{1}{2}$ »

Met deze boot kunnen ook troepen worden vervoerd van *Harderwijk* naar *het Nieuwe Diep*, in welk geval de gewone dienst twee dagen zal zijn gestaakt. Voor zoodanige transporten, mits de 100 man niet te boven gaande, zal eene som van f 200,00, per reis, worden betaald; terwijl voor ieder man *boven* het genoemd getal, nog f 2,00 wordt toegestaan.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 56 B.

's Gravenhage, den 26ten Junij 1858.

Daar er twijfel schijnt gerezen te zijn omtrent het regt verstand van het 4^e punt der aanschrijving van het Departement van Oorlog van den 50sten September 1851, N°. 25 B, zie ik mij verplicht UHEG. te verzoeken de chefs der korpsen onder uwe bevelen, te willen doen kennen: dat het in verband tot de regeling der pensioenen zelve, de bedoeling van voormeld Voorschrift is, dat geen officier of ander militair, buiten noodzaak, in dienst worde gehouden na den laatsten der maand waarin het besluit zijner pensionnering genomen is; — terwijl het echter tevens, voor zooveel de *militairen beneden den rang van officier* betreft, ter vergemakkelijking van de regeling der pensioen-betaling, — vooral tegen het einde van een kwartaal, steeds wenschelijk wordt geacht, dat zij ook niet vóór, maar juist op den laatsten der maand in soldijbetaling worden afgevoerd, — maar dat het, voor het overige, nimmer in de bedoeling heeft gelegen om *officieren*, aan wie het pensioen is toegekend, langer in dienst te houden dan door het belang van de dienst zelve geëischt wordt en dat deze derhalve steeds, zoodra mogelijk, in de gelegenheid zullen moeten gesteld worden, de dienst te verlaten.

*De Minister van Oorlog,**(get.) VAN MEURS.*

Aan

de Heeren Generaals-Majoor kommanderende de 1^e, 2^e, 3^e en 4^e Brigade Infanterie en de Reserve Brigade; Zijne Excellentie den Heer Luitenant-Generaal Inspecteur van het wapen der Kavallerie; den Heer Generaal-majoor Inspecteur van het wapen der Artillerie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau der Artillerie.

N°. 55 B.

's Gravenhage, den 5^{den} Julij 1858.

Onderrigt dat sedert het toezenden van de Hoofdstukken VI en XIIIe van den herziene *Instructie-inventaris* aan de korpsen van het Leger, het, in die Hoofdstukken omschreven nommeren en merken der wapenen, verwisselstukken enz. door eenige officieren van wapening verkeerd wordt opgevat, komt het mij noodig voor, hieromtrent de vereischte inlichtingen te geven.

Dien ten gevolge heb ik de eer UHEG. te verzoeken ter kennis van de korpsen onder uwe bevelen te brengen:

Bijbl. III.

7

- 1°. dat het nummeren en merken, voorgeschreven achter de voorwerpen in bovenbedoelde hoofdstukken, alleen in de Magazijnen der Artillerie of wel bij den Geweerwinkel wordt gedaan, doch zonder bepaalde bevelen bij de korpsen *niet* zal mogen geschieden; en
- 2°. dat de wapennommers voortdurend op de voorwerpen zullen moeten geslagen worden met de bij de korpsen aanwezige stellen nummerstempels, welke echter in den herzien *Instructie-inventaris* (Hoofdstuk VIII) voorkomen onder den naam van.

Stellen merkijzers N°. 4 voor metalen. Kleine.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals-Majoor kommanderende de 1°, 2°, 3° en 4° Brigade Infanterie en de Reserve Brigade; Zijne Excellentie den Heer Luitenant-Generaal Inspecteur van het wapen der Kavallerie; den Heer Generaal-Majoor Inspecteur van het wapen der Artillerie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 64 B.

's Gravenhage, den 7^{den} Julij 1858.

Onlangs heeft zich bij een der korpsen van het Leger, het geval voorgedaan, dat de beide Kommissarissen tot de Hoofdadministratie, onderling in gevoelen verschilden omtrent de aannemelijkheid van goederen, welke in het Magazijn werden ingeleverd, zoodat een hunner bepaaldelijk weigerde die voorwerpen goed te keuren, en ten blijkde daarvan, met zijn stempel te voorzien, hetwelk tot de vraag heeft geleid, of in zoodanig geval de goederen aan de herkeuring van den kommanderenden officier bij de Hoofdadministratie, onderworpen en door dezen goedgekeurd zijnde, slechts van één stempel voorzien, in het Magazijn konden worden aangenomen en opgelegd.

Als mijne beslissing daaromtrent, heb ik daarop aan de Autoriteiten wie zulks aanging, met verwijzing naar den geheelen inhoud der artikelen 221, 222 en 225 van het Provisioneel Reglement van administratie bij de Landmagt doen kennen, dat vermits bij die artikelen het keuren der goederen welke in het magazijn worden ontvangen, onder de daarbij vastgestelde bepalingen, — toegelicht met de algemeene voorschriften ter uitvoering van art. 221, — aan de Kommissarissen tot de Administratie wordt opgedragen, en daarbij alleen sprake is van eene herziening der door de Kommissarissen *goedgekeurde* voorwerpen van de zijde van den Kommandant van het korps of van het depôt, de herkeuring van afgekeurde goederen, door dezen laatsten, niet te pas komt, terwijl als afgekeurd moeten worden beschouwd de voorwerpen, waaromtrent de Kommissarissen niet tot eenstemmigheid van gevoelen hebben kunnen komen, vermits de goedgekeurde goederen, welke *alleen* aan de herziening van den chef worden onderworpen, de stempels van de beide Kommissarissen moeten dragen en geen

Kommissaris verplicht kan worden, zijn stempel te stellen op goederen, welke naar zijne overtuiging onvoldoende zijn.

Ik heb het niet overtollig geacht, u met het vorenstaande bekend te maken, ten einde mijne beslissing ten deze, tot beter verstand van de reglementaire bepalingen, waar zulks noodig mogt wezen, door u insgelijks ter kennis van de Hoofdadministratiën der korpsen onder uw toezigt kunnen worden gebracht.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS,

Aan

den Heer Intendant in de Militaire Administratieve Directie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 14 B.

's Gravenhage, den 8ten Julij 1838.

Zijne Majesteit heeft bepaaldelijk het verlangen doen kennen, dat de verschillende voorwerpen die aan de onderofficieren en manschappen, als prijzen of als eereprijzen voor het schieten naar de schijf zijn of zullen worden uitgereikt, voor zoover die bestemd zijn om op de kleeding te worden bevestigd, — voortaan niet meer *in dienst* worden gedragen; hebbende Zijne Majesteit vergund, dat de onderofficieren en manschappen *buiten dienst* als tot dusverre, daarmede verschijnen.

Onder mededeeling daarvan heb ik de eer UHEG. te verzoeken, de vereischte bevelen te geven dat bij de regimenten uwer onderhebbende brigade stiptelijk overeenkomstig 's Konings bedoeling worde gehandeld.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

den Heeren Generaal-Majoors kommanderende de Brigades Infanterie enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Milit. Administratie en Per-
soneel en Militaire Zaken.*N°. 45 B.

DE MINISTER VAN OORLOG.

Gevolg gevende aan het besluit des Konings van den 50sten der vorige maand, N° 85, waarbij Zijne Majesteit, — met wijziging in zooverre van het daaromtrent vastgestelde, in de, bij Koninklijk Besluit van den 8sten April 1842, N°. 49, goedgekeurde beschrijving van de kleeding en uitrusting voor het wapen der Kavallerie, — heeft gelieven te bepalen, dat de Hoofd- en verdere Officieren van genoemd wapen voortaan weder de sjerp zullen dragen van Oranjezijde, volgens het model in het algemeen bij het Leger geadopteerd; en dat, in verband daarmede, de Oranjestreep in het midden van den groot-tenue sabelkoppel, die daarin ter vervanging van de sjerp was ingevoerd, zal moeten vervallen.

Brengt het vorenstaande mits deze, ter kennis van de daarbij betrokken Officieren en Autoriteiten, ten einde zich dienovereenkomstig te kunnen gedragen.

's Gravenhage, den 8^{den} Julij 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Secretariaat.*N°. 5 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien hebbende de wet van den 4den der vorige maand (*Staatsblad* n°. 46), regelende de benoembaarheid van vreemdelingen tot landsbedieningen.

En in aanmerking nemende dat daarin bepalingen voorkomen, waarvan de kennis bij het Leger noodig is te achten;

Heeft goedgevonden, met deze beschikking, exemplaren van voornoemde wet toe te zenden aan (de verschillende autoriteiten, hoofden van korpsen, militaire inrigtingen enz.)

's Gravenhage, den 14^{den} Julij 1858.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

N°. 46.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens het 2de lid van art. 6 der Grondwet, het wenschelijk is bepalingen vast te stellen omtrent de benoembaarheid van vreemdelingen tot landsbedieningen, hetzij burgerlijke, hetzij militaire;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Vreemdelingen zijn benoembaar tot de landsbedieningen van:

- a. consul-generaal, consul en consulaire agent;
- b. kanselier, tolk en bediende bij de gezantschappen, consulaten-generaal en consulaten;
- c. hoofd van, hoogleeraar, leeraar of beambte bij Rijks-instellingen van onderwijs, kunst of wetenschap;
- d. ambtenaar bij de dienst der Rijks-telegrafen;
- e. ambtenaar bij stoomwerktuigen tot Rijks-werken behoorende;
- f. ambtenaar bij het mijnwezen;
- g. directeur en commissaris van 's Rijks entrepôts;
- h. wapen-controleur bij de inspectie der draagbare wapenen;
- i. stempelsnijder bij 's Rijks Munt en bij het algemeen zegelkantoor;
- k. graveur bij de departementen van algemeen bestuur.

Art. 2. Vreemdelingen, die bij de zee- of landmagt van den Staat in dienst zijn of geweest zijn, kunnen, na twaalfjarige werkelijke dienst, mits eervol daaruit ontslagen, benoemd worden tot de bediening van commies, schipper of

sloeproeijer bij de belastingen, fortwachter, poortier of boomsluiters in vestingen, tolgaarder, sluiswachter, geëmployeerde in militaire zieken-inrigtingen, in de magazijnen van kleeding, uitrusting en kampements-effecten, in die voor de geneesmiddelen en in de militaire bakkerijen.

Art. 3. Vreemdelingen, die op het tijdstip, dat deze wet in werking treedt, reeds in burgerlijke landsbedieningen zijn geplaatst, kunnen insgelijks tot de in art. 2 opgenoemde bedieningen worden benoemd.

Art. 4. Vreemdelingen, vóór het in werking treden dezer wet benoemd tot andere landsbedieningen dan in art. 1 vermeld, kunnen in deze bedieningen worden behouden, doch bekomen geene bevordering in de landsdienst dan na te zijn genaturaliseerd volgens de wet.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 4den Junij 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. K. VAN GOLTSTEIN.

De Minister van Justitie,

(get.) C. H. B. BOOT.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN TETS.

De Minister van Financiën,

(get.) VAN BOSSE.

Uitgegeven den twaalfden Junij 1858.

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) DE KOCK.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Secretariaat.

N°. 27 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien hebbende de wet van den 4den der vorige maand (*Staatsblad* n°. 43), houdende eenige maatregelen van bezuiniging met opzigt tot het Hoog Militair Gerechtshof.

Heeft goedgevonden met deze beschikking exemplaren van voornoemde wet toe te zenden aan (de verschillende autoriteiten, hoofden van korpsen en militaire inrigtingen enz.).

's Gravenhage, den 19^{den} Julij 1858.

(get.) VAN MEURS.

N°. 48.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, in afwachting van eene herziening der wetgeving op het stuk der militaire justitie en van de alsdan omtrent het bestaan en den werkring van het Hoog Militair Gerechtshof in verband daarmede te nemen eindbeslissing, eenige maatregelen van bezuiniging met opzigt tot genoemd regterlijk ligchaam vast te stellen:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Met wijziging van art. 1 der Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Gerechtshof, vastgesteld bij de wet van 20 Julij 1814 (*Staatsblad* n°. 85), worden bestaande of toekomstige vacatures van *militaire* leden in het Hoog Militaire Gerechtshof niet vervuld dan ingeval de dienst der justitie het noodzakelijk vordert.

Dienovereenkomstig kan het getal militaire leden van het Hoog Militair Gerechtshof verminderd worden met twee, als één officier van de zeemagt en één officier van de landmagt.

Art. 2. In verband hiermede wordt het voorschrift van art. 28 der voormelde Provisionele Instructie, houdende, dat zich onder de registers altijd zullen moeten bevinden twee officieren van de zee- of landmagt, naar mate de vonnissen iemand van een dezer twee korpsen betreffen, beperkt tot 's hofs regtspraak in eersten aanleg en verder tot die gevallen, waarin het Hoog Militair Gerechtshof in raadkamer zulks noodig keurt; zullende in alle andere zaken de militaire leden, steeds ten getale van minstens twee, zitting nemen, onverschillig tot welk korps eene aanhangige zaak betrekking heeft.

In geen geval zullen er sententiën mogen worden geveld, tenzij vijf der leden als registers over de zaak hebben gezeten.

Art. 3. De jaarwedden van den voorzitter, de leden, den advocaat-fiscaal en griffier van en bij het Hoog Militair Gerechtshof worden geregeld overeenkomstig den in dit artikel gevoegden staat.

De bij het in werking treden dezer wet aanwezige titularissen behouden hunne tegenwoordige jaarwedde.

PERSONEEL.	JAARWEDDE.
De voorzitter.	f 4000.00
De leden, ieder.	» 5000.00
De advocaat-fiscaal.	» 4000.00
De griffier.	» 2500.00

Art. 4. De betrekking van provoost-generaal en de instelling der hellebardiers zijn afgeschaft.

De ten uitvoer legging van 's hofs uitspraken geschiedt, op bevel en onder toezigt van den advocaat-fiscaal, door de beambten, door Ons daartoe aan te wijzen.

Art. 5. Aan het Hoog Militair Gerechtshof en den advocaat-fiscaal wordt eene nader door Ons te regelen som toegelegd, ten einde daaruit de bezoldigingen der benoodigde ambtenaren en bedienden, voor zooverre die niet afzonderlijk op de Staatsbegrooting zullen staan uitgetrokken, alsmede de kleine onkosten en schrijffloonen, te bestrijden.

Art. 6. De bepalingen der Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Gerechtshof, vastgesteld bij de wet van 20 Julij 1814 (*Staatsblad* n°. 83), welke met vorenstaande artikelen mogten strijden, zijn ingetrokken en buiten werking gesteld.

Art. 7. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging in het *Staatsblad*.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Collegien en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 4den Junij 1838.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(get.) C. H. B. BOOR.

De Minister van Marine,

(get.) J. S. LORSIJ.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Uitgegeven den eersten Julij 1838.

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) DE KOCK.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 5 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende afschrift van Zijner Majesteits besluit van den 3den dezer n°. 85, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Koloniën, van den 1sten Julij 1838, lett. F^a, Kabinet.

Gezien het Koninklijk besluit van den 19den Januarij 1845, n°. 61.

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De traktementen verknocht aan de rangen van eersten en tweeden luitenant bij het Leger in Nederlandsch Indië, worden verhoogd met twee honderd

veertig gulden (f 240) 's jaars, zoodat zij, thans bedragende: bij de generale staven en bij de daarmede in betaling gelijk staande wapens en diensten respectievelijk f 2010 en 1710, en bij de plaatselijke staven en bij het wapen der infanterie, respectievelijk f 1860 en f 1620, voortaan zullen zijn: f 2250, f 1950, f 2100 en f 1860 's jaars.

Art. 2. De in het voorgaande artikel vermelde verhoogde tractementen zullen ingaan met 1 October 1858 voor de in Nederlandsch Indië aanwezige officieren, en van en met den eersten der maand hunner ontschepping in Indië, voor hen die na het ingaan dezer verhoogde traktementen uit Nederladd in Indië zullen aankomen.

Onze Minister van Staat, Minister van Koloniën, is belast met de uitvoering dezes, waarvan tot kennismeming een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog.

's Gravenhage, den 5den Julij 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,

(get.) ROCHUSSE.

Accordeert met het origineel,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) DE KOCK.

's Gravenhage, den 19den Julij 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 1 B.

ORDER VOOR HET LEGER.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 13den dezer, N°. 72, luidende als volgt:

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz., enz., enz.

Gelet dat omtrent de bijzondere dienst der wachten welke bij gevangenen zijn gesteld, verschillende verordeningen bestaan.

Overwegende dat het, zoo voor de veiligheid der ingezetenen, als om eene doelmatige uitvoering dezer gewichtige dienst te verzekeren, van belang is, dat daaromtrent over het algemeen dezelfde grondbeginselen worden in acht genomen.

Willende daarin voorzien, en die beginselen tevens in overeenstemming brengen met de instructiën van de daarbij betrokken burgerlijke beambten.

Gezien het Reglement voor de garnizoensdienst, gearresteerd bij besluit van den Souvereinen Vorst van den 11den Januarij 1815, n°. 42.

Op het rapport van Onzen Minister van Oorlog, in overleg met den Minister van Justitie opgemaakt, van den 8sten Julij 1858, n°. 56 B.

Hebben goedgevonden en verstaan :

- 1°. Goed te keuren en vast te stellen het hierbij gevoegde *Algemeene voorschrift betreffende de dienst der wachten bij de gevangnissen*; en
- 2°. te bepalen, dat dit voorschrift van toepassing zal zijn op al de gevangnissen waarbij militaire wachten reeds zijn of nog mogten worden geplaatst.

Onze Ministers van Oorlog en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 15den Julij 1858.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(get.) C. H. B. BOOT.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) O. W. STAVENISSE DE BRAUW, L. S. G.

's Gravenhage, den 21sten Julij 1858.

(get.) VAN MEURS.

Algemeen voorschrift betreffende de dienst der wachten bij gevangnissen.

Iste HOOFDSTUK.

Voorafgaande bepalingen.

Art. 1. De wachten bij gevangnissen staan, behoudens het bestuur en de algemeene leiding der commissie van administratie, onder het toezigt en de onmiddellijke bevelen van den kommandant of directeur der gevangenis.

De plaatselijke kommandanten en adjudanten, alsmede de officieren van het piket, hebben daarover slechts voor zooveel het toezigt, als de wachten buiten de gevangnissen zijn geplaatst en gevoegelijk gevisiteerd kunnen worden, zonder dat daarvoor de gevangenis moet worden ontsloten. Zij hebben geene bemoeienis met de militairen, die in het binnenste der gestichten geplaatst of in werkelijke dienst zijn; moettende de kommandant of directeur der gevangenis zich verze-keren, of deze hunne pligten naar behooren waarnemen.

Art. 2. De magt en het gezag van den kommandant of directeur der gevangenis over de militairen, de wacht uitmakende, bepalen zich uitsluitend tot de dienst aan het gesticht.

Hij mag hen derhalve geenerlei straf opleggen.

Hij kan den kommandant der wacht gelasten, om de schildwachten of andere militairen van de wacht, die zich aan een of ander misdrijf schuldig maken, te doen aflossen, en hij doet de klagen, die hij tegen een der wachthebbenden mogt hebben in te brengen, aan den plaatselijken kommandant geworden.

Gelijke klagen kunnen ook door de commissie van administratie worden ingebracht.

Art. 3. Het toezigt der plaatselijke kommandanten en adjudanten, alsmede van de officieren van het piket, in het 1ste artikel bedoeld, heeft alleen betrekking op de waakzaamheid, de tenue en de zindelijkheid der wacht.

Zij mogen geene orders aan de wachthebbenden geven, welke betrekking hebben op de speciale dienst bij de gevangenis.

Dat regt berust, onder het bestuur en toezigt der commissie van administratie, bij den kommandant of directeur der gevangenis alleen.

Art. 4. De sterkte der wacht en het aantal te bezetten posten, zoo binnen als buiten het gesticht, worden door de commissie van administratie, na deswegens den kommandant of directeur der gevangenis gehoord te hebben, in overleg met den plaatselijken of garnizoens-kommandant bepaald.

Zonder aan de veiligheid te kort te doen, moet daarbij in het bijzonder worden gelet op de sterkte van het garnizoen, in dier voege, dat de dienst voor de soldaten niet te bezwarend wordt.

IIde HOOFDSTUK.

Over de dienst der wacht.

Art. 5. De dienst der wachten bij gevangenissen geplaatst, is met het oog op de veiligheid in het algemeen, en die der plaats in het bijzonder, een der meest gewichtige. Zij wordt verrigt overeenkomstig het reglement op de garnizoensdienst, voor zoo veel daarop bij dit voorschrift geene uitzonderingen zijn gemaakt.

De wacht-kommandant is daarvoor, als ook voor de strikte nakoming van hetgeen bij dit voorschrift verder is bepaald, verantwoordelijk.

De wacht-kommandant overtuigt zich, dat ieder wachthebbende, dat algemeene verplichtingen der wacht en de bijzondere consignies — voor zoo veel deze hem aangaan — goed kent en begrijpt; en hij waakt, dat een ieder zijne dienst met de meeste naauwgezetheid verrigt.

Hij zelf geeft het voorbeeld van waakzaamheid en naauwgezette pligtsbetrachting; en hij herinnert zijne onderhoorigen van tijd tot tijd, dat, volgens art. 97 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande, »de onderofficieren en soldaten door wier schuld of onachtzaamheid gearresteerden ontkomen, die aan hunne bewaring zijn toevertrouwd, zeer zwaar zullen worden gestraft.»

Art. 7. De wacht-kommandant zorgt, dat de onmiddellijke bevelen van den kommandant of directeur der gevangenis, onverwijld worden opgevolgd.

Het voldoet aan alle aanvragen van dezen, welke eenige betrekking hebben op de dienst van het gesticht, onder gehoudenheid nogtans, daarvan, ingeval de omstandigheden het vorderen en voor zooveel zulks gevoegelijk kan geschieden, zonder uitstel rapport te doen aan den plaatselijken of garnizoens-kommandant.

Art. 8. De kommandant van de opkomende wacht doet de geweren laden, terstond nadat hij deze, overeenkomstig art. 109 van het garnizoens-reglement, heeft gevisiteerd; — dus vóór het aflossen der schildwachten.

Art. 9. De wacht-kommandant is verantwoordelijk, dat de hekken, deuren en verdere afsluitingen, waarvan de sleutels hem zijn toevertrouwd, te allen tijde goed gesloten zijn.

Hij geeft die sleutels aan niemand anders af, dan aan den kommandant of directeur van het gesticht; — en hij laat geene andere personen door, dan den Inspecteur van 's Rijks gevangenissen, den kommandant of directeur van het gesticht, den adjunct-kommandant, de aflossing, de piketten, de rondes, de leden van de commissie van administratie en verder degenen, wier doorlating door bedoelde leden of door den kommandant of directeur der gevangenis in het bijzonder bevolen wordt.

Van de namen van den inspecteur van 's Rijks gevangenissen, van de leden der commissie van administratie en van andere personen, die zonder speciaal last doorgelaten mogen worden en niettemin geen distinctief hebben, wordt door

de zorg van den kommandant of directeur van het gesticht, eene lijst opgemaakt en bijgehouden, welke in het wachthuis steeds voorhanden moet zijn.

Art. 10. Ieder wachthebbende moet met de meeste naauwlettendheid toezien, dat het vlecht- of traliwerk der ramen, de hekken of anders afsluitingsmiddelen, niet beschadigd zijn of worden.

Daarop moet inzonderheid worden gelet: door den kommandant der wacht bij het doen van rondes of patrouilles, bij het visiteren der posten, enz.; door de korporaa's, bij het aflossen der schildwachten en het doen van patrouilles; — en voorts door de schildwachten.

Van de geringste ontdekking van dien aard, wordt dadelijk door den wacht-kommandant rapport gedaan aan den kommandant of directeur der gevangenis.

Art. 11. De wacht-kommandant doet het avond-rapport bij den kommandant of directeur der gevangenis bezorgen, terstond nadat de nachtposten zijn uitgezet; en het morgen-rapport, — waarop al hetgeen gedurende den nacht van enig belang is voorgevallen, moet worden vermeld, — des morgens te acht ure.

Wat tusschentijds meldingswaardig aan de wacht voorvalt, en niet van genoeg belang is, om per extra-rapport ter kennis van den kommandant of directeur der gevangenis te worden gebracht, wordt, overeenkomstig art. 186 van het garnizoens-reglement, bij de aflossing aan den kommandant der nieuwe wacht medegedeeld en door dezen op het avond-rapport gemeld.

Art. 12. De nachtposten worden bezet, zoodra de gevangenen van de werk-naar de slaapzalen zijn overgebracht, ingevolge de tijdsbepalingen bij de reglementen der gevangnissen vastgesteld, — en ingetrokken, terstond nadat de gevangenen des morgens van de slaap- naar de werkzalen zijn teruggebracht.

Van deze tijdsbepalingen wordt de kommandant der wacht door den kommandant of directeur der gevangenis onderrigt.

De posten, die alleen bij dag behoeven te worden bezet, worden een half uur na het uitzetten der nachtposten ingetrokken.

Art. 15. Bij brand, het vallen van een schot, onraad, mouterij, oploop of verdere ongeregelheden in of in de onmiddellijke nabijheid van de gevangenis, komt de wacht terstond in het geweer, en wordt de kommandant of directeur van het gesticht gewaarschuwd.

De wacht-kommandant zendt terstond een korporaal met 2 à 4 man uit, om te onderzoeken wat er gaande is; en hij plaatst, zoodra de omstandigheden dit maar eenigzins vorderen, op de gevaarlijkste punten, als: bij de toegangen, bruggen, grachten, belendende gebouwen enz., een korporaal met de noodige manschappen, ten einde de toenadering van het publiek tot het gesticht en het ontkomen der gevangenen te beletten.

Voorts doet hij van het gebeurde onverwijld extra-rapport aan den plaatselijken of garnizoens-kommandant, opdat de wacht voor zooveel noodig versterkt worde.

Art. 14. Geen der wachthebbenden mag met de gevangenen spreken, of zich op andere wijze met hen inlaten, noch iets voor hen ontvangen of bezorgen.

Om dit te voorkomen, moet de op- en afkomende schildwachten met de meeste naauwlettendheid worden gagedeslagen.

Art. 15. Ook mogen de manschappen des morgens hunne kleeding niet vóór het wachthuis poetsen, noch zich daar wasschen of reinigen; moettende dit in of achter het wachthuis geschieden.

De wacht-kommandant is daarvoor verantwoordelijk, alsmede dat de vuilnis niet buiten tegen het wachthuis, maar in de daarvoor bestemde bakken wordt geworpen.

Art. 16. De wacht-kommandant zorgt voor den zindelijken staat zoo van het wachthuis en priva't, als van het mobilair en de verdere voorwerpen, uitsluitend tot gebruik van de wacht bestemd.

Van de defecten, welke daaraan mogten ontstaan, doet hij rapport aan den

kommandant of directeur van de gevangenis; — voor zooveel dit te pas komt, met vermelding van den naam van dengene, door wiens toedoen de voorwerpen beschadigd of onbruikbaar geworden zijn.

Art. 17. Deschilderjassen, welke gedurende den winter aan de wacht worden verstrekt, worden in den regel alleen des nachts, bij ruw en zeer koud weder, ten gebruike gegeven aan de schildwachten, die het meest aan wind of togt zijn blootgesteld.

Bij het inrukken der nachtposten worden zij door den wacht-kommandant ingenomen, nagezien en geborgen.

Art. 18. Ingeval er wallen om het gesticht zijn, zorgt de wacht-kommandant, dat tot het op- en afgaan door de daartoe gerechtigden, alleen van de oprijd gebruk gemaakt wordt; en wijders dat de taluds niet beschadigd worden.

Art. 19. Boven en behalve de gevallen bij art. 15 gemeld, komt de wacht in het geweer, telkens wanneer de gevangenen van de slaapzalen naar de godsdienst-oefening, en naar de werk- of andere zalen verplaatst, of wel tot wandelen als anderzins, ontsloten worden. Voor het overige alleen dan, wanneer de wacht gevisiteerd wordt, en wanneer de kommandant of directeur van het gesticht het gelast.

Art. 20. De manschappen der wacht mogen bij dag op de brits liggen en slapen.

Bij nacht mag dit niet door den wacht-kommandant worden toegelaten; tenzij de kommandant of directeur van de gevangenis hem schriftelijk de vergunning geve, om enkele manschappen bij beurten eenigen tijd te doen uitrusten.

Art. 21. Vooral des nachts en des winters, wanneer de grachten met ijs bezet zijn, moet een ieder de meest mogelijke waakzaamheid betoonen. Ook moeten de wacht-kommandant, de korporaals en de meer geoefende soldaten, eene bijzondere activiteit aan den dag leggen, wanneer jong geoefende of min ervaren soldaten een deel der wacht uitmaken.

De wacht-kommandant geeft van de laatste omstandigheid kennis aan den kommandant of directeur der gevangenis, op dat deze zijner civiele beamtben eene bijzondere oplettendheid kunne aanbevelen.

Art. 22. Nadat de afkomende wacht, overeenkomstig artt. 117 en 118 van het garnizoens-reglement, door den oudsten sergeant naar het kwartier is terug geleid, doet deze de geweren ontladen, alvorens de manschappen te doen inrukken.

Met de voor deze bijzondere dienst verstrekte munitie wordt verder gehandeld, zoo als bij art. 72 van het reglement op de inwendige dienst is voorgeschreven.

IIIde HOOFDSTUK.

Algemeene gedragsregels en pligten der schildwachten.

Art. 23. Voor zooveel hierop bij dit voorschrift geene uitzonderingen zijn gemaakt, zijn de algemeene gedragsregels en verplichtingen voor de schildwachten, bij gevangenis geplaatst, dezelfde als die, welke bij het 6de hoofdstuk van het garnizoens-reglement voor andere schildwachten zijn voorgeschreven.

Zij staan met geladen geweer op post.

Art. 24. Zij laten niet toe, dat er met de gevangenen gesproken wordt; — vooral niet aan de vensterramen.

Zij zorgen, dat er brieven noch pakjes aan de gevangenen bezorgd, of voor dezen buiten het gesticht gebracht worden. Zoo daartoe door een of ander persoon pogingen worden aangewend, houden zij die voorwerpen aan, en geven daarvan terstond kennis aan de naastbij zijnde schildwacht enz., tot dat de kommandant van de wacht er van verwittigd is, die alsdan den kommandant of directeur van het gesticht waarschuwt.

Art. 25. De schildwachten mogen buiten volstreckte noodzakelijkheid met niemand

spreken; — zelfs niet met de geëmployeerden van het gesticht, noch met hunne nevenschildwachten; — en in geen geval met de gevangenen.

Art. 26. De schildwachten moeten weten, welke zalen des nachts niet bewoond zijn.

Indien hun dit bij het betrekken van den post niet wordt medegedeeld, moeten zij daarnaar vragen.

Art. 27. Wanneer zij des nachts in de onbewoonde zalen licht, of ook in andere vertrekken buitengewone verlichting, of wel wanneer zij brand of brandlucht ontdekken, moeten zij de naastbij zijnde schildwacht daarvan terstond waarschuwen.

Deze, en elke andere waarschuwing, wordt door de naastvolgende schildwacht overgenomen, en verder van schildwacht tot schildwacht, ter kennis van den wacht-kommandant gebragt.

Art. 28. Des nachts roepen de schildwachten elkander elk half uur toe: *alles wel!*

Dit begint op het uur, door den kommandant of directeur van de gevangenis te bepalen, bij de schildwacht voor het geweer, en gaat van schildwacht tot schildwacht, het geheele gebouw rond.

Art. 29. Zoodra een schildwacht onraad, oproerige beweging, mouterij of iets dergelijks ontdekt, roept hij de naastbij zijnde schildwacht toe: *geeft acht!*

Deze roept dit op zijne beurt de naastvolgende schildwacht toe, en zoo vervolgens tot aan de schildwacht voor het geweer, die bij het hooren daarvan, terstond de wacht in 't geweer roept.

De kommandant der wacht zendt vervolgens, overeenkomstig art. 15 van dit voorschrift, eene patrouille uit, en doet tevens de schildwacht, die het eerst: *geeft acht*, geroepen heeft, visiteren.

Art. 50. Wanneer een schildwacht ontdekt, dat een (of meer) gevangenen wil uitbreken, of wel op een of andere wijze tracht te ontvlugten, waarschuwt hij dezen terstond.

Houdt op die waarschuwing het uitbreken of de poging tot ontvlugting niet op, dan moet hij op den dader of op een der daders goed aanleggen en schieten; en terstond weder laden.

Art. 51. Wanneer aan eene schildwacht duidelijk blijkt, dat een (of meer) gevangene, door middel van list, of van uitbraak of op eene andere ongeoorloofde wijze, reeds *buiten* het gebouw is en ontvlugten wil, komt geene voorafgaande waarschuwing meer te pas.

Hij legt dan terstond op zoodanigen vlugteling goed aan en geeft vuur.

Art. 52. Bij het verkennen van rondes, patrouilles, aflossingen enz., moeten de schildwachten zich zóó plaatsen, dat het wacht- of huiswoord, bij het overgeven daarvan, door de gevangenen niet kan worden gehoord.

Art. 53. Waakzaamheid en oplettendheid is de hoofdpligt van iedere schildwacht, doch van die, bij gevangnissen geplaatst, in het bijzonder.

Bij dag of nacht, goed of guur weder, nimmer mogen zij zich tegen de listen der gevangenen veilig achten, — niets mag hun gezigt of hun gehoor ontgaan.

Zij moeten, vóór het betrekken van hun post, volkomen bekend zijn met de gedrageregels bij dit hoofdstuk vastgesteld, en geheel doordrongen van het gewigt hunner verpligtingen.

Zij moeten de *bijzondere* consignes voor hunnen post gegeven, trouw nakomen, en bij de aflossing woordelijk aan hun opvolger overgeven; en verder alles wat tot hun post behoort, als schilderhuis, schilderjas enz., in de beste orde houden.

Slot-artikel.

De bijzondere consignes voor de wacht en voor de schildwachten, worden naar de plaatselijke gesteldheid en verdere bijzondere omstandigheden vastgesteld door den kommandant of directeur van de gevangenis, in overleg met den kom-

mandant van het garnizoen, — en bekrachtigd door de commissie van administratie van het gesticht.

Zij moeten zoo kort, duidelijk en stellig mogelijk zijn.

Goedgekeurd en vastgesteld bij 's Konings besluit van den 15den Julij 1858, n°. 72.

Ons bekend,

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

De Minister van Justitie,
(get.) C. H. B. BOOT.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,
(get.) O. W. STAVENISSE DE BRAUW, L. S. G.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 51 B.

's Gravenhage, den 20ten Julij 1858.

De vele inkwartiering, die op de gemeenten *Franeker* en *Harlingen* drukt, heeft tot het voorstel geleid, om de in de nabijheid dier steden gelegen dorpen *Almemum* en *Wijnaldum*, (gemeente *Barradeel*) en *Midlum Herbaaijum*, *Dongjum*, *Hilzum*, *Schalzum* en *Tzum* (gemeente *Franekeradeel*) met de genoemde steden in de huisvesting van troepen, die met de stoombooten tusschen *Amsterdam* en *Harlingen*, worden vervoerd, te doen deelen.

Tegen dat voorstel bij mij volstrekt geene bedenkingen bestaande, heb ik mitsdien, onder mededeeling van het vorenstaande, de eer UHEG. te verzoeken, bij het bepalen der marschroutes, welke het bezigen der stoombooten van *Amsterdam* naar *Harlingen* en omgekeerd medebrenge, nu en dan één of meer der genoemde dorpen tot nachtverblijf van de marscherende detachementen te bestemmen; zullende evenwel daarbij behooren te worden gelet op het jaargetijde, den aard der troepen en het uur van aankomst en van vertrek der stoombooten, in verband met den minder gunstigen toestand der wegen, en den te doorloopen afstand, eene zoodanige bestemming zullen gedooogen.

UHEG. gelieve het bovenstaande ook ter kennis te brengen van de verschillende militaire autoriteiten onder uwe bevelen, met last zich dienovereenkomstig te gedragen.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 55 B.**ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.**

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits Besluit van heden, N°. 4, luidende als volgt:

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Willende bij de omstandigheid dat Onze beminde Zoon de Prins van Oranje den ouderdom van 18 jaren heeft volbragt, een vernieuwd bewijs geven van Onze belangstelling in het Leger.

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 1sten dezer, Kabinet L^e. A²¹.

Gelet op de bepalingen der Wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* N°. 128).

Hebben besloten en besluiten:

Onzen beminden Zoon *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, Prins van Oranje, Kolonel à la suite van het regiment grenadiers en jagers, te benoemen tot *Generaal-Majoor*, buiten bezwaar van de schatkist, wordende aan Onzen welgemelden Zoon bij deze vergund om met afwijking van de ten deze bestaande bepalingen, in dien verhoogden rang de uniform der grenadiers te blijven dragen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes. En zal hiervan acte worden gezonden aan Onzen gemelden Zoon en voorts afschrift van het besluit aan Hunne Koninklijke Hoogheden Prins *Hendrik* der Nederlanden en den Prins *Frederik* der Nederlanden, en aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 5den September 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

Heeft het genoegen voorschreven besluit mits deze ter kennis van het Leger te brengen.

's Gravenhage, den 5den September 1858.

(get.) VAN MEURS.

Bijbl. III.

9.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 56 B.**ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.**

DE MINISTER VAN OORLOG,

Brengt mits deze ter kennis van het Leger, dat het den Koning heeft behaagd, bij besluit van heden, N°. 5, te bepalen, dat aan Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje zijn toegevoegd, twee Adjudanten in gewone dienst, terwijl Zijne Majesteit in verband daarmede, bij een besluit van gelijke dagteekening N°. 6, heeft gelieven te benoemen tot Adjutant bij Hooggemelden Prins, den Majoor *J. A. van den Bosch*, van den generalen staf, en den 1sten luitenant Jonkheer *K. W. de Kock*, van het regiment grenadiers en jagers, beiden thans reeds toegevoegd of dienstdoende bij Zijne Koninklijke Hoogheid.

’s Gravenhage, den 5den September 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 57 B.**ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.**

Het heeft den Koning behaagd, bij besluit van heden N°. 7, Hoogstdezelfs Adjutant in buitengewone dienst, den Luitenant-Kolonel Jonkheer *E. A. O. de Casembroot*, van den generalen staf, te benoemen en aan te stellen tot *Kolonel* bij dien staf, terwijl Zijne Majesteit, bij een Besluit van gelijke dagteekening, N°. 8, en met bepaling dat hiervan bij Algemeene Order aan het Leger kennis zal worden gegeven, den kolonel Jonkheer *de Casembroot*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw heeft gelieven te bevorderen tot *Kommandeur* dier Orde, luidende dat besluit als volgt:

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz., enz., enz.

Willende aan Onzen Adjutant in buitengewone dienst den Kolonel Jonkheer *E. A. O. de Casembroot*, van den generalen staf, een openlijk blijik geven van

Onze erkentelijkheid voor de trouwe, belanglooze en gewigtige diensten door hem aan Ons Huis en aan den Lande bewezen, in de tot dusverre door hem bekleede betrekking van Gouverneur van Onzen beminden Zoon den Prins van Oranje.

Hebben goedgevonden den hiervoren genoemden Kolonel, Jonkheer *de Casembroot*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, te bevorderen tot Kommandeur dier Orde.

Onze Kanselier der Orden is belast met de uitvoering van dit Besluit.

En zal dit besluit aan de Vloot en aan het Leger bij dagorder worden bekend gemaakt, ten welken einde afschriften daarvan aan Onze Ministers van Marine en van Oorlog zullen worden gezonden.

's Gravenhage, den 5den September 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Een en ander mits deze ter kennis van het Leger brengende, gelast dat afschriften dezes zullen worden gezonden aan (de verschillende bevelhebbers, autoriteiten enz.)

's Gravenhage, den 5den September 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 10 B.

ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.

Het heeft den Koning behaagd bij onderscheiden besluiten dezer dagen:

1°. Aan den Luitenant-Generaal *A. J. Verhorst*, Inspecteur van het wapen der infanterie, overeenkomstig het daartoe door hem gedaan verzoek, het pensioen te verleenen, en zulks onder dankbetuiging voor de vele, langdurige en goede diensten, door hem in zijne betrekking bewezen; hebbende Zijne Majesteit alverder gemelden opperofficier gelieven te benoemen tot Groot-Officier der Luxemburgsche Orde van de Eikenkroon;

2°. Te benoemen en aan te stellen :

Tot Luitenant-Generaal en Inspecteur van het wapen der infanterie, den Generaal-Majoor *H. F. K. Duijcker*, Zijner Majesteits Adjudant in buitengewone dienst, en zulks onder toekenning van een cervol ontslag uit zijne betrekking van Kommandant der Reserve-Brigade en als belast met de functiën van Provinciaalen Kommandant van *Noord-Holland* en *Zuid-Holland*, zijnde hij in de functiën van Gouverneur der Residentie bij voortdoring gehandhaafd.

3°. Te belasten met de functiën van Provinciaalen Kommandant van *Noord-Holland* en *Zuid-Holland*, den Generaal-Majoor *J. G. Wilbreninck*, Kommandant der 1° Brigade Kavallerie.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Een en ander ter kennis van het Leger brengende, gelast dat afschriften dezes zullen worden gezonden aan (de verschillende bevelhebbers, autoriteiten enz.)

's Gravenhage, den 4den September 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 41 B.

ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits Besluit van den 5den dezer, N°. 15, luidende als volgt :

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz.

Willende aan het Leger een nader vernieuwd bewijs geven van Onze bijzondere belangstelling en tot dat einde aan Onzen beminden Zoon den Prins van Oranje, die bij Ons besluit van heden N°. 4, tot Generaal-Majoor is bevorderd, een daadwerkelijk bevel bij het Leger op te dragen.

Gelet op Ons besluit van heden N°. 12;

Hebben besloten en besluiten :

Onze beminde Zoon *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, Prins van Oranje, Generaal-Majoor bij het Leger, wordt mits deze benoemd tot *Kommandant der Reserve-Brigade*.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen gemelden Zoon en Hunne Koninklijke Hoog-

heden den Prins *Hendrik* der Nederlanden en den Prins *Frederik* der Nederlanden, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 5den September 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

Heeft het genoegen voorschreven besluit mits deze ter kennis te brengen van het Leger.

's Gravenhage, den 4den September 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N^o.

's Gravenhage, den 11den Augustus 1858.

Ik heb de eer Uwe Excellentie te informeren, dat er op mijnen last zijn vervaardigd eenige *Voorschriften voor de Veld- en Rijdende Artillerie, betreffende het op- en aftuigen, het aan- en afspannen; het plaatsen der paarden in den stal en de inrigting der stallen en het bergen der tuigen.*

Deze voorschriften zijn thans afgedrukt en in een bandje gebonden, bij de Koninklijke Militaire Akademie voor het Leger verkrijgbaar gesteld, tegen den prijs van *negen*, en in den handel tegen dien van *twaalf* centen, per exemplaar.

Genoemde Voorschriften thans bij het wapen der Artillerie ingevoerd zijnde, heb ik de eer Uwe Excellentie, onder mededeeling daarvan, een exemplaar van gedacht werkje te doen toekomen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

Zijne Excellentie den Heer Luitenant-Generaal,
President der speciale Commissie van Inspectie
over het Militair onderwijs.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau der Artillerie
en Secretariaat.*N°. 49 B.

's Gravenhage, den 2den September 1858.

Ten vervolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie, thans in het licht is verschenen, den *herziene Instructie-Inventaris*, en verkrijgbaar is gesteld, *geheel compleet*: voor het Leger tegen *Negen Gulden Vijf en Zeventig Cent* (f 9,75) en in den handel tegen *Dertien Gulden* (f 13,—) terwijl ook de afzonderlijke deelen van den Inventaris zijn te bekomen, als:

	<i>Voor het Leger.</i>	<i>In den handel.</i>
Inleiding en Hoofdstuk I.....	tegen f 0,50	tegen f 0,40
Hoofdstuk II.....	» » 0,22 ^s	» » 0,50
» III.....	» » 0,90	» » 1,20
» IV.....	» » 0,75	» » 1,00
» V.....	» » 0,48	» » 0,64
» VI.....	» » 0,57	» » 0,76
» VII.....	» » 0,97 ^s	» » 1,50
» VIII.....	» » 0,48	» » 0,64
» IX.....	» » 0,15	» » 0,20
» X.....	» » 0,42	» » 0,56
» XI.....	» » 0,27	» » 0,56
» XII.....	» » 0,15	» » 0,20
» XIII.....	» » 1,95	» » 2,60
» XIV.....	» » 1,05	» » 1,40
» XV.....	» » 0,07 ^s	» » 0,10
» XVI.....	» » 0,07 ^s	» » 0,10
<i>Algemeen Voorschrift</i> omtrent de uitrusting van vestingen en andere sterkten.....	» » 0,12	» » 0,16
<i>Handleiding</i> voor het opleggen en bewaren van artillerie-materieel.....	» » 0,57 ^s	» » 0,50
Titel inhoud en register.....	» » 0,45 ^s	» » 0,58

Algemeen Voorschrift omtrent de uitrusting van vestingen en andere sterkten.....

Handleiding voor het opleggen en bewaren van artillerie-materieel.....

Titel inhoud en register.....

Ik verzoek UHEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen mededeeling te willen doen, ten einde daarvan zoodanig gebruik te kunnen maken, als noodig zal worden bevonden.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 57 B.

's Gravenhage, den 5den September 1858.

De waarnemende Provinciale Kommandant van *Noordbrabant*, heeft ter mijner kennis gebracht dat de detachementen bestemd voor het Algemeen Dépôt van

discipline die over *Rotterdam* op 's *Bosch* worden gedirigeerd, met last om gebruik te maken van de stoomboot die om 2 $\frac{1}{2}$ uur des namiddags van *Rotterdam* vertrekt, eerst laat in den avond op de plaats hunner bestemming en de geleiders dikwijls eerst na middernacht in hunne kwartieren aankomen.

Hoewel aan detachementen als de hierbedoelde zooveel doelijk de versnelde middelen van vervoer moeten worden aangewezen, veroorzaakt eene marschregeling als de gezegde evenwel ongelegenheden, vooral voor de geleiders, terwijl zij evenmin strookt met de bepaling, vervat in de 4^e alinea van de aanschrijving van het Departement van Oorlog van den 22sten October 1847, N°. 1 B.

Uit aanmerking van dit een en ander heb ik de eer UHEG. te verzoeken, om bij voorkomende gelegenheid den marsch van detachementen, bestemd voor het Algemeen Depôt van discipline, die over *Rotterdam* per stoomboot naar 's *Bosch* worden overgebracht, steeds zoodanig te regelen, dat zij van de stoomboot die des morgens uit *Rotterdam* naar 's *Bosch* vertrekt, kunnen gebruik maken.

En daar het hiertoe noodig zal wezen, dat de bedoelde detachementen in *Rotterdam* overnachten, zij hier tot uwe informatie bijgevoegd, dat de manschappen, bestemd om *aan eene strengere krijgstuicht te worden onderworpen*, tegen betaling van 45 centen per hoofd, voor huisvesting en voeding, in het huis van Arrest aldaar kunnen worden geplaatst.

Voorts verzoek ik UHEG. de chefs der korpsen onder uwe bevelen van het vorenstaande te onderrigten, met last zich dienovereenkomstig te gedragen.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

den Heeren Generaal-Majours kommanderende
de Brigades Infanterie.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It is noted that this is essential for the proper management of the organization's finances and for ensuring compliance with applicable laws and regulations.

The second part of the document outlines the specific procedures to be followed in the event of a financial audit. It is emphasized that all records must be readily accessible and that any discrepancies should be reported immediately to the appropriate authorities.

The third part of the document provides a detailed description of the various types of records that must be maintained, including financial statements, contracts, and correspondence. It is noted that these records should be stored in a secure and accessible location and that they should be regularly reviewed and updated.

The fourth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all personnel activities. It is noted that this is essential for the proper management of the organization's human resources and for ensuring compliance with applicable laws and regulations.

The fifth part of the document outlines the specific procedures to be followed in the event of a personnel audit. It is emphasized that all records must be readily accessible and that any discrepancies should be reported immediately to the appropriate authorities.

The sixth part of the document provides a detailed description of the various types of records that must be maintained, including personnel files, contracts, and correspondence. It is noted that these records should be stored in a secure and accessible location and that they should be regularly reviewed and updated.

The seventh part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all equipment and assets. It is noted that this is essential for the proper management of the organization's physical resources and for ensuring compliance with applicable laws and regulations.

The eighth part of the document outlines the specific procedures to be followed in the event of an equipment audit. It is emphasized that all records must be readily accessible and that any discrepancies should be reported immediately to the appropriate authorities.

The ninth part of the document provides a detailed description of the various types of records that must be maintained, including equipment logs, contracts, and correspondence. It is noted that these records should be stored in a secure and accessible location and that they should be regularly reviewed and updated.

The tenth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all legal and regulatory matters. It is noted that this is essential for the proper management of the organization's legal affairs and for ensuring compliance with applicable laws and regulations.

The eleventh part of the document outlines the specific procedures to be followed in the event of a legal audit. It is emphasized that all records must be readily accessible and that any discrepancies should be reported immediately to the appropriate authorities.

The twelfth part of the document provides a detailed description of the various types of records that must be maintained, including legal files, contracts, and correspondence. It is noted that these records should be stored in a secure and accessible location and that they should be regularly reviewed and updated.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 40 B.

ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende een afschrift van Zijner Majesteits besluit van den 3den dezer, N°. 48, luidende als volgt:

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz., enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Koloniën van den 1sten September 1858.

Hebben besloten en besluiten:

1°. Te bevorderen tot generaal-majoor bij het leger in *Nederlandsch Indië*, Onzen beminden Zoon *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, Prins van Oranje, kolonel à la suite van het wapen der infanterie, van genoemd leger;

2°. Onzen genoemden Zoon te magtigen, om, in afwijking van de bestaande bepalingen, de uniform te dragen van het wapen der infanterie, van gemeld leger.

Onze Minister van Staat, Minister van Koloniën, is belast met de uitvoering dezes.

En zal hiervan acte worden gezonden aan Onzen genoemden Zoon en voorts afschrift van dit besluit aan Hunne Koninklijke Hoogheden den Prins *Hendrik der Nederlanden* en den Prins *Frederik der Nederlanden*, aan Onzen Minister van Oorlog en aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 3den September 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,

(get.) ROCHUSSEN.

Accordeert met het origineel,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) L'HONORÉ. L. D.

Heeft het genoegen voorschreven besluit des Konings mits deze ter kennis te brengen van het Leger.

En zal deze dispositie gedrukt en het noodig aantal exemplaren worden gezonden aan (de verschillende bevelhebbers, autoriteiten enz.)

's Gravenhage, den 9den September 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 52 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gelet op de dispositie van het Departement van Oorlog van den 27sten December 1847, n°. 9 a, waarbij, met wijziging voor zooveel noodig, van de verschillende voorschriften welke ter executie van het bepaalde bij de artt. 65 en volgende van het provisioneel reglement van administratie bij de landmagt, in dato 4 Februarij 1819, litt. I³, waren uitgevaardigd, algemeene regelen zijn vastgesteld met betrekking tot de te doene inhoudingen op de soldij, ten behoeve van het kleedings- en reparatiefonds, en het uitbetalen van het te goed op dat fonds, aan de onderofficieren en manschappen van het leger.

Overwegende dat sedert het uitvaardigen van de bedoelde verordeningen, daarin, op verschillende tijdstippen, wijzigingen hebben moeten worden gebragt, waardoor zij thans niet meer dien zamenhang bevatten, welke haar juist begrip in de toepassing behoort te verzekeren, terwijl de ondervinding het in werking brengen van sommige nieuwe regelen ten aanzien van gezegde onderwerpen, als nuttig en wenschelijk heeft doen kennen.

Heeft goedgevonden al de bestaande voorschriften van opgemelden aard nogmaals te herzien, en, met wijziging of intrekking voor zooveel noodig, van de daarin voorkomende bepalingen, het volgende vast te stellen, als:

1°. De driemaandelijksche opneming en tauxatie der kleeding, bij art. 65 van het provisioneel reglement van administratie bedoeld, moet steeds den grondslag uitmaken voor het regelen der kortingen op de soldij, ten behoeve van het kleedings- en reparatiefonds der onderofficieren en verdere manschappen, die na het afsluiten hunner rekening, op den 1sten van het kwartaal, schuld hebben.

2°. Te dien einde, worden alle presente onderofficieren en verdere manschappen, die, op den 1sten van ieder kwartaal, op den driemaandelijkschen staat van het kleedings- en reparatiefonds met een saldo schuld voorkomen, in den daartoe bestemde staat der waarde van de kleeding en aanvraag tot het doen van inhouding op de soldij, in het administratie-boek ingeschreven.

De schuldhebbenden, die op den 1sten van het kwartaal absent zijn, mitsgaders degenen, die in den loop der drie maanden, met een saldo schuld bij de kompagnie of het eskadron aankomen, worden naar gelang hunner terug- en aankomst, daarop gebragt.

De tauxatie der kleeding van de hierbedoelde onderofficieren en verdere manschappen moet zich uitstrekken over de nagenoemde voorwerpen, welke op rekening aan hen worden verstrekt; te weten:

- de korte jas, rok of dolman;
- de wings of de epauletten;
- de lakensche pantalon;
- de lakensche rijbroek;
- het mouwvest of stalbuis;
- de kwartier- of stalmut;
- de kapot- of overjas;
- de manteljas;
- de mantelzak;
- de schacot of de kolbak, met toebehooren;
- de linnen pantalon of stalbroek;
- de laarzen, en

de schoenen ;
 en wijders bij de rijdende artillerie :
 de halssnoer , en
 de sjerp.

5°. De waarde der kleeding van ieder militair kan bovendien op nieuw worden opgenomen , zoo dikwijls de stand zijner rekening eenige merkelijke verandering *ten nadeele* ondergaat.

4°. De te doene inhoudingen moeten zoodanig worden geregeld , dat , wanneer het saldo schuld van den militair , de waarde zijner kleeding overtreft , volgens art. 65 van het reglement van administratie , in verband met den betrekkelijken stand der rekening van den belanghebbende , en den staat waarin zich zijne uitrusting bevindt , het *maximum* of het *minimum* der korting worde opgelegd , terwijl in het omgekeerde geval , en wanneer het daarbij te voorzien is , dat hij eerlang meer schuldig zal wezen dan zijne kleeding waardig is , naar aanleiding van art. 64 van voorschreven reglement , uitsluitend het *minimum* der korting moet plaats hebben.

Bij het bepalen der inhouding op de soldij , moet steeds in het oog worden gehouden , om zonder 's Rijks belang te benadeelen , de op te leggen kortingen zoo min bezwaard mogelijk voor de betrokken militairen te doen zijn ; moetende het kleedings en reparatiefonds als eene doorlopende rekening van de belanghebbenden worden beschouwd , bestemd om hen , gedurende hunnen geheelen diensttijd , van het noodige voor kleeding en uitrusting te voorzien , waartoe de van 's Rijks wege toegestane vergoeding , bij een doelmatig en zuinig beheer , voldoende kunnen worden geacht

5°. Met uitzondering van de gevallen , hierna bij §§ 16 , 17 en 19 vermeld , wordt de korting steeds verleend tot het einde van de ingetreden of loopende drie maanden.

Wanneer echter een onderofficier of ander militair , na het toestaan van korting op zijne soldij , zijne schuld geheel aangezuiverd of daarvan zóoveel , door contante storting , afgedaan zal hebben , als het verschil bedraagt tusschen de waarde zijner kleeding en het saldo schuld op den 1sten van het kwartaal , zal , mits hij niet valt in de bepaling van art. 64 van het bovenaangehaald reglement , de bevolen korting worden gestaakt.

De aanvraag tot het doen ophouden der hierbedoelde korting , geschiedt in den driemaandelijkschen staat van de waarde der kleeding , waarin alsdan de waarde der goederen en het saldo schuld op nieuw moeten worden ingeschreven , zooals dat een en ander op den 1sten van het kwartaal was gesteld ; terwijl in de kolom *aanvraag* , de redenen der aanvraag moeten voorkomen , b. v. : » *de korting te doen ophouden ; heeft f aan contanten gestort.* »

Bij toestemming , wordt daarvan in de kolom *aanmerkingen* van den staat der aantekening van de ingehouden soldij in het schuldboek , melding gemaakt op de volgende wijze ; b. v. : » *21 Julij de korting opgeheven.* »

6°. Elk vrijwillig aangeworven militair wordt , gedurende den loop der maand , waarin hij in dienst getreden is , en wijders gedurende de daarop volgende *drie maanden* , niet aan korting op de soldij onderworpen.

Zijne kleeding wordt niettemin , ingeval hij schuld heeft , op de vastgestelde tijdstippen getaxeerd en in den daarvoor bestemden staat van het administratieboek ingeschreven ; terwijl in de kolom , voor de aanvraag tot het doen van korting bestemd , alsdan alléén tot opheldering , *de datum van het in dienst treden* wordt vermeld.

Na het verstrijken van evengemeld tijdsverloop , (dus altoos op den 1sten van eene maand) zal , wanneer de waarde der kleeding , blijkens de *alsdan* te doene taxatie , minder dan de schuld op de kleedings- en reparatiefonds op dat tijdstip bedraagt , het *minimum* der korting worden opgelegd , welke korting niet eerder

op het *maximum* kan worden gebragt, dan wanneer de belanghebbende, na verloop van een jaar, te rekenen van den 1sten der maand na zijn in dienst treden, in het geval bij art. 65 1ste alinea van het reglement van administratie bedoeld, mogt verkeeren.

Gedurende dat tijdsverloop, wordt almede in de kolom van den staat, voor de aanvraag tot het doen van korting bestemd, *de datum van indiensttreding* aangehaald.

7°. Het bepaalde bij de voorgaande §, is almede van toepassing op de manschappen der nationale militia, die zich bij de staande armée verbinden, en zulks te rekenen van den dag waarop zij definitief bij de vrijwillig aangeworvenen van het korps hunner keuze overgaan, of daarbij van elders overgeplaatst wordende, aangekomen zijn.

8°. Na verloop van een jaar, sedert het in dienst treden der vrijwilligers, of den overgang der miliciens bij de staande armée, worden al de manschappen aan de gewone bepalingen nopens de te doene inhoudingen op de soldij, onderworpen.

9°. De miliciens, die tot *eerste oefening* onder de wapenen opkomen, ondergaan gedurende den loop der maand, waarin zij bij het korps aankomen, *geene korting*, en worden gedurende de drie daarop volgende maanden, aan het *minimum* der korting onderworpen, voor zooveel zij namelijk niet verkiezen mogten de waarde der aan hen verstrekt wordende kleeding en kleine uitrustingsstukken, na aftrek van hetgeen hun voor eerste uitrusting wordt te goed gedaan, in contanten te storten.

Na het verstrijken van genoemd tijdvak van drie maanden, en dus op den 1sten der daaropvolgende maand, moet worden onderzocht, of de belanghebbenden, naar gelang van den stand hunner rekening, in verband tot de waarde hunner kleeding op dat tijdstip, op het *maximum* of het *minimum* gesteld of wel aan *geene korting* onderworpen behooren te worden.

Ten aanzien van de miliciens, die, na reeds in activiteit te zijn geweest, tot het bijwonen van najaars-oefeningen of tot het presteren van dienst, onder de wapenen opkomen, moet al dadelijk op dezelfde wijze gehandeld worden, als bij de 2de alinea van deze § is bepaald.

In het algemeen zal zooveel mogelijk zorg moeten worden gedragen, dat door de miliciens, bij het vertrek met onbepaald verlof, na verrekening van de waarde hunner alsdan in te leveren kleeding, *geene* of althans zoo min mogelijk schuld op het kleedings- en reparatiefonds worde achtergelaten.

10°. Voor onderofficieren, te wier aanzien, voortaan, dezelfde bepalingen met opzigt tot de *tauxatie* der kleeding en de te doene inhoudingen op de soldij ten behoeve van het kleedings- en reparatiefonds, als voor de overige manschappen, moeten worden toegepast, bedraagt het *maximum* der korting *twintig* en het *minimum*, *tien cents* per dag, bij alle wapens.

11°. Voor de korporaals, tamboers, hoornblazers of trompetters, mitsgaders voor alle andere militairen, beneden den graad van onderofficier, die eene verhoogde soldij of wel eenigerhande toelaag boven de gewone soldij genieten, wordt het *maximum* of *minimum* der korting steeds genomen over het vol bedrag, dat, na aftrek der verteringen in de menage, tot zakgeld overblijft.

Het bedrag der te doene inhoudingen moet overigens in het algemeen, zoodanig worden geregeld, dat de man, die aan het *maximum* der korting onderworpen is, minstens *twintig* en die op het *minimum* is gesteld, *vijf en twintig cent* per vijf dagen, vrij aan zakgeld ontvange; van welke gunstige bepaling echter uitgesloten worden de militairen, aan wie, ingevolge art. 67 van het reglement van administratie, of op grond van het vermelde bij de §§ 16, 17 en 19 dezer dispositie, het *maximum* der korting is opgelegd; zullende te hunnen aanzien overeenkomstig de 1ste alinea van art. 66 van voorschreven reglement moeten worden gehandeld.

12°. Ingeval van verlof met behoud van soldij, zal de korting ten behoeve van het kleedings- en reparatiefonds, waaraan de onderofficieren, aan wie zoodanige gunst wordt verleend, onderhevig zijn, niet gestaakt, maar toegepast worden als of zij bij het korps present waren.

13°. Onderofficieren en verdere manschappen die zich op verving bevinden, worden gedurende den tijd hunner afwezigheid, niet aan de korting op de soldij onderworpen.

14°. Troepen op marsch, aan wie de soldij dagelijks wordt uitbetaald, ondergaan daarop geene inhouding. De gevallen hierna bij § 16, 17 en 19 aangegeven, maken daarop echter eene uitzondering.

Bij kamperende troepen, wanneer die op de gewone wijze menage maken, geschieden de inhoudingen volgens de bestaande voorschriften.

15°. Ongehuwde militairen met provoost of cachot gestraft, ontvangen gedurende den tijd hunner straf, geen zakgeld, maar het bedrag daarvan wordt, na aftrek van de korting waaraan zij onderworpen mogten wezen, voor zooveel de belanghebbenden in de menage zijn, voor de helft ten voordeele daarvan, en voor de wederhelft in hun kleedings- en reparatiefonds gestort.

De hierbedoelde militairen niet in de menage zijnde, worden gedurende hunnen straftijd in de menage opgenomen; terwijl alsdan te hunnen aanzien zal worden gehandeld, zooals hierboven is bepaald.

Ingeval de met provoost of cachot gestrafte militairen gehuwd zijn, wordt de helft van de soldij, insgelijks na aftrek der bepaalde korting, te hunnen behoeve voor hun onderhoud uitbetaald, en de wederhelft ten voordeele van het kleedings- en reparatiefonds gebracht.

16°. Behalve in de gevallen, bij art. 67 van het reglement van administratie, mitsgaders in die bij art. 45 van het kazernerings-reglement omschreven, kan ook buitengewone korting op de soldij worden opgelegd tot vergoeding van schade, door militairen aan de woning of eigendommen van bijzondere personen toegebracht.

Zoodanige korting wordt opgelegd ter concurrentie van het geldelijk bedrag, hetwelk moet worden vergoed, en moet altijd het *maximum* bedragen.

De hoegroothed der te vergoeden som behoort uit de aanvraag om korting te blijken.

Bij het einde van elke drie maanden, worden de alsdan ten behoeve van bijzondere personen ingehouden gelden aan den belanghebbende uitbetaald, en 's mans rekening voor het bedrag daarvan gedebiteerd.

17°. Militairen die kleedingstukken hebben verkocht, blijven, onverschillig of zij op het kleedings- en reparatiefonds te goed hebben of schuldig zijn, zóólang aan het *maximum* der korting onderworpen, tot dat de waarde dier goederen als *nieuw* zal zijn ingehouden, moettende het bedrag daarvan uit de aanvraag om korting blijken.

18°. Het *maximum* der korting in de gevallen, bij de twee laatst voorafgaande §§ bedoeld, tot een bepaald bedrag opgelegd wordende aan een militair, die reeds aan het *minimum* der korting onderhevig is, wordt het *maximum* zóólang gekort tot dat de som, welke moet worden ingehouden, aangezuiverd zal zijn uit het verschil tusschen het *maximum* en het *minimum*.

19°. Manschappen, die neiging tot misbruik van sterken drank aan den dag leggen, zullen, hetzij af en aan, of aanhoudend aan het *maximum* der korting moeten worden onderworpen.

De reden voor die korting moet uit de aanvraag blijken, door bijvoeging van de woorden: *wegens dronkenschap*.

Zij kan te allen tijde, op last van den kommanderenden officier op de plaats, worden geschorst, die echter verplicht is daarvan, met vermelding van den datum, in den staat der aanvraag om korting, en wel ter plaatse waar die

korting verleend was, aantekening te doen, door het woord: *geschorst*, hetwelk door hem moet worden gearapheerd.

20°. De bepalingen, vervat in de §§ 16, 17 en 19, kunnen, voor zooveel noodig, dadelijk worden toegepast op de militairen, hiervoren bedoeld bij de §§ 6, 7 en 9.

21°. Wanneer manschappen, reeds aan het *maximum* der korting onderworpen zijnde, daartoe later ook nog wegens dronkenschap in aanmerking komen, wordt zulks nader in de laatste kolom van den staat der aanvraag om korting, afzonderlijk onder de reeds vroeger gestelde beslissing, vermeld, met aanhaling van den datum en de woorden bij § 19 aangeduid.

22°. Ten aanzien van korporaals, die zich aan het misbruik van sterken drank schuldig maken, moet voortdurend gehandeld worden, zooals bij § 12 der algemeene order voor het Leger van den 27sten December 1841 n°. 6 A. (R. M. II blz. 287) in verband met de circulaire van het Departement van Oorlog van den 24sten Julij 1849 n°. 19 A. (R. M. I. blz. 68) is bepaald.

23°. In geval van aankomst of vertrek bij of van de compagnie of het eskadron, in den loop der vijf dagen, wordt de inhouding op de soldij berekend pro rato van het bedrag, hetwelk aan de belanghebbenden moet worden uitbetaald.

24°. Ten aanzien van de manschappen aan de strengere krijgstuicht bij de algemeene depôt van discipline onderworpen, moeten de bestaande speciale verordeningen hen betreffende, met betrekking tot de te doene inhoudingen op de soldij, voortdurend worden opgevolgd.

25°. Het te goed op het kleedings- en reparatiefonds wordt, behalve bij het ontslag uit de dienst, ook uitbetaald aan onderofficieren en verdere militairen, die in afwachting van dat ontslag, met verlof onder behoud van soldij, naar hunne haardsteden worden gezonden.

Gelijke uitbetaling wordt, vóór hun vertrek van het korps, ook gedaan aan de onderofficieren en verdere militairen, die tot de zeedienst, mitsgaders aan hen die *als bestemd voor de koloniale dienst*, bij het koloniaal werfdepôt worden overgeplaatst.

Het te goed daarentegen van militairen, die bij het korps mariniers en bij het *vaste kader* van evengenoemd werfdepôt worden overgeplaatst, wordt niet aan de belanghebbenden uitbetaald, maar even als de saldo's schuld, tusschen de hoofdadministratiën der betrokken korpsen, onderling verrekend.

26°. Aan zoodanige onderofficieren en verdere militairen, die zich op nieuw tot de dienst verbinden, en aan manschappen van de nationale militie, die bij de vrijwillig aangeworvenen overgaan, kan het bedrag van het te goed op het kleedings- en reparatiefonds, zonder eenige korting worden uitbetaald, voor de eersten, op den dag dat hunne nieuwe verbindtenis aanvangt, en wat de laatsten betreft, op den dag waarop de door hen aangegane vrijwillige verbindtenis geacht moet worden van kracht te zijn.

27°. Aan zoodanige militairen, die zich vroeger voor hunnen leeftijd hebben verbonden, en aan de meesters werklieden, die zonder bepaling van diensttijd worden aangenomen, geschiedt de uitbetaling om de zes jaren, te rekenen van den 1sten November 1850, of voor hen die na dat tijdstip in dienst zijn getreden, te rekenen van den 1sten November, volgende op den datum van hun engagement, en wel tot zoodanig bedrag als het te goed der rekening van de belanghebbenden, op den 1sten October te voren oplevert, nadat het gebleken zal zijn, dat hunne kleeding in goeden staat en hun randsel of mantelzak behoorlijk van het noodige voorzien is.

28°. Manschappen die met een briefje van ontslag worden weggezonden, ontvangen insgelijks uitbetaling van het te goed, hetwelk hunne rekening bij het sluiten daarvan, mogt opleveren.

29°. Manschappen, bij het algemeen depôt van discipline gedetacheerd en aan

den strafcursus onderworpen, ontvangen geenerlei uitbetaling van te goed op het kleedings- en reparatiefonds, dan bij het verlaten van de dienst.

50°. Geene uitbetaling van te goed vermag te worden gedaan aan militairen, gedurende den tijd welken zij wegens misbruik van sterken drank, of in de gevallen bij § 16 en 17 hiervoren vermeld, aan de *maximum*-korting zijn onderworpen.

51°. Ten aanzien van het tegoed in het kleedings- en reparatiefonds van de manschappen der nationale militie, bij hun vertrek met groot verlof, moet worden gehandeld, zooals bij de beschikkingen van het Departement van Oorlog van den 12den Januarij 1855, n°. 45 B en 15 Junij 1856, n°. 42 B, is voorgescreven, met inachtneming, voor zoo veel de in rekening te houden saldo's tegoed betreft, van het bepaalde bij de beschikking dezerzijds van den 5den Junij des vorigen jaars, n°. 57 B.

De tegenwoordige voorschriften treden met den 1sten Januarij 1859 in werking.

's Gravenhage, den 14den September 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau: Militaire
Administratie*

N°. 50 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 5den Junij II. (*Staatsblad* n°. 50), houdende aanvulling van art 6 van dat van den 15den December 1849 (*Staatsblad* n°. 62), omtrent de reis- en verblijfkosten, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 14den April 1858, n°. 105, 1ste Afdeeling;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën van den 6den Mei 1858, n°. 5, R. U.;

Overwegende, dat art. 6 van Ons besluit van den 15den December 1849 (*Staatsblad* n°. 62), aanvulling eischt;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14den Mei 1858, n°. 4);

Gezien de nadere rapporten van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken van den 28sten Mei 1858, n°. 115, 1ste Afdeeling, en van Financiën van den 5den Junij 1858, n°. 67, R. U.;

Hebben goedgevonden en verstaan, het slot van art. 6 van Ons besluit van den 15den December 1849 (*Staatsblad* n°. 62), aan te vullen met het volgende:

»Deze bepaling is ook van toepassing op hen, die, hetzij tijdelijk, hetzij doorlopend, meer dan eene bezoldigde betrekking bekleeden, al is het, dat de

bezoldiging aan de eene of andere dezer betrekkingen verbonden, door hen niet mogt worden genoten."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit dat in afschrift wordt medegedeeld aan Onzen Minister van Financiën, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer, en dat in het *Staatsblad* wordt geplaatst

Het Loo, den 5den Junij 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN TETS.

Uitgegeven den vijftienden Junij 1858.

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) DE KOCK.

Brengt voorschreven besluit, mits deze, ter kennis van alle militaire en administratieve autoriteiten bij het Leger, opdat een ieder hunner zich, voor zooveel hem aangaat, dienovereenkomstig zou kunnen gedragen, en daarvan wijders de noodige mededeeling aan zijne onderhoorigen zou kunnen doen.

's Gravenhage, den 4den October 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Secretariaat.

N°. 2 B.

's Gravenhage, den 25sten September 1858.

Ten gevolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer te uwer kennis te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen, de vierde druk van de *Beginselen der Meethkunst voor de kadetten van alle wapenen*, en deze voor denzelfden prijs als de vorige uitgave is verkrijgbaar gesteld.

Ik verzoek u van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen, mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs, daarvan zoodanig gebruik te maken, als noodig mogt worden bevonden.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals, het bevel voerende over de wapens der Kavallerie, Artillerie en Infanterie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 74 B.

's Gravenhage, den 6den October 1858.

Ten einde met betrekking tot de verpachtingen voor het weghalen van den mest bij de korpsen te paard, in die plaatsen waar daaraan, boven het in het openbaar verkoopen van den mest, om de eene of andere reden de voorkeur wordt gegeven, voortaan op eenen eenparigen voet worde gehandeld, heb ik goedgevonden een ontwerp van voorwaarden te arresteren, om bij het houden van aanbestedingen van den bedoelden aard, tot leiddraad te strekken.

Een afschrift van die voorwaarden hierbij voegende, heb ik de eer u te verzoeken, de Hoofd-Administratiën der korpsen te paard, onder uw administratief toezigt geplaatst, met den inhoud van dat stuk bekend te maken, met uitnodiging daarvan, bij het houden van aanbestedingen voor het weghalen van den mest, gebruik te maken.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Intendanten in de 1° en 2^e Militaire
Administrative Directiën.

*Voorwaarden, volgens welke het weghalen van den mest der paarden
van het (benaming van het korps) in garnizoen te.....
over het tijdvak van en met den.....
tot en met den.....
in het openbaar zal worden verpacht.*

WIJZE VAN INSCHRIJVING EN AANBESTEDING.

De verpachting voor het weghalen van den mest der paarden van opgemeld korps, gedurende het vermeld tijdvak zal (ten burele of ten huize) van.....
.....plaats hebben, op den.....
des middags ten.....ure.

De inschrijving naar die verpachting zal bij besloten billetten geschieden.

Deze zullen op gezegeld papier geschreven, eene naauwkeurige opgave moeten bevatten van den prijs per paard en per dag, waarvoor de gegadigden aannemen den mest weg te halen; — de prijzen moeten zoowel in cijfers als in letters worden uitgedrukt.

De billetten van inschrijving, behoorlijk verzegeld, moeten den dag der aanbesteding voor ure des middags gestoken worden in eene gesloten bus daartoe (op het bureau van of ten huize van) aanwezig; welke billetten zoo wel door den inschrijver als door zijne twee borgen eigenhandig onderteekend moeten zijn.

De billetten welke niet aan den vereischten vorm hiervoren omschreven, voldoen, of die eenige bijzondere bepalingen bevatten welke van de voorwaarden afwijken, zullen buiten aanmerking worden gehouden; — terwijl de kommanderende officier van het korps zich het regt voorbehoudt, om de aanneming voorloopig niet te gunnen, ingeval hij oordeelt dat de hoogste prijs waarvoor is ingeschreven te laag is gesteld, of wanneer er redenen mogten bestaan, om den hoogsten inschrijver en zijne borgen tot de rigtige uitvoering der aanneming, ongeschikt te achten. In beide gevallen wordt door hem, alvorens de aanneming toe te wijzen, de beslissing van den Militairen Intendant in de betrokken militaire Administrative Directie gevraagd.

De opening van de bus en der billetten zal in het openbaar geschieden door den kommanderenden officier van het korps, bijgestaan door de Commissarissen tot de Administratie, ten overstaan van (NB. *in te vullen de kwaliteit van dengene ten wiens overstaan de verpachting volgens de voorschriften op art. 92 van het provisioneel reglement van administratie moet plaats hebben*) en in tegenwoordigheid van de inschrijvers, voor zoo verre zij verkiezen daarbij tegenwoordig te zijn.

Indien het mogt gebeuren dat twee of meer billetten een en denzelfden prijs inhielden en deze de hoogste is, zal aan hen die daarvoor hebben ingeschreven worden afgevraagd, of een hunner tot verhooging van den bedongen prijs genegen mogt zijn. Ingeval daartoe door geen hunner wordt besloten, en de prijs overigens aannemelijk wordt geacht, zal bij loting worden beslist, aan wie de aanneming zal worden toegewezen, ten ware dat de aannemer die bij de aanbesteding het korps bedient, onder het bedoeld getal is, als wanneer hem, indien men over zijne handelwijze te vreden is geweest, de voorkeur zal worden gegeven.

VOORWAARDEN DER VERPACHTING.

Art. 1. De aannemer verbindt zich den mest minstens eenmaal in de week, op de dagen en uren daartoe door den kommanderenden officier te bepalen, weg te halen, zonder alvorens eenige werkzaamheden aan den mest te doen verrigten, zoodat hij zich blootelijk moet bepalen tot het doen weghalen van den mest aan de vergaderplaatsen bij de stallen.

(NB. Dit artikel kan, wanneer plaatselijke omstandigheden of andere redenen dit eischen, worden gewijzigd).

Art. 2. Bijaldien de aannemer in gebreke blijft den mest op den bepaalden tijd weg te halen, wordt hij door den kommanderenden officier schriftelijk uitgenoodigd om binnen vier en twintig uren aan zijne verplichtingen te voldoen.

Wanneer hij aan deze aanmaning geen gevolg geeft, heeft de kommanderende officier het regt den mest voor rekening van den aannemer in het openbaar te doen verkoopen.

Art. 5. Des winters is de kommanderende officier bevoegd van den mest gebruik te doen maken tot het aanleggen van paden van de stallen naar de manége, of elders in den omtrek der stallen en kazernen tot het afstappen der paarden, alsmede om de pompen tegen bevrozen te beveiligen, zonder dat de aannemer te dier zake tot eenige vergoeding gerechtigd is. De aldus gebezigde mest wordt, na gemaakt gebruik, in de vergaderplaatsen, ter beschikking van den aannemer opgelegd, zonder dat hij te dier zake tot eenige vergoeding gerechtigd is.

Art. 4. Het drooge legstroo der paarden blijft bij het eindigen der aanneming of het verlaten van het garnizoen, ter beschikking van den kommanderenden officier, zonder dat de aannemer daarop eenige aanspraak kan maken.

Art. 5. De aannemer verbindt zich de voor iedere maand verschuldigde pacht-penningen binnen de drie eerste dagen der daaropvolgende maand, bij den kwartiermeester tegen kwitantie te storten.

Tot grondslag der berekening van het door hem verschuldigde zal de dagelijksche sterkte der gestalde paarden strekken, voor welke aan het Gemeentebestuur de stalgelden worden betaald.

Art. 6. Indien de pachter in gebreke blijft aan de hem bij dit contract opgelegde verplichtingen stiptelijk te voldoen, heeft de kommanderende officier de bevoegdheid om het contract zonder vergoeding te vernietigen.

Art. 7. Ingeval van vernietiging van het contract, om een der redenen bij het voorgaand Artikel bedoeld, zal de schade ten laste van den aannemer komen, welke uit het aangaan van een ander contract of uit eene openbare verkooping van den mest, zoo daartoe wordt overgegaan, zou kunnen voortvloeijen.

Art. 8. Wanneer het korps het garnizoen verlaat, zal dit contract op den dag van vertrek vervallen, zonder dat daaruit voor den aannemer eenige aanspraak op vergoeding voortvloeit.

Het alsdan verschuldigde zal des daags te voren door den aannemer moeten worden betaald. Ingeval nogtans een gedeelte van het korps het vertrekkend deel vervangt, blijft dit contract ook voor de aankomende troepen van kracht.

Art. 9. De aannemer is verplicht te betalen de kosten van zegels voor twee expeditiën van het contract, het proportioneel regt van registratie, ingevolge de bestaande of nader af te kondigen wetten, mitsgaders de kosten van aankondiging dezer aanbesteding.

Art. 10. De aannemer zal de vereischte geschiktheid moeten hebben om deze aanneming naar behooren te volbrengen, en gehouden zijn al de punten van deze voorwaarden na te komen; voorts zal hij tot verzekering van dien, twee goeude borgen moeten stellen, ten genoegen van den kommanderenden officier.

De aannemer en borgen verbinden zich, wat deze aanneming betreft, ieder in het bijzonder voor het geheel, en onderwerpen zich aan de judicature der Arrondissements-Regtbank zitting houdende te....., met renunciatie van alle andere Regtbanken, geene uitgezonderd, mitsgaders van alle zoodanige regten en beneficiën, als in regten aan borgen zijn vergund, zul-lende zoowel de aannemer als de borgen, ten einde van regtswege voor gemelde Regtbank justiciabel te wezen, verplicht zijn domicilie te kiezen te....., ten huize van den jongsten procureur bij gemelde Regtbank.

Art. 11. Dit contract zal, alvorens effect te sorteren, door den Militairen Intendant en de daarbij betrokken Militaire Administrative Directie moeten zijn goedgekeurd, aan wiens beslissing de aannemer zich in geval van voorkomende geschillen zal moeten onderwerpen.

Op alle vorenstaande bepalingen en voorwaarden is aan..... het weghalen van den mest der paarden van het (*benaming van het korps*) in het garnizoen te..... toegewezen, voor het tijdvak van den tot en met den..... tegen den prijs van..... per paard en per dag.....

Ik ondergeteekende..... verklaar opgemelde voorwaarden en tegen den hiervoren bepaalden prijs, de in deze omschreven pacht te hebben aangenomen, en mij, tot de prestatie van al hetzelfde, zoo wel als van ieder punt in het bijzonder mits deze te verbinden, terwijl wij mede ondergeteekenden.....

..... verklaren ons insgelijks, op den voet der hiervoren omschreven voorwaarden,

ten behoeve van gemelden aannemer, tot borgen te stellen voor de rigtige en getrouwe nakoming van dit contract.

Te....., den.....

De borgen,

De aannemer,

De kommanderende Officier en
Kommissarissen tot de Hoofd-
administratie.

De.....
(NB. Kwaliteit van dengene ten
wiens overstaan de verpach-
ting heeft plaats gehad.

Op last van dezelve,

De.....kommandant.

NB. Wanneer de verpachting betrekking heeft tot een gedeelte van een korps, hetzij een of meer eskadrons of kompagnien, of tot een detachement, worden de voorwaarden zooveel noodig gewijzigd.

VOORSCHRIFT VOOR DEN TAMBOER-MAJoor, DEN KORPORAAL-TAMBOER EN DEN SERGEANT- OF KORPORAAL-HOORNBLAZER.

(Gearresteerd den 2den September 1858, N°. 36 B.)

Plaatsing van den tamboer-majoor, den korporaal-tamboer en den sergeant- of korporaal-hoornblazer, in het geval, dat de tamboers en hoornblazers vereenigd zijn, enz.

§ 1. Boven en behalve hetgeen in het Exercentie-reglement, nopens de plaatsing der tamboers, hoornblazers enz. is voorgeschreven, moet daaromtrent nog het volgende worden in acht genomen :

1°. Wanneer de tamboers van verschillende bataillons van een regement vereenigd zijn, bijv. om te defileren, plaatst de tamboer-majoor zich twee passen voor het midden der gezamenlijke tamboers, — de oudste korporaal-tamboer op den regter vleugel, de 2de korporaal-tamboer op den linker vleugel van het 1ste gelid, en de 5de korporaal-tamboer op den regter vleugel van het 2de gelid. De sergeant- of korporaal-hoornblazer, neemt plaats op den regter vleugel der hoornblazers in het 1ste gelid.

2°. Wanneer bij de bataillons jagers de hoornblazers, bataillongewijze vereenigd blijven, plaatst de sergeant- of de korporaal-hoornblazer, zich insgelijks op den regter vleugel van het 1ste gelid der hoornblazers; doch in dat geval wordt een onderofficier van het bataillon bestemd, om de hoornblazers te geleiden. Deze onderofficier plaatst zich daartoe twee passen vóór het midden der hoornblazers.

§ 2. *Stand van den tamboer-majoor en den korporaal-tamboer met den stok bij den voet.*

De stok een palm onder den knop in de volle en omgekeerde regter hand, de punt van den stok op den grond ter hoogte van den regter hiel, de regter arm naar de regter zijde uitgestrekt, de linker hand in de zijde, de hielen op dezelfde lijn.

§ 5. *Het dragen van den stok in den marsch door den tamboer-majoor en den korporaal-tamboer vóór de tamboers.*

De stok een palm onder den knop in de volle regter hand, de nagels naar boven, de punt vooruit; de regter hand volgt de beweging van het ligchaam, de linker blijft in de zijde.

§ 4. *Het dragen van den stok in den marsch door de korporaal-tamboers, die zich op de vleugels der gelederen bevinden.*

De stok een palm onder den knop in de volle regter hand, de nagels naar voren, de stok regt opwaarts; de regter hand volgt de beweging van het ligchaam, de linker hand in de zijde.

§ 5. *Het dragen van den stok bij begrafenissen door den tamboer-majoor en den korporaal-tamboer.*

De stok een palm onder den knop in de volle regter hand, de nagels naar het ligchaam gekeerd, de knop vooruit ter hoogte en op 4 palm afstands van den regter schouder, de stok onder den regter arm, de linker hand langs de zijde neêrhangende,

SEINEN MET DEN STOK.

§ 6. *Algemeen sein tot het doen van tromroeringen en het uitvoeren van bewegingen.*

De stok dwars voor het ligchaam brengen, de punt omlaag, de hand iets boven den regter schouder en een korten stoot regts zijwaarts doen.

§ 7. *Bijzonder sein voor de marschen.*

De punt van den stok met gestrekten regter arm vooruit brengen, zoodat de knop ter hoogte van den regter schouder komt, de punt vooruit en eenigzins omlaag.

Marsch n°. 1, 2 of 3.

De punt van den stok omhoog brengen, zoodat deze in schuinsche rigting boven den regter schouder uitsteekt, — en in dezelfde rigting 1, 2 of 3 stooten doen.

Marsch n°. 4, 5 of 6.

De stok in de linker hand nemen, de punt omhoog brengen, zoodat deze in schuinsche rigting boven den linker schouder uitsteekt, — en in dezelfde rigting 1, 2 of 3 stooten doen.

§ 8. *Stormmarsch.*

De stok regthoekig opligten, de punt naar boven, de arm regts uitgestrekt, ter hoogte van den regter schouder.

§ 9. *Taptoe.*

De stok kruislings achter den rug brengen.

§ 10. *Roffel.*

De regter arm opwaarts brengen, de arm in eene flauwe bogt, de hand ter lengte en ongeveer 5 palm van den schouder, de punt van den stok omhoog.

§ 11. *Alarm.*

De regter arm uitstrekken, met de hand ter hoogte van den hals, de stok in het midden vatten met den knop naar boven, het crescendo en decrescendo (toe- en afnemende kracht) moeten door het op- en neerbewegen van den stok worden aangeduid.

§ 12. *Vaandelmarsch.*

De stok met beide handen waterpas ter hoogte van den hals houden, de punt naar de linker zijde gewend.

§ 15. *Eeremarsch. (het Wilhelmus.)*

De stok met den knop onder den linker arm brengen, de regter hand tegen de linker zijde; de stok waterpas met de punt naar voren.

§ 14. *Algemeen sein om de tromroeringen te doen ophouden.*

De stok in den stand brengen, bij het sein *roffel* aangegeven, en een korte stoot omlaag doen.

§ 15. *Sein voor het regts- (links-) om.*

De stok in het midden vatten, regt op en neer met de punt omhoog houden, den arm uitstrekken naar de zijde, waarnaar de wending moet geschieden.

§ 16. *Van directie veranderen.*

Met de punt van den stok de directie aanduiden.

§ 17. *Schuins regts of links.*

De stok in beide handen schuins voor het ligchaam houden, en met den knop de strekking aanwijzen.

§ 18. Alle andere tromroeringen en bewegingen geschieden, na voorafgaande mondelinge waarschuwing van den tamboer-majoor of den korporaal-tamboer, op het algemeen uitvoeringssein bij § 6 voorgeschreven.

HET DRAGEN VAN DE TROM EN DEN HOORN.

§ 19. *Het dragen van de trom, stilstaande.*

De trom hangende aan den slagband voor en tegen de linker dij, de maanschroef links, de tromstokken tot slaan gereed, rustende op den tromreep.

§ 20. *Bij de exercitiën.*

De linker hand rustende op den tromreep, de stokken in de regter hand.

§ 21. *Het afleggen der trom.*

Dit zal in drie tempo's, op de volgende seinen geschieden:

1ste tempo. *De stokken bergen.*

Front naar de tamboers maken, den stok onder den knop vatten, hem ophogen ter hoogte van den hals, en den arm voorwaarts uitstrekken.

2de tempo. *De trom afdoen.*

Den knop tegen de borst brengen.

3de tempo. *De trom op den grond zetten.*

Als voor het bergen der stokken.

§ 25. *Het nemen der trommen.*

Even als het afleggen der trom in drie tempo's:

1ste tempo. *De trom nemen.*

2de tempo. *De trom om den slagband doen.*

3de tempo. *De stokken nemen.*

} Met den stok dezelfde seinen doen als
} voor het stokken bergen, de trom af-
} doen en de trom op den grond zetten.

§ 25. *Het dragen van den hoorn door de tamboers, met randsel.*

De hoorn boven op den randsel. Het snoer om den hals, de kwasten op den linker schouder, de beker regts.

§ 24. *Het dragen van den hoorn door de tamboers, zonder randsel.*

De hoorn op den rug met den beker naar beneden en het mondstuk achter den linker schouder. — Het snoer onder den regter arm door, naar den linker schouder, waar het bevestigd wordt aan de kwasten.

§ 25. *Het dragen van den hoorn door de hoornblazers.*

Het snoer om den hals, de hoorn onder den regter arm, met den beker naar achteren en de regter hand aan den beugel of het mondstuk. — Bij de inspectiën en het defileren wordt de hoorn in de regter hand gehouden, de duim ter hoogte van het mondstuk, de beker voor en tegen de regter heup.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau: Militaire
Administratie

N°. 50 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 5den Junij II. (*Staatsblad* n°. 50), houdende aanvulling van art 6 van dat van den 15den December 1849 (*Staatsblad* n°. 62), omtrent de reis- en verblijfkosten, luidende als volgt:

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 14den April 1858, n°. 105, 1ste Afdeling;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën van den 6den Mei 1858, n°. 3, *R. U.*;

Overwegende, dat art. 6 van Ons besluit van den 15den December 1849 (*Staatsblad* n°. 62), aanvulling eischt;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14den Mei 1858, n°. 4);

Gezien de nadere rapporten van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken van den 28sten Mei 1858, n°. 115, 1ste Afdeling, en van Financiën van den 5den Junij 1858, n°. 67, *R. U.*;

Hebben goedgevonden en verstaan, het slot van art. 6 van Ons besluit van den 15den December 1849 (*Staatsblad* n°. 62), aan te vullen met het volgende:

»Deze bepaling is ook van toepassing op hen, die, hetzij tijdelijk, hetzij doorlopend, meer dan eene bezoldigde betrekking bekleeden, al is het, dat de bezoldiging aan de eene of andere dezer betrekkingen verbonden, door hen niet mogt worden genoten.»

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit dat in afschrift wordt medegedeeld aan Onzen Minister van Financiën, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer, en dat in het *Staatsblad* wordt geplaatst.

Het Loo, den 5den Junij 1858.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN TETS.

Uitgegeven den vijftienden Junij 1858.

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) DE KOCK.

Brengt voorschreven besluit, mits deze, ter kennis van alle militaire en administratieve autoriteiten bij het Leger, opdat een ieder hunner zich, voor zooveel hem aangaat, dienovereenkomstig zou kunnen gedragen, en daarvan wijders de noodige mededeeling aan zijne onderhoorigen zou kunnen doen.

Zullende deze dispositie gedrukt en de vereischte exemplaren daarvan gezonden worden (aan de verschillende militaire autoriteiten).

's Gravenhage, den 4den October 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau Secretariaat.

N°. 2 B.

's Gravenhage, den 22sten October 1858.

Ten vervolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie, wederom in het licht is verschenen, een derde druk van de *Beginselen der Hoogere Stelkunst*, voor de Kadetten der Artillerie en Genie, en deze voor denzelfden prijs als de vorige uitgave is verkrijgbaar gesteld.

Ik verzoek UHEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen, mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs, daarvan zoodanig gebruik kunne worden gemaakt, als noodig mogt worden bevonden.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals, kommanderende de Brigades Infanterie enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 38 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Brengt ter kennis van de militaire autoriteiten, dat de leverancie van fourrages, ten behoeve van de verschillende korpsen te paard (per garnizoen) voor den tijd van twaalf maanden is aanbesteed, ingaande met den 1sten November aanstaande, en mitsdien zullende eindigen met den laatsten October 1859; zijnde de namen en woonplaatsen der aannemers, zoowel als de prijzen, waarvoor zij de bedoelde leverancie, respectievelijk, hebben aangenomen, op den hierbij gevoegden staat vermeld.

Streckende voorts tot informatie van de bedoelde autoriteiten, dat de bepalingen, nopens het aanschaffen van fourrages op marsch (met uitzondering echter van die plaatsen alwaar een kontrakt bestaat), in de dispositie van het Ministerie van Oorlog van den 10den September 1841, n°. 15 A, voorkomende, daarop van toepassing blijven.

En zal deze dispositie, met de noodige exemplaren van de voorwaarden waarop die leverancie is aanbesteed, worden gezonden, aan (de verschillende militaire autoriteiten).

's Gravenhage, den 14den October 1858.

(get.) VAN MEURS.

Staat van de leverancie van fourrages, voor den tijd van twaalf maanden, ingaande met den 1sten November 1858.

Provinciën.	Namen der Garnizoens- plaatsen.	Namen der Aannemers.	Woon- plaatsen.	Prijzen per 10 Ponden.			Prijzen der rations fourrages, voor			
							de kavallerie en officiers- paarden bij de artillerie.		de paarden bij de rijdende en veld-artillerie.	
							van 1 Nov. tot en met 31 Maart.	van 1 April tot en met 31 October.	van 1 Nov. tot en met 31 Maart.	van 1 April tot en met 31 October.
				hooi.	stroo.	haver.	3 pd. hooi. 4 $\frac{1}{2}$ " stroo. 4 " haver.	3 pd. hooi. 3 $\frac{1}{2}$ " stroo. 4 $\frac{1}{2}$ " haver.	5 $\frac{1}{2}$ pd. hooi. 4 $\frac{1}{2}$ " stroo. 4 " haver.	3 $\frac{1}{2}$ pd. hooi. 4 " stroo. 5 " haver.
				cents.						
Noord-Holland.	Amsterdam	H. van Breenen,	Amsterdam,	65	55	99	75 ⁹⁸	75 ⁶⁰	77 ²⁰	85 ⁴⁵
	Haarlem	J. van de Griendt,	's Bosch,	60	50	98	70 ⁷⁰	72 ⁶⁰	75 ⁷⁰	82
Zuid-Holland.	's Gravenhage	S. Trugg,	Rosmalen,	62	26	101	70 ⁷⁰	75 ¹⁵	75 ⁸⁰	82 ⁶⁰
	Leijden	H. van Cazant,	Leijden,	38	29	101	70 ⁸³	73	75 ⁷⁵	82 ⁴⁰
Utrecht.	Utrecht	O. J. de Haart Az.,	Utrecht,	32	30	100	69 ¹⁰	71 ¹⁰	71 ⁷⁰	80 ²⁰
	Amersfoort	H. Gerritsen,	Amersfoort,	64	24	96	68 ⁴⁰	70 ⁸⁰	71 ⁶⁰	80
Gelderland.	Arnhem	H. A. Huijskes,	Hedel,	61	50	104	75 ⁴⁰	75 ⁶⁰	76 ⁴⁵	85 ³⁵
	Zutphen	H. R. Hoetink,	Zutphen,	38	36	93	71 ⁶⁰	72 ⁷⁵	74 ³⁰	82 ²⁰
Overijssel.	Deventer	B. Hoetink,	Deventer,	38	36	93	71 ⁶⁰	72 ⁷⁵	74 ⁵⁰	82 ²⁰
Groningen.	Groningen.	H. Lupsingh,	Groningen,	78	28	100	76	78 ²⁰	79 ⁹⁰	88 ⁹⁰
Friesland.	Leeuwarden	J. H. Honhon,	Deventer,	59	34	100	73	74 ⁶⁰	73 ⁹⁵	84 ²⁵
Noord-Brabant.	Breda	P. A. van Riel,	Breda,	38	28	97	68 ⁸⁰	70 ⁸⁵	71 ⁷⁰	80
Limburg.	Venlo	L. G. Haanen,	Venlo,	30	23	113	72 ²⁵	73 ⁶⁰	74 ⁷⁵	85
	Maastricht	L. A. Coenegracht,	Maastricht,	36	53	128	85 ⁷⁵	86 ⁶⁵	86 ⁵⁵	97 ⁶⁰

's Gravenhage, den 14den October 1858.

Minister van Oorlog,
VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 54 B.

's Gravenhage, den 15den November 1858.

Bij de toepassing van het bepaalde bij het laatste gedeelte van art. 40 van het Voorschrift omtrent het Algemeen Depôt van Discipline, heeft zich dezer dagen het geval voorgedaan, dat enkele alléénreizenden, om van de versnelde middelen van vervoer gebruik te kunnen maken, langs een grootere route op de plaats der bestemming zijn gedirigeerd, dan bij den afstandwijzer voor militaire routes bij 's Konings besluit van den 17den October 1818, N°. 44, gearresteerd, is aangegeven, bij welke gelegenheid aan hen meer aan reisgeld is uitbetaald, dan door het Rijk in rekening kan worden geleden.

Naar aanleiding daarvan heb ik het dienstig geacht, bij deze in herinnering te brengen, dat, wel is waar, bij het vermeld slot van art. 40 van het Voorschrift omtrent het Algemeen Depôt van Discipline, is gezegd, dat het transportereren der voor het Depôt bestemde manschappen *zooveel mogelijk* door de versnelde middelen van vervoer moet geschieden, doch dat daarbij niet is te kort gedaan aan den inhoud der dezerzijdsche beschikking van den 29sten September 1847, N°. 41 B, waar o. a. bij § 1 is aanbevolen, dat de stellige last of aanwijzing tot het bezigen van een der versnelde middelen van vervoer, nimmer mag worden gegeven, dan voor zoo verre de belanghebbenden van het verstrekte reisgeld genoeg overhouden, om, na aftrek van de vracht der stoomboot of van den spoorwagen, in hun onderhoud te voorzien, terwijl bij § 2 van die beschikking is voorgeschreven, dat aan de manschappen, die van de versnelde middelen van vervoer gebruik moeten maken, het reisgeld wel *voor zooveel noodig* in eens tot de plaats der bestemming kan worden uitbetaald, doch nimmer meer dan voor den kortsten afstand, overeenkomstig den vermelden afstandwijzer aankomt.

Ik heb de eer UHEGestr. te verzoeken de chefs der korpsen onder uwe bevelen te noodigen, op het vorenstaande te doen letten, en bij die gelegenheid tevens aan te bevelen, steeds zoo veel doenlijk te trachten, dat de militairen voor het Algemeen Depôt van Discipline bestemd, in den zin der dezerzijdsche beschikkingen van den 17den November 1851 en 25sten September 1854, N°. 9 en 12 B, in detachementen vereenigd derwaarts worden gedirigeerd.

*De Minister van Oorlog,**(get.) VAN MEURS.*

Aan

de heeren Generaals kommanderende de
Brigades Infanterie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau Secretariaat.*N°. 1 B.

's Gravenhage, den 17den November 1858.

Ten vervolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie, in het licht is verschenen, het 2^e deel der *Handleiding tot de beoefening der Dierkunde* met 27 platen, vervaardigd ten behoeve van den *Leercursus* voor de *Natuurlijke Historie* bij gemelde Akademie; zijnde dit werk verkrijgbaar gesteld, voor *zeven gulden twintig cents* (f 7,20) ten behoeve der korpsen, en voor *negen gulden zestig cents* (f 9,60) in den handel.

Ik verzoek UHEGestr. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs daarvan zoodanig gebruik te kunnen maken, als noodig mogt worden bevonden.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals, kommanderende de
Brigades Infanterie enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau Secretariaat.*N°. 2 B.

's Gravenhage, den 8sten December 1858.

Als een vervolg op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen, de *vierde* herziene en vermeerderde druk der *Handleiding tot de Aardrijkskunde voor de Kadetten van alle wapenen*, door *Dr. A. A. van Heusden*, en dit werk voor denzelfden prijs als de vorige uitgave is verkrijgbaar gesteld.

Ik verzoek UHEGestr. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs, daarvan zoodanig gebruik kunne worden gemaakt, als noodig mogt worden bevonden.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals, kommanderende de
Brigades infanterie enz.

NADERE BEGROOTING VOOR HET DEPARTEMENT VAN OORLOG,
VOOR HET DIENSTJAAR 1858.

Xde HOOFDSTUK.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILLEM III, enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat de begrooting voor het Xde Hoofdstuk der Staatsuitgaven voor den jare 1858, waarvan het ontwerp, in-gevolge artikel 120 der Grondwet, vóór den 1sten Januarij 1858 is aangeboden, nog niet is kunnen worden vastgesteld en de wet van den 26sten December 1857 (Staatsblad N°. 188) slechts voorloopig heeft voorzien in de uitgaven van het Departement van Oorlog over den jare 1858;

Zoo is het, dat wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Het Xde Hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1858, betreffende het *Departement van Oorlog*, wordt vastgesteld als volgt:

Iste AFDEELING.

Kosten van het Departement.

Art. 1. Traktement van den Minister *f* 12,000.

Art. 2. Traktementen van den secretaris-generaal en verdere ambtenaren, onderofficieren en bedienden, toelagen aan officieren, benevens toelaag voor paarden van den Minister (generaal-majoor), mitsgaders aflopende traktementen van ambtenaren en onderofficieren *f* 115,537.50.

Art. 3. Bureau- en locaalbehoeften, benevens drukwerk *f* 12,245.50.

Totaal *f* 139,785.00.

Iide AFDEELING.

Traktementen, bureaustkosten, toelagen en fouragegelden voor paarden van den grooten en generalen staf van het leger, van de administratie der armée, van de provinciale en plaatselijke staven.

Art. 4. Groote staf *f* 51,800.

Art. 5. Generale staf *f* 68,900.

Art. 6. Administratie der armée *f* 25,200.

Art. 7. Provinciale en plaatselijke staven *f* 79,467.50.

Art. 8. Kosten voor verkenningen, het maken van plans en kaarten, met de voor beide daaruit voortvloeiende uitgaven:

a. gewone uitgaven voor de behoefte van dit onderwerp, mitsgaders remuneratiën aan élèves bij de kaarten-steendrukkerij *f* 5,000.

b. buitengewone uitgaven tot het bespoedigen der vervaardiging van de Topographische kaart der Nederlanden *f* 10,000.

Totaal *f* 220,567.50.

IIIde AFDEELING.

Traktementen, soldijen, toelagen, fourragegelden en verdere kosten van de verschillende wapenkorpsen, daaronder begrepen die voor de paardenartsen, alsmede gratificatiën, te verleen en aan de met lichaamsgebreken ontstagen wordende onderofficieren en manschappen.

Art. 9. Wapen der infanterie, staf en korpsen, hieronder begrepen de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk gevoerd wordende *f* 4,098,858.84.

Art. 10. Wapen der kavallerie, staf en korpsen, daaronder begrepen de paardenartsen, benevens het Limburgsche Bondscontingent, mitsgaders de onderofficieren en soldaten van de andere wapens daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,840,121.20.

Art. 11. Wapen der artillerie, staf en korpsen, hieronder begrepen de paardenartsen, mitsgaders de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,319,995.65.

Art. 12. Wapen der genie, staf van het wapen en bataillon mineurs en sappeurs, daaronder begrepen het traktement van den officier der infanterie, tijdelijk dienstdoende als adjudant, mitsgaders bureau- en andere uitgaven voor de ingenieurs in de vestingen *f* 274,455.12.

Totaal *f* 7,755,408.79.

IVde AFDEELING.

Art. 13. Remonte *f* 98,000.

Vde AFDEELING.

Koninklijke Militaire Akademie.

Art. 14. Traktementen, soldijen en verdere kosten, na aftrek van de bijdragen, die voor de opleiding der kadets en surnumeraire élèves (vreemdelingen) betaald worden *f* 59,500.

VIdE AFDEELING.

Art. 15. Reiskosten en vacatiën *f* 24,000.

VIIde AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

Art. 16. Traktementen, toelagen en daggelden, zoo der officieren en kweekelingen bij de militaire geneeskundige dienst, als van de administrateurs en verdere geëmployeerden bij het magazijn van geneesmiddelen en bij de hospitalen, mitsgaders bijdragen aan de veeartsenijschool tot opleiding van kweekelingen voor de vétérinaire dienst *f* 250,000.

Art. 17. Materieel van de geneeskundige dienst, kosten vallende op het verplegen van zieken, aankoop van medicijnen enz. *f* 215,500.

Totaal *f* 465,500.

VIII AFDEELING.

Art. 18. Vuur en licht in de wachten *f* 25,500.

IXde AFDEELING.

Art. 19. Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgelden; vergoeding voor geleden schade, uit het contract wegens de transporten te water voortkomende *f* 40,000.

Xde AFDEELING.

Materieel der artillerie en draagbare wapenen, met den aanleve van dien, onder het beheer der artillerie staande.

Art. 20. Jaarwedden van beambten, daggelden voor werklieden, verdiend loon voor werk op stuk, toelagen voor officieren en conducteurs, mitsgaders tegemoetkomingen, zoo bij de artillerie-, slapel- en constructie-magazijnen en bij de inspectie der draagbare wapenen te *Delft, Maastricht, Gorinchem, Dordrecht, Luik* enz., als bij andere etablissementen tot het materieel der artillerie behoorende *f* 175,750.

Art. 21. Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie en der draagbare wapenen, met alles wat daarop, alsmede op het beheer van een en ander betrekking heeft *f* 152,500.

Totaal *f* 506,050.

XIde AFDEELING.

Art. 22. Materieel der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren *f* 460,000.

XIIde AFDEELING.

Verschillende uitgaven.

Art. 25. Defroijement van den amanuensis bij de directie der weduwen- en weezenkas voor de officieren van de Landmagt *f* 1,200.

Art. 24. Kosten tot verzekering en uitoefening van de eeredienst bij de militairen, inbegrepen tegemoetkomingen aan Predikanten en Roomsch-Katholieke geestelijken *f* 9,000.

Art. 25. Huur van gebouwen, exercitie-velden en loodsen *f* 5,000.

Art. 26. Kleine tegemoetkomingen, reiseelden enz., aan gewezen militairen en militaire weduwen *f* 900.

Art. 27. Drukwerk van onderscheiden aard, ten dienste van het leger, mitsgaders het drukken en aanschaffen van militaire reglementen en boekwerken *f* 6,000.

Art. 28. Subsidie aan de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de Landmagt *f* 12,000.

Art. 29. Huisvesting en voeding van lotelingen der nationale militie, en reiseelden aan opgeroepen wordende en vertrekkende verlofgangers *f* 7,000

Art. 30. Kosten van het magazijn van kleeding, uitrusting, hospitaal-goederen en kampements-effecten; traktementen, toelagen en bureaustkosten; daggelden aan mindere bedienden en arbeidsloozen, aankoop van veld-uitrusting en algemeene kosten *f* 22,000.

Art. 31. Kosten wegens vestiging en onderhoud van militaire huisgezinnen in de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid *f* 58,016.20.

Art. 32. Gratificatiën *f* 12,000.

Art. 33. Proceskosten van verschillenden aard *f* 1,000.

Art. 34. Subsidie aan het Invaliden-huis te *Leyden* *f* 5,000.

Art. 35. Het aanschaffen van onderscheidingsteekenen voor officiers-dienst, mitsgaders van medailles voor diensten van onderscheiden aard *f* 500.

Art. 36. Kosten vallende op het kamperen van troepen *f* 20,000.

Totaal *f* 159,416.20.

XIIIde AFDEELING.

Art. 37. Traktementen, soldijen en verdere kosten van het korps maréchaussée, alsmede gratificatiën te verleen, aan de met lichaamsgebreken ontslagen wordende maréchaussées *f* 212,000.

XIVde AFDEELING.

Overkomplete officieren, pensioenen, gagementen, onderstanden en wachtgeld.

Art. 58. Overkomplete officieren, $\frac{2}{3}$ - en non-activiteits-traktement f 25,000.

Art. 59. Pensioenen, gagementen en onderstanden f 1,500.000.

Art. 40. Tijdelijke pensioenen en onderstanden, volgens de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* N°. 129) f 6,500.

Art. 41. Pensioenen aan mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij de inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt, wet van 24 Junij 1854 (*Staatsblad* N°. 92) f 4,000.

Art. 42. Wachtgeld aan ambtenaren, welke door maatregelen van vereenvoudiging en bezuiniging buiten betrekking zijn geraakt f 5,854.

Totaal f 1,359.554.

XVde AFDEELING.

Art. 45. Onvoorziene uitgaven f 75,440.51.

Totaal Generaal f 11,556.500.

Elf millioen vijf honderd zes en dertig duizend drie honderd gulden.

ART. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 50, 55, 56, 57, 58, 59, 40, 41 en 42, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekend bedrag, met inachtneming van het voorschrijf van het 2de lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* N°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

ART. 5. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven Departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor onvoorziene uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

ART. 4. De wet van den 26sten December (*Staatsblad* N°. 488), wordt bij deze buiten werking gesteld, met bepaling dat de krachten die wet verevende sommen zullen worden beschouwd als verevend op zoodanige begrootings-artikelen dezer tegenwoordige wet, als welker omschrijving de gedane en verevende uitgaven omvat.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriele Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

NADERE BEGROOTING VOOR HET DEPARTEMENT VAN OORLOG,
VOOR HET DIENSTJAAR 1858.

Xde HOOFDSTUK.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bij de behandeling der wet van den 26sten December 1857 (*Staatsblad* N°. 188), tot voorloopige vaststelling van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting over den jare 1858, is door de Vertegenwoordiging het verlangen te kennen gegeven, dat de nieuwe begrooting van het Departement van Oorlog voor gezegd jaar, welke, na het niet aannemen van het eerste ontwerp door de Tweede Kamer der Staten-Generaal alsnog moet worden opgemaakt, zoo spoedig mogelijk worde ingezonden.

Aan dat verlangen wordt bij deze voldaan.

Die spoedige inzending was te meer noodzakelijk, omdat, hoezeer de credietwet zich over een tijdvak van zes maanden uitstrekt, zij echter niet in allen deele in de behoeften voorziet, daar alle uitgaven natuurlijk zooveel mogelijk tot dat tijdvak moeten beperkt blijven.

Voor den nieuw opgetreden Minister was het werk der zamenstelling eener nadere begrooting voor een dienstjaar dat reeds aangevangen is, zeer moeilijk.

Het was hem toch niet doenlijk, in een betrekkelijk zeer korten tijd, de bestaande instellingen aan eene herziening te onderwerpen, zonder welke herziening aan geene vermindering van uitgaven van eenige beteekenis kan gedacht worden.

Hij heeft dus de begrooting van 1857, waarop de regeling der uitgaven voor de eerste zes maanden van dit jaar gevestigd is, tot grondslag zijner beschouwing moeten aannemen, in het vertrouwen dat hem de noodige tijd zal gelaten worden, om eene herziening, zoo als hiervoren bedoeld, naauwgezet te kunnen overwegen.

Hij zou vooral gewenscht hebben om aan het bezwaar, tegen het eindcijfer der laatst ingediende begrooting ingebracht, te hebben kunnen te gemoet komen; doch ook daaromtrent verkeerde hij in eene buitengewone moeilijkheid, daar het bekend is, dat het eindcijfer der begrooting van Oorlog over 1858, zoodanig als het bij het ingediend wets-ontwerp ten bedrage van *f* 11,512.600 werd voorgesteld, nog verhoogd moet worden met eene som van *f* 245,442.59, als meerder benoodigd wegens den hoogen prijs der fourrages. (Zie Staat behoorende tot de Memorie van Beantwoording van het Xde hoofdstuk, zitting 1857—1858, N°. 129; op welken staat eene drukfout is ingeslopen, als zijnde het totaal: *meerder benoodigd* blijkens den optel niet *f* 254,442.59, maar *f* 245,442.59).

Intusschen werd in de 2de paragraaph van die memorie te kennen gegeven, dat te dier zake geene *suppletie* zou worden gevraagd, maar men eerst zou nagaan welke de werkelijke uitgaven zouden zijn, ten einde die daarna te dekken, hetzij uit den post van onvoorziene uitgaven, hetzij door het voorstellen van eene wijzigingswet, hetzij eindelijk door eene wet tot verhooging van dit eindcijfer.

Het sprak echter van zelf, dat hij het opmaken eener nieuwe begrooting voor 1858 *in haar geheel*, die belangrijke uitgave niet als buiten de begrooting kon blijven bestaan, maar ter plaatse waar zij behoorde behoorlijk moest worden gebragt, met bijvoeging eener som van *f* 10,258.25, als verhooging der schadeloosstelling voor de fourrages van de officieren der staven en die van de

troepen te voet, welke door diezelfde duurte noodzakelijk is geworden; hetgeen te zamen een bedrag uitmaakt van *f* 255,680.84.

Wanneer nu daarmede het eindcijfer van *f* 11,512.600 vermeerderd wordt, dan klimt het tot *f* 11,766,280.84.

Bij de beoordeeling der behoeften welke uit het Xde Hoofdstuk der Staatsbegrooting over dit jaar moeten worden bestreden, dient men dan ook van dat cijfer uit te gaan, als zijnde het standpunt waarop de nieuwe Minister bij het aanvaarden van het bestuur die behoeften heeft gevonden.

Het is echter dadelijk zijn ernstig streven geweest om te onderzoeken, voor welke vermindering dat cijfer vatbaar zou wezen, al ware het slechts om te gemoet te komen aan het bezwaar hetwelk de aanbesteding der fourrages door het stijgen der prijzen voor dit jaar heeft opgeleverd.

Dat bezwaar eenigermate als *buitengewoon* aannemende, naardien de staat der prijzen van de granen, althans na de aanbesteding, niet hooger, maar veeleer lager is geworden, en men dus de hoop mag voeden, dat eene volgende begrooting te dien aanzien welligt gunstiger uitkomsten zal aanwijzen, zoo heeft de Minister begrepen, dat hij eene eerste vermindering moest trachten te verkrijgen op de uitgaven voor de *remonte*, vermits het aanschaffen van een groot getal paarden ook als van zelf eene grootere uitgave voor de fourrages ten gevolge heeft.

Naar aanleiding daarvan, alsmede wegens de hooge prijzen waarop de paarden thans te staan komen, heeft hij voor dit jaar afgezien van het aanvullen der *remonte* volgens den daarvoor gewoonlijk in acht genomen maatstaf van $\frac{1}{8}$ der volgens de formatie benooidigde paarden, en zich bepaald om de aanschaffing alleen der in dit oogenblik werkelijk ontbrekende voor te stellen, waardoor dit artikel der begrooting van *f* 141,000, zoo als het voor 1858 geraamd was, op *f* 98,000 is gebragt.

Tevens heeft de daling der graanprijzen toegelaten om den prijs van het ration *brood*, op de primitive begrooting ad 7 cents uitgetrokken, met een halven cent te verminderen.

Zoo zijn ook de *reiskosten en vacatiën* op het daarvoor over 1857 toegestaan bedrag teruggebragt.

Daar wijders de late indiening der begrooting in dit geval beter dan bij eene raming, welke in de helft des jaars wordt opgemaakt, toeliet om de behoeften van het *materieel* der artillerie na te gaan, in verband met den aanwezigen voorraad niet alleen, maar ook met de hulpmiddelen welke het *fonds der verstrekkingen* aanbod, zoo is deze afdeeling der nieuwe begrooting aanmerkelijk minder gebragt dan daarvoor op de primitive begrooting is uitgetrokken, daarbij altijd in het oog houdende de opmerking, voorkomende in het Voorloopig Verslag der primitive begrooting (N°. 115 der zitting van 1857—1858, Xde afdeeling), wegens de vrees welke aldaar gekoesterd werd over het uitputten van den voorraad *grondstoffen*; eene opmerking van de zijde der Vertegenwoordiging, welke ook de tegenwoordige Minister allezins op prijs stelt, vermits daaraan bij een goed en regelmatig beheer van het materieel van Oorlog, zooveel gelegen ligt.

In dienzelfden geest zijn de behoeften van het *materieel der genie* in nadere overweging genomen. Al wat niet in het belang van het onderhoud of van de dienst in dit jaar strikt noodig was, is aangehouden, ten einde zooveel mogelijk te voorzien in de *buitengewone uitgave*, welke op deze begrooting voor de dienst der fourrages drukt, en welke men zich vleit dat slechts *tijdelijk* en dus *voorbijgaande* zal wezen.

Deze en meer andere verminderingen zal men op de *toelichtende staten*, welke bij de begrooting zijn gevoegd, aangewezen vinden, en hebben toegelaten dat het voormeld bedrag van *f* 11,766,280.84 verminderd is op *f* 11,556.500, waardoor op dat cijfer eene besparing is verkregen van *f* 229,980.84. Wel is waar dat hiermede het eindcijfer dier raming voor 1858 nog *f* 25,700 hooger is dan de primitive voordragt, doch daarmede is de uitgaaf van *f* 255,680.84

wegens de buitengewone duurte der fourrages binnen de grenzen der begrooting gebragt, waarvoor dan ook eventueel bij het einde van de dienst geene wijzigingswet of wet tot verhooging van het eindcijfer zal noodig wezen. Tevens blijft het eindcijfer voor 1858 aangevraagd altijd nog *f* 49,782.28 beneden het bedrag voor 1857 toegestaan. Verder komt hierbij nog in aanmerking, dat de strijdkrachten, wat hare formatie betreft, geene vermindering hebben ondergaan; eene vermindering welke volgens de uitdrukkelijke verklaring van vele leden der Vertegenwoordiging ook geenszins in hunne bedoeling ligt: eene verklaring welke geheel en al overeenstemt met de inzigten van den opgetreden Minister, die, in het algemeen, zonder het eindcijfer der begrooting te willen vermeerderen, het getal der eigenlijk gezegde strijders zou wenschen te vergrooten, en het onder de wapens blijven der miliciens bij de infanterie en vesting-artillerie, mede binnen de termen daarvoor bij de Grondwet gesteld, te verlengen.

Hieruit zou, naar zijne overtuiging, reeds dadelijk eene wezenlijke verbetering der landmagt ontstaan. De ten uitvoerlegging van dit denkbeeld is hem echter voor het oogenblik nog ondoenlijk.

Tot zijn leedwezen is de begrooting van Oorlog door uitgaven gedrukt, welke aan hetzelfde niet dienstbaar zijn of daarop vroeger niet voorkwamen.

Tot de eerste behooren onder anderen de *kosten wegens vestiging en onderhoud van militaire huisgezinnen in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid*, ad *f* 58,000, en de uitgaven voor het korps *maréchaussée*, ten bedrage van *f* 212,000, dus te zamen *f* 250,000, welke in billijkheid, al zij het dan slechts in gedachten, van het eindcijfer behooren te worden afgetrokken.

Tot de laatste de *pensioenen, gagementen en onderstanden*, tot een bedrag van ruim *anderhalf* millioen gulden, welke voor het defensiewezen niet dienstbaar zijn.

Dit artikel van uitgaaf heeft dan ook de aandacht van den opgetreden Minister zeer tot zich getrokken. Hij voor zich is overtuigd, dat die post niet alleen in het belang van de militaire dienst geene verdere verhooging mag ondergaan, maar dat daarvan in het belang der wezenlijke strijdkrachten partij moet worden getrokken door die geleidelijk te verminderen.

Ten einde dit doel te bereiken zal hij het bedrag van het versterf op dit artikel zooveel mogelijk tot maatstaf nemen voor de uitgaven daarop verder te doen.

Daarvan zal een gedeelte worden aangewend tot het bestrijden dier pensioenen waarop de wet aanspraak geeft en welke dus niet kunnen worden geweigerd; een ander gedeelte voor het toekennen van pensioenen, welke in het belang van de dienst onvermijdelijk zijn; en een ander, zoo mogelijk het grootste gedeelte, om, vrijvallende, te worden overgebragt op die deelen der begrooting, welke bestemd zijn voor het belang der wezenlijke strijdkrachten.

Hij wenscht blijken te geven van zucht tot een goed en spaarzaam beheer, maar hij vertrouwt tevens, dat bij het bespreken van het eindcijfer niet zal worden voorbijgezien, vooreerst wat hij hiervoren reeds opgaaf van uitgaven eigenlijk aan 's Rijks defensie vreemd, welke nog wel tot een bedrag hooger dan *f* 250,000 zouden kunnen worden opgevoerd, en ten andere, dat daarbij tevens gelet zal worden op de voordeelen, welke het beheer der zaken van Oorlog weder in andere opzigten afwerpt, als:

het domein van Oorlog, waarvan de opbrengst door de zorg van het Departement van Oorlog jaarlijks toeneemt, *f* 72,000;

verkoop van paarden *f* 18,000;

» » kaarten *f* 2,000;

registratieregten van publieke aanbestedingen, artillerie, genie en geneeskundige dienst *f* 11,000;

idem bij de korpsen en voor de hospitalen:

fourrages *f* 40,000;

brood *f* 2,000;

kleeding en uitrusting *f* 40,000;

levensmiddelen, hospitalen f 800;
 remonte-paarden f 1,500;
 registratiegelden, acten van aanstelling van officieren en beambten f 8,000;
 zegelgelden van alle stukken daaraan onderhevig, van het Departement van Oorlog uitgaande f 10,000.

Totaal f 145,500.

Wanneer men dit bedrag aftrekt van het eindeijfer der begrooting, dan wordt het daardoor voor dit jaar gebragt op f 11,591,000.

Zoo de Minister overhogens, in overeenstemming met vele leden der Vertegenwoordiging, de strijdkrachten, wel verre van die te verzwakken, wenschte te versterken, zoo wenschte hij ook die strijdkrachten meer en meer in geoeffendheid te doen toenemen.

Van daar dat het zijne bedoeling is om den reeds door zijnen voorganger genomen maatregel te bestendigen tot het vereenigen van eenige tirailleur-kompagnien in een kamp, en om tevens eene uitbreiding te geven aan het doen kamperen van eenige kompagnien vesting-artillerie. Dit is dan ook de reden, waarom er eenige verhooging voor het kamperen van troepen wordt gevraagd; doch daarvoor is ook nog eene andere aanleiding, welke van zeer veel gewigt voor de toekomstige belangen van het leger met opzigt tot deszelfs geoeffendheid en strijdvvaardigheid zal kunnen wezen, namelijk, dat de belangstelling van Zijne Majesteit in die eerste vereischten van elke active strijdkracht, Hoogstdeuzelve hebben doen bedacht zijn, een terrein te verkrijgen, geschikt tot het aanleggen eener vaste legerplaats. Dat terrein, te *Millingen* in *Gelderland* gelegen, heeft Zijne Majesteit dezer dagen ter beschikking van het Departement van Oorlog gesteld, om daarvan, wat de oppervlakte van den grond betreft, kosteloos gebruik te maken; zullende, om dat terrein eventueel aan deszelfs bestemming te doen beantwoorden, eenige uitgaven tot het doen van voorbereidende werkzaamheden noodig zijn, waarmede nog in den loop van dit jaar zal worden begonnen.

Er is nog een onderwerp hetwelk zoowel in de Tweede als in de Eerste Kamer der Staten-Generaal de belangstelling van vele leden in hooge mate schijnt te hebben opgewekt, namelijk het daarstellen van *magazijnen tot het bewaren van buskruid* (buiten de vestingen) in *vredestijd*.

De tegenwoordige Minister beaamt geheel en al hetgeen omtrent de moeijelijkheid der zaak door zijnen voorganger gezegd is geworden in de Memorie van Beantwoording op het verslag van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, bij de behandeling der hiervoren aangehaalde credietwet van 26 December 1857 (*Staatsblad* N°. 188). (Zie Handelingen der Eerste Kamer, N°. 50a, vergadering van 1857—1858).

Hij voegt er bij, niet in de overtuiging der noodzakelijkheid eener dusdanige voorziening te deelen, ten aanzien der wijze van bewaring van het buskruid, welke gedurende zoo vele eeuwen heeft stand gehouden en waaromtrent de laatst aangehaalde voorbeelden niet op wezenlijke bewaarplaatsen voor buskruid toepasselijk zijn.

Iets anders is echter de vraag, of de Regering wil te gemoet komen aan de bezorgdheid der ingezetenen, welke zich van alle zijden openbaart, en in hoe verre de Regering een onderzoek wil instellen naar de middelen, welke ter bevordering van gerustheid te dezen aanzien zouden kunnen worden aangewend.

De Minister denkt daarover gunstig; maar hij mag niet voorbijzien, dat eene voorziening in den zin van het geuit verlangen, tot vele groote voor het defensiewezen onnoodige uitgaven aanleiding kan geven, hetgeen voor hem een groot bezwaar oplevert, wegens de bedenkingen welke tegen het eindeijfer der begrooting van Oorlog doorgaans worden ingebracht, waarvoor de Minister verantwoordelijk wordt gesteld, en van wien men redelijkerwijs dus niet kan vergen, dat hij die begrooting te dier zake geheel en al en onbepaald zal vermeerderen.

Medewerking wil hij intusschen gaarne verleen, en indien dus de mogelijkheid bestond, dat aan het Departement van Oorlog in dat bezwaar wierd te gemoet gekomen, dan is hij niet ongeezind om, zooveel mogelijk, in deze aangelegenheid te voorzien.

Een voorbeeld van zoodanige tegemoetkoming werd reeds vroeger door het gemeentebestuur van *Groningen* gegeven, door hetwelk een geldelijk aanbod is gedaan ter tegemoetkoming der verplaatsing van het buskruid uit die stad naar de linie van *Helpen*. Die zaak heeft echter in der tijd wegens ongenoegzaamheid der toen benoodigde geldelijke middelen geen voortgang gehad; doch op een adres, onlangs van wege het gemeentebestuur van *Groningen* ingediend, door zijnen ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken geraadpleegd, is aan dezen bereids te kennen gegeven, dat wanneer dat bestuur even als vroeger gezind mogt zijn om in de kosten bij te dragen, de tegenwoordige Minister van Oorlog bereid is om alsdan van zijne zijde eene andere bergplaats voor dat buskruid te willen doen daarstellen en daartoe de helft der kosten zal dragen, ofschoon het bestuur van Oorlog strikt genomen zulk een magazijn niet noodig acht; doch de zeer ongunstige ligging van het magazijn te *Groningen* en verder daarbijkomende omstandigheden kunnen dezen maatregel bij exceptie wettigen. In dienzelfden zin zal ook ten aanzien van andere plaatsen worden gehandeld, wel te verstaan, zoo gelijksoortige omstandigheden de verplaatsing van den kruidvoorraad wenschelijk doen achten, en de gelegenheid aanwezig is om zulks even als te *Groningen* in het belang mede der defensie ten uitvoer te leggen.

Ten slotte zij het vergund op te merken, dat er geene nieuwe staten wegens aangemaakt *materieel der artillerie* bij deze nadere begrooting zijn gevoegd, vermits die bij de vroegere begrooting als bijlagen zijn overgelegd geworden, en daarin, als eene opgave over 1856 bevattende, geene verandering plaats heeft; doch er zullen wat de *pensioenen* betreft, *nieuwe* lijsten bij deze raming worden aangetroffen, welke het bedrag daarvan, zoowel als de namen der titularissen, aanwijzen tot ultimo December 1857.

De Minister van Oorlog,
VAN MEURS.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. The text also mentions the need for regular audits to ensure the integrity of the financial data. Furthermore, it highlights the role of the accounting department in providing timely and accurate information to management for decision-making purposes. The document concludes by stating that adherence to these principles is essential for the long-term success and stability of the organization.

The second part of the document provides a detailed overview of the company's financial performance for the past year. It begins with a summary of the key financial indicators, including revenue, expenses, and net income. The text then delves into a more granular analysis of each category, identifying areas of strength and opportunities for improvement. For example, it notes that while revenue has increased significantly, certain operating expenses have also risen, which has impacted the overall profit margin. The document also includes a comparison of the current year's performance against the previous year and against industry benchmarks. Finally, it offers strategic recommendations for the upcoming year, such as implementing cost-saving measures and exploring new revenue streams to drive growth and enhance profitability.

NADERE BEGROOTING VOOR HET DEPARTEMENT VAN OORLOG,
VOOR HET DIENSTJAAR 1858.

Xde HOOFDSTUK.

VOORLOOPIG VERSLAG.

De overweging in de afdeelingen der Kamer van het ontwerp van wet tot vaststelling der nadere begrooting voor het Departement van Oorlog voor 1858 heeft de volgende uitkomsten opgeleverd.

§ 1. De indruk, dien dit wetsvoorstel en de daartoe behoorende Memorie van Toelichting op het meerendeel der in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden hebben gemaakt, was niet gunstig. Men verklaarde zich te leur gesteld, zoowel door het eindcijfer der voorgedragen begrooting, als inzonderheid doordien geenerlei bepaald uitzigt op vermindering van dat eindcijfer in het vervolg en op eene daarmede in verband staande hervorming van de inrigting onzer strijdkrachten gegeven werd.

Terwijl de oorspronkelijke begrooting van Oorlog voor 1858 door de Kamer is afgestemd, omdat hare meerderheid het cijfer dier begrooting, in verband met de financiële krachten des lands en met de behoeften van ons defensiewezen, te hoog achtte, wordt thans voor de uitgaven van Oorlog eene som aangevraagd, nog hooger of althans niet lager dan het bedrag, door den afgetreden Minister uitgetrokken. Het hoofdonterscheid tusschen de beide begrootingen bestaat daárin, dat in de eerste het meerder benoodigde wegens den hoogen prijs der fourrages ad *f* 240,000 of *f* 250,000 niet werd opgenomen, onder verklaring evenwel, dat men trachten zou in die meerdere uitgave zonder verhooging van het eindcijfer te voorzien; terwijl thans bij de begrooting zelve op die verhoogde behoefte is gerekend, en daartegen vermindering in andere posten van uitgaaf gebragt, waardoor het evenwigt nagenoeg hersteld wordt. Die handelwijze zou goedkeuring verdienen, indien de bedoelde vermindering van sommige posten als wezenlijke, en vooral als blijvende bezuinigingen te beschouwen waren. Dit echter is niet het geval. Integendeel heeft de plaats gehad hebbende wijziging der begrooting maar al te zeer den schijn van een kunstmiddel om zich uit de verlegenheid te redden. Voor enkele behoeften wordt thans minder uitgetrokken, maar zonder enig bepaald stelsel, op het gevaar af, dat die verminderde uitgaaf in een volgend jaar tot verhooging der begrooting van Oorlog leide. Een vlugtig overzigt van de hier in aanmerking komende posten schijnt genoegzaam om zich daarvan te overtuigen.

De uitgaaf voor de remonte is *f* 45,000 minder geraamd; maar vermits deze vermindering niet in verband staat met eenige inkrimping van het wapen der kavallerie, kan zij geen ander gevolg hebben, dan dat of in het volgend jaar deze behoefte een veel grooter cijfer eischt, of dat een deel onzer ruiters van gebrekkige, voor de dienst ongeschikte paarden moet gebruik maken. Naar het schijnt toch zal enkel worden aangevuld wat door sterfte en dergelijke redenen ontbreekt, niet wat in meerdere of mindere mate onbruikbaar geworden is.

Voor het materieel der artillerie wordt dezelfde som van *f* 282,500, die op de afgestemde begrooting voorkwam, aangewezen, doch de in uitgaaf gebragte post is *f* 55,000 minder, omdat eene grootere bijdrage genomen wordt uit het-

geen men aan het Departement van Oorlog steeds, zeer oneigenlijk, het *Fonds* van verstrekkingen noemt. De som, die in den loop van een dienstjaar, ten gevolge van gedane verstrekkingen van materieel, bij een departement als dat van Oorlog ontvangen wordt, behoort, volgens den geest en de letter der daaromtrent bestaande wet, geen afzonderlijk fonds te vormen, maar in het volgend jaar geheel te worden besteed om de gaping in den voorraad van materieel, door verstrekking ontstaan, met soortgelijke voorwerpen aan te vullen. Besteedt men, gelijk hier het geval schijnt, een deel der voorhanden gelden tot dekking van uitgaven voor de gewone aanvulling van materieel, dan wordt de voorraad in 's lands magazijnen allengs uitgeput, en loopen de verstrekkingen zelve uit op benadeeling van 's lands dienst. Aan wezenlijke, blijvende vermindering van uitgaven valt daarbij niet te denken.

De post voor het materieel der genie is met f 37,000 verminderd; eene besparing die allezins toejuiching zou verdienen, wanneer zij als van blijvenden aard te beschouwen ware en met enig stelsel, bijv. tot inkrimping van het aantal vestingen, in verband stond. De Memorie van Toelichting leert echter, dat het hier slechts eene voorbijgaande vermindering geldt, die met de hoogere uitgaven voor fourrages samenhangt. Niets dan het strikt noodige, zegt dat stuk, zal dit jaar worden verrigt; en wat dit zeggen wil, waar het, gelijk hier, onderhoudswerken geldt, leert de ondervinding. Het onvoldoende onderhoud in het eene jaar kan ligt in een volgend tot dubbele uitgaven dwingen. Had men zich tot het volstrekt noodige willen bepalen, dan scheen het herstel der muren van eene vesting als Venlo niet wel in aanmerking te komen, en toch heeft men dezer dagen uit de *Staats-Courant* gezien dat dit herstel wordt aanbesteed.

Tot soortgelijke bedenkingen geven de lagere cijfers in de berekeningen, die aan deze begrooting ten grondslag liggen, aanleiding. Wanneer de toelage voor het nachtleger der soldaten van f 2,30 op f 2 per man wordt teruggebracht, of voor het ledergoed en paardentuig der ruitery 45 cents en f 7, in plaats van 50 cents en f 7,50 wordt uitgetrokken, valt het in het oog, dat in het volgend jaar die uitgave ligt nog aanmerkelijk boven het oorspronkelijk geraamd bedrag zal moeten klimmen. Slechts ééne vermindering kan geenerlei aanleiding tot gisping geven: het is die op de rations brood. Die besparing echter — de Memorie van Toelichting erkent het — is enkel een gevolg van den lagere stand der graanprijzen. Men heeft er zich over verheugd; maar de zaak is van het Departement van Oorlog geheel onafhankelijk.

Vindt men alzoo in de cijfers der voorgedragen begrooting geenerlei blijk van zucht tot wezenlijke en blijvende besparing van uitgaven, het daardoor bij zeer vele leden gerezen bezwaar werd nog vergroot, omdat de Memorie van Toelichting het vermoeden wettigt, dat eene latere verhooging der uitgaven van het Departement van Oorlog, veeleer dan eene toekomstige inkrimping daarvan, in de bedoeling ligt. Nergens wordt, ook niet met een enkel woord, teruggezien op het feit, dat de verhooging der begrooting van het Departement van Oorlog in 1854 met omstreeks een millioen gulden als een gevolg van buitengewone omstandigheden is aangenomen. De memorie beweegt zich in den eigen kring van denkbelden, die sedert de laatste jaren bij het Departement hebben gegolden en behelst niets wat van eene andere, zelfstandige gedachte, tot besparing leidende, getuigt.

Een eersten grond voor het aangeduide vermoeden, dat voor de toekomst veeleer verhooging dan vermindering der uitgaven van Oorlog te duchten is, vindt men in het gezegde op bladz. 2 der Memorie van Toelichting, dat de nieuw opgetreden Minister het getal der eigenlijk gezegde strijders wenscht te vergrooten en den tijd van het onder de wapens blijven der militieus bij de infanterie en vesting-artillerie te verlengen. Er wordt wel uitdrukkelijk bijgevoegd, dat zulks zal plaats hebben zonder het eindeijfer der begrooting te vermeerderen; maar men moet erkennen, niet te kunnen begrijpen hoe het een met het ander overeen te brengen zij. Eenige aanwijzing der middelen om tot

dat doel te geraken ware niet overtollig geweest. Er wordt wel iets later van het brengen van matiging in het toekennen van pensioenen gewag gemaakt, en van het voornemen om het daardoor vrijvallend bedrag in het belang der wezenlijke strijdkrachten te besteden; maar men kan zich niet voorstellen dat dit middel veel baten zou. De Regering is met opzigt tot het toekennen van militaire pensioenen aan de wet gebonden. De gevallen, waarin voortaan de pensionering van officieren, zonder benadeeling van 's lands dienst, achterwege zal kunnen blijven, komen zóó dikwijls niet voor, dat uit dezen hoofde eene zeer aanmerkelijke besparing te wachten is. Gesteld die besparing bedroeg in het eerste jaar f 20,000 of f 50,000, zal die som dan genoegzaam zijn tot eene vermeerdering van strijdkrachten, welke dien naam verdient? Ook klinkt het vreemd, het voornemen te zien openbaren om het *vrijvallend* bedrag van den post voor pensioenen voortaan tot vermeerdering der active krijgsmagt te besteden. Zoodanig gebruik van door de wet tot een ander doel toegestane gelden kan dan toch niet plaats hebben zonder nadere tusschenkomst der wetgeving. Of moet men hier, gelijk sommigen meenden, aan eene minder juiste uitdrukking der Memorie van Toelichting denken, en is het eigenlijk de bedoeling, dat op eene volgende begrooting de post voor pensioenen op een aanmerkelijk minder cijfer zal worden gesteld, en dat die vermindering aan de uitgaven voor de active krijgsmagt zal ten goede komen?

Evenzeer vindt men een grond voor het vermoeden, dat voor de toekomst veeleer verhooging dan inkrimping der uitgaven van Oorlog te wachten staat, in het betoog der Memorie van Toelichting, dat op deze begrooting onderscheidene uitgaven voorkomen, die eigenlijk daarop niet te huis behooren, en dus, althans in gedachten, van het eindcijfer moeten worden afgetrokken. Zoodanig betoog heeft toch weinig nut, als het niet strekken moet om het gevoelen ingang te doen vinden, dat men zich ten onregte over de hoogte van dat eindcijfer beklaagt, en dat, wel beschouwd, dat cijfer matig moet worden geacht. In zoverre heeft men ongaarne deze redenering hier aangetroffen; te meer nog omdat men hare juistheid betwisten moet.

De Memorie van Toelichting acht het onbillijk, dat de begrooting van Oorlog met de uitgaven voor de maréchaussée wordt bezwaard, maar schijnt daarbij uit het oog te verliezen, dat, zoo de manschappen van dat wapen gebruikt worden tot verdediging van de orde binnen 's lands, zij eene hoofdberoeping der krijgsmagt vervullen, die evenzeer tot handhaving der openbare veiligheid als tot verdediging van het grondgebied tegen buitenlandsche aanranding bestemd is. De manschappen der maréchaussée staan daarenboven onder militair kommando, en behooren reeds daarom onder het beheer van het Departement van Oorlog. Zelfs in vredetijd is de Minister van Justitie niet bij magte, zonder medewerking van zijnen ambtgenoot den Minister van Oorlog, een enkelen hunner te verplaatsen. In oorlogstijd worden zij, op last van dienzelfden Minister, vergaderd om met de overige krijgsmagt tot 's lands verdediging tegen den vijand gebruikt te worden. En zou men hen dan kunnen beschouwen als niet te behooren tot dat staande leger, waarvan de kosten het hoofdbestanddeel der thans behandelde begrooting uitmaken?

Evenzoo laat zich niet toegeven, dat de pensioenen, gagementen en onderstanden, tot een bedrag van ruim anderhalf millioen gulden, niet op de begrooting van Oorlog behooren, omdat zij *voor het defensiewezen niet dienstbaar zijn.* Zoodanige uitdrukking zou, volgens sommigen, wellicht beter te pas komen, wanneer de Minister den grooten staf des legers genoemd had. Maar dat de pensioenen der uitgediende krijgslieden, die, binnen de perken door de wet gesteld, door tusschenkomst van het Departement van Oorlog worden verleend, en in sommige gevallen niet anders zijn dan het gevolg van eenen door dat Departement genomen maatregel, niet in het belang van het defensiewezen zouden worden toegekend, is volstrekt niet aannemelijk. Pensioenen soldij staan in een onafscheidelijk verband. De pensioenen der officieren en soldaten maken evenzeer een deel uit der uitgaven van het Departement van

Oorlog, als de pensioenen en wachtgelden der burgerlijke ambtenaren tot de uitgaven van andere departementen van algemeen bestuur behooren. Het onderscheid is alleen, dat voor die andere departementen ontvangsten tegen deze klasse van uitgaven overstaan

De Memorie van Toelichting gaat nog verder. Zij beweert dat, wanneer men het eindeijfer van de begrooting van Oorlog beoordeelen wil, daarvan de inkomsten moeten worden afgetrokken, die wegens zaken, tot het beheer van het Departement van Oorlog behorende, in 's Rijks schatkist vloeijen. Zij levert daaromtrent eene becijfering, die zonderling werd genoemd. Daarbij wordt een bedrag van f 72,000, als jaarlijksche opbrengst van het domein van Oorlog, in rekening gebracht. Maar zoodanig domein bestaat eigenlijk niet. Wat men daaronder begrijpt behoort tot de algemeene rijksdomeinen. Zoo het dusgenaamde oorlogsdomein, ten gevolge van de gunstige uitkomst der grasverpachtingen en dergelijke, betrekkelijk veel opbrengt, heeft men dit slechts voor een zeer klein gedeelte aan de zorg van het Departement van Oorlog dank te weten. Onder de gewone burgerlijke domeinen begrepen, zouden de hier bedoelde gronden zeker veel rijkere vruchten geven. Al ware die onderstelling niet gegrond, blijft toch de aftrek dezer inkomsten evenmin aannemelijk, als een aftrek der gezamenlijke inkomsten der gewone domeinen van de begrooting van het Departement van Financiën zijn zou. Tot soortgelijke bedenkingen geven de overige posten der becijfering van geldelijke voordeelen, die het beheer van Oorlog voor de schatkist oplevert, aanleiding. Zoo worden zelfs de registratie-regten van publieke aanbestedingen medegeteld, doch daarbij is vergeten, dat andere departementen van algemeen bestuur, gelijk dat van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, niet minder in 't geval zijn om dergelijke overeenkomsten te sluiten, en dat het te regt mag worden betwijfeld, of de winst der schatkist uit de kosten van aanbestedingen niet geheel denkbeeldig is, daar dan toch in den regel het bedrag der aanbestedingssom met het bedrag dier kosten verhoogd wordt.

Door deze beschouwingen meende de groote meerderheid haar ongunstig oordeel over het eindeijfer der tegenwoordige begrooting en over de deswege gegeven inlichtingen genoegzaam te kunnen regtvaardigen. Die bedenkingen bleven echter niet geheel zonder tegenspraak. Het was, zeide men, verkeerd, bij de beoordeeling eener begrooting als deze, enkel op het eindeijfer te zien, en niet of niet genoegzaam te letten op de behoeften van den tak van 's Rijks dienst, dien het hier geldt. De beoordeeling van den omvang dier behoeften was minder de taak der Volksvertegenwoordiging dan die des Konings, wien bij de Grondwet de zorg voor het ten allen tijde onderhouden eener toereikende landmagt is opgedragen. Zoo in een vroeger tijdperk het cijfer der begrooting van Oorlog aanmerkelijk minder is geweest dan thans, hing dit zamen met den destijds heerschenden drang naar eene tot overdrijving toe voortgezette bezuiniging. Thans bestaat die drang niet in gelijke mate. De prijs van vele benoedigdigheden is in de laatste jaren aanmerkelijk gerezen, en ook om die reden zal het wel volstrekt onmogelijk zijn, de uitgaven van Oorlog in een vroeger eindeijfer te schreeven.

Ofschoon men voorts erkennen moest, dat de tegenwoordige begrooting weinig blijken draagt van werkelijke bezuiniging, scheen het uitzigt daarop in de toekomst geenszins zoo ver verwijderd als men het deed voorkomen. De Minister liet in zijne Memorie van Toelichting het denkbeeld eener splitsing der uitgaven van zijn departement in gewone en buitengewone doorschemeren. Hij kondigde het stellig voornemen aan om met opzigt tot het pensionneren van officieren, dat in den laatsten tijd te ver is gedreven, met meerdere matiging te werk te gaan. Ofschoon het gezegde over het vergrooten van het getal eigenlijke strijders bezorgdheid voor toekomstige uitzetting van uitgaven kon baren, werd die bezorgdheid door de bijvoeging, dat ook daarbij binnen het eindeijfer der begrooting zou worden gebleven, grootendeels weggenomen. Uit de verklaring des Ministers, dat hem hem niet doentlijk was geweest, in een betrek-

kelijk zeer korten tijd de bestaande instelling aan eene herziening te onderwerpen en dat zonder die herziening aan geene vermindering van uitgaven van eenige beteekenis kan worden gedacht, bleek dan toch, dat hij het doen van pogingen om, zoo daartoe mogelijkheid bestaat, de inrigting der krijgsmagt en van ons defensiewezen in 't algemeen op eenen minder kostbaren voet te brengen, als zijne roeping beschouwt.

In die reeds aangeduide omstandigheid — de uiterst korte tijd, aan den nieuw opgetreden Minister voor het zamenstellen der tegenwoordige begrooting gegund, — lag meende men, eene hoofdreden, waarom die begrooting op eene meer welwillende beoordeeling aanspraak maken mag. Hij heeft dan toch zijn laatste woord niet gesproken, en men mag verwachten, dat zijne latere voorstellen gekenmerkt zullen worden door de zucht om zóó veel te besparen, als met het belang van 's lands dienst is overeen te brengen.

Deze tegenwerpingen bleven van de zijde der meerderheid niet onbeantwoord. Men stelde daarbij op den voorgrond, dat hier geen grondwettig vraagstuk bestaat of kan bestaan, daar de uitgaven voor de landmagt, even als alle andere, aan de contróle der Volksvertegenwoordiging zijn onderworpen. Men erkende voorts gaarne, dat een Minister, weinige weken na zijne optreding, bezwaarlijk eene begrooting van zijn departement leveren kan, op geheel andere grondslagen gebouwd dan de onmiddellijk voorafgaande. Maar behalve dat het de vraag was, of de Minister van Oorlog zich met de indiening van dat stuk niet meer dan noodig gehaast heeft, lag de grief tegen zijn voorstel niet zoo zeer in het gemis van reeds voor het loopende jaar werkende bezuinigingen, als in het geheel ontbreken van bepaalde uitzigten op aanmerkelijke besparing in de toekomst. Zoo de Minister rondborstig verklaard had, dat hij, binnen weken of maanden aan onze verdedigingsmiddelen geene nieuwe inrigting kunnende geven, het eindcijfer der begrooting van zijn departement bij voorraad moest laten gelijk dat was, onder bijvoeging van geheel het meerder benoodigde voor fourragegeld: men zou zulk eene handelwijze veel liever hebben gezien dan de thans gevolgde, nu verminderingen, die den naam van bezuinigingen niet verdienen en op schade van de dienst moeten uitloopen, worden voorgesteld en alle bepaald uitzigt op toekomstige hervorming blijft ontbreken.

§ 2. In dat gemis van alle bepaald uitzigt op hervorming ligt, naar het oordeel der groote meerderheid, het hoofdbezwaar tegen de tegenwoordige voor- dragt. Wel had men de reeds aangehaalde uitdrukking der Memorie van Toelichting niet over 't hoofd gezien, waar van *»het onderwerpen der bestaande instellingen aan eene herziening»* gesproken wordt, maar men kon aan die onbestemde woorden, door geen enkel volgend gezegde opgehelderd, niet dan geringe waarde hechten. Waartoe, moest men vragen, zou de herziening betrekking hebben? En wat wordt hier door *»instellingen»* verstaan? Zoo men de gebezigde uitdrukking in verband moest beschouwen met het loopend gerucht, volgens hetwelk de Minister van Oorlog zich allereerst met eene wet op de organisatie van het leger zou bezig houden, zou hij een weg inslaan, die, althans naar veler oordeel, tot verkeerde gevolgen leiden zou. De ondervinding in andere landen schijnt te leeren, dat aan eene wet van dezen aard, die doorgaans slechts het getal officieren van onderscheiden wapens bij de active krijgsmagt en bij de reserve betreft, en aan het Gouvernement zekere ruimte van uitvoering moet laten, geen overdreven gewigt te hechten is. Zulk eene wet is daarenboven niet spoedig ontworpen en vooral niet spoedig aangenomen. Moest alle wezenlijke vermindering van uitgaven voor het Departement van Oorlog tot hare vaststelling opgeschort blijven, zij zou een verderfelijck middel van uitstel worden voor eene zoo gewenschte zaak. Aan het verlangen van de groote meerderheid der Kamer zou veel beter te gemoet worden gekomen, zoo de Minister eerst de begrooting met het oog op eene nieuwe organisatie der verdedigingsmiddelen herzag, en dan door die organisatie tot eene wet kwam, waarbij daaraan zekere bestendigheid verzekerd wordt; eene bestendigheid, waaraan het tot nu toe bij ons defensiewezen maar al te zeer heeft gefaald.

Zoo de Minister van Oorlog nog niet, gelijk sommigen wilden, zeer bepaalde denkbeelden omtrent de door hem in te voeren organisatie ontwikkelen kon, dan ware het toch zeer mogelijk eenige onderwerpen op te noemen, waarop hij meer bepaald zijne aandacht vestigt, en in groote trekken op te geven welke rigting hij daaromtrent is toegedaan. Er bestaan onderscheidene betwiste vraagstukken, die hier bovenal in aanmerking komen. Zij zijn gedurende de laatste jaren, zowel in de Kamer als vooral in openbare geschriften, van vele zijden besproken. Als zoodanig kan men noemen het vraagstuk, of het belang van 's lands verdediging het in dienst houden van vijf regementen ruitery eischt, dan of inkrimping dezer magt mogelijk zij; dat wegens het geheel of gedeeltelijk oplossen der rijdende artillerie in de veld-artillerie, dat wegens het in stand houden der onderscheidene vestingen, die buiten de liniën van defensie gelegen zijn; en dat wegens het brengen van verband tusschen het Nederlandsche en het Indische leger. Waarom zou de Minister van Oorlog niet of eenige aanwijzing van zijn gevoelen deswege kunnen doen, of althans verklaren, dat die gewigtige punten naauwgezet door hem worden overwogen en daardoor eenige meerdere gerustheid omtrent zijne toekomstige gedragslijn inboezemen? Wilde men beweren, dat dit van een man, eerst sedert weinige maanden aan het hoofd van het Departement van Oorlog geplaatst, niet te vergen is, dan mag toch niet vergeten worden dat men eene betrekking van dezen aard niet aanneemt zonder te weten welke rigting men volgen zal, en dat zich bij elk beschaafd hoofdofficier van een wetenschappelijk wapen gevestigde denkbeelden omtrent het in zijn oog meest aanbevelenswaardig stelsel van defensie laten onderstellen.

Eenige zekerheid omtrent den weg, dien de Minister van Oorlog wil inslaan, en omtrent de inrigting, die hij aan de volgende begrooting van zijn departement geven wil, wordt door verscheidene leden te meer noodzakelijk geacht, omdat, naar hunne overtuiging, de moeilijkheden, waartoe deze begrooting jaar op jaar aanleiding geeft, strijdig zijn met het algemeen belang en nadeelig op den geest van het leger terugwerken. Zij konden dan ook niet genoeg er op aandringen, dat de Minister alle krachten inspande, om eendeels eene deugdelijke, wel ingerigte magt van defensie tot stand te brengen; anderdeels de uitgaven van zijn departement bij de volgende begrooting zoodanig te regelen, dat het algemeen cijfer daarvan voor redelijke tegenspraak niet vatbaar ware, en de leden der Kamer zich dus leerden gewennen, met dat cijfer genoegen te nemen.

§ 5. Tot de onderwerpen die de aandacht des Ministers van Oorlog alzins verdienen behoort, naar het oordeel van verscheidene leden, of het Comité van Defensie, althans op den tegenwoordigen voet, behouden moest blijven. Die leden moesten erkennen, dat zij zich van deze instelling andere vruchten hadden voorgesteld dan zij tot nu toe heeft opgeleverd. Men had zich geveid, dat zij ons ten aanzien van het aan te nemen verdedigingsstelsel verder zou brengen, en daartoe betrekking hebbende hoofdpunten, zoo als de ontmanteling van een deel onzer vestingen, voor goed zou helpen beslissen. In plaats daarvan heeft het maar al te zeer den schijn, als of het comité er toe medewerkt, om het status quo te handhaven en alle afdoende hervorming tegen te houden. Het bestaat nu reeds sedert eene reeks van jaren zonder dat men iets bepaalds over de beslissingen of oordeelvellingen van dit raadgevend ligchaam verneemt. Zulk een in het duister werkend collegie past niet in onze staatsinstellingen. Het daardoor aangebrachte nut is twijfelachtig; terwijl de daaraan verknochte nadeelen in het oog vallen, vooral daárin gelegen, dat de verantwoordelijkheid des Ministers verlamd wordt, die zich achter het oordeel van anderen verschuilen kan, of, waar hij zelfstandig handelen wil, een hinderpaal ontmoet.

§ 4. Nog op een ander punt meende men den Minister opmerkzaam te moeten maken, namelijk dat een deel der militiën langer in dienst wordt gehouden dan de Grondwet veroorlooft. Art. 185 der Grondwet laat geene andere uitlegging toe, dan dat ieder militie, na gedurende den tijd van hoogstens twaalf maanden tot eerste oefening onder de wapenen te zijn gehouden, huiswaarts gezonden wordt, om, na eenen tusschentijd, ter verdere oefening in den wa-

penhandel op nieuw voor zes weken te worden opgeroepen. Het jaar van verpligte dienst kan niet met die zes weken worden verlengd. De afwijking, die van dezen regel plaats vindt, schijnt met het gemis van een genoegzaam aantal vrijwilligers, vooral bij de speciale wapens, zamen te hangen. Men wenscht daarom te weten hoe groot het aantal vrijwilligers is dat thans bij elk wapen ontbreekt.

§ 5. In eene der afdelingen is gevraagd welk resultaat de genomen proeve omtrent het huisvesten van troepen en het vuren met het geschut in de torens en forten der Hollandsche linie heeft opgeleverd.

§ 6. De redenering aan het einde der Memorie van Toelichting over het geuit verlangen, dat buiten onze vestingen magazijnen worden gesticht, geschikt om in vreedstijd het voor die vestingen benoodigde buskruid te bewaren, heeft geenszins algemeen bevredigd. De Minister toont zich van de noodzakelijkheid van zulk eenen maatregel niet overtuigd, op grond dat sedert eeuwen het buskruid in de vestingen zelve is bewaard en dat bloote bewaarplaatsen van buskruid de veiligheid der ingezetenen niet zoo zeer bedreigen. Men twijfelt, of hij zich daarbij wel op het regte standpunt plaatst. Al geeft men gaarne toe, dat de kansen van ontploffing voor een militair laboratorium groter zijn dan voor een buskruidmagazijn, levert de geschiedenis, ook van ons land, dan toch voorbeelden op dat het in de lucht springen van zoodanig magazijn plaats had en de noodlottigste gevolgen te weeg bragt. De voorhanden zijnde hoeveelheid buskruid is in een magazijn doorgaans oneindig groter dan in een laboratorium en dus de daardoor aan te rigten verwoesting van veel uitgebreider aard. De stelling des Ministers kon misschien doorgaan, indien het mogelijk ware, het buskruid, dat in het magazijn eener vesting bewaard wordt, zoolang het vrede blijft, geheel onaangeroerd te laten. Maar hij weet beter dan enig lid der Kamer, dat dit niet het geval is. Het buskruid moet van tijd tot tijd worden gekeerd of ook wel vermalen worden, en de voorraad daarvan heeft nu en dan aanvulling noodig. Elke aanraking met dat geducht vernielingsmiddel brengt gevaar mede. Het ongeluk te Mainz is niet het gevolg geweest van den arbeid in het laboratorium, maar van omstandigheden die niet opzigt tot elk gewoon buskruidmagazijn kunnen plaats vinden.

Indien alzoo de bezorgdheid der ingezetenen onzer vestingen omtrent dit punt inderdaad niet zonder enigen grond is, moet daaraan worden te gemoet gekomen. Het wegnemen dier bezorgdheid wordt in dat geval door het algemeen belang geboden. Maar dan komt het ook niet te pas, dat het Gouvernement niet tot het stichten eener meer veilige bewaarplaats zou willen overgaan, tenzij de betrokken gemeente daarvoor genoegzame bijdragen levere. De ingezetenen eener vesting moeten zich in oorlogstijd het ongerief en de gevaren, aan het bewonen van zoodanige plaats verknocht, getroosten; in tijd van vrede moeten zij in het belang van 's lands verdediging niet meer dan anderen worden gedrukt. Zij hebben het regt om te vragen, waarom de Regering, die het stichten van voor de gezondheid nadeelige fabrieken aan zoo vele voorwaarden verbindt, het bestaan van kruidmagazijnen in sterk bevolkte buurten blijft dulden. Het geldt hier derhalve werken van publieke behoefte, waarvan de kosten, evenzeer als die van het aanleggen der vestingwerken zelve, geheel ten laste van den Staat moeten komen. Zoo de Minister in dien geest eene voordragt doet, zal hij de Staten-Generaal niet weigerachtig vinden om de vereischte gelden toe te staan. Het daarvoor noodig bedrag zal dan toch zoo buitengewoon groot niet zijn, daar de te stichten gebouwen zich door de meest mogelijke eenvoudigheid behooren te onderscheiden en het niet in aanmerking komt ze, als buskruidmagazijnen in de vesting, bomvrij te maken.

Bij de overweging dezer aangelegenheid werd de vraag geopperd, of geheel de voorraad buskruid, voor de dienst der vestingen bestemd, niet in zeer enkele groote bewaarplaatsen, op daarvoor geschikte punten gevestigd, zou te concentreren zijn, met de bedoeling om, als oorlogsgevaar nadert, uit die bewaarplaatsen datgene te verzenden wat elke vesting behoeft. Men voerde echter

daartegen aan, dat het belang van 's lands verdediging al te zeer zou worden benadeeld, als niet, ook in tijd van vrede, binnen iedere vesting of in den onmiddellijken omtrek daarvan zekere hoeveelheid buskruit aanwezig ware. Stond dit vast, dan zou het aangeduide middel voor de veiligheid of gerustheid der bewoners van vestingen weinig baten. Bovendien scheen het hoogst onraadzaam, de zaak zoo in te rigten, dat gedurende den tijd van verwoering, die bij het ontstaan van oorlogsgevaar onvermijdelijk heerscht, in allerlei rigting buskruit moest worden verzonden. Noodlottige gevolgen van meer dan ééne aard konden daaruit voortvloeijen.

Ten gevolge van den loop, dien deze overweging genomen heeft, en van de overtuiging der groote meerderheid, dat het er thans voornamelijk op aankomt, de zienswijze des Ministers over enkele, vroeger aangestipte hoofdpunten te leeren kennen, heeft men bij de artikelen van dit begrotingshoofdstuk meestal niet lang stilgestaan. Minder dan ooit kon hier aan eene begroting worden gedacht, die den naam van normaal verdient. De volgende bedenkingen zijn echter nog meer bepaald in betrekking tot enkele begrotingsartikelen gemaakt.

Iste AFDEELING. — *Kosten van het departement.*

Art. 2. Volgens loopende geruchten zou de nieuw opgetreden Minister van Oorlog zich onder anderen ook ernstig bezighouden met eene reorganisatie van het personeel van zijn departement, waarbij het denkbeeld van vermindering van dat personeel en besparing der daarvoor benodigde gelden op den voorgrond zou staan. Gaarne vernam men, of die geruchten waarheid zeiden. Nadat zoovele jaren achtereen van de zijde der Kamer op eene hervorming van dezen aard is aangedrongen, zou zij met groot genoegen de zekerheid erlangen, dat daaraan eindelijk de hand wordt geslagen. De meening, dat een getal van 152 ambtenaren en bedienden bij het Departement van Oorlog, in vergelijking van den omvang van dien tak van beheer en van het personeel bij andere departementen, zoo als dat van Binnenlandsche Zaken, te groot is, werd te dikwerf uiteengezet om thans nadere ontwikkeling te behoeven. Alleen deed men opmerken, dat van de bepalingen van het Koninklijk besluit van 25 Junij 1851, N°. 75, waarop, naar men meent, de tegenwoordige organisatie van het Departement van Oorlog berust, op eene in 't oog vallende wijze wordt afgeweken. Men vroeg waarop die afwijkingen steunen.

Niet lang geleden is het topographisch bureau eenigermate uitgebreid en zijn de daarvoor aangevraagde sommen verhoogd. Als grond voor dien maatregel werd opgegeven, dat de Regering den geregelden voortgang der werkzaamheden bij dat bureau beter wilde verzekeren. Intusschen gaat de aflevering van daarbij vervaardigde kaarten langzamer voort dan vroeger het geval was. Men vraagt waaraan dit toe te schrijven zij.

Evenzoo wenscht men te weten waarom het topographisch bureau nog niet in het gebouw op het Plein, reeds sedert geruimen tijd door het Departement van Oorlog aangekocht, is overgebracht, en welk gebruik de Minister verder van dat gebouw maken zal; met name of, gelijk oorspronkelijk de bedoeling was, de directie der artillerie daarin eene plaats zal kunnen vinden.

Iide AFDEELING. — *Traktementen van den grooten en generalen staf enz.*

Art. 4. De bedenking, waartoe een der onder dit artikel uitgetrokken posten aanleiding gaf, is door eene sedert in deze begroting gebragte wijziging vervallen. Vele leden blijven, afgescheiden van dit punt, van gevoelen, dat de groote en de generale staf eene noodeloze uitbreiding bezitten, en dat in dit opzigt zekere weelde heerscht, die met krachtige hand moet worden ingetoomd.

De betrekking van ordonnance-officier, vroeger van tijdelijken of afwisselenden aard, schijnt meer en meer blijvende te worden. Men vraagt, of die maatregel wel goed gezien is, en of het belang der dienst en van de hier in aanmerking komende jeugdige officieren zelve niet beter zou worden bevorderd indien zij,

na eenen bepaalden tijd, ter verdere oefening, naar hunne korpsen teruggezonden en door anderen vervangen wierden.

IIde AFDEELING. — *Kosten van verschillende wapenkorpsen.*

Twee opmerkingen hechten zich aan deze veelomvattende afdeeling van het hoofdstuk, waaronder ook de kosten van de kleeding onzer krijgslieden zijn uitgetrokken.

In de eerste plaats meende men in eene afdeeling te moeten vragen, of wel de noodige zorg gedragen wordt, dat de kleedingstukken der militairen, die zij tot zekere hoogte uit de daarvoor ingehouden soldij zelven bekostigen, zoo goed en deugdelijk zijn, als de bestede prijs medebrengt. Men ziet zich te meer tot het doen dezer vraag genoopt, opdat men meent te weten, dat vooral ook het schoeisel over 't algemeen van bijzonder slechte hoedanigheid is, zoodat het na zeer kort gebruik herstelling eischt. Indien dit werkelijk zoo is, zou daarin eene nieuwe reden kunnen liggen om tegen verdere uitbreiding van den arbeid in de gevangnissen te waken, welke arbeid zich ook tot de schoenen der soldaten uitstrekt.

In de tweede plaats werd in die afdeeling de aandacht gevestigd op een bij onze krijgslieden toenemend kwaad, namelijk het verkoopen van militaire kleedingstukken. Men vroeg, of er geen middelen waren aan te wenden om dat kwaad tegen te gaan. Een der leden heeft eene onderteekende Nota over dit onderwerp ter tafel gebracht, welke Nota de Commissie van Rapporteurs gemeend heeft, als bijlage aan het tegenwoordig Verslag te moeten hechten.

Xde AFDEELING. — *Materieel der artillerie.*

Met het oog op de beide artikelen dezer afdeeling (20 en 21) is men nog nader teruggekomen op de reeds hiervoor in § 1 gemaakte bedenkingen. Het gezamenlijk cijfer der beide artikelen is, in vergelijking van de oorspronkelijke begrooting voor 1858, met f 45,000 verminderd; maar men is er verre af, van daarin eene eigenlijke besparing te zien. Van de kosten van aanschaffing van materieel worden, ter zake van gedane verstrekkingen, f 55,000 meer dan vroeger afgetrokken. Er moet dus gedurende het jaar 1857 voor f 55,000 meer aan materieel der artillerie verstrekt zijn dan waarop bij het opmaken der oorspronkelijke begrooting voor 1858 was gerekend. Dat punt had echter wel eene ophelderende aantekening op den toelichtenden staat verdiend, die met opzigt tot zoodanige aantekeningen even karig is als tot dusver volstandig bij het Departement van Oorlog het geval was. Gesteld het feit bestaat, waaraan men, ook met het oog op de wet van 11 Junij 1857 (*Staatsblad* N° 25), niet twijfelen mag, dan is onbetwistbaar de voorhanden voorraad van materieel in gelijke evenredigheid verminderd, en zou, indien de tegenwoordige Minister dezen voorraad op dezelfde hoogte had willen houden als zijn voorganger, de voor aanschaffing binnen 's lijns uitgetrokken som van f 282,500 met f 55,000 moeten zijn vermeerderd. Dit is niet geschied, en het is dus blijkbaar, dat er voor f 55,000 minder zal worden vervaardigd dan het oorspronkelijk voornemen was. Daardoor verklaart het zich ook dat de onder art. 20 voorkomende post voor daggelden en werkloonen, die op de oorspronkelijke begrooting f 100,610 bedroeg, thans tot f 88,610 wordt ingekrompen. Er zal minder materieel in 's Rijks werkplaatsen worden vervaardigd en er is dus minder werkloon uit te betalen. Maar dit is geene bezuiniging, en zelfs eene af te keuren handelwijze, die op uitputting van den voorraad materieel moet uitloopen, tenzij van regeeringswijze kunne worden aangetoond, dat de oorspronkelijke beraamde aanschaffing van materieel te ver ging en dat voor 's Rijks dienst een veel bekrompener voorraad volstaat.

XIIIe AFDEELING. — *Verschillende uitgaven.*

Art. 54. Sedert eenigen tijd is er sprake van de stichting van een invalidenhuis voor de krijgsheden die in Nederlandsch Indië hebben gediend, en van pogingen om een geschikt lokaal voor zoodanige stichting te vinden. Dit geeft aanleiding tot de vraag, of, indien de Regering werkelijk zoo iets bedoelt, het niet beter ware een invalidenhuis te vestigen, waarin de uitgediende manschappen van het Nederlandsche leger, vereenigd met die van het Indische, konden worden opgenomen.

ART. 2 van het wets-ontwerp. Men vroeg, of, nu de Minister van Oorlog zoo stellig het voornemen aan den dag legt om het bedrag der toe te kennen pensioenen niet meer te verhoogen, maar veeleer het cijfer daarvan geleidelijk te verminderen, het daartoe betrekkelijk art. 59 niet kan worden geligt uit de reeks van begrootingsartikelen waarop overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven wordt toegelaten. Men mag zich dan nu toch vleijen, dat het zeer hoog cijfer van f1,500,000, 't welk aan deze pensioenen besteed wordt, niet meer zal worden overschreden. Mogt zulk eene overschrijving tegen de verwachting des Ministers aan, ten gevolge van de werking der bestaande wetten, plaats hebben, dan ware nog altijd gelegenheid tot nadere tusschenkomst des wetgevers open.

Aldus vastgesteld den 26sten April 1858.

THORBECKE.
HEEMSKERK.
MEEUSEN.
DE BRAUW.
STORM VAN 'S GRAVESANDE.

NOTA.

De ondergeteekende neemt de vrijheid, bij de behandeling van de eerste begrooting, opgemaakt door den tegenwoordigen Minister van Oorlog, door middel eener afzonderlijke Nota eene zaak ter sprake te brengen, die sedert lang de aandacht van velen in het leger tot zich heeft getrokken, doch waaromtrent tot dusverre door de Regering geene voldoende maatregelen genomen zijn. Hij bedoelt *het verkoopen van kleedingstukken door de manschappen*, ten einde zich middelen te verschaffen, meerendeels tot voldoening aan de neiging tot onmatig gebruik van sterken drank, somtijds ook om te kunnen deserteren.

Het zal wel niet noodig zijn, in het breede te betoogen, hoe noodlottig dit werkt op de moraliteit, op de krijgslucht en op den militairen geest. Het heeft echter ook een zeer nadeelig gevolg voor 's Rijks schatkist. De verkochte kleedingstukken moeten door andere vervangen worden, wel is waar ten koste van de manschappen; maar wanneer deze bij het eindigen van den diensttijd hunne schuld niet hebben aangezuiverd, komt het nadeelig saldo hunner rekening ten laste van het Rijk; en in dit opzigt staat deze zaak alzoo in regtstreeksch verband met het Xde Hoofdstuk der Staatsbegrooting. Daarbij voegt zich maar al te dikwerf een ander en nog grooter bezwaar: de man die wegens het verkoopen zijner kleedingstukken op het maximum der korting is gebragt, nu nog minder middelen hebbende dan vroeger om aan zijne neigingen te voldoen, steekt de hand uit naar de kleedingstukken zijner kameraden, en de gevangnissen ontvangen daardoor telkens nieuwen aanvoer van bevolking.

De ondervinding heeft geleerd, dat het hier bedoelde kwaad niet kan worden weggenomen door het opleggen van disciplinaire of andere straffen aan de *verkoopers* der kleedingstukken, maar *wel* door het straffen van de *koopers*.

In het jaar 1846 werd te Deventer eene stedelijke keur in werking gebragt,

waarbij het koopen, in pand of in bewaring nemen van militaire kleeding- en equipmentsstukken, zonder dat daartoe door den kommandant van het korps toestemming was verleend, gestraft werd met eene boete van f10 tot f30 en eene gevangenis uiterlijk van drie dagen, hetzij afzonderlijk of wel beide straffen te zamen genomen. Naauwelijks was deze keur in werking, of het destijds aldaar zeer sterk heerschende euvel verdween.

Ook in andere steden volgde men dit voorbeeld, onder anderen te Gorinchem; doch aldaar ontstond een regtsgeding omtrent de *geldigheid* der bedoelde keur (die in Deventer niet in twijfel was getrokken), en naar aanleiding hiervan sprak de Hooge Raad op den 6den November 1849 een arrest uit, waarbij werd aangenomen en uitgemaakt dat de meerbedoelde keur eene onbevoegde uitbreiding of aanvulling der wet van den 12den December 1817 (*Staatsblad* N°. 55) bevatte, en alzoo niet verbindende was (1).

Bij die wet wordt wel is waar, onder meer, 'strafbaar gesteld:

»Het koopen, ontvangen of in bewaring nemen van militaire kleeding- of monteringstukken, wapenen" enz. maar alleen voor de gevallen:

»1°. dat dit geschiedt om de desertie te bevorderen, en

»2°. wanneer de koper den persoon, van wien hij de goederen gekocht of ontvangen heeft, niet kent of niet kan aanwijzen."

Wanneer er dus van geene desertie sprake is, of althans indien zulks niet kan bewezen worden, zal de koper zich van alle straf kunnen vrijwaren zoodra hij den persoon kan aanwijzen van wien hij de goederen gekocht of ontvangen heeft.

Het is alzoo duidelijk, dat de wet van den 12den December 1817 (*Staatsblad* N°. 55), geheel en al onvoldoende is om het kwaad te doen ophouden dat de ondergeteekende op het oog heeft: immers in verre de meeste gevallen zal de koper den man kunnen aanwijzen die hem de goederen gebragt heeft, zoo als dit dan ook sedert lang bij alle korpsen van het leger door de ondervinding bewezen is.

Wil men dus aan het hier bedoelde, inderdaad groote euvel paal en perk stellen, dan zal bij eene andere, nieuwe wet het koopen, in pand of in bewaring nemen van militaire kleedingstukken, wapenen enz. verboden en strafbaar gesteld moeten worden voor al die gevallen, waarin de chef van het korps, waartoe de verkooper of te-pand-gever behoort, daartoe zijne toestemming niet gegeven heeft.

Dat zulk eene wet van zeer eenvoudigen aard kan zijn, en alzoo zonder veel moeite tot stand zou kunnen komen, bewijst de meerbedoelde keur die vroeger in Deventer in werking was, en waarvan hierbij een afschrift is gevoegd. Zij heeft, zoo als reeds werd vermeld, *zeer goede* resultaten opgeleverd zoolang hare geldigheid niet in twijfel was getrokken.

De ondergeteekende neemt alzoo de vrijheid, met den meesten aandrang, aan de Regering te verzoeken, dit onderwerp in ernstige overweging te willen nemen, opdat er een einde kome aan een euvel, dat zoowel uit een moreel als uit een finantieel oogpunt beschouwd, de nadeeligste gevolgen oplevert, zoo voor het leger in 't bijzonder, als voor den Staat in het algemeen.

's Hage, den 19den April 1858.

C. M. STORM VAN 'S GRAVESANDE.

(1) Het arrest is te vinden in het *Weekblad van het regt*, N°. 1092 en bij van den Honert in zijne *Gemengde zaken*, deel IX, N°. 263.

AFSCHRIFT.

K E U R.

De Raad der stad Deventer,

Overwegende dat het, zoowel tot behoud van eene talrijke bezetting in deze stad, als tot verzekering van eene goede politie, wenschelijk is eenige nadere bepalingen te maken ten opzichte van het opkoojen van militaire kleeding- en uitrustingsstukken;

Gelet op de wet van 12 December 1817 (*Staatsblad* N°. 35), waarbij onder andere eene straf is bepaald tegen hem »die militaire kleeding- of monteringstukken, wapenen of iets, dat zichtbaar tot de uitrusting of de onderscheidene kenmerken van eenen militair behoorende is, gekocht of ontvangen of onder welke benaming ook in bewaring genomen hebben mogt, zonder den persoon, van wien hij gekocht of ontvangen heeft, te kennen of te kunnen aanwijzen, of wanneer mogt blijken dat hij zulks gedaan hebbe om de desertie te bevorderen.»

Heeft goedgevonden, onverminderd de toepassing van gemelde wet, waar die toepasselijk gemaakt kan worden, de navolgende bepalingen vast te stellen :

ART. 1.

Het is verboden van eenen militair, tot het garnizoen dezer stad behoorende, te koopen, in pand te nemen, in bewaring te nemen of op eenigerhande wijze te ontvangen, eenige goederen, welke, hetzij tot de kleeding, uitrusting of wapening van deszelfs korps, hetzij tot de optuiging of stalling der paarden of de kazernerij van dat korps behooren, zoo die militair niet voorzien is van en aan den kooper ter hand stelt een permissiebiljet, afgegeven door den te dezer stede kommanderenden officier van het korps, van hetwelk die militair deel uitmaakt. Dit permissiebiljet, op hetwelk het cachet van het korps met zwarten inkt zal gesteld zijn, zal moeten inhouden den naam van den persoon, die tot den verkoop wordt gemagtigd, alsmede de benaming, het nummer en het herkenningsteeken van het stuk, voor hetwelk verlof tot verkoop wordt gegeven.

ART. 2.

De overtreding van de bepaling van het vorige artikel, zal gestraft worden met eene boete van tien tot vijftig gulden en eene gevangenis uiterlijk van drie dagen, hetzij afzonderlijk, of wel beide de straffen te zamen genomen, ter beoordeeling van den regter.

Aldus gearresteerd door den Raad der stad Deventer, in deszelfs vergadering van den 9den Eebruarij 1846.

VAN HOËVELL.

Ter ordonnantie,

H. VAN LOGHEM, *Secretaris.*

NADERE BEGROOTING VOOR HET DEPARTEMENT VAN OORLOG,
VOOR HET DIENSTJAAR 1858.

Xde HOOFDSTUK.

MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

§ 1. De Minister heeft bij den aanhef der Memorie van Toelichting, bij de ontwerp-begrooting gevoegd, in korte trekken de moeilijkheid van zijne positie geschetst, ook ten aanzien van hetgeen hij niet had kunnen, en van hetgeen hij had gewenscht te doen, naar aanleiding waarvan hij gehoopt had, dat zijne handelwijze een gunstiger onthaal bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal zou hebben aangetroffen, dan volgens het uitgebragt Voorloopig Verslag het geval schijnt te zijn.

Vooraf doet het hem leed dat de plaats gehad hebbende wijziging der begrooting gezegd wordt: *maar al zeer den schijn te hebben van een kunstmiddel, om zich uit de verlegenheid te redden.*

De Minister doorgrondt de strekking van dit gezegde niet. Hij weet niet uit welke verlegenheid hij zich zou hebben te redden, en van welke kunstmiddelen hij zich heeft bediend, wanneer hij aantoont, dat hij een bedrag van 2½ ton, hetwelk vroeger buiten de begrooting was gebleven, daarin, zoo als het behoort, thans heeft opgenomen. Wanneer hij van kunstmiddelen had willen gebruik maken, dan zou hij schoonklindende woorden en beloften hebben gezegd, waarvan hij een afkeer heeft, als het Nederlandsche karakter onwaardig. Hij hecht te zeer aan de waarde en het belang van het gemeen overleg tusschen de Regering en de Vertegenwoordiging, dan dat hij niet de minste of geringste veronderstelling in dien zin verre van zich zoude werpen.

De aanmerkingen thans verder op den voet volgende, zal hij met opzigt tot de voorgestelde vermindering van f 45,000 op de *remonte* opmerken, dat, zoo als in de Memorie van Toelichting is te kennen gegeven, men zich alleen met het oog op de hooge prijzen, welke de paarden en de fourrages thans gelden, bepaald heeft om voor *ditmaal* slechts het getal paarden aan te schaffen hetwelk aan het compleet ombrak.

De thans aanwezige sterkte aan paarden doet bij de Regering de vrees niet ontstaan, dat of in het volgend jaar de behoefte (het gewone 1/8 verlies) een veel grooter cijfer zal vereischen, of dat een deel onzer ruiters van gebrekkige, voor de dienst ongeschikte paarden zoude moeten gebruik maken.

De volgende berekening zal dit, zoo men vertrouwt, aantonen.

Nadat er reeds in den loop van dit jaar verscheidene paarden als onbruikbaar zijn verkocht geworden, waren er op den 1sten April aanwezig.	2897
Er moeten nog uit de remonte van 1857 worden ontvangen.	10
	<hr/>
	2907
wanneer men daarbij voegt het getal paarden in de begrooting van het jaar 1858 aangevraagd.	280
dan zal men in dit jaar bezitten.	3187
De complete sterkte bedraagt.	5255
	<hr/>
Alzoo is er een tekort van.	46

benevens die welke nog in den loop van het jaar afgemaakt worden, sterven, of als voor de dienst ongeschikt verkocht zullen worden.

Daar de toestand der paarden tegenwoordig zeer voldoende is, kan men met eenigen grond verwachten, dat het aantal der laatstbedoelde paarden niet aanzienlijk zal wezen, en dit geen aanleiding zal geven, dat er in het volgend jaar eene grootere behoefte zal bestaan dan het gewone $\frac{1}{8}$ hetwelk sedert jaren berekend is als voldoende tot het compleet houden van het gevorderd getal paarden.

Gaarne zal men bij het Departement van Oorlog zorg dragen om de gelden, welke, ingevolge de wet van 9 September 1855 (*Staatsblad* N°. 100), wegens *verstrekkingsen* in de schatkist worden gestort, niet meer met den naam van *fonds* of *fonsden* aan te duiden.

Intusschen kan geenszins worden toegestemd, dat de som, die in den loop van een dienstjaar ontvaangen wordt, volgens den geest en de letter der wet, in het daaropvolgend jaar geheel moet worden besteed.

De artt. 8—12 strekken ten bewijze, dat het tegendeel, volgens de wet, kan plaats hebben en daarbij niet is verboden.

Dit neemt niet weg dat de Minister het eveneens als de Kamer wenschelijk acht, om over de gelden in haar geheel te beschikken; hij verneemt juist door hetgeen hij bij art. 21 gedaan heeft, daarvan een bewijs te hebben geleverd.

De Minister heeft de *verminderingen*, welke door hem bij de nadere ontwerp-begrooting voor 1858 zijn voorgesteld, volstrekt niet als *besparingen* opgegeven. Hij heeft alleen willen te gemoet komen aan het bezwaar eener *buitengewone uitgave* (zie bl. 2 der Memorie van Toelichting), door de duurte der fourrages veroorzaakt, en daarom heeft hij getracht die *buitengewone uitgave* door eene *vermindering* op andere artikelen te dekken.

Dat die *verminderingen* hare bezwaren hebben zal hij niet ontkennen; maar het is hiermede gelegen als met zoovele andere uitgaven, welke in het algemeen als wenschelijk zouden kunnen worden beschouwd, doch welke voor een ander bezwaar moeten zwichten, namelijk die gelegen in de bedenkingen, welke voortdurend tegen het hooge eindeijfer der begrooting van Oorlog worden ingebracht.

Vorenstaande beschouwing is ook op de vermindering van f 57,000 op het *materieel der genie* toepasselijk, met dit aanmerkelijk onderscheid evenwel, dat de Minister de vermindering niet op de *onderhoudswerken*, maar grootendeels op de *nieuwe werken* heeft gevonden, en de beschouwingen wegens het verkeerde om dit op de onderhoudswerken te doen, dus geen doel treffen. Met opzigt tot het herstellen der muren te Venlo meent men in het midden te moeten brengen, dat dat herstel onvermijdelijk was om nadere instortingen te voorkomen, en zulks ten gevolge van het afvallen van het voorste gedeelte van den bekleedingsmuur der face van een bastion, bij een van de ingangen der vesting.

Dat herstellen zal op de goedkoopste wijze geschieden en niet meer kosten dan p. m. f 1100. In het vorige jaar scheen de toestand van den muur nog voldoende; het afvallen heeft plaats gehad in de maand Februarij jongstleden.

Zoo als in de *toelichtende staten* reeds is aangewezen, kan men hier herhalen, dat men tot eene vermindering van de toelagen voor het ledergoed en paardentuig benevens het nachtleger heeft kunnen overgaan, eendeels, omdat de voortdurend toegepast wordende spaarzaamheid bij het beheer over deze voorwerpen, en anderdeels het ingevoerd wordend gordelselsel deze verminderingen veroorloofden. Men kan nu reeds de verklaring afleggen, dat die verminderingen geene aanleiding zullen geven om voor die onderwerpen in het volgend jaar meerder geiden aan te vragen, daar dezelve integendeel, als van blijvenden aard en dus als bezuiniging, kunnen worden beschouwd.

Dat de Memorie van Toelichting het vermoeden zoude wettigen, dat eene latere verhooging der uitgaven van het Departement van Oorlog, veeleer dan eene toekomstige inkrimping daarvan, in de bedoeling ligt, moet de Minister ten sterkste ontkennen.

Hij meent, dat hetgeen door hem in die memorie gezegd is, voor eene geheel andere opvatting vatbaar is. Hij moet die gezegden dus hier herhalen.

»Het was hem toch niet doenlijk in een betrekkelijk zeer korten tijd (na zijne optreding als Minister op 1 Januarij en de indiening der begrootingswet bij Koninklijke boodschap van 27 Februarij), de bestaande instellingen aan eene herziening te onderwerpen, zonder welke herziening *aan geene vermindering van uitgaven van eenige beteekenis kan gedacht worden.*

»Hij heeft dus de begrooting van 1857, waarop de regeling der uitgaven voor de eerste zes maanden van dit jaar gevestigd is, moeten aannemen, in het vertrouwen dat hem de noodige tijd zal gelaten worden *om eene herziening, zoo als hierboven bedoeld, naauwgezet te kunnen overwegen.*

»Hij zou vooral gewenscht hebben om aan het bezwaar, tegen het eindcijfer der laatst ingediende begrooting ingebracht, te kunnen te gemoet komen, doch ook daaromtrent verkeerde hij in eene buitengewone moeilijkheid" enz.

Duidelijker meende de Minister zich omtrent zijne inzichten en gezindheden niet te kunnen verklaren dan in deze bewoordingen, en ook daarom heeft hij niet teruggewezen op het feit, dat de verhooging der begrooting van het Departement van Oorlog in 1854, met omstreeks een millioen gulden, als een gevolg van BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN zoude zijn aangenomen, te meer daar hij in geene beschouwingen of redeneringen over vroegere handelingen de begrooting betreffende heeft kunnen treden.

Wegens het vermoeden, dat voor de toekomst veeleer verhooging dan vermindering der uitgaven van Oorlog te duchten is, omdat de Minister het getal der eigenlijk gezegde strijders wil vergrooten, zal hij alleen zeggen, dat uit die omstandigheid ook eene andere gevolgtrekking zoude zijn af te leiden, namelijk deze, dat hij, met inkrimping van andere uitgaven, een zoo gewenscht doel zal zien te bereiken. Het moge vreemd klinken, dat hij het vrijvallend bedrag van den post van pensioenen daarvoor zou willen besteden, daar hij dit niet zonder tusschenkomst der wetgeving zoude kunnen doen, de Minister weet dit niet alleen zeer wel, maar hij voegt er bij, dat de verordeningen op 's Rijks comptabiliteit eene dergelijke aanwending van middelen ook niet zouden toelaten.

De Memorie van Toelichting spreekt ook duidelijk van het overbrengen van het vrijvallende op die deelen der begrooting, welke bestemd zijn voor het belang der wezentlijke strijddrachten, welke overbrenging niet wel anders kan zien dan op de begrootingen, welke op die van 1858 volgen zullen.

Indien men ongaarne redeneringen aantreft wegens uitgaven welke op de begrooting van Oorlog niet te huis behooren, dan zal men toch in billijkheid moeten toestemmen, dat dergelijke beschouwingen voor de Regering onvermijdelijk zijn, wanneer altijd op het eindcijfer als te hoog wordt gewezen, en dit punt, zonder gegronde wederspraak blijvende, eindelijk als een feit zou worden aangenomen, om hetwelk alleen de begrooting van Oorlog zou behooren te worden verminderd. Dat toch zou niet billijk zijn.

Het moge eene hoofdroeping der krijgsmagt zijn, de orde binnen 's lands te handhaven, de maréchaussée is niet even als die krijgsmagt bestemd ter verdediging van het grondgebied tegen buitenlandsche aanranding. Zij moge in oorlogstijd op last van den Minister vergaderd worden, doch die vergadering strekt dan tot uitoefening eener militaire politie op de achterhoede van het leger. Het is geen wonder dat het Departement van Oorlog dan, in dat bijzonder geval, van dit overigens zoo achtenswaardig wapen in het belang der krijgsverrigtingen partij trekt.

Dat de Maréchaussée onder militair kommando staat is een gevolg der militaire inrigting; doch daaruit volgt nog geenszins de noodzakelijkheid, dat de begrooting van Oorlog met eene uitgaaf wordt bezwaard, waarvan 's Rijks defensiewezen geen direct nut trekt. De maréchaussée behoort uit dat oogpunt niet tot het staande leger. Dit laatste handelt in voorkomende gevallen repressief, de maréchaussée preventief, uitsluitend ten dienste der justitie; en dit is zoo waar, dat daar waar zij aanwezig is, geen rijksveldwacht bestaat.

De Minister blijft bij zijn gevoelen, dat de pensioenen, gagementen en onderstanden niet dienstbaar zijn voor het defensiewezen. Zij zijn daarvan een

gevolg; maar die uitgaven strekken er niet toe, noch dragen er iets toe bij om de defensie krachtiger te maken. Het hoofdstuk der Grondwet over 's Rijks defensie wijst aan wat eigenlijk ten laste der begrooting van Oorlog komen moet.

Dit is vroeger ook zoo begrepen, vermits toen de pensioenen, van welken aard ook, op de begrooting van het IXde hoofdstuk werden gebragt.

Het *oorlogsdomein* moge tot 's Rijks algemeene domeinen behooren, het staat daarom daarmede niet gelijk en is voor vervreemding niet vatbaar zoo als andere rijksdomeinen.

Met leedwezen werd de uitspraak vernomen, dat *de opbrengst van het domein slechts voor een zeer klein gedeelte aan de zorg van het Departement van Oorlog is dank te weten*. Tot dusverre vleide men zich met eene gunstiger beoordeeling wegens de zorgvuldige pogingen, welke tot meerdere productie van het domein op allerlei wijze worden aangewend, en waarvan het Departement van Finantiën getuigenis zou kunnen geven; doch men ziet zich natuurlijk in deze verwachting geheel te leur gesteld. Dat men overigens in die beschouwing en ook in eene vergelijking van andere inkomsten is getreden, is een gevolg van het voorbeeld, hetwelk daarvan ook in een naburig Rijk bij de behandeling der begrooting van Oorlog gegeven en jaarlijks gebruikelijk is.

Na de *ter-zijde-stelling* op de twee eerste bladzijden van het Voorloopig Verslag van al hetgeen de Minister bij de Memorie van Toelichting tot opheldering der nadere begrooting had bijgebragt, was het hem aangenaam op bladz. 5 eenige verdediging aan te treffen, waarvoor hij zeer erkentelijk is; doch welke verdediging al weder een antwoord heeft uitgelokt, hetwelk hij, als tot zijne verdedigers gerigt, mogelijk niet behoeft te wederspreken, doch waaruit hij met leedwezen ontwaard heeft om welke redenen er eene *grief* tegen zijn voorstel bestaat.

Met verbazing vernam hij, dat zijne poging om de meerdere uitgaaf voor de fourrages in de begrooting op te nemen, zonder haar aanmerkelijk te verhooogen, niet werd goedgekeurd, en men *liever* zou gezien hebben, dat hij het *eindeijfer der begrooting bij voorraad* had gelaten zoo als het was, *onder bijvoeging van geheel het meerder benoodigde voor fourragegelden*. De Minister kon dit *»liever»* onmogelijk veronderstellen, na de afstemming der eerst ingediende begrooting wegens het te hooge eindeijfer, en het bewustzijn dat de Minister van Finantiën tot zulk eene vermeerdering der raming, in verband tot de Wet op de Middelen, niet zou hebben kunnen medewerken. Maar het blijkt dan ook, dat die ruime toekenning van gelden niet onvoorwaardelijk zou zijn gegeven, maar verbonden was *aan bepaalde uitzigten op aanmerkelijke besparing in de toekomst*. De Minister moet nogmaals verklaren, dat hij bereid is, om in een dergelijken geest werkzaam te zijn, en om de *grief* die tegen hem bestaat (ofschoon hij het woord *hard* vindt) zoo mogelijk weg te nemen, maar hij kan dit niet doen op grond van beloften, welke op geene stellige berekeningen zouden steunen. Dit zou tot de kunstmiddelen behooren, waarvan men, ofschoon ten onregte, gemeend heeft dat hij zich zou willen bedienen, en hij vraagt nu nog op dit oogenblik tijd van beraad, zonder eenige belofte. Hij vraagt het met vertrouwen, omdat hij er prijs op zou stellen, dat vrouwen te beantwoorden in den geest van het gemeen overleg, zoo als hij zich dit heeft voorgesteld, namelijk, welmeenend, welwillend en te gemoet komend, wanneer het hoofd van het departement in meer dan een opzigt eene moeilijke taak te vervullen heeft of te vervullen zal hebben.

§ 2. Op de bedenkingen hierbij in het midden gebragt is bereids hiervoren, zoo de Minister vertrouwt, genoegzaam geantwoord.

Op geruchten welke nopens zijne voornemens in omloop zijn wenscht hij het stilzwijgen te bewaren, zonder daarom te willen zeggen, dat hij niet met belangstelling van de beschouwingen in de eerste zinsnede dezer paragraaph voorkomende heeft kennis genomen.

Wat de onderwerpen in de tweede zinsnede opgenoemd betreft, kan hij gerustelijk zeggen, dat ook hij die punten als van het grootste gewigt beschouwt en zich nu reeds onledig houdt die nauwgezet te overwegen.

Om daaromtrent nu reeds in beschouwingen te treden acht hij bedenkelijk, omdat zijne voorstellen, alvorens die openbaar te maken, aan de beoordeeling van het Hoofd van den Staat behooren te worden onderworpen, aan wien volgens art. 58 der Grondwet het oppergezag over zee- en landmagt toekomt.

Ofschoon hij als voormalig officier en hoofdofficier van een wetenschappelijk wapen ook daarover stellig gevestigde denkbeelden heeft, vermeent hij toch aan de hooge betrekking hem thans opgedragen, verplicht te zijn, die denkbeelden niet dadelijk bij zijn optreden als Minister te mogen doordrijven, maar ze alvorens te moeten toetsen aan het bestaande, aan de oorzaken die dat bestaande in het leven hebben geroepen en doen behouden; te meer, daar het standpunt waarin men geplaatst is en waaruit men zaken en instellingen beschouwt, het oordeel daarover kan wijzigen: redenen gewichtig genoeg om hem te nopen, met bezadigdheid en niet dan na rijp overleg en volle overtuiging over te gaan tot het ten uitvoer leggen van wijzigingen, die hij welligt vroeger vermeende als hoogst gewenscht voor ons verdedigingsstelsel en de daarop berustende legerorganisatie.

Wel kan hij hierbij te kennen geven, dat het zijn wensch is om in den zin van de derde zinsnede dezer paragraaf te trachten, *eene deugdelijke, welingerigte magt van defensie tot stand te brengen*, en het daartoe gevorderde cijfer zoodanig te regelen, dat het eenigmate als normaal kan worden aangenomen.

Ten einde zich van goede gegevens deswege te verzekeren, heeft hij aan den Koning de vorming van vaste comités voor de onderscheidene wapens voorgesteld, van welker werking hij zich veel goeds belooft. Vooral om daardoor het zoo eenzijdige van personele gevoelens te wijzigen, en in den vervolge te voorkomen; alsmede de zoozeer gewenschte als noodzakelijke stabiliteit te verzekeren aan alles wat met het organieke onzer militaire instellingen in verband staat. Eene stabiliteit welke door hem als een hoofdvereischte van legerorganisatiën wordt beschouwd en die de morele kracht uitmaakt van de legers van vele groote Staten.

§ 3. De bovenstaande mededeeling verbindt zich aan hetgeen bij deze paragraaf omtrent het *Comité van Defensie* is gevraagd. De instelling wordt door de voormelde comités volstrekt niet overbodig, daar hare roeping meer bijzonder die was om de regelen te bepalen, waarop *de algemeene beginselen* van ons verdedigingsstelsel moeten berusten en om daaruit af te leiden en aan te wijzen, wat des gevorderd tot eene krachtige verdediging van het vaderland vereischt wordt.

Te dien aanzien, en ook in andere opzichten, heeft het comité reeds gewigtige diensten bewezen. Het moge daaromtrent niet aan de verwachting hebben beantwoord, indien daarmede de ontmanteling van bijna al onze vestingen moest gepaard gaan; doch dat zou de Minister ook noodlottig achten, en Nederland zoude het zich te laat beklagen, indien het aan dat denkbeeld te veel toef. Zonder vaste versterkte punten zoude het eene prooi kunnen worden van eene betrekkelijk zeer geringe vijandelijke legermagt; terwijl Nederland door die versterkte punten, in verband met zijne middelen van inundatiën, tijd hebbende om weêrstand te bieden, daartoe alsdan alles wat weêrbaar is kan oproepen.

De Minister weet niet, dat zijne voorgangers zich immer achter het oordeel van het comité hebben verscholen. Dit weet hij, dat wijlen de geachte generaal VAN SPENGLER in der tijd volledige opening van de inzichten van het comité aan de beide Kamers der Staten-Generaal heeft gedaan, en dat die inzichten van de meest ernstige behartiging van dit groote belang de onmiskenbare blijken droegen.

§ 4. Zoolang niet bij eene nieuwe wet op de militie is beslist *welk gedeelte* onder de wapenen kan worden gehouden, is ingevolge art. 3 der additionele artikelen der Grondwet van kracht hetgeen daaromtrent bij de nog vigerende wetten op het stuk der nationale militie, in overeenstemming met art. 206 der vorige Grondwet, is vastgesteld. En volgens die bepalingen kan de Koning

een vierde van het geheele getal der militie doen zamenblijven. De sterkte der militie bedroeg op den 1sten April jl. 59,081 hoofden, waarvan het $\frac{1}{4}$ gedeelte 9770 uitmaakt, terwijl op dien datum bij de verschillende korpsen te zamen 5218 miliciens onder de wapenen waren.

De gewenschte opgave omtrent het aantal ontbrekende vrijwilligers wordt overigens hierbij gevoegd:

Infanterie.....	4850
Kavallerie.....	528
Artillerie.....	256
Bataillon mineurs en sappeurs...	52
Totaal.....	5446.

§ 5. Eenige forten zijn door troepen bezet geworden, als: in 1833 de forten te *Everdingen* en te *Honswijk*; in 1837 de forten aan het *Vossegat*, te *Jutphaas*, aan de *Tienhovensche vaart* en te *Uitermeer*.

Het is gebleken dat de gebouwen in die forten zeer geschikt zijn tot het huisvesten van troepen en dat de rook in de localen bij het vuren met het geweer volstrekt niet hinderlijk is geweest. In de jaren 1848, 1849, 1851 en 1852 is uit de gebouwen en de forten aan de *Leije*, het *Schiphol*, te *Everdingen*, te *Honswijk*, te *Vuren*, te *Asperen* en aan het *Vossegat* geschoten met kanons en geweren, en daarbij is het gebleken dat bij het vuren uit de kazematten de kruiddamp niet hinderlijk was.

§ 6. De Minister verneemde zich juist op het gewenschte standpunt ten aanzien der quaestie van de buskruidmagazijnen geplaatst te hebben. Als militair, als Minister van Oorlog, is hij volstrekt niet van de noodzakelijkheid eener verplaatsing van het buskruid, deel uitmakende van de bewapening der versterkte punten, overtuigd; het tegendeel zelfs is waar: hij acht het plaatsen van het kruid in zoogenaamde vredesmagazijnen eerder gevaarlijk dan doelmatig. Gevaarlijk, omdat bij een in staat van beleg verklaren eener vesting die groote hoeveelheid kruid alsdan uit de vredesmagazijnen in de vesting moet worden teruggebracht, aan welke beweging, die alsdan steeds met zekere overhaasting zal gepaard gaan en door een min of meer ongeoeffend personeel moet geschieden, naar zijne beschouwing, meer gevaar verbonden is dan aan eene rustige oplage binnen de muren der vesting.

Niettegenstaande hij deze overtuiging koestert, niettegenstaande uit een militair oogpunt de maatregel bij hem geen bijval vindt, zoo heeft hij zich in de plaats van de vreedzame en rustige inwoners eener versterkte plaats gesteld, en begrijpende zeer goed dat na het gebeurde te Mainz angst en vrees bij die inwoners de plaats heeft ingenomen voor het rustige en angstlooze leven dat zij tot dusverre in die vestingen leidden, heeft hij aan hun verlangen toegegeven daar waar zulks zonder nadeel voor de verdediging kon geschieden, en waar de burgerij genegen is, mede de kosten geheel of ten deele te dragen welke dergelijke maatregel zal vorderen.

Zoo het Gouvernement geheel de kosten moet dragen welke de bouwing van dergelijke buskruidmagazijnen vordert, dan vermeent de Minister, dat met die kosten het budget van Oorlog niet kan bezwaard worden, te weten, zoo die gelden onder het bestaande eindcijfer moeten begrepen worden, waardoor dus andere artikelen van dat budget met gelijke sommen zouden moeten verminderd worden; want men zal toch hier niet willen beweren, dat deze magazijnen voor het defensiewezen van den Staat noodig zijn.

Zonder dat die magazijnen bomvrij behoeven te zijn, zullen ze toch altijd eene betrekkelijk groote som vorderen; eene uitgaaf bepaald onnut voor de verdediging: terwijl de stichting van dergelijke magazijnen op vele plaatsen reeds hunne toekomstige vernietiging met zich medebrengt, zoodra de vesting in staat van beleg wordt gesteld, daar zij anders tot logement voor den vijand dienen, 't geen nadeelig voor de verdediging zoude kunnen worden.

Iste AFDEELING. — *Kosten van het Departement.*

Art. 2. Met opzigt tot de geruchten betrekkelijk eene reorganisatie van het personeel bij het departement gedraagt de Minister zich aan hetgeen hij deswege bij de eerste zinsnede van zijn antwoord op § 2 te kennen gaf. Ook die organisatie zal door hem aan eene herziening worden onderworpen. Onbekend met de afwijkingen welke ten aanzien van het besluit van 25 Junij 1851, N°. 75, worden bedoeld, kan men daaromtrent geene ophelderingen geven, doch moet men ook opmerken, dat die organisatie achtereevolgens, en wel laatstelijk bij een besluit des Konings van 29 Maart 1857, N°. 42, gewijzigd is, en dat het geldelijk bedrag, thans aangevraagd, minder is dan bij het besluit van 25 Junij 1851 is vastgesteld.

Aan het topographisch bureau is in het vorig jaar eene uitbreiding gegeven, ten gevolge der voor die inrigting toegestane buitengewone verhooging van f10,000, en zulks om de groote kaart des Rijks volgens algemeen verlangen binnen een bepaald, kort tijdperk (zes jaren) te kunnen voltooijen.

Het is buiten eenigen twijfel, dat met behoud der gemelde buitengewone middelen aan de gedane toezegging zal worden voldaan; maar de zaak is zoodanig dat, al ware het getal graveurs grooter dan het geval is, daarvan nog geene gevolgen zouden kunnen zichtbaar zijn, vermits elk vol blad der kaart gemiddeld drie jaren arbeids vordert, en dus geen werk der nieuwe graveurs dan na zoodanig tijdvak het licht kan zien.

Wat aanleiding kan hebben gegeven tot de veronderstelling, dat er door het topographisch bureau minder kaarten zouden worden afgeleverd dan vroeger, verklaart men niet te begrijpen.

In 1856 zijn vier bladen voltooid en uitgegeven, als: *Harderwijk, Amersfoort, Geertruidenberg* en *Venlo*. In 1857 zijn evenzoo weder vier bladen gereed gekomen, en daarvan reeds twee, *Rotterdam* en *Vierlingsbeek*, in den handel gebragt; terwijl de bladen *Hattem* en *Gorinchem* nog slechts voor de correcties onderhanden zijn.

Het is waar, de laatstvermelde vier bladen zijn niet in 1857 verschenen, maar het is duidelijk, dat men bij voortbrengselen van dergelijken aard de uitgave niet juist kan bepalen.

Wanneer men nu daarbij in aanmerking neemt, dat in vroegere jaren slechts twee of hoogstens drie bladen per jaar zijn uitgekomen, kan er inderdaad geene sprake van vermindering van productie zijn.

Bovendien is het topographisch bureau met meer andere werken van grooten omvang belast, en het personeel niet uitsluitend aan de groote kaart werkzaam.

Zoo zal het bijv. niet onbekend zijn, dat de vierde serie (van 54 bladen) van de algemeene kaart van de hoofd rivieren des Rijks, de *Boven-Maas*, bijna voltooid is, alsmede de proeve van het eerste blad der geologische kaart des Rijks, hetwelk vermoedelijk spoedig het licht zal zien.

Dat het topographisch bureau nog niet naar het gebouw op het Plein is overgebragt, is niet afhankelijk geweest van den wil des Ministers, maar wel van het vereischte om dat lokaal voor het bedoelde einde in te rigten; want schoon hetzelfde voor eene particuliere woning uitmuntend geschikt moge zijn geweest, blijft er voor de vestiging van het topographisch bureau veel te wenschen over. Intusschen durft men hopen dat door de medewerking van het Departement van Binnenlandsche Zaken om de nog te maken veranderingen onverwijld tot stand te brengen, het gebouw op den Singel spoedig door het topographisch bureau zal ontruimd worden.

Wat het vroegere denkbeeld betreft om ook het bureau der artillerie in het bedoelde gebouw te vestigen, dit zal aanvankelijk althans niet verwezenlijkt kunnen worden, vermits het gebleken is, dat het topographisch bureau, met het personeel waarmede het tijdelijk vermeerderd is, nauwelijks gelegenheid zal vinden, zich wegens de behoefte aan goed licht behoorlijk in hetzelfde te installeren.

IIde AFDEELING. — *Traktementen van den grooten en generalen staf.*

De ordonnance-officiëren uitsluitend aan den persoon des Konings toegevoegd zijnde, wordt de tijd gedurende welken zij in hunne speciale betrekkingen verblijven, door Zijne Majesteit geregeld.

IIIde AFDEELING. — *Kosten van de verschillende wapens enz,*

Met opzigt tot de opmerking in eene afdeeling gemaakt, betrekkelijk de kleeding onzer krijgslieden, vermeent de Minister te mogen beweren, dat de daarvoor gebezigde stoffen — en hierop zal het voor de deugdelijkheid wel voornamelijk aankomen — in verhouding tot de prijzen welke daarvoor besteed worden, niets te wenschen overlaten

Het uiterlijk voorkomen der troepen draagt daarvan trouwens de blijken, want in tegenstelling dat er omtrent de tenue onzer militairen zoo in als buiten dienst gegronde klagten of aanmerkingen te maken zijn, mag men aannemen, dat de Nederlandsche soldaat, wat qualiteit en bewerking zijner uniformstukken aangaat, tot de best gekleeden in Europa behoort.

De kosten daarvan, die niet dan voor een klein gedeelte en naar gelang dat de man minder zorg voor zijne goederen draagt, door middel van inhouding op de soldij worden bestreden, kunnen wel niet hoog genoemd worden, wanneer men op de prijzen let welke daarvoor betaald worden. Zoo worden, om zich slechts tot één wapen te bepalen, bij de infanterie de volgende kleedingstukken voor de daarbij gemelde sommen den man in rekening geleden :

een korte jas.....	f 11,12
» lakensche pantalon..	» 6,42
» mouwvest	» 5,86
» kapotjas.....	» 11,69
» kwartiermuts.....	» 1,96
» paar schoenen	» 5,75
» hemd	» 0,77
» onderbroek.....	» 1,04.

Wat nu bepaaldelijk het schoeisel betreft, waarvan men te kennen geeft dat het algemeen van bijzonder slechte hoedanigheid zou wezen, moet men al aanstonds opmerken, dat daarover noch van de chefs der korpsen, noch van hoogere militaire autoriteiten eenige klagten zijn ingekomen. De veronderstelling welke hier op den voorgrond schijnt te staan, als of de schoenen uit de gevangnissen geleverd worden, is niet juist. Alleen de confectie geschiedt in die gestichten, doch voor rekening van den schoenmaker van het korps, die de voorwerpen gesneden, uit het leder door hem aangekocht, onder toezigt van de commissarissen der hoofdadministratie van het korps, aan de directeurs over den arbeid in de gevangnissen toezendt.

De schoenen worden bij terug-ontvangst bij de korpsen, alvorens in het magazijn te worden opgelegd, door officieren-commissarissen gekeurd, die, het meeste belang hebbende dat hunne onderhoorigen van goede kleeding en uitrustingsstukken zijn voorzien, met de meeste zorg de keuring bewerkstelligen.

Omtrent de confectie der schoenen in de gevangnissen zijn zelden klagten bij het Departement van Oorlog ontvangen.

Daar door dezelfde afdeeling de aandacht gevestigd wordt op een bij onze krijgslieden toenemend kwaad, namelijk het verkoopen van militaire kleedingstukken, en deze aanmerking dus verband houdt met de afzonderlijke Nota door een der leden bij het verslag gevoegd, acht men het dienstig het antwoord hierop gelijktijdig bij deze memorie mede te deelen.

De stedelijke keur van *Deventer* werd van het oogenblik dat zij tot stand kwam bij het Departement van Oorlog met welgevallen beschouwd en aan andere garnizoensplaatsen als voorbeeld ter navolging aanbevolen. Met leedwezen vernam men daarom bij het Departement van Oorlog, dat de Hooge Raad de gel-

digheid van eene soortgelijke keur te Gorinchem niet had kunnen toelaten. Naar aanleiding daarvan is men er op bedacht geweest om de zaak in gemeen overleg met de Staten-Generaal te regelen, doch men heeft er tegen op gezien, uit hoofde van bezwaren in de uitvoering der wet en de vrees dat zij menigvuldig zou kunnen ontdoken worden. De provinciale kommandanten toch, uitgenoodigd om mededeelingen te doen omtrent de werking der keuren, bragten deswege geen ongunstig berigt uit, doch hunne rapporten stemden hierin overeen, dat de keuren nog onvoldoende waren, omdat de ontduiking dikwijls gemakkelijk en het bewijs der overtreding, bij het ontbreken van getuigen, moeilijk te leveren was.

De Minister van Oorlog beseft intusschen ten volle het belang der zaak. Hij wenschte zich derhalve met dit onderwerp bezig te houden, en het zal hem zeer aangenaam wezen, indien het hem gegeven zal mogen zijn daarin door de Regering voordragten aan de Vertegenwoordigers te doen indienen, die aan het voorgestelde doel beantwoorden.

Xde AFDEELING. — *Materieel der Artillerie.*

De verminderde raming van dit artikel heeft men volstrekt niet als eene besparing willen doen gelden. Reeds bij de Memorie van Toelichting is intendeel gezegd geworden, dat het later opmaken der begrooting gelegenheid had gegeven, om zoowel nader de behoeften na te gaan, als de hulpmiddelen welke de gelden wegens de verstrekkingen voor zoodanige vermindering konden opleveren. Bij het opmaken der eerste begrooting, midden in het jaar, kon men een en ander niet zoo overzien als nu het geval is geweest, en daarin ligt de oorzaak van het verschil. Er behoeft bij de Vertegenwoording geene vrees te bestaan voor de uitputting van den voorraad materieel der artillerie. De Minister is van het belang der zaak allezins doordrongen, en daarenboven met dien voorraad en de behoeften door zijne vroegere betrekkingen tot dit dienstvak persoonlijk bekend.

XIde AFDEELING. — *Verschillende uitgaven.*

De hier gestelde vraag kan niet volledig worden beantwoord. Men weet alleen dat er door den Koning eene commissie is benoemd, waarin ook drie hoofd-officieren van het leger hier te lande zitting hebben, wier taak het is een plan tot daarstelling van een invalidenhuis voor krijgslieden uit de koloniën aan de goedkeuring van Zijne Majesteit te onderwerpen.

ART. 2 van het wets-ontwerp. Indien er vrees bestaat dat het bedrag, bij art. 59 uitgetrokken, tegen de verwachting des Ministers aan, ten gevolge der werking der bestaande wetten mogt worden overschreden, dan is het verkieslijk dit artikel niet uit ART 2 te ligten, daar het wel van zelf spreekt, dat indien de pogingen, welke de Minister op dit onderwerp tracht aan te wenden, met eenen goeden uitslag bekroond worden, daarop toch geene overschrijving zal plaats hebben.

's Gravenhage, den 1sten Mei 1858.

De Minister van Oorlog,
VAN MEURS.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS.

Exh. 3 Mei 1858, N°.

De Commissie van Rapporteurs voor het ontwerp van wet houdende de nadere begrooting voor het Departement van Oorlog over 1858, heeft, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Beantwoording, door den heer Minister van Oorlog, onder dagteekening van den 1sten Mei jl., op haar Voorloopig Verslag van den 26sten April jl. ingezonden, geen nader onderzoek te dezer zake in de afdelingen der Kamer noodig geoordeeld. Tevens heeft zij gemeend, zich van het uitbrengen van een eigen oordeel omtrent de punten, in de gewisselde stukken behandeld, te kunnen onthouden

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs den 5den Mei 1858.

THORBECKE.
HEEMSKERK.
MEEUSSEN.
DE BRAUW.
STORM VAN 'S GRAVESANDE.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1859.

Xde HOOFDSTUK.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILLEM III, enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut, doen te weten :

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de Artt. 119 en 120 der Grondwet, de algemeene begrooting jaarlijks moet worden vastgesteld; Zoo is het, dat wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze :

ART. 1. Het Xde Hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1859, betreffende het *Departement van Oorlog*, wordt vastgesteld als volgt :

Iste AFDEELING.

Kosten van het Departement.

Art. 1. Traktement van den Minister *f* 12,000.

Art. 2. Traktementen van den secretaris-generaal en verdere hoofd- en mindere ambtenaren, onderofficieren en bedienden, toelagen aan officieren, benevens toelaag voor paarden van den Minister (generaal-majoor) *f* 110,792.50.

Art. 3. Bureau- en localbehoeften, benevens drukwerk *f* 12,245.50.

Totaal *f* 155,058.00.

Iide AFDEELING.

Traktementen, bureaukosten, toelagen en fourragegelden voor paarden van den grooten en generalen staf van het leger, van de administratie der armée, van de provinciale en plaatselijke staven, alsmede van de topographie en kaarten-steendrukkerij.

Art. 4. Groote staf *f* 28,400.

Art. 5. Generale staf *f* 65,600.

Art. 6. Administratie der armée *f* 25,800.

Art. 7. Provinciale en plaatselijke staven *f* 79,200.

Art. 8. Kosten van de topographie en kaarten-steendrukkerij, alsmede van de verkenningen, het maken van plans en kaarten, met de daaruit voortvloeiende uitgaven :

a. gewone uitgaven voor de behoefte van dit onderwerp, mitsgaders remuneratiën aan élèves bij de kaarten-steendrukkerij *f* 17,265.75.

b. buitengewone uitgaven tot het bespoedigen der vervaardiging van de topographische kaart der Nederlanden *f* 10,000.

Totaal *f* 224,265.75.

IIIde AFDEELING.

Traktementen, soldijen, toelagen, fouragegelden en verdere kosten van de verschillende wapenkorpsen, daaronder begrepen die voor de paardenartsen, alsmede gratificatiën, te verleen en aan de met ligchaamsgebreken ontslagen wordende onderofficieren en manschappen.

Art. 9. Wapen der infanterie, staf en korpsen, hieronder begrepen de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk gevoerd wordende *f* 3,973,710.13.

Art. 10. Wapen der kavallerie, staf en korpsen, daaronder begrepen de paardenartsen, benevens het Limburgsch Bondscontingent, mitsgaders de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,703,935.75.

Art. 11. Wapen der artillerie, staf en korpsen, met uitzondering echter der traktementen en soldijen van de compagnie artillerie-werklieden, voorts in begrip der paardenartsen, mitsgaders der onderofficieren en soldaten van de andere wapens. daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,546,559.03.

Art. 12. Wapen der genie, staf van het wapen en bataillon genie-troepen, mitsgaders bureaukosten en andere uitgaven voor de ingenieurs in de vestingen *f* 507,691.

Totaal *f* 7,555,915.93.

IVde AFDEELING.

Art. 13. Remonte *f* 177,000.

Vde AFDEELING.

Koninklijke Militaire Akademie.

Art. 14. Traktementen, soldijen en verdere kosten, na aftrek van de bijdragen, die voor de opleiding der kadets en surnumeraire élèves (vreemdelingen) betaald worden *f* 51,000.

VIdE AFDEELING.

Art. 15. Reiskosten en vacatiën *f* 24,000.

VII AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

Art. 16. Traktementen, toelagen en daggelden, zoo der officieren en kweekelingen bij de militaire geneeskundige dienst, alsmede van de ambtenaren bij het bureau van den inspecteur over gemelde dienst, van de administrateurs en verdere geëmploijeerden bij het magazijn van geneesmiddelen en bij de hospitalen, mitsgaders bijdragen aan de veeartsenijschool tot opleiding van kweekelingen voor de vétérinaire dienst *f* 262,499.

Art. 17. Materieel van de geneeskundige dienst, kosten vallende op het verplegen van zieken, aankoop van medicijnen enz. *f* 215,800.

Totaal *f* 476,299.

VIIIste AFDEELING.

Art. 18. Vuur en licht in de wachten *f* 25,500.

IXde AFDEELING.

Art. 19. Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgelden, vergoeding voor geleden schade, uit het contract wegens de transporten te water voortkomende *f* 56,000.

Xde AFDEELING.

Materieel der artillerie en draagbare wapenen, met den aanleve van dien, onder het beheer der artillerie staande.

Art. 20. Traktementen en soldijen van de compagnie artillerie-werklieden, jaarwedden van beambten, daggelden van burger-werklieden, verdiend loon voor werk op stuk, toelagen voor officieren en conducteurs, mitsgaders tegemoetkomingen, zoo bij de artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen en bij de inspectie der draagbare wapenen te *Delft, Gorinchem, Dordrecht, Maas-tricht, Luik* enz., als bij andere etablissementen tot het materieel der artillerie behoorende *f* 165,000.

Art. 21. Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie en der draagbare wapenen, met alles wat daarop, alsmede op het beheer van een en ander betrekking heeft *f* 166,500.

Totaal *f* 331,500.

XIde AFDEELING.

Art. 22. Materieel der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren *f* 69,200.

XIIde AFDEELING.

Verschillende uitgaven.

Art. 25. Defroijement van den amauensis bij de directie der weduwen- en wezenkas voor de officieren van de landmagt *f* 1,200.

Art. 24. Kosten tot verzekering en uitoefening der eeredienst bij de militairen, daaronder begrepen tegemoetkoming aan Predikanten en Roomsche Katholieke en andere geestelijken in kleine garnizoenen *f* 8,400.

Art. 23. Huur van gebouwen, exercitie-velden en loodsen *f* 5,000.

Art. 26. Kleine tegemoetkomingen, reisgelden enz., aan gewezen militairen en militaire weduwen *f* 900.

Art. 27. Drukwerk van onderscheiden aard ten dienste van het leger, mitsgaders het drukken en aanschaffen van militaire reglementen en boekwerken *f* 6,000.

Art. 28. Subsidie aan de weduwen- en wezenkas voor de officieren van de landmagt *f* 12,000.

Art. 29. Huisvesting en voeding van lotelingen der nationale militie en reisgelden aan oproepenen wordende en vertrekkende verlofgangers *f* 7,000.

Art. 30. Kosten van het magazijn van kleeding, uitrusting, hospitaal-goederen, kampements-effecten, traktementen, toelagen, bureaukosten, daggelden aan mindere bedienden en arbeidsloozen, aankoop van veld-uitrusting en algemeene kosten *f* 52,000.

Art. 31. Kosten wegens vestiging en onderhoud van militaire huisgezinnen in de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid *f* 58,016.20.

Art. 32. Gratificatiën *f* 12,000.

Art. 33. Proceskosten van verschillenden aard *Memorie*.

Art. 34. Subsidie aan het Invaliden-huis te *Leyden* *f* 5,000.

Art. 35. Het aanschaffen van onderscheidingsteekenen voor officiersdienst, mitsgaders van medailles voor diensten van onderscheiden aard *f* 500.

Art. 36. Kosten vallende op het kamperen van troepen *f* 51,000.

Totaal *f* 179,016.20.

XIIIde AFDEELING.

Art. 37. Traktementen, soldijen en verdere kosten van het korps maréchaussée, alsmede gratificatiën te verleen en aan met lichaamsgebreken ontslagen wordende maréchaussées *f* 212,000.

XIVde AFDEELING.

Overkomplete officieren, pensioenen, gagementen, onderstanden en wachtgelden.

Art. 38. Overkomplete officieren, $\frac{2}{3}$ en non-activiteits-traktementen f 56,000.

Art. 39. Pensioenen, gagementen en onderstanden f 1,500.000.

Art. 40. Tijdelijke pensioenen en onderstanden, volgens de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* N°. 129) f 7,000.

Art. 41. Pensioenen aan mindere geëmploijeerden, werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij de inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt (wet van 24 Junij 1854 *Staatsblad* N°. 92) f 4,000.

Art. 42. Wachtgelden aan ambtenaren, welke door maatregelen van vereenvoudiging en bezuiniging buiten betrekking zijn geraakt f 7,000.

Totaal f 1,574.000.

XVde AFDEELING.

Art. 43. Onvoorziene uitgaven f 60,469.10.

Totaal Generaal f 11,509.000.

ART. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 2, 5, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 50, 55, 53, 56, 57, 58, 59, 40, 41 en 42, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekend bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2de lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* N°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

ART. 5. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor onvoorziene uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriele Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

STAATSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1859.

Xde HOOFDSTUK.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Het schijnt niet ongepast al dadelijk bij den aanvang dezer Memorie in eene korte beschouwing over het eindcijfer te treden.

Bij vergelijking met hetgeen over 1858 is toegestaan, bedraagt het *f* 20,800 minder, doch dit bedrag zou aanzienlijker zijn geweest, indien in den prijs der *fourrages* eenige verbetering kon worden te gemoet gezien. Dit is echter het geval niet. Mogt de haver en het stroo iets minder gelden, het hooi zal des te duurder wezen, en uit dien hoofde heeft men de *fourrages* niet minder kunnen berekenen dan waarvoor ze dit jaar op de begrooting staan uitgetrokken. Levert de aanbesteding, deswege in September aanstaande te houden, eene betere uitkomst op dan men zich die voorstelt, zoo zal men zich, zoo als natuurlijk is, beijveren om deswege eene *Nota van Wijziging* op te maken en aan de Vertegenwoordiging in te dienen; anderzins zal de meerdere uitgaaf voor dit artikel benoodigd *f* 514,400 bedragen.

Vergelijking.

Eindcijfer voor 1858 toegestaan.....	<i>f</i> 11,529.800.
Meerdere uitgaaf voor de <i>fourrages</i> dan vroeger.....	" 245 442.
Zonder die omstandigheid zou het eindcijfer slechtis hebben bedragen.....	<u><i>f</i> 11,286.558.</u>
Voor 1859 wordt geraamd.....	<u><i>f</i> 11,509.000.</u>
Om de redenen, nader in deze memorie en op de toelichtende staten te vermelden, zal de meerdere uitgave voor <i>fourrages</i> in 1859 bedragen..	" 514.400.
Eindcijfer hetwelk zonder die omstandigheid slechts benoodigd zou zijn geweest.....	<u><u><i>f</i> 11,194.600.</u></u>

De raming voor 1859, uit dit oogpunt beschouwd, bedraagt derhalve *f* 91,758 minder dan voor 1858 is toegestaan.

En alsnu overgaande tot de nadere behandeling der ontworpen begrooting zelve, meent de Minister te mogen herinneren aan hetgeen deswege door hem in de zitting der Tweede Kamer der Staten-Generaal op den 5den Mei dezes jaars gezegd is.

Hij heeft daarbij gewag gemaakt van het stelsel door het *Comité van Defensie* ontworpen.

Met dat stelsel heeft zich de generaal van *Spengler* na rijpe overweging verenigd; ook de generaal baron *Forstner van Dambenoy* heeft er zich aan gehouden.

De tegenwoordige Minister verklaart dit ook te doen, en wel te meer, omdat gezegd stelsel van verdediging de vrucht is van den weldoordachten arbeid van een comité, zamengesteld uit de zaakkundigste en ondervindingrijkste mannen van het vak, die als de meest bevoegde beoordeelaars over een zoo gewichtig onderwerp moeten worden erkend.

Zoo hij deze verklaring meent te moeten afleggen, dan is het alleen omdat zonder het aannemen van een stelsel aan geen goede leger-organisatie valt te denken; doch zoo hij zich met het ontworpen stelsel van defensie vereenigt, dan geschiedt zulks geenszins in een geest van stilstand, zoodanig dat latere inzichten daarin hier of daar geene wijziging zouden kunnen brengen.

Hij voor zich gelooft niet dat men zich door een eenmaal aangenome stelsel van verdediging zoo zeer moet gebonden achten, dat het voor geene wijziging hoe ook genaamd vatbaar zoude wezen. Dat zou voor het algemeen belang en de belangen van de militaire dienst zelve noodlottig zijn. Doch men moet daarin met bedachtzaamheid te werk gaan, en de overwegingen daarover rangschikken onder die welke de Minister in zijne rede op het oog heeft gehad, toen hij zeide, dat het doel hetwelk hij zich voorstelde niet in een korten tijd kon worden bereikt, maar meer dan een jaar vorderde om tot rijpheid gebragt te worden. Dit geldt onder andere vooral enkele versterkte punten van het Rijk, welke wellicht geheel zouden kunnen worden verlaten, doch waaromtrent natuurlijk alvorens een naauwgezegt onderzoek behoort plaats te hebben, om zijne denkbeelden daarover tot rijpheid en volkomen overtuiging te brengen.

Aan het stelsel van verdediging sluit zich de samenstelling van het leger onmiddellijk aan. Die samenstelling laat thans in sommige opzichten en voor sommige onderdeelen te wenschen over. Bij mogelijke gebeurtenissen zoude het en veel tijd en veel geld kosten, om het leger op den voet van oorlog te brengen. Dit vereischt voorziening. Van daar dat de Minister op den 5den Mei gezegd heeft, dat hij hoopte bij de begrooing van 1859 te kunnen aantoonen wat het leger in vredetijd moet kosten om in tijd van oorlog te kunnen beantwoorden aan zijne bestemming, en vooral om het in den kortst mogelijken tijd, in niet langer dan vier weken, te kunnen uitrusten, om te velde te kunnen trekken.

Aan die toezegging wordt thans voldaan.

Het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooing voor het aanstaande dienstjaar bevat de aanwijzing hoedanig men het leger in overeenstemming met het door het Comité van Defensie voorgedragen stelsel van verdediging wenscht zamen te stellen, zoodanig ingerigt, dat het met de minst mogelijke verandering van den vredesvoet op dien van oorlog kan overgaan.

Hierbij is bijzonder gelet om slechts het hoogst noodige personeel bij de staven in te deelen, daarentegen meer innerlijke kracht aan de wapenkorpsen te verstrekken.

Ten aanzien van de staven zij intusschen opgemerkt, dat het personeel, daarbij ingedeeld, slechts even voldoende is om in tijd van vrede den geregelden gang van de dienst te verzekeren en om bij een dreigend oorlogsgevaar over eenige personen *dadelijk* te kunnen beschikken, die bij het leger te velde de kern van de verschillende staven en dienstvakken moeten uitmaken, welke alsdan eene aanzienlijke uitbreiding zullen behoeven.

De wapenkorpsen zijn zoodanig te zamen gesteld dat, zoodra het thans aangenomen cijfer van vrijwilligers aanwezig is en wanneer de miliciens, die zich in hunne haardsteden bevinden, onder de wapenen opkomen (dat in den tijd van veertien dagen kan plaats hebben), ten allen tijde beschikbaar zullen zijn:

- 57 veldbataillons infanterie, ter sterkte van ruim 52,854 hoofden;
- 20 eskadrons kavallerie, ter sterkte van ruim 2400 paarden;
- 2 komplette batterijen veld-artillerie van 12 pond (of wel 5 batterijen van
- 2 komplette batterijen veld-artillerie van 6 pond) 6 pond.

1½ batterij rijdende artillerie van 12 of 6 pond; — te zamen uitmakende 44 of 52 vuurmonden;

1 korps pontonniers, sterk 187 hoofden;

1 bataillon genie-troepen, ter sterkte van ruim 4050 man.

Zoodra het leger op voet van oorlog moet worden gebragt en dien ten gevolge de reserve opgeroepen, en de bij de kavallerie en artillerie benoedigde paarden aangeschaft en gedresseerd zijn, vermeerderd, zoo als van zelf spreekt, boven aangewezen getalsterkte, gelijk hierna, bij de IIIde afdeeling, waar men omtrent de wapenkorpsen in eenige nadere beschouwingen en ophelderingen wenschte te treden, zal worden aangetoond.

Dat wijzigingen in bestaande inrigtingen, hoe dan ook, niet altoos dadelijk tot stand kunnen worden gebragt, vermits of het aanwezige of het benoedigde personeel, gewoonlijk eenige belemmering te weeg brengt, zal, zoo men vertrouwt, wel erkend worden; hiertoe wordt eene zekere tijdruimte vereischt. Bij de zamenstelling der begrooting voor 1859 is daarop dan ook gelet. Evenwel acht men het dienstig nu reeds aan te wijzen, welke uitgaven voor het leger op voet van vrede in den regel zullen benoedigd wezen, wanneer de thans voorgenomen organisatiën geheel en al tot stand gekomen zullen zijn en er geen inkompleet aan manschappen en paarden zal bestaan; terwijl men wijders ten aanzien van sommige hoofdonderwerpen in eenige nadere ophelderingen zal treden.

1ste AFDEELING.

Kosten van het Departement.

De zamenstelling van het departement is, in verband tot het stelsel van verdediging en de geprojecteerde organisatie van het leger, in nadere overweging genomen. Naar aanleiding daarvan en het verlangen om de werkzaamheden zooveel mogelijk te vereenvoudigen, zal er eene vermindering zoowel in het personeel als in de kosten tot stand komen. Dit zal intusschen niet op eenmaal kunnen geschieden. Bereids op 1 Januarij aanstaande zullen, ten gevolge van de te nemen maatregelen, onderscheiden ambtenaren, ervool, met toekening van aanspraak op pensioen, worden ontslagen of op wachtgeld gesteld. Men tracht de nieuwe organisatie zooveel mogelijk in overeenstemming te brengen met die der andere departementen van algemeen bestuur. Op grond daarvan worden de chefs van dienstvakken of onderdeelen van dien, hoofdofficieren en kapiteins, voor het geheel met hunne traktementen in de kosten van het Departement opgenomen, 't geen tot dusver het geval niet was. Alleen de officieren die in den rang van eersten of tweeden luitenant bij het Ministerie van Oorlog worden gedetacheerd, mitsgaders de fortificatie-opzigters, worden in het kader van het departement slechts voor toelagen uitgetrokken. Dit geschiedt daárom, omdat zij niet bestemd zijn om bij het departement te blijven, hetzij dat de werkzaamheden hunne tegenwoordigheid niet voortdurend mogten vereischen; hetzij dat hun persoonlijk of dienstbelang mogt vorderen, dat zij naar hunne korpsen terugkeerden.

Ten aanzien van de zamenstelling van het departement moet nog worden opgemerkt, dat het kader, zoo als het geprojecteerd is, uitsluitend moet dienen voor de werkzaamheden, welke bij het departement in het algemeen belang van de dienst worden verrigt. Daar dit nu niet het geval is met het zoogenaamd *topographisch bureau*, hetwelk als inrigting voor het graveren op steen van kaarten en plans niet slechts voor het Departement van Oorlog, maar voor alle departementen van algemeen bestuur bestemd is, die daarvan wenschen gebruik te maken, en dit werkelijk doen, zoo zijn de kosten daarvoor alsnu op art. 8 der begrooting overgebragt, waarvan de omschrijving niet alleen met den aard der uitgaven overeenstemt, maar waarop ook de *buitengewone uitgave* voorkomt, welke tot het bespoedigen der uitgave van de topographische kaart van het Rijk tijdelijk is toegestaan. Zoo zijn ook de traktementen der ambtenaren, werkzaam op het *bureau van den inspecteur van de geneeskundige dienst der*

landmagt, op de VIde afdeeling der begrooting overgebracht, uit hoofde die ambtenaren volstrekt niet onmiddellijk voor den Minister of het departement werkzaam zijn, als daarvan geene regstreeksche bevelen ontvangende. Hunne positie van ambtenaren van het algemeen bestuur dagteekent van den tijd dat er een *geneeskundig bestuur* der land- en zeemagt bestond; doch het personeel der ambtenaren van dat bestuur is nimmer, zoo als dat van het voormalig *departement van den grootmeester der artillerie*, of van de *algemeene directie der genie*, bij het Departement van Oorlog ingedeeld. Dat personeel zal dan ook bij het ontstaan van vacatures op dezelfde wijze behooren te worden inge-ri-gi, als het geval is bij andere inspecteurs of gelijksoortige dienstvakken.

Ten einde over de zamenstelling eenigzins te kunnen oordeelen, volgt hier de formatie, zoo als men zich die eventueel als *normaal* voorstelt:

1 secretaris-generaal	f 5,000
5 chefs van afdeelingen, waarvan 4 hoofdofficieren uit het leger en 1 referendaris, van f 5000 tot f 5600.....	» 16,400
15 chefs van bureaux, kapiteins uit het leger van f 1800 tot f 2200.....	» 25,000
1 commies van Staat.....	» 1,000
1 graveur en teekenaar.....	» 1,400
1 teekenaar.....	» 1,000
40 onderofficieren, schrijvers van de 1ste, 2de en 3de klasse van f 600 tot f 900.....	» 51,530
1 kamerbewaarder.....	» 900
4 boden van f 600.....	» 2,400
5 adsisistent-boden van f 350.....	» 2,750
1 portier.....	» 450
6 vaste knechts van f 450.....	» 2,700
79	f 90,530.

Voorts wegens toelagen:

1°. aan de militaire chefs der afdeelingen en bureaux van f 400 tot f 600.....	f 7,600
2°. aan een kapitein, adjudant van den Minister, benevens 17 officieren en 2 fortificatie-opzigtters uit het leger, tijdelijk bij het departement gedetacheerd, van f 150 tot f 400.....	» 5,800
3°. aan een gepensionoord officier, belast met de huishoudelijke dienst.....	» 400
	f 15,800

Te zamen..... f 104,430.

Voor 1859 zullen die uitgaven, blijkens den toelichtenden staat nog een bedrag vorderen van f 110,245. Intusschen kan de besparing over 1859 reeds op f 16,091.25 worden berekend.

Proeve.

Het departement kost over 1858.....	f 159,785.00
Hiervan worden afgetrokken:	
uitgaven voor het topographisch bureau.....	f 12,265.75
voor de ambtenaren werkzaam bij den inspecteur van de geneeskundige dienst.....	» 5,000.00
	f 17,265.75
Blijft.....	f 122,519.25

Voor de uitgaven der 1ste afdeeling is op de ontwerp-begrooting voor 1859 uitgetrokken..... f 153,058.00

Schijnbaar bestaat er dus eene verhooging van..... f 42,518.75

Doch deze wordt veroorzaakt door het brengen der traktementen van de hoofdofficieren en kapiteins op deze afdeeling, die tot dusver bij de staven hunner wapens werden gevoerd en welke traktementen f 28,600 bedragen.

Geraamde kosten voor 1859.....	f 155,058.00
Aftrek der traktementen.	» 28,600.00
	Blijft.....
	f 106,458.00
De uitgaven te dezer zake bedragen voor 1858.....	» 122,529.25
Alzoo voor 1859 minder.....	f 16,091.25
De uitgaven der 1ste afdeeling voor 1859 zijn geraamd op ...	f 155,058.00
Uitgaven voor het personeel, volgens de vorenstaande normale formatie.....	f 104,150.00
Traktement van den Minister.....	» 12,000.00
Fourrages....	» 347.50
Bureau- en lokaalbehoefden enz.....	» 12,245.50
	f 128,945.00
Zal later nog bespaard worden.....	f 6,095.00.

Wanneer men nu de bezuiniging over 1859 met deze te zamen voegt, dan verkrijgt men een totaal van f 22,186.26. Wel zou men nog tegen deze berekening de pensioenen en wachtgeldten kunnen overstellen, die ten gevolge dezer organisatiën ten laste der schatkist en van de begrooting zullen komen, doch deze zijn meer als afloopende betalingen dan als vaste uitgaven te beschouwen.

IIde AFDEELING.

Verschillende staven en dienstvakken.

De *grootte staf*, bestaande uit de adjudanten van Z. M. den Koning en de Prinsen van den bloede, en waarbij ook de generaal-majoor, lid der Militaire Commissie bij de Bondsvergadering te Frankfort voor zijn traktement enz. wordt uitgetrokken, is vermeerderd met een majoor, die thans aan Z. K. H. den Prins van Oranje is toegevoegd, en wiens bezoldiging niet meer bij den generalen staf, maar hier in rekening wordt gebracht, heigegen, met eenige verdere veranderingen bij het personeel der adjudanten, aanleiding geeft, dat er voor dit artikel f 5100 meerder wordt geraamd dan er voor het loopende jaar is toegestaan.

Generale staf. Ten einde een overzicht te bekomen welke functiën thans door de officieren van den generalen staf worden waargenomen, acht men het niet ondienstig hiervan eene opgave te doen; te weien:

1 majoor,	} gedeelacheerd als adjudanten bij de Prinsen van den bloede;
1 kapitein,	
1 kapitein, fungerend adjudant bij den Minister, tevens sous-chef van het kabinet;	} bij de topographie;
1 luitenant-kolonel,	
2 kapiteins,	
1 luitenant,	} bij de militaire verkenningen;
1 majoor,	
1 kapitein,	
3 luitenants,	} chefs der staven, of dienstdoende adjudanten bij
generaals.
5 luitenants-kolonels,	
1 majoor,	
4 kapiteins,	
2 luitenants,	

De traktementen en fourragegeldten voor de boven aangedulde officieren, dienstdoende bij de Prinsen van den bloede, worden bij den grooten staf uitgetrokken,

moeten aanleiding heeft gegeven, dat hier eene som van f 3500 minder wordt geraamd dan in het loopende jaar is toegestaan.

Administratie. Even als bij de overige wapens en dienstvakken noodig wordt geacht, bestaat er bij de militaire administratie behoefte aan eenen chef, belast met het algemeen toezigt over de administratie van gelden en goederen bij de korpsen van het leger, over de militaire zieken-etablissemten, bakkerijen, de magazijnen van nachtleger, kampements-effecten en velduitrusting, waarover (de noodzakelijkheid is meer dan eens gebleken) nu en dan inspectiën in loco dienen plaats te hebben.

Met het oog op de voorgenomen vermindering van werkzaamheden, die nu bij het departement van den Minister verrigt worden, kunnen en zullen dan ook vele van de bedoelde verrigtingen aan dezen hoofdambtenaar worden opgedragen, die wijders bij het ontstaan van eenen oorlog dadelijk als chef van de administrative dienst bij het leger te velde moet optreden.

Een en ander heeft aanleiding gegeven tot eene geringe wijziging bij het personeel der intendance, ten gevolge waarvan dit artikel eene verhooving van f 600 zal ondergaan.

In de *provinciale en plaatselijke staven*, welke reeds tot het geringst mogelijk aantal zijn gereduceerd, hebben geen veranderingen plaats gehad: men rekent daarvoor eene geringe som minder te zullen noodig hebben dan voor het loopend dienstjaar is toegestaan.

Kosten van verkenningen, topographie enz. Zoo als hiervoren bij de opmerkingen ten aanzien van het departement reeds is te kennen gegeven, behooren de bezoldigingen der ambtenaren bij het topographisch bureau eigenaardig onder de kosten van het maken van plans en kaarten te worden gerangschikt.

Dit heeft dan ook thans plaats gehad en geeft aanleiding dat voor dit artikel eene som van f 12,265.75 meer wordt geraamd dan voor het loopend jaar is toegestaan, waarmede dan ook, zoo als van zelf spreekt, de uitgaven voor gemeld departement zijn verminderd.

Hierbij moet nog worden opgemerkt, dat onder deze uitgaven eene som van f 10,000 is begrepen als een *buitengewone* uitgave tot bespoediging der vervaardiging van de topographische kaart der Nederlanden.

Het totaal van de 2de afdeeling der begrooting ad f 224,265.75, verminderd met de hiervoren gemelde som van f 12,265.75, en daarna vergeleken met de som van f 215,867.50, voor het loopend jaar toegestaan, wijst eene vermindering aan van f 1867.50, welke som met nog f 5285 zou zijn verminderd, indien men in de gelukkige omstandigheid verkeerde om de fourrages weër tegen f 0,60 te kunnen berekenen, gelijk vroeger plaats had.

Zoodra de boven aangewezen buitengewone bijdrage van f 10,000 niet meer gevorderd wordt en de prijs der fourrages tot de gewone waarde is teruggekeerd, zal het normaal bedrag voor deze afdeeling gesteld kunnen worden op de som van ongeveer f 211,000.

IIIde AFDEELING.

Wapenkorpsen.

Infanterie. Het regiment grenadiers en jagers, thans zeer oneigenaardig één geheel uitmakende, erlangt eene andere zamenstelling.

De jager-bataillons zullen als zelfstandige eenheden bestaan: al de daartoe behorende kompagnien worden van juistheids-wapenen voorzien en aangevuld met de beste schutters uit de tirailleur-kompagnien van de regementen infanterie, wier overplaatsing moet strekken tot belooning van een goed gedrag en voor bedrevenheid in het juist schieten.

Daarentegen zullen er bij de bataillons grenadiers geene tirailleur-kompagnien blijven bestaan, maar aan het regiment een depôt worden toegevoegd: iets dat daaraan tot dusverre ontbrak.

Bij de bataillons jagers is dit minder noodzakelijk, en wel omdat zij, doch alleen wat de administratie betreft, aan het regiment grenadiers blijven toegevoegd.

Het regiment bestaat thans uit 20 kompagnien; hiervan worden zamengesteld drie bataillons grenadiers en twee bataillons jagers, elk ter sterkte van 4 kompagnien, benevens een depôt.

Ten gevolge van dit een en ander vermeerdert de sterkte met 10 officieren en 220 onderofficieren en verdere manschappen; van welk laatstgemeld getal slechts 52 hoofden in tijd van vrede onder de wapenen worden gehouden en dus alleen betaling erlangen. De overige regementen infanterie ondergaan geene verandering.

Men zal in tijd van oorlog dadelijk kunnen beschikken over:

5 bataillons grenadiers,
2 bataillons jagers,
52 bataillons infanterie,

te zamen sterk:

709 officieren,
59,125 onderofficieren en manschappen.

Er blijven dan nog in de garnizoenen over:

9 depôts,
1 algemeen depôt van discipline,
1 instructie-bataillon,

uitmakende met de boven aangewezen sterkte der veld-bataillons een totaal van:

837 officieren,
56,999 onderofficieren en manschappen, onverminderd de reserve, die nog ruim 6000 bedraagt.

In tijd van vrede zal men van boven aangewezen troepen voortdurend onder de wapenen houden:

837 officieren,
12,905 onderofficieren en manschappen,
6016 miliciens, doch deze slechts gedurende zes maanden.

De kosten tot onderhoud dezer troepen, met inbegrip van die voor den staf van het wapen, benevens voor de soldij, het brood- en kleedingsfonds van de miliciens, welke jaarlijks onder de wapenen zullen opkomen tot aanvulling der bataillons, bestemd om gedurende eene maand een kamp te betrekken, zullen jaarlijks bedragen ongeveer f 4,549,000.

Evenwel voor het jaar 1859 en waarschijnlijk voor eenige volgende jaren is die som niet geheel noodig, uit hoofde er een aanzienlijk incompleet aan officieren en vrijwilligers bestaat, bedragende ruim 100 officieren en 4500 soldaten.

Voor het dienstjaar 1859 wordt geraamd de som van f 5,975,710.15, welke, vergeleken met de gelden voor het loopende jaar toegestaan, eene vermindering aanwijst van f 125,128.69, hoofdzakelijk verkregen:

- door een grooter aftrek wegens het bestaande incompleet;
- door de vermindering van den prijs voor het ration brood met $\frac{1}{2}$ cent;
- doordien men de toelagen voor de verschillende fondsen van inwendig beheer bij de korpsen lager heeft kunnen stellen dan voor het jaar 1858 heeft plaats gehad.

Kavallerie. Van de thans bestaande vijf regementen kavallerie zullen vier regementen, elk ter sterkte van vijf veld-eskadrons en een depôt, worden te zamen gesteld.

Een dezer regementen, het 4de, bekomt eene eenigzins gewijzigde formatie, in verband met deszelfs bijzondere bestemming, als uitmakende het Limburgsch bondscontingent kavallerie.

Ten gevolge van deze nieuwe indeeling is het getal officieren, op voet van vrede, met 22 hoofden en dat der onderofficieren en manschappen met 55 verminderd, terwijl er wijders 68 officiers- en 28 troepen-paarden minder aanwezig zijn; een en ander hoofdzakelijk toegepast op de staven en het kader, zijnde er slechts 2 kavalleristen minder dan volgens de thans nog bestaande organisatie aanwezig moeten zijn.

In tijd van vrede zal men voortdurend onder de wapenen hebben:

20 veld-eskadrons,
4 depôts,

ter gezamenlijke sterkte van:

160 officieren;
2924 onderofficieren en manschappen,
2810 paarden.

In tijd van oorlog klimt die sterkte tot op:

172 officieren;
4524 onderofficieren en manschappen,
4553 paarden,

in welke omstandigheid een aantal van 1400 miliciens onder de wapenen moeten opkomen en 1555 paarden dienen te worden aangeschaft.

De kosten tot onderhoud der kavallerie op voet van vrede zullen, met inbegrip van den staf van het wapen en wanneer de prijs der fourrages niet daalt, jaarlijks eene som van f 1,840.000 bedragen.

Intusschen ook hier — even als bij de infanterie — heeft men die som voor het jaar 1859 niet geheel noodig, doordien er nog een incompleet van 16 2de luitenants, 500 vrijwilligers en 100 paarden blijft bestaan.

Men rekent te zullen behoeven de som van f 1,705,953.75, die, vergeleken met de gelden voor het loopende jaar toegestaan, eene vermindering aanwijst van f 154,167.45, welke verkregen is:

- door de suppressie van den staf van een regiment en de ritmeesters die bij de staven in speciale diensien werden gevoerd;
- ten gevolge eener vermindering van 6 luitenants, 6 wachtmeesters, 12 korporaals, 2 trompetters en 2 kavalleristen;
- door een grooter aftrek wegens het bestaande incompleet aan vrijwilligers;
- door de vermindering van den prijs van het brood en de fondsen van inwendig beheer, hetgeen ook hier even als bij de infanterie kan plaats hebben.

Artillerie. De vereeniging van de artillerie-troepen in regimenten, waartoe in het jaar 1841 werd overgegaan, acht men hier te lande, waar de kompagnieën in zoo vele verschillende garnizoensplaatsen verspreid zijn, minder doelmatig. De verspreiding van zoo vele onderdeelen van één regiment maakt dat het toezigt van den chef niet behoorlijk kan plaats hebben, en het is om dit te bevorderen, dat men terug wenscht te komen op de sedert 1815 en vroeger bestaan hebbende indeeling der veld- en vesting-artillerie in bataillons; eene zamenstelling waarvan de deugdelijkheid in de jaren 1850—1852 is gebleken.

Dien ten gevolge zal het regiment veld-artillerie, thans bestaande uit 11 veld-kompagnieën en 1 depôt, verdeeld worden in twee op zich zelve staande bataillons, elk van 6 kompagnieën en 1 depôt.

De drie regimenten vesting-artillerie, thans te zamen bevattende 59 kompagnieën, worden in zes op zich zelve staande bataillons geformeerd, ieder sterk 6, dus te zamen 56 kompagnieën.

Het regiment rijdende artillerie, thans zamengesteld uit 4 kompagnieën en 1 depôt, wil men verminderen tot 3 veld-kompagnieën.

Het korps pontonniers zal zijne tegenwoordige formatie behouden, terwijl er wijders aan eene reeds lang erkende behoefte zal worden te gemoet gekomen door weder eene kompagnie artillerie-werklieden aan het wapen toe te voegen.

Volgens de nieuw aan te nemen zamenstelling der veld- en rijdende artillerie zal zij in staat zijn, bij aanvulling van de noodige paarden, in tijd van oorlog uit te brengen :

veld-artillerie	} 6 batterijen van 12 pd., bespannen met 8 paarden,	} te zamen 120
rijdende artillerie	} 1 batterij " 6 " " " 6 " " " 6 " " "	}

In tijd van vrede, wanneer niet al de paarden aanwezig behoeven te zijn, zal men echter dadelijk kunnen beschikken over :

bij de veld-artillerie } 2 complete batterijen van 12 pond }
rijdende artillerie 4^{1/2} " " " 6 " " " } of 5 batterijen van 6 pond,
gengende 44 of 52 vuurmonden; terwijl er dan nog een genoegzaam aantal paarden zal beschikbaar blijven tot aanvulling van zieke, reforme- of ontbrekende paarden.

Men is tevens bedacht geweest om het thans bestaande gebrek, namelijk een te gering getal vrijwilligers, ontoereikend om daaruit genoegzame stof voor de aanvulling van het kader onderofficieren en korporaals te verkrijgen, te verhelpen en diensvolgens is dat getal dan ook vermeerderd.

Volgens de thans ontworpen organisatie van het wapen der artillerie zal men in tijd van oorlog kunnen beschikken over :

- 560 officieren;
- 8585 onderofficieren en verdere manschappen;
- 1022 paarden, waaronder die der officieren zijn begrepen. Zoo als hiervoren is te kennen gegeven, moeten in het hier bedoelde geval de troepenpaarden, alsdan benoodigd tot het compleet uitrusten van de 15 batterijen, alsmede tot bespanning der voertuigen voor den artillerie-trein, bij dien der parken, het voerwezen enz., nog worden aangevuld, waartoe een aantal van 5500 stuks wordt vereischt;
- 1526 man uit de reserve.

In tijd van vrede blijven voortdurend onder de wapenen :

- 560 officieren, zijnde 20 minder dan thans bestaat;
- 5281 onderofficieren en vrijwilligers;
- 252 miliciens voor 1 jaar;
- 746 " " 6 maanden;
- 548 " " 3 " "
- 145 paarden voor officieren;
- 877 " " de troepen.

De kosten tot onderhoud van een en ander — wel te verstaan als de prijs der fourrages niet vermindert — zullen jaarlijks op eene som van ruim f 1,809.000 te staan komen; evenwel ook hier zal deze som voor het jaar 1859 niet geheel gevorderd worden, aangezien er nog een incompleet aan officieren en vrijwillige soldaten benevens aan paarden bestaat, bedragende ruim :

- 68 2de luitenants,
- 580 manschappen, en
- 110 paarden.

Voor het jaar 1859 zal men benoodigd hebben de som van f 1,546,559.05, hetgeen, vergeleken met hetgeen voor het loopend jaar is toegestaan, eene vermeerdering aauwijst van f 26,565.42.

Genie. Gelijk vroeger het geval was, wenscht men nu ook weér bij het wapen der genie een inspecteur en chef te bezitten, die over het geheel een algemeen toezigt houdt en tot wiens werkkring vele onderwerpen het vak der genie betreffende kunnen worden overgebracht, welke thans bij het departement van den Minister moeten behandeld worden.

Het bataillon mineurs en sapeurs, thans uit drie kompagnien te zamen gesteld, is niet talrijk genoeg voor de behoefte aan genie-troepen bij eene eventuele verdediging van het Rijk.

Het bataillon moet niet alleen manschappen bezitten, bestemd voor de eigenlijke mineurs- en sapeursdienst, maar ook voor de algemeene werkzaamheden, het vak der genie betreffende, zoowel bij het leger te velde als bij de verdediging van vestingen; het moet dus ook soldaten in zijne gelederen tellen, bedreven in onderscheidene ambachten, welke in tijd van vrede dienen te worden onderwezen en aangeleerd.

Met het oog op zoodanige bestemming zal bedoeld bataillon, hetwelk voortaan den naam van bataillon genie-troepen zal aannemen, met drie kompagnien worden vermeerderd.

De officieren, daarbij in te deelen, worden gekozen uit de thans bij den staf aanwezenden, zoodat die vermeerdering van troepen tot geene vermeerdering van officieren aanleiding geeft. Door meer officieren bij gemeld bataillon te kunnen indeelen verkrijgt men tevens het voordeel, dat zij in de dienst bij den troep meer algemeen kunnen worden geoefend, iets dat voor den genie-officier ook een voornaam vereischte is.

Door de vermeerdering van het getal onderofficieren wordt men al verder in de gelegenheid gesteld, om in het vervolg daaruit bekwame opzigters over de fortificatiën te bekomen, waaraan groote behoefte is.

Het bataillon, dat thans op voet van oorlog kan uitbrengen :

15 officieren,
566 onderofficieren en manschappen,

zal volgens de nieuwe samenstelling, in bedoeld geval, eene sterkte bezitten van

25 officieren,
1049 onderofficieren en manschappen,

terwijl de staf van het wapen, nu bestaande uit 88 officieren en 55 opzigters, gebragt is op :

71 officieren, en
42 opzigters.

Tot het voortdurend onder de wapenen houden van gemelden staf en van

25 officieren,
569 onderofficieren en manschappen,
120 miliciens, gedurende 6 maanden,

zal men jaarlijks noodig hebben eene som van ruim f 556,500, welke evenwel voor het jaar 1859 niet wordt gevorderd, maar slechts zal bedragen f 507,691, en dit wel, omdat het aantal meer benoodigde manschappen niet dadelijk verkregen zal worden.

Laatstgemelde som, vergeleken met de gelden voor het loopende jaar toegestaan, wijst eene vermeerdering aan van f 55,257.88.

Ook hier is het ration brood met $\frac{1}{2}$ cent verminderd, even als de toelagen voor de fondsen van inwendig beheer lager zijn gesteld dan voor 1858 is vastgesteld.

Bij de beoordeeling der boven aangewezen behoeften, welke uit de 5de afdeling van het hier behandeld wordende hoofdstuk der Staatsbegrooting gedurende het jaar 1859 zullen moeten worden bestreden, dient wel in aanmerking te worden genomen dat men, met het oog op de thans bestaande marktprijzen, het niet geraden heeft geacht om den prijs der fourrages minder te stellen dan voor het loopend jaar heeft plaats gehad. Mogt het bij de aanbesteding, die in de maand September aanstaande zal plaats hebben, blijken dat er mindere prijzen zijn bedongen, dan zal de Regering zich haasten, door het indienen eener nota van wijziging, de nu opgemaakte begrooting dienovereenkomstig te verminderen.

Evenwel men durft zich daarmede niet te vleijen, daar het van algemeene bekendheid is, dat de oogst, vooral van het hooi, is tegengevallen.

Die toestand moet dus als *buitengewoon* worden beschouwd, en wanneer men dan in aanmerking neemt, dat een overzigt van de prijzen gedurende een tijdsverloop van tien jaren een gemiddelden prijs aanwijst van en bij een gewonen oogst niet meer gevorderd wordt dan 52 cents voor de kavallerie en 54 cents voor de artillerie, en dien ten gevolge aan de officieren zonder troepen en bij de infanterie geene hoogere schadeloosstelling voor den aankoop van fourrages behoeft te worden toegekend dan 60 cents per ration, dan kan men als eene buitengewone behoefte voor deze afdeeling stellen eene som van ruim f 514,400.

Voor de 5de afdeeling zal voor het dienstjaar 1859 noodig wezen de som van f 7,555,918.94; deze, vergeleken met de som voor het loopend dienstjaar toegestaan, wijst eene vermindering aan van f 199,494 84.

Trekt men de getallen te zamen, welke hiervoren zijn aangewezen als benoodigd tot het onderhoud der troepen, wanneer er geen incompleet zal bestaan, dan verkrijgt men de som van f 8,554,500; hiervan aftrekkende hetgeen als buitengewoon voor de fourrages is berekend, dan zal het normaal cijfer voor deze afdeeling gesteld kunnen worden op ruim f 8,000,000.

Hoewel het zich laat aanzien, dat er nog eenige jaren zullen voorbijgaan, vóór en aler het thans bestaande incompleet zal aangevuld zijn, en men diensvolgens het zoo even genoemde cijfer niet geheel zal behoeven, rust op de Regering de verpligting, alle pogingen aan te wenden om tot die getalsterkte te geraken, welke, eenmaal bereikt, eene verligting zal te weeg brengen voor de militie-dienst, waarvan nu een groot aantal manschappen tot aanvulling van het bestaande incompleet aan vrijwilligers, langer onder de wapenen moet blijven, en tevens ruimere stof zal aanbieden tot eene voortdurende aanvulling van het leger in onze overzeesche bezittingen.

IVde AFDEELING.

Remonte.

Ten gevolge der nieuwe zamenstelling van de korpsen, waar rijkspaarden aanwezig zijn, is dat getal met 206 vermeerderd, waarvan de aanschaffing in het jaar 1859 zou dienen plaats te hebben.

Dit wensch men evenwel in gemeld jaar niet geheel te doen: ten eerste omdat de prijzen der paarden dalende zijn, en voornamelijk uit hoofde er aanvankelijk nog een incompleet aan manschappen bestaat, noodig voor de verzorging dier paarden

Het voornemen bestaat alzoo om de bedoelde paarden in twee achtereenvolgende jaren aan te schaffen, en om die reden worden er slechts gelden gevraagd voor de helft, benevens $\frac{1}{8}$ gedeelte van het aanwezig getal, tot remontering van het gewone verlies.

Vde AFDEELING.

Koninklijke Militaire Akademie.

Niettegenstaande het aantal kadets bij deze inrigting met 15 jongelingen is vermeerderd, wordt er voor het jaar 1859 f 8500 minder geraamd, dan voor het loopend dienstjaar is toegestaan.

Wil men deze inrigting, die voorzeker den toets der vergelijking met andere inrigtingen van dien aard niet behoeft te schromen, op haar tegenwoordig standpunt gevestigd houden, dan kunnen daarbij geene verdere bezuinigingen plaats hebben.

Ook mag men niet onopgemerkt laten dat er 86 kadets bij de akademie aanwezig zijn, die voor de militaire dienst in de koloniën worden opgeleid en dat de koloniale kas in de uitgaven, die nog na den aftrek der vastgestelde bijdragen te bestrijden zijn, niet anders te gemoet komt, dan voor het traktament

van den leeraar in de Oostersche talen. Ware dit het geval, dan zou de behoefte voor dit onderwerp met de som van ruim f 12,000 verminderen.

VIIde AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

Tot dusverre heeft men de traktementen van de ambtenaren werkzaam op het bureau van den inspecteur der geneeskundige dienst bij het Departement van den Minister uitgetrokken. Eigenaardig is het, dat zulks geschiedt onder de uitgaven waarvan bij deze afdeeling sprake is en om die reden heeft zulks thans plaats gehad.

Dit en eene geringe vermeerdering van het aantal officieren van gezondheid der 2de en 3de klasse is de voorname reden, dat er voor dit onderwerp eenige gelden meer worden geraamd dan voor het loopend dienstjaar zijn toegestaan.

Tot vermeerdering van het aantal officieren van gezondheid bestaat eene dringende behoefte: thans nog moet de dienst in eenige garnizoensplaatsen door burger-geneesheeren worden waargenomen, en er zullen met de plaats hebbende vermeerdering nog geen genoegzaam aantal officieren van gezondheid van de 2de en 3de klasse aanwezig zijn, om wanneer het leger op voet van oorlog moet worden gebragt, voor elk bataillon infanterie en artillerie, benevens voor ieder regiment kavallerie en de depôts, twee officieren van gezondheid van gemelde rangen te bestemmen.

Xde AFDEELING.

Materieel der artillerie.

Bij het inzien van den toelichtenden staat zal men dadelijk ontwaren dat daarop eene kompagnie artillerie-werklieden voorkomt.

De behoefte aan eene dergelijke kompagnie heeft zich steeds doen gevoelen. Immers de motiven, die haar reeds ten tijde van het Koninkrijk Holland, en later in 1819, deden geboren worden, bestaan voortdurend. Sedert hare opheffing in 1847 heeft men nog meer het groote nut dat in haar bestaan gelegen is ondervonden. Aanhoudend moeten werklieden en meester-werklieden (opzigters) naar de verschillende oorlogsmagazijnen gezonden worden om nu en dan het daar opgelegde oorlogsmaterieel na te zien en te herstellen; men moet die menschen daartoe uit het burgerlijk leven rukken, heigeen niet anders dan tegen zeer hooge loonen kan plaats vinden en soms nog niet naar wensch uitvalt.

Bij de opheffing dier kompagnie heeft men gemeend eene besparing van kosten daar te stellen, doch de ondervinding der laatste jaren heeft het tegendeel bewezen.

Het is een volstrekt vereischte dat men in oorlogstijd, en zelfs in vrede, bij elke artillerie-kompagnie of in elk artillerie-garnizoen over werklieden in hout en ijzer kunne beschikken; om deze steeds goed geoefend te hebben en opdat zij hun ambacht niet verlieeren, is het veel beter gezien, en dus ook voor den Staat voordeliger, die werklieden in eene kompagnie te vereenigen, welke te Delft steeds werkzaam kan gehouden worden; op die wijze zal men alle bouwstoffen bezitten voor alle mogelijke behoeften, zoowel om in oorlogstijd bekwaame werklieden te hebben bij de kompagnien en parken te velde, om als in vreedetijd de werklieden naar behoefte te detacheren, ten einde niet met groote kosten het materieel dat zulks noodig heeft, naar Delft te moeten zenden.

De kosten zijn voor deze kompagnie zonder bezwaar te vinden uit hetgeen nu aan de burgerwerklieden moet worden betaald, in welker plaats die der kompagnie zullen treden; het is dan ook op grond daarvan dat de som, benoodigd voor arbeidsloozen aan burgerwerklieden bij de stapel- en constructie-magazijnen uit te betalen met de soldijen der militaire werklieden ad f 15,019.75 is verminderd.

Tot dusverre had men bij de directie der stapel- en constructiemagazijnen drie onderdeelen, bekend onder de benamingen van vuurwerkers-laboratorium, slagkruid-fabriek en pyrotechnische werkplaats. Deze benamingen zijn uit het achterenvolgens ontstaan van *gezegde* werkplaatsen voortgevloeid, die naar gelang der behoefte geboren zijn geworden. Daar nu de natuurkundige wetenschappen hare dadelijke toepassing ook vinden in deze werkplaatsen en men in andere landen daarin *zeer* groote vordering heeft gemaakt, is het eene dringende noodzakelijkheid geworden, aan deze zaak eene met de wetenschappen overeenstemmende inrigting te geven. Op grond daarvan vermeent men de drie genoemde inrigtingen tot één te moeten vereenigen en onder het bestuur van eenen chef te plaatsen, die tevens met de inspectie der buskruid-fabricatie zal belast zijn.

Het noodige personeel daarvoor bestaat grootendeels bij de constructie-werkplaatsen en bij de korpsen, van waar zij naar Delft worden gedetacheerd, zoo als dit nu reeds gedeeltelijk plaats had.

Deze voorgenomen inrigting brengt dus ook geene vermeerdering van kosten op het eindcijfer van dit artikel te weeg.

Artikel 21 heeft in zijne zamenstelling eene aanmerkelijke wijziging en, zoo men vertrouwt, verbetering ondergaan.

Zoo zijn alle posten van de draagbare wapenen, die daarvoor vatbaar waren, zoo als: gereedschappen en werktuigen, materialen, als: ijzer, staal, brand, licht, bureaubehoefden, gevoegd bij de gelijksoortige van de stapel-magazijnen, te meer, omdat de geweerwinkel uit die magazijnen zijne behoeften erlangt; terwijl men weder andere posten heeft gesplitst, die verschillende zaken te zamen in zich bevatten: zoo vindt men *hout, metalen, touw, leder*, die in de vorige begrooting in éenen post stonden, nu afzonderlijk.

De som, voor het hout uitgetrokken, is eenigzins hooger dan die van vroegere jaren, maar dit was onvermijdelijk, ten einde den houtstapel, die in de laatste jaren eenigzins was verminderd, weder te brengen tot den vroeger algemeen erkenden voortreffelijken toestand.

De post voor brandstoffen, licht en bureaubehoefden is voor elk derzelve afzonderlijk berekend, en de kosten van het licht verminderd, vermits in de onderscheidene werkplaatsen van de gazverlichting wordt gebruik gemaakt.

Een en ander zal aanleiding geven tot gemakkelijker overzigt bij volgende begrootingen.

Ten gevolge van volbragte werkzaamheden heeft men zelfs de totale som van dit artikel over 1858 van *f* 282,500, voor 1859 tot *f* 276,500 kunnen terugbrengen, niettegenstaande de verhooging op den post lit. s, „aanschaffing van buskruid en bestanddeelen, en vermalen van buskruid,” die voor het loopende jaar slechts *f* 7000 bedroeg, alnu op *f* 15,000 is gebragt. De verhooging dezer som kan men eenigermate als *buitengewoon* beschouwen, vermits de hoeveelheid kruid, welke vermalen zal dienen te worden, nog al aanzienlijk is. Uit dien hoofde zal men deze uitgave over eenige jaren verdeelen, hetgeen aanleiding heeft gegeven tot de aanteekening, welke deswege op den toelichtenden staat voorkomt.

Het verkappen van vijlen is niet afzonderlijk berekend, maar onder de gereedschappen begrepen; terwijl men enkele kleine posten, als: het gebruik van stadskranen, en het percussioneren van geweren voor de schutterijen, mede bij andere artikelen heeft gevoegd.

Bij de draagbare wapenen heeft men de sommen voor aanmaak van nieuwe wapens en die voor aankoop van onderdeelen van wapens, vroeger afzonderlijk uitgetrokken, thans vereenigd, hetgeen dáárom geschied is, omdat men de zamenstelling niet juist en naar waarheid konde opgeven, als staande in verband met een maatregel nog al van eenig belang.

De behoefte aan geweren toch met getrokken loopen is groot, en nu is men op het denkbeeld gekomen om de geweren, welke men als nieuw in voorraad heeft, van nieuwe getrokken loopen te voorzien, waardoor men veel spoediger en tot veel minder prijs het gewenschte getal tirailleurgeweren zal verkrijgen, dan wanneer die alle nieuw moeten worden aangekocht of aangemaakt.

Voor de loopen welke vervangen worden zal natuurlijk zorg worden gedragen, en die later weder tot het herstellen van gewone geweren worden gebezigd.

De gewone staten wegens den aanmaak van voorwerpen in de onderscheiden artillerie-werkplaatsen worden op het voetspoor van hetgeen daaromtrent in vroegere jaren heeft plaats gehad, ook weder bij deze begrooting gevoegd.

XIde AFDEELING.

Materieel der genie.

Sommige onderdeelen van den toelichtenden staat zijn eenigzins anders ingerigt dan dit met de staten van vroegere jaren het geval was.

Voor het onderdeel *a* zijn de werken vermeld in eene alphabetische lijst van de plaatsen, alwaar zij zullen worden uitgevoerd, zonder de overtollige opgaaf van de inspectie waarin zij zijn gelegen, waardoor op de meest eenvoudige wijze wordt aangeduid het bedrag van de geschatte kosten voor onderhoud en verwingen voor elke plaats.

In het onderdeel *b* zijn de uit te voeren werken op dezelfde wijze als in de toelichtende staten voor vroegere begrootingen vermeld geworden, doch niet opgegeven in welke inspectie de plaatsen zijn gelegen, vermits dit voor het onderdeel *b* zoowel als voor *a* geheel onverschillig is.

De onderdeelen *c* en *d* zijn ingerigt zoo als zij in vroegere begrootingen waren. Door deze wijzigingen zijn de toelichtende staten voor deze afdeeling, zoo men vertrouwt, eenvoudiger, maar daarom niet minder duidelijk dan die van vroegere begrootingen.

De geschatte kosten voor onderhoudswerken en verwingen in de onderscheidene plaatsen zijn nagenoeg gelijk aan de uitgaven, welke daarvoor in andere jaren zijn gedaan, hetgeen wel altijd het geval zal wezen.

De sommen voor verbeteringen van onderscheidene werken zijn gesteld overeenkomstig de raming van het bedrag der kosten van die gedeelten daarvan, waarvoor vermoedelijk in 1859 de ontwerp-bestekken en begrootingen gereed zullen kunnen zijn; ofschoon dat bedrag niet volkomen met juistheid kan worden bepaald, daar het zeer ligt kan gebeuren, dat voor sommige gedeelten meer, voor andere minder dan daarvoor geraamd is, zal moeten worden besteed.

Van de belangrijke herstellingen zijn er geene in den toelichtenden staat vermeld dan die, van welke de uitvoering onvermijdelijk schijnt.

Enige sommen in den toelichtenden staat voorkomende, zijn gelijk aan die van vroegere jaren; sommige daarvan zijn geheel onbepaald. Zij zijn afhankelijk van omstandigheden, welke niet kunnen worden voorzien; andere daarvan zijn elk jaar even groot, namelijk die, vermeld in de onderdeelen *c* en *d*, welke bestemd zijn voor die onderwerpen, waarvoor belangrijke onvoorziene uitgaven niet kunnen noodig worden.

De voor dit artikel gestelde som van *f* 469,200 is minder dan daarvoor in de laatste jaren is toegestaan, met uitzondering evenwel van het jaar 1858, voor welk jaar slechts *f* 460,000 is aangevraagd geworden, omdat het te voorzien was dat wanneer de begrooting zou zijn aangenomen, reeds enige maanden van den werktijd verloopen zouden zijn en dus de uitvoering van die werken, welker voltooiing niet meer mogelijk was, tot het volgende jaar (1859) konden worden uitgesteld.

Wil men het leger in vredestand tot zijne bestemming voorbereiden, vooral de officieren op ruimere schaal oefenen en eene eenparige ontwikkeling in het krijgswezen bevorderen, dan is het eene dringende noodzakelijkheid, de verschillende wapenkorpsen nu en dan te zamen te brengen en in het groot te oefenen, en hiertoe is niets doeltreffender te achten dan om hen in een kamp bijeen te trekken.

Dat deze noodzakelijkheid ook elders wordt erkend, blijkt ten volle, wanneer men ziet dat in de meeste rijken van Europa, bepaaldelijk in Frankrijk, Engeland, België en Saksen, jaarlijks een zeker aantal troepen in kampen worden vereenigd, om aldaar in het groot te worden geoefend.

Evenwel, door het meer en meer ontginnen van heidegronden hier te lande, worden de terreinen, geschikt voor bovenbedoelde oefeningen, steeds schaars-

scher, en hebben zich dan ook in de laatste jaren wel eens bezwaren opgedaan tot verkrijging van toestemming der eigenaren tot het vrije gebruik der benodigde gronden, terwijl het bezwaar eener inlegering bij de ingezetenen gedurende eenen geruimen tijd, van de kavallerie en artillerie, welke aan de oefeningen der kamperende infanterie deel namen, niet was voor te komen. Thans, nu door Zijne Majesteit den Koning een zeer uitgebreid en geschikt terrein, gelegen in de nabijheid van de gemeente Millingen, kosteloos is afgestaan om daarop de troepen van de verschillende wapens te doen kamperen en oefenen, kan daaraan een ongestoord gevolg worden gegeven, en bestaat bij de Regering het voornemen, op bedoeld terrein jaarlijks twee brigaden infanterie, eene brigade kavallerie en twee batterijen veld- en rijdende artillerie bij afwisseling te doen kamperen, en te dien einde het bedoelde terrein tot eene legerplaats ten behoeve van het zoeven gemeld aantal troepen te doen inrigten.

Bij de Regering heeft het een punt van overweging uitgemaakt op welke wijze de troepen voortaan in gemeld kamp zullen worden gelegerd, namelijk of in gemetselde gebouwen, gelijk tegenwoordig in België plaats heeft, of onder tenten, zoo als tot dusverre hier te lande het geval is geweest.

Om meer dan eene reden en vooral uit een oeconomisch oogpunt heeft men tot het laatste besloten.

Indien men de troepen in vaste gebouwen zou willen doen logeren, zouden de kosten der inrigting van een zoodanig kamp op eene som van ongeveer f 1,200,000 te staan komen. Daarentegen, bepaalt men zich tot het gebruik van tenten, dan behoeft men slechts tot daarstelling van de stallen voor de paarden der kavallerie en artillerie, voor de magazijnen van vivres en fourrages, voor eene bakkerij, een hospitaal en eenige andere getimmerten, alsmede voor het graven van waterputten en het inrigten der keukens, de som van f 579,000. Deze som, die voorzeker geheel als van buitengewonen aard is te beschouwen, wordt echter niet in eens gevorderd. Tot de algeheele inrigting van een en ander wenscht men een tijdvak van vier jaren te bestemmen, en gedurende hetzelfde jaarlijks een vierde gedeelte van gemelde som op de XIde afdeeling van dit hoofdstuk der Staatsbegrooting *buitengewoon* aan te vragen.

Ware het niet dat gemeld hoofdstuk voor het dienstjaar 1859 met eene buitengewone uitgave, ten gevolge der zoo hooge prijzen der fourrages, was bezwaard, dan zou men nu reeds daartoe zijn overgegaan; men acht het thans geraden, dit tot de volgende begrooting uit te stellen; evenwel het voornemen blijft bestaan om in het volgende jaar een gedeelte troepen bij wijze van voorbereiding in de afgestane vlakte bij Millingen te doen kamperen, zullende de gelden daartoe noodig even als vroeger bij de kosten, vallende op het kamperen van troepen (art. 56), worden uitgetrokken, en niet op het hier in behandeling zijnde artikel, waarop de kosten voor het daarstellen van blijvende gebouwen behooren te worden uitgetrokken.

Hierdoor zal men dan tevens het voordeel hebben, dat het terrein volmaakter bekend zal wezen en met zekerheid zal kunnen worden beoordeeld, op welke plaatsen de gebouwen het doelmatigst zijn te stellen.

XIde AFDEELING.

Verskillende uitgaven.

Artikel 50. Zoo als hiervoren bij de XIde Afdeeling is te kennen gegeven, zal er in 1859 eene brigade infanterie met een gedeelte kavallerie en artillerie te Millingen kamperen.

Daarenboven zullen de oefeningen van eenige tirailleur-kompagnien en die der vesting-artillerie, op denzelfden voet als ten deze jare, ook dan in de vlakten te Zeist en Waalsdorp geschieden.

Hierdoor ontstaat er behoefte aan meer tenten, vooral omdat en de kavallerie-troepen en die der artillerie ook hun verblijf onder tenten zullen houden.

Tot aanschaffing van eene hoeveelheid van 200 tenten van verschillende soort wordt eene som van f 10,000 vereischt, met welk bedrag het hierboven aangewezen artikel is verhoogd.

Artikel 56. Aangezien de som van f 20,000 bij de thans loopende begrooting

even toereikend zal wezen om daaruit de kosten voor het kamperen van eenige tirailleur-kompagnien en van de kompagnien vesting-artillerie te bestrijden, is het noodzakelijk dat voor de kosten, welke door het doen betrekken van een kamp door eene brigade infanterie met de noodige kavallerie en artillerie zullen worden te weeg gebracht, het hier bedoelde artikel met de som van f 31,000 worden verhoogd.

XIVde AFDEELING.

Overkomplete officieren enz.

Artikel 58. Als eene buitengewone uitgave ten laste van dit artikel moet aangemerkt worden de bezoldiging van eenige officieren, welke ten gevolge der voorgenomen organisatiën bij sommige wapenkorpsen overkompleet zullen geraken, tot dat zij successivelijk bij ontstane vacaturen invallen.

De vermeerdering voor dit onderwerp is dus van een tijdelijken aard, en kan alzoo als eene *buitengewone* uitgave worden aangemerkt.

Artikel 59 en volgende. Hierbij zijn weder de lijsten der pensioenen gevoegd, zoo als die bij vroegere begrootingen zijn overgelegd en zich dus daaraan aansluiten.

Bij deze bescheiden, welke als *bijlagen* tot de Memorie van Toelichting behooren beschouwd te worden, zal men nog *twee* staten mede als bijlagen aantreffen, welke in verband staan met de vroeger gemaakte aanmerking wegens de opbrengsten van het *oorlogsdomein*, welk punt toen eenigermate is wederproken. Het is echter geenszins uit oorzaak van het verschil van gevoelens, hetwelk zich destijds daaromtrent heeft geopenbaard, maar tot nadere adstructie van de pogingen welke door het bestuur van Oorlog worden aangewend om gezegd domein zooveel mogelijk ten bate van 's Rijks schatkist productief te maken.

Dit zal bij inzage kunnen blijken, als bevattende de eene staat eene vergelijking der opbrengsten van 1848/1849 tot en met 1857/1858. Men zal daaruit ontwaren, dat die opbrengsten steeds toenemende zijn, hetgeen met opzigt tot de grasgewassen zou kunnen gelegen zijn in den verhoogden prijs dien de gronden bij de verpachtingen gelden; doch hetgeen met de overige gronden en gebouwen het geval niet is, zoodat men dit veilig mag toeschrijven aan de zorg welke daarvoor in het beheer wordt gedragen. Zeker is het dat het bedrag van dat inkomens sedert 10 jaren van f 50,000 tot f 80,000 is geklommen. De tweede staat bevat het detail over het jaar 1857 tot 1858, en wijst de opbrengsten nog nader in meer bijzonderheden, ook met opzigt tot de plaatsen aan; zullende het daaruit blijken dat het bedrag van een en ander te zamen over dat jaar de aanzienlijke som belooft van f 84,855.24 voegt men daar nu bij de opbrengst wegens den verkoop van 's Rijks paarden, mede ten bate der schatkist, ad » 18,000.00 en van kaarten, ad » 2,000.00

dan verkrijgt men eene som van ruim f 104,000.00 welke van wege het bestuur van Oorlog in 's Rijks schatkist is overgebracht; niet mede gerekend de overige baten, waarop bij de Memorie van Toelichting, N°. 5, der Nadere Begrooting van het Xde hoofdstuk voor 1858, bl. 5, werd gewezen, en welke inderdaad bij de beschouwing der zaak en van het eindeijfer wel aanmerking verdienen, zoowel als hetgeen daarbij omtrent uitgaven gezegd is, welke redelijkerwijze niet op de begrooting van het Departement van Oorlog behoorden voor te komen

Ten slotte zij bij de vermelding van het eindeijfer nog opgemerkt, dat daarvan mede nog behooren te worden afgetrokken de buitengewone uitgaven voor het bespoedigd voltooijen der topographische kaart van het Rijk, ad f 10,000, en f 56,000 aan non-activiteits-traktementen, welke het gevolg zullen zijn der maatregelen van suppressie, vooral bij het wapen der kavallerie.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1859.

Xde HOOFDSTUK.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

De overweging in de afdeelingen der Kamer van het ontwerp van wet tot vaststelling van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1859, waaraan door 50 leden werd deel genomen, heeft de volgende uitkomsten opgeleverd.

§ 1. *Eindcijfer.* In de eerste plaats heeft bij vele leden het hooge eindeijfer bevreemding verwekt. Het was toch niet te ontkennen dat de afstemming van dit hoofdstuk ten vorigen jare voor een goed deel is toe te schrijven aan de bezwaren, die er bij vele leden bestonden om voortdurend een zoo hoog cijfer voor oorlogsuitgaven toe te staan, althans zeker zolang niet op eene afdoende wijze zou zijn aangetoond, dat de zekerheid des lands volstrekt geene vermindering gedoogde; terwijl ook niet uit het oog mogt worden verloren, dat in den jare 1854 eene verhooging was toegestaan, enkel en alleen uit hoofde van buitengewone omstandigheden. Die leden konden de vrees niet onderdrukken, dat, hoezeer volgens de berekeningen, voorkomende op bladz. 1 van de Memorie van Toelichting, deze begrooting bij een minder hoogen prijs der fourrages *f* 91,758 minder zou zijn geweest dan voor 1858 is toegestaan, het echter later zou blijken, dat de alsnu voorgestelde organisatie der verschillende wapenkorpsen, indien het personeel en de paarden eenmaal compleet zouden zijn, veel grootere uitgaven zouden vorderen dan de thans bestaande organisatiën.

Volgens de opgaven, voorkomende in de Memorie van Toelichting, zouden de bedoelde uitgaven voor het vervolg kunnen loopen (bij voortdurend hoogen prijs der fourrages):

voor de infanterie op.	<i>f</i> 4,349.000
» » kavallerie »	» 1,840.000
» » artillerie »	» 1,809.000
» » genie » ruim	» 556.500

Makende te zamen. . . *f* 8,554.500.

Ten einde te dezen opzigte eene juiste vergelijking te kunnen maken tusschen de kosten loopende op de nu voorgestelde organisatiën en de bestaande, is door de groote meerderheid der leden het verlangen geuit om van de Regering eene opgave te mogen ontvangen van hetgeen de verschillende wapenkorpsen zouden kosten, zoowel bij de nu voorgestelde als bij de thans bestaande organisatiën, ingeval alles compleet is, en berekend voor *een zelfden* prijs van brood, fourrage en remonte.

Enkele leden bleven bij de meermalen geuite meening volharden, dat zij nimmer meer dan de door eenen vroegeren Minister van Oorlog als voldoende opgegeven som van *f* 10,400.000 zouden toestaan. De meeste andere leden waren echter van gevoelen, dat het hier aankomt op de bepaling van zulk een cijfer als volstrekt vereischt wordt om in tijd van vrede eene zoodanige kern

voor het leger te bezitten, dat hetzelfde in tijd van gevaar aan zijne roeping naar behoren kan beantwoorden, en zoo daartoe eene grootere som wordt aangevraagd dan de zoo even genoemde, ja zelfs dan de tot dusverre toegestane, alles aankomt op de vraag, of het aangenomen verdedigingsstelsel het meest gepaste is, en of de legerorganisatie daarmede in een goed verband en in andere hoofddeelen doeltreffend is.

§ 2. *Stelsel van verdediging: Comité van Defensie.* De Minister verklaart (in de Memorie van Toelichting) zich, even als zijne beide voorgangers, te vereenigen met het stelsel van verdediging, ontworpen door het Comité van Defensie; hij meent echter dat men zich daardoor niet zoo zeer moet gebonden achten, dat het voor geene wijziging, hoe ook genaamd, vatbaar zou wezen. Men beaamt volkomen dit gevoelen, doch heeft algemeen met leedwezen gezien, dat de Minister nog tot geene volkomene overtuiging is gebracht omtrent het al of niet wenschelijke van het behouden van enkele versterkte punten van het Rijk. Men had zich meenen te mogen vleijen, dat na al wat daarover reeds is gesproken en geschreven, zijne denkbeelden hierover tot rijpheid zouden zijn gekomen, en men veroorlooft zich met alle bescheidenheid op te merken dat, aangezien de zamenstelling van het leger zich onmiddellijk aan het stelsel van verdediging aansluit (zoo als door den Minister zelve wordt gezegd, op bladz. 2 der Memorie van Toelichting), het eenigzins bezwaarlijk moet zijn tot eene juiste bepaling der noodige strijdkrachten te komen, zoolang er omtrent eenige punten van het verdedigingsstelsel, voor zooveel een gewichtig onderdeel daarvan betreft — de vestingen, — onzekerheid bestaat. Men denke hierbij slechts aan Maastricht en Venlo, om van andere vestingen niet te spreken.

Men heeft dan ook in de Memorie van Toelichting geenerlei betoog gevonden van het verband waarin de alsnu voorgedragen nieuwe legerformatie staat tot het aangenomen verdedigingsstelsel; eene meerdere ontwikkeling daaromtrent ware, meende men, hoogst wenschelijk geweest.

Ten einde omtrent deze geheele aangelegenheid een juister overzicht te erlangen, zou men zeer gaarne eenige meerdere inlichtingen ontvangen omtrent de adviezen van het Comité van Defensie, dan tot dusverre is geschied, toen in het bekende comité-generaal slechts in groote trekken een overzicht over het verdedigingsstelsel is mededeeld. Wanneer men let op hetgeen in België nu onlangs en vroeger heeft plaats gehad omtrent de uitbreiding en bevestiging van Antwerpen; wanneer men zich herinnert, dat van de voor eenige jaren in België ingestelde gemengde commissie van defensie, bestaande uit leden van de beide Kamers en officieren, zelfs de *beraadslagingen* zijn publiek gemaakt, — dan meende men dat, zonder nu zóó ver te willen gaan, ook hier te lande zonder groote zwaarigheid een goed deel van den sluier kon worden opgeligt waarachter het Comité van Defensie nu verborgen is; en dat het allezins wenschelijk zou zijn dat de Kamer, zoo al niet het publiek, met de resultaten der overwegingen van het comité bekend wierd gemaakt. Het al of niet noodzakelijke en nuttige van het bestaan van het Comité van Defensie (thans door vele leden betwijfeld) zou dan vermoedelijk duidelijker blijken, evenzoo het noodzakelijke van sommige inrigtingen of organisatiën: in één woord, er zou meer vertrouwen ontstaan. Vele leden waren van oordeel, dat het comité nu slechts dient om van tijd tot tijd als schild voor den Minister te worden aangewend, terwijl men geene de minste wetenschap heeft van het wezen der zaak.

Verscheidene leden zouden ook gaarne wenschen te vernemen, of de zaak der kustverdediging nu voldoende is geregeld, dat is, of omtrent de deswege gedane voorstellen eene beslissing is genomen en handen aan het werk zijn geslagen.

In ieder geval wenscht men nader te worden ingelicht omtrent het verband waarin de nu voorgestelde legerorganisatie staat tot het stelsel, voorgedragen door het Comité van Defensie.

§ 5. *Nieuwe organisatiën.* Wat nu de nieuwe legerorganisatie zelve betreft, heeft het bij de groote meerderheid der leden verwondering verwekt, zoo vele

veranderingen te zien voorgesteld: in de eerste plaats, omdat men dan toch moet aannemen dat de voorganger des Ministers, die zich ook aan het stelsel van het comité heeft gehouden, de onder zijn beheer tot stand gekomen reorganisatie daarmede in verband heeft gebragt: en in de tweede plaats, omdat de tegenwoordige Minister bij eene vroegere gelegenheid heeft verklaard te zijn een voorstander van stabiliteit in den goeden zin des woords, en een vijand van het gedurig organiseren, desorganiseren en reorganiseren. Men meende dus dat er voor die veelvuldige veranderingen al zeer gewigtige redenen moeten kunnen aangevoerd worden, en dat daardoor iets zeer veel beters dan het bestaande tot stand moet komen, om die wijzigingen te wettigen; er waren eenige leden die het laatste met alle bescheidenheid meenden te mogen betwijfelen, zoo als later breeder zal worden ontwikkeld. Men vroeg, of het Comité van Defensie over de verschillende nieuwe organisatiën was gehoord, en of de bij vorige gelegenheid besproken speciale comité's reeds in werking waren en ten deze waren geraadpleegd,

Algemeen werd het hoogst wenschelijk geacht, dat er eindelijk eens eene bepaalde beslissing wierd genomen omtrent de zamenstelling van ons leger in verband met ons verdedigingsstelsel; men achtte de voortdurende onzekerheid over een zoo gewichtig punt allerschadelijkst en noodlottig, zoowel voor het algemeen belang, als voor het leger in het bijzonder. Bij deze overwegingen kwam als van zelf wederom het al of niet wenschelijke eener wet op de organisatie des legers ter sprake; en hoewel men erkende dat eene zoodanige wet (bijv. zoo als de Belgische van 8 Junij 1855) niet in alle bezwaren voorziet, zou daardoor toch in eenige opzichten eene meerdere stabiliteit worden verkregen, al was het slechts in het aantal der officieren van hoogere rangen. Er waren zelfs leden die, vroeger tegen zulk eene wet gestemd, thans na de inzage van de in behandeling zijnde begrooting, inderdaad tot eene andere meening begonnen over te hellen.

De voorgestelde legerorganisatie was volgens het gevoelen van vele leden niet bijzonder stelselmatig: als bewijs werd aangevoerd dat, terwijl bij de kavallerie het aantal regementen met één wordt verminderd, daarentegen de grenadiers met één bataillon vermeerderd, en de artillerie in veel meer onderdeelen gesplitst wordt; verder, dat terwijl meermalen op meerdere vereenvoudiging en bezuiniging, waar die zonder nadeel van het wezen der zaak kon geschieden, werd aangedrongen, men in deze begrooting eene neiging zag tot vermeerdering van hooge rangen bij de intendance, de artillerie en de geneeskundige dienst; ook het behouden van drie generaals bij de kavallerie werd hierbij ter sprake gebragt.

Sommige leden achtten het eenigzins gewaagd, dat de Minister tot eene definitive legerorganisatie wil overgaan alvorens eene nieuwe wet op de militie is tot stand gekomen, immers wanneer men het oog sloeg op sommige aanmerkingen, voorkomende in het Voorloopig Verslag omtrent het wets-ontwerp behandeld in de vorige zitting.

De meerderheid vond het vreemd dat in de Memorie van Toelichting met geen enkel woord melding wordt gemaakt van de schutterij; zonder medewerking van de mobile schutterij meende men dat de in de Memorie van Toelichting vermelde strijdkrachten ten eenemale onvoldoende zouden zijn om ons Vaderland te verdedigen; er bestaat alzoo een naauw verband tussehen de inrigting van het leger en de mobile schutterij onderling, en van beiden met het verdedigingsstelsel. Ook uit dien hoofde achtte men nadere inlichtingen zeer wenschelijk omtrent de strijdkrachten, welke het Comité van Defensie voor onze verdediging noodzakelijk heeft geoordeeld, en scheen het aan sommige leden zelfs wenschelijk toe, geene definitive legerformatie vast te stellen, alvorens nieuwe bepalingen omtrent de schutterij zouden zijn tot stand gebragt; de meerdere of mindere oefening der schutterij in vredestand en de toekomstige organisatie en aanwending der mobile schutterij in oorlogstijd kon, naar men meende, een niet onbelangrijken invloed uitoefenen op de organisatie der infanterie en welligt ook op die der artillerie.

Eindelijk is door verscheidene leden de reeds meermalen aangevoerde wenschelijkheid van een naauwer verband tusschen het leger in het moederland en dat in Nederlandsch Indië ter sprake gebragt; zij meenden dat het allezins noodzakelijk is, hierop bij eene nieuwe legerorganisatie bedacht te zijn, en het zou hun zeer aangenaam zijn, de zienswijze van de Regering omtrent deze hoogst belangrijke aangelegenheid te vernemen.

§ 4. *Aanmerkingen van verschillenden aard.* In onderscheidene afdeelingen zijn ter gelegenheid der algemeene beschouwingen over deze begrooting nog eenige onderwerpen ter sprake gebragt, alle tot den werkkring van het Departement van Oorlog behoorende, en eenige vragen gedaan, die men hier kortelijk zal vermelden.

1°. Bij eenige leden bestaat de vrees, of wel kan gezegd worden dat onze soldaten genoegzaam gevoed worden: zij zouden het allerbetreurenswaardigst vinden wanneer de voeding inderdaad blijken mogt op den duur niet voldoende te zijn; men wees hier op de groote zorg die er in de laatste jaren voor de gevangenen is besteed.

2°. Die leden wezen ook op den voortdurend slechten toestand van de meeste kazernen, waardoor velen van vrijwillige dienstneming worden afgeschrikt en aan de miliciens een tegenzin tegen het militaire leven wordt ingeboezemd.

5°. Door andere leden werd de wenschelijkheid betoogd om de miliciens eener nieuwe ligting zooveel doenlijk in te deelen bij de regementen die garnizoen houden in de nabijheid hunner woonplaats, of althans in de provincie hunner inwoning, waardoor aan de lotelingen en hunne ouders genoeg zou gedaan, en reiscelden bespaard zouden worden. Men vroeg, of daartegen eenig overwendig bezwaar bestaat.

4°. Er werd alverder gewezen op het onbillijke ja ongrondwettige om de miliciens bij het Limburgsche bondscontingent langer dan bij andere korpsen in dienst te houden, zoo als men meende dat bepaaldelijk in dit jaar het geval is geweest.

5°. Door andere leden werd aangedrongen op de wettelijke regeling der inkwartiering: zij meenden te weten, dat tijdens de aftreding van den vorigen Minister van Oorlog een daartoe betrekkelijk wetsontwerp gereed lag.

6°. Eindelijk werd door vele leden het verlangen te kennen gegeven om eene opgave te bekomen van de prijzen waarvoor de fourrages voor het jaar 1859 zijn aangenomen, en welken invloed zulks op de begrooting zal hebben.

Na deze algemeene beschouwingen is men overgegaan tot de behandeling der verschillende afdeelingen en artikelen.

1ste AFDEELING. — *Kosten van het Departement.*

In de eerste plaats werd opgemerkt, dat de vorige inrigting der toelichtende staten een beter overzicht geeft over de zamenstelling en de kosten van het departement dan nu het geval is, en dat het eenigzins betwistbaar scheen, of de kosten van het topographisch bureau, en vooral die van het bureau van den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, moesten gerekend worden niet tot de kosten van het Departement van Oorlog te behooren. Wat de laatste bedoelde betreft, zoo wordt in de Memorie van Toelichting gezegd, dat de ambtenaren van dit bureau volstrekt niet onmiddellijk voor den Minister of het departement werkzaam zijn, als daarvan geen regtstreeksche bevelen ontvangende. Eenige leden merkten daartegen op, dat dan toch een deel der werkzaamheden van dat bureau konden geacht worden tot het algemeen beheer te behooren, dat door het Departement van Oorlog wordt gevoerd over ieder onderdeel der landmagt.

Voorts is de opmerking gemaakt, dat in de opgave der kosten van de normale formatie van het departement (blz. 3 der Memorie van Toelichting) de trakte-

menten van 17 officieren, tijdelijk bij het departement gedetacheerd, zijn weggelaten. De bedoelde officieren mogen nu in het belang van de dienst meer dan andere afwisselen, zij worden dan toch door anderen vervangen, en hunne traktementen zouden alzoo, naar men meent, wel degelijk onder de kosten van het departement behooren te worden gerekend. Doet men zulks, dan zal echter de besparing, op blz. 4 der Memorie van Toelichting vermeld, vervallen, ja vermoedelijk in eene meerdere uitgaaf veranderen.

Vele leden blijven nog altijd de kosten van het Departement van Oorlog te hoog achten in vergelijking met die van andere departementen van algemeen bestuur; ook het getal ambtenaren, hetwelk volgens de Memorie van Toelichting voortaan 79 zou bedragen, maar waarbij de zoo even bedoelde 17 officieren toch zeker ook dienen geteld te worden. Men vestigde te meer het oog op het getal ambtenaren, omdat de totale uitgaven van het departement steeds betrekkelijk meer zullen bedragen dan die voor andere departementen, aangezien de traktementen en toelagen der chefs van de afdelingen bij dit departement zeer hoog zijn; eene omstandigheid die uit den aard der zaak voortvloeit, voor zooveel deze betrekkingen door hoofdofficieren worden vervuld.

Het heeft verder de aandacht van eenige leden getrokken, dat in der tijd afgeschafte *afdeelingen* bij het departement weder in het leven worden geroepen. Men vreesde, dat zulks welligt ten gevolge zou hebben, dat officieren van hooger rang aan het hoofd dier afdelingen wierden geplaatst, hetgeen men meende dat vroeger wel eens aanleiding tot moeilijkheden had gegeven, en over het algemeen minder wenschelijk scheen, ook uit een finantieel opzicht. Ook vroegen enkele leden, waarom aan het Departement van Oorlog een *commies van Staat* is gedetacheerd, 't geen bij geen der andere departementen van algemeen bestuur het geval is.

IIde AFDEELING. — *Staven en Topographie.*

Art. 5. Generale staf. Verscheidene leden hebben hiertegen dezelfde bedenkingen geopperd die reeds meermalen in vroegere verslagen zijn vermeld, bepaaldelijk in het Voorloopig Verslag omtrent de Staatsbegrooting voor den jare 1857, en waarop destijds door de Regering breedvoerig is geantwoord, zoodat de Commissie van Rapporteurs vermeent korthedshalve zich daaraan te mogen refereren.

Art. 6. Administratie. Algemeen heeft het de aandacht getrokken dat aan het hoofd van de administratie der armée een *hoofdintendant* (generaal-majoor)? zal worden gesteld, met een traktement van f 5000. Men zag daarvan de noodzakelijkheid niet in; de nuttigheid van reeds in vreedstijd een *hoofdintendant* gereed te hebben om zich in oorlogstijd aan het hoofd der administratie van het leger te velde te stellen, kon men niet toestemmen, en men was genoegzaam eenparig van oordeel, dat zoo er behoefte aan een chef bij het vak der administratie bestond, die functiën even goed door een intendant der 1ste klasse konden vervuld worden.

Art. 8. Topographisch bureau. De meerderheid der leden is van gevoelen, dat de kosten daarvan onvolledig op den toelichtenden staat worden vermeld, en dat de *traktementen* van den directeur en de daarbij werkzaam zijnde officieren althans binnen 's lijns hadden behooren te worden uitgetrokken.

Te dezer gelegenheid werd gevraagd, of er eenig uitzigt bestaat dat de lokalen, tegenwoordig bij het topographisch bureau in gebruik, weldra zullen worden ontruimd. Men kon de vrees ook niet verbergen, dat de aankoop van het huis op het Plein zeer aanzienlijke uitgaven zal hebben noodzakelijk gemaakt voor reparatiën en andere inrigting van het inwendige.

IIIde AFDEELING. — *Verschillende wapenkorpsen.*

Art. 9. Infanterie. Zonder in eene bepaalde beoordeeling te treden over het al of niet doelmattige van het verleenen van het zoogenaamde residentiegeld, is

de nu voorgestelde verandering, om hetzelfde in te trekken en daarentegen de traktementen en soldijen bij de grenadiers en jagers even zooveel te verhoogen, door de leden, welke aan het onderzoek van deze begrooting hebben deel genomen, schier eenparig afgekeurd. De residentietoelage is, blijkens het daartoe betrekkelijk Koninklijk besluit, toegekend wegens de meerdere kosten aan het verblijf in de residentie verbonden, en alzoo verleend aan al de troepen in de residentie in bezetting. Nu daarentegen zou het eene verhooging van soldij uitmaken voor het keurkorps, afgezien of het al of niet in de residentie verblijf hield, en wordt dit voordeel onthouden aan de troepen van andere wapenen, kavallerie en artillerie, in de residentie aanwezig. Men achtte dit hoogst onregtvaardig en als zullende aanleiding geven tot verkeerden naijver bij het leger.

Men maakte daarbij de opmerking, dat, zoo die verhooging van traktement werd ingevoerd, de luitenants bij de vesting-artillerie en genie *f* 100 minder 's jaars zouden genieten dan de officieren van gelijken rang bij de grenadiers en jagers; hetgeen te meer opmerking verdient, wanneer men bedenkt dat de opleiding der kadets voor de artillerie en genie op de Koninklijke Militaire Akademie *f* 600 's jaars en die voor de infanterie slechts *f* 450 's jaars kost.

Verder heeft men ook geen genoegzamen grond aangevoerd gevonden om het aantal bataillons grenadiers (met opheffing der kompagnien tirailleurs) van twee op drie te brengen, waardoor al weder een bataillonstaf meer in het leven wordt geroepen. Regementen van twee bataillons bestonden toch ook wel elders, b. v. bij het Hannoversche leger.

Dat de manschappen van de bataillons jagers alle van juistheidswapenen voorzien en met de beste schutters uit de tirailleur-kompagnien van de regementen infanterie aangevuld zouden worden juichte men toe; maar ongaarne zou men de jagers, die vermoedelijk in oorlogstijd, althans bij de verdediging onzer liniën, niet bataillons- maar veeleer kompagniesgewijze aangewend zullen worden, in sterkte zien verminderen.

Bij de behandeling van dit artikel der begrooting is in eene der afdelingen de verplaatsing van het depôt van discipline te Medemblik naar 's Hertogenbosch ter sprake gebracht, en gevraagd, of de gezondheidstoestand in eerstgemelde plaats inderdaad zóo ongunstig is, dat die gemeente aan een zoo aanzienlijk finantieel nadeel moet worden blootgesteld, als eerst door de verplaatsing van het Instituut voor de Marine, en nu weder door de hier vermelde verandering zal worden veroorzaakt.

Art. 10. Kavallerie. Bij dit artikel kwam andermaal ter sprake, of het behoud van drie generaals voor vier regementen wel volstrekt noodzakelijk kon worden geacht. Vrij algemeen werd dit betwijfeld: gedurende vele jaren toch was er slechts één generaal bij de kavallerie geweest, ook toen er nog vijf regementen waren. Sommige leden meenden dat men nog verder had kunnen gaan in de vermindering, en drie der te behouden regementen, ieder van vier veld-eskadrons en een depôt, had kunnen laten, de veld-eskadrons eenigzins sterker makende op voet van vrede dan tegenwoordig het geval is, en alleen het vierde regiment volgens de bondsorganisatie op 5 eskadrons en een depôt brengende.

Van eene andere zijde werd daartegen aangevoerd, dat voor eene eventueel noodige uitbreiding in oorlogstijd het behoud der vijf tegenwoordige regementskaders wenschelijk scheen: men betwijfelde, of het bij de voorgenomen organisatie mogelijk zou zijn, al dadelijk 20 eskadrons te velde te brengen, zoo als de Minister zich voorstelt (bladz. 2 der Memorie van Toelichting); bij de zwakke samenstelling der depôts, en met het oog op den korten tijd gedurende welken de miliciens onder de wapenen blijven, meende men dat het 5de eskadron van ieder regiment bij eene mobilisatie vermoedelijk tot aanvulling van de vier andere eskadrons zal moeten dienen, en alzoo niet dadelijk te velde zal kunnen gebracht worden. Ter bevordering der zuinigheid zou des noods bij ieder regiment op voet van vrede een minder aantal paarden kunnen zijn; iets waartoe

men welligt toch weldra genoodzaakt zal zijn uit hoofde van het toenemende gebrek aan vrijwilligers. Men mag echter hierbij niet uit het oog verliezen, dat het regement, uitmakende het Limburgsche bondscontingent, in sommige omstandigheden, welligt in korten tijd gemobiliseerd of op voet van oorlog zal moeten gebragt worden, en alsdan een groot aantal paarden en manschappen van andere regementen daarbij zullen moeten overgaan. Volgens de tegenwoordige organisatie zijn daarbij 426 troepenpaarden, volgens de voorgestelde organisatie zouden er 625 troepenpaarden zijn; doch op voet van oorlog moet dit getal tot 1050 paarden worden opgevoerd (Koninklijk besluit van 5 October 1855).

Ten opzigte der formatie van de regementen kavallerie op vijf eskadrons werd nog opgemerkt, of hierdoor niet hetzelfde euvel zou ontstaan hetwelk de Minister bij de artillerie wil voorkomen, namelijk eene schadelijke verspreiding der onderdeelen. Men weet niet, of er wel garnizoensplaatsen zijn waar een regement kavallerie van vijf veld-eskadrons en een depôt bij elkander zal kunnen gestationneerd zijn.

Eindelijk werd door enkele leden de opmerking gemaakt, dat men hier te lande veel meer hoofdofficieren bij de kavallerie heeft dan in Pruisen, waar bij ieder regement van 4 eskadrons (zonder depôt wel is waar) slechts twee hoofdofficieren zijn en hier te lande vier.

Art. 11. Artillerie. In de eerste plaats trok het de aandacht, dat bij den staf der artillerie een der directeurs op het traktement van f 3500 zal worden gebragt, zonder dat daarvoor eenige aanwijzing van redenen te vinden is. Men achtte dit eene doellooze vermeerdering van uitgaven; zelfs werd daardoor het verband tusschen de bezoldiging van den inspecteur van het wapen en de directeurs verbroken, en zou dan één der directeurs eene gelijke bezoldiging als de inspecteur genieten; men vond daarvoor te minder grond, daar aan de betrekking van directeur der artillerie toch geene bijzonder gewigtige werkzaamheden zijn verbonden, althans vrij wat minder dan aan die van inspecteur; hoezeer men van een anderen kant daarom de noodzakelijkheid nog niet inzag tot het benoemen van eenen *chef van den staf van den inspecteur der artillerie*; eene functie tot dusverre sedert vele jaren door den adjudant van den inspecteur waargenomen.

Ook is het der aandacht van vele leden niet ontgaan, dat de directeur der stapel- en constructiemagazijnen voortaan ook den rang van generaal-majoor zal kunnen bekleden.

De weder-invoering der *plaatselijke artillerie-kommandanten* heeft men niet gemotiveerd gevonden. Men bragt hier de vroegere plaatselijke artillerie-kommandanten in herinnering, meerendeels oude kapiteins, die men op die wijze den rang en later het pensioen van majoor bezorgde, en luitenants, die aan het destijds gevorderd examen voor den kapiteinsrang niet voldaan hadden en die dan als plaatselijke artillerie-kommandant tot dien rang kwamen; een en ander ten nadeele van de pensioenlijst, zonder evenredig voordeel van de dienst. Tot het opzigt houden op het materieel in de voornaamste vestingen konden de kapiteins voor het materieel bij de vesting-artillerie, gelijk tot dusverre, gebruikt worden, en verder eenige officieren, daartoe van de vesting-artillerie te detacheren, waar, bij de zeer geringe sterkte der kompagnien, gevoegelijk, naar men meende, eenige officieren konden worden gemist.

De afdeeling *Pyrotechnie* scheen ook zeer ruim van officieren voorzien te zullen worden.

Bijzonder heeft de voorgestelde afschaffing der *regementen* en de weder-indeeling in *bataillons* bij de veld- en vesting-artillerie een onderwerp van overweging uitgemaakt. Bij de gedurige veranderingen die er sedert het jaar 1841 bij het wapen der artillerie hebben plaats gehad, vond men, althans in de Memorie van Toelichting, geen voldoende grond om daar nu nog weder deze verandering op te laten volgen.

Wat de veld-artillerie betreft, zoo achtte men de eenheid in kommando en

leiding onder één kolonel doelmatig en bij de tegenwoordige onderlinge nabijheid der onderdeelen (te Utrecht en te Amersfoort) zeer wel in toepassing te brengen; de uitbreiding met eene nieuwe veldkompagnie en één depôt gaf nieuwe kosten, waartegen wel is waar het wegvallen van andere kompagnien bij de rijdende en vesting-artillerie overstond; maar in allen gevalle meende men, dat de zamenstelling van 1850—1852 in de Memorie van Toelichting ten onregte als het bewijs van het nuttige van *bataillons* veld-artillerie werd aangehaald. Immers al de batterijen veld-artillerie destijds en later bij het leger te velde, waren geleverd door één enkel bataillon, namelijk het 1ste bataillon; het 2de en 4de waren ten gevolge der gebeurtenissen in België ontbonden, en het 5de was ingesloten in Maastricht en bezat slecht ééne mobile batterij, aldaar dienst doende.

Dergelijke overwegingen leidden er toe om de voorgestelde indeeling der vesting-artillerie in bataillons minder wenschelijk en ook niet noodzakelijk te achten. Ook ten dezen opzichte meende men, dat in de Memorie van Toelichting ten onregte werd gewezen op de jaren 1850—1852; van de maand October 1850 tot in 1859 is in geen enkele vesting of garnizoensplaats een geheel bataillon vesting-artillerie of artillerie nationale militie (zoo als zij destijds genoemd werd) bij elkander vereenigd geweest. Thans zijn alleen te Delft, Breda en Nijmegen respectivelijk 4 kompagnien vesting-artillerie en eene depôt-kompagnie in garnizoen, te Amsterdam, Helder, Vlissingen, 's Bosch en Maastricht respectivelijk 5 kompagnien; te Groningen, Gorinchem, Dordrecht en Bergen-op-Zoom respectivelijk 2 kompagnien, en te Brielle 1 kompagnie. Die garnizoenen, meende men, dat wel ongeveer dezelfde sterkte zouden dienen te behouden, en de vraag lag voor de hand, of door de indeeling in 6 bataillons, in plaats van in 5 regementen, de verspreiding der onderdeelen zóo veel minder en het toezigt zóo veel gemakkelijker zou worden om de bedoelde verandering te wettigen; terwijl men hierbij niet uit het oog dient te verliezen, dat de batterij of kompagnie de taktische eenheid bij de artillerie is, en de regementen of bataillons eigenlijk slechts als eene administrative zamenvoeging voor vrede-stijd moeten worden beschouwd, weshalve het uit een oekonomisch oogpunt wenschelijk is, in tijd van vrede, zooveel taktische eenheden bij elkander te voegen, als zonder bezwaar kan geschieden: — en door de bedoelde indeeling bij de veld- en vesting-artillerie zouden nu acht hoofdadministratiën ontstaan in plaats van de tegenwoordige vier. Men wees hierbij op Frankrijk, waar de regementen rijdende artillerie uit 8 batterijen, die der veld-artillerie uit 15 batterijen en die der artillerie te voet (of vesting-artillerie) uit 12 kompagnien en 6 park-batterijen (trein) bestaan, zijnde tevens bij ieder regement een depôt-kader; zoo ook op Pruissen, waar ieder regement bestaat uit 5 batterijen rijdende artillerie, 8 batterijen veld-artillerie, 4 kompagnien vesting-artillerie en eene kompagnie artillerie-werklieden; en eindelijk op België, waar de artillerie in 4 regementen is ingedeeld, het eerste van 11 en drie anderen ieder van 12 batterijen en een depôt.

Eene andere, hoewel niet regtstreeks in de Memorie van Toelichting aangegeven verandering heeft de aandacht getrokken, namelijk, dat men niet alleen het getal paarden bij de veld-artillerie wil vermeederen (iets dat in zekere mate wenschelijk is), maar dat men het in 1852 ingevoerde, doch in 1855 wederom afgeschafte stelsel weder schijnt te willen invoeren, om geen afzonderlijke *kanonniërs* en *stukrijders*, maar enkel *kanonniërs* te hebben, die allen leeren rijden, zoo als scheen te moeten worden afgeleid uit de sommen uitgetrokken voor soldij en kleedings- en reparatiefonds. Het voornemen schijnt te zijn, het zoogenaamde Zweedsche stelsel weder in te voeren; eene meening waarin men bevestigd werd door de omstandigheid, dat de batterijen van 12 pond bij de veld-artillerie (zie bladz. 7 van de Memorie van Toelichting) met 8 paarden zullen bespannen worden, hoewel er eigenlijk slechts 6 paarden voor noodig zijn. Men vroeg, of het wenschelijk was, nu de veld-artillerie te nauwer nood met materieel, tuigen, kleeding enz. enigzins tot rust gekomen

is, al wederom zoo vele veranderingen in te voeren. Men meende dat die gedurige veranderingen niet anders dan tot mismoediging van het personeel konden strekken, dat alzoo voortdurend in een staat van onzekerheid zou blijven verkeeren of niet weder andere veranderingen in het verschiep waren. Eenige leden waren ook beducht, dat er nu welligt meer paarden bij de veld-artillerie zouden worden ingedeeld dan in verhouding tot het aantal aanwezige manschappen nuttig is. De Minister zegt wel (op bladz. 7 der Memorie van Toelichting) dat men tevens bedacht is geweest om het thans bestaande gebrek, namelijk een te gering getal vrijwilligers, ontoereikend om daaruit genoegzame stof voor aanvulling van het kader onderofficieren en korporaa's te verkrijgen, te verhelpen, en dat diensvolgens dat getal dan ook vermeerderd is; maar die vermeerdering zal in het gebrek niet voorzien, daar dit, naar men meende, niet zoo zeer gelegen is in het aantal vrijwilligers bij de tegenwoordige organisatie vastgesteld, maar in de omstandigheid, dat zich een te gering aantal personen aanmeldt om als vrijwilliger dienst te nemen.

Wat de *rijdende artillerie* betreft, zouden eenige leden gaarne van den Minister wenschen te vernemen, welke bepaalde redenen pleiten voor het behoud van de rijdende artillerie, en of die in ons land niet door de veld-artillerie geheel zou kunnen vervangen worden. Andere leden, die het voor onbetwistbaar hielden dat het noodzakelijk is, de rijdende artillerie te behouden, twijfelden, of men nu met de reductie van het personeel niet te ver zal gaan. Zij vreesden dat het aantal paarden bij de nu voorgestelde organisatie te groot zal zijn in verhouding tot de manschappen; zij meenden toch te weten, dat in de laatste jaren zeer weinig vrijwilligers bij dat korps in dienst zijn getreden, zoodat er thans ongeveer 100 op de 509 ontbreken. De nieuwe organisatie bevat 240 vrijwillige kanonniërs (en niet 520 zoo als abusivelijk in den toelichtenden staat gedrukt is). Men zal dus reeds met een inkompleet aanvangen; het getal miliciens daarbij van 56 op 56 verminderende, zal de dienst aanzienlijk verzwaken, wanneer men in aanmerking neemt, hoe vele manschappen wegens andere diensten zich niet met de verzorging der paarden kunnen bezig houden; hetzelfde verschijnsel zal zich voordoen, dat reeds bij verscheidene regementen kavallerie wordt waargenomen, namelijk, dat zich geene vrijwilligers aanmelden wegens de zware staldienst. Men vreesde alzoo dat de nieuwe organisatie het beginsel van vernietiging of langzame slooping in zich droeg, voorzeker geheel tegen den wil des Ministers, die zelf het behoud der rijdende artillerie schijnt noodig te oordeelen. Verder meende men dat zonder depôt, of althans zonder dat de elementen voor een depôt zich reeds vooraf bij de kaders bevinden, het mobiliseren der drie batterijen onmogelijk zou worden bevonden, als ook dat een tweede hoofdofficier bij dit korps onontbeerlijk is, daar er steeds iemand dient aanwezig te zijn, grondig bekend met de eigenaardigheden van de dienst der rijdende artillerie, om den kommanderenden officier *casu quo* te kunnen vervangen. Ten slotte was men met het daaromtrent eens, dat zoo het inderdaad noodig wordt geoordeeld, de rijdende artillerie te behouden, deze dan zoodanig moet zijn ingerigt, dat zij in staat is den roem te handhaven, dien zij sedert lang in geheel Europa heeft mogen inoogsten. Men wees er op dat onze rijdende artillerie zich niet alleen in de oorlogen onder Keizer NAPOLEON I en bij Quatre-bras en Waterloo, als ook in 1850 en 1851 met roem heeft overloden, maar dat hare geoefendheid in latere jaren de bewondering van de meest bevoegde beoordeelaars uit alle landen steeds heeft mogen wegragen; en ook uit dat oogpunt meende men (zonder eenig ander deel van onze artillerie ook slechts in de geringste mate te willen te kort doen), dat dit korps, hetwelk zich steeds door een uitmuntenden militair geest heeft onderscheiden en blijft onderscheiden, meer bijzonder de aandacht verdient.

Het heeft alverder eenige verwondering bij verscheiden leden opgewekt, dat, nu er zoo veel bij de artillerie wordt gereorganiseerd, de Minister niet weder tot de oprigting van den *artillerie-transporttrein* is overgegaan, waarvan de

dienst nu, dikwerf zeer ten nadeele van de oefeningen, door de veld- en rijdende artillerie moet worden verrigt.

Eindelijk heeft het de opmerkzaamheid van eenige leden getrokken, dat de Minister van Oorlog zich voorstelt, eventueel slechts 8 batterijen van 12 pond en 7 batterijen van 6 pond te velde te brengen. Men meende dat het nu eene uitgemaakte zaak was, dat onze ligte 12ponders hier te lande als normaalgeschut moesten worden aangenomen, en men wees daarbij op het voorbeeld van andere natiën, waar men meer en meer het ligt geschut bij de veldbatterijen door zwaarder kaliber vervangt: zoo veel te eerder zou dit, naar men meende, dan hier te lande moeten geschieden, waar de doelmatigheid van den ligten 6ponder dan toch niet zonder grond door velen wordt betwijfeld.

Art. 12. Genie. De uitbreiding van het korps genietroepen scheen aan vele leden eene nuttige zaak tõe, in verband met het eigenaardige der verdedigingswijze van ons land; andere leden daarentegen meenden in die uitbreiding een bewijs voor de neiging des Ministers te zien om vele vestingen te behouden. Vele leden vreesden, dat, bij het gebrek aan vrijwilligers dat overal bestaat, het in uitvoering brengen der bedoelde uitbreiding niet zoo spoedig zal kunnen geschieden.

Eenige leden wenschten eenige nadere inlichtingen te erlangen omtrent den werkkring van den voorgestelden inspecteur der genie, bepaaldelijk of deze eenige overeenkomst zou hebben met die van den voormaligen inspecteur-generaal van fortificatiën, of van de vroeger bestaan hebbende algemeene directie der genie, hetgeen hun minder wenschelijk zou voorkomen.

Art. 13. Remonte. Hiervoor wordt *f* 79,000 meer aangevraagd dan bij de loopende begrooting, waaruit volgens vele leden alzoo blijkt, dat de vorige vermindering van *f* 45,000 destijds niet zoo geheel ten onregte voor eene slechts schijnbare vermindering is gehouden. Daartegen werd echter aangevoerd, dat de tegenwoordige verhoogde aanvraag een gevolg was der nieuwe organisatie.

Vde AFDEELING. — Militaire Akademie.

Art. 14. Bij deze afdeeling is een onlangs genomen Koninklijk besluit ter sprake gebracht, betrekkelijk de toelating tot het officiers-examen van volontairs, dienende bij de korpsen; men beschouwde dezen maatregel als hoogst onbillijk jegens de kadets der Militaire Akademie en zou daaromtrent gaarne eenige inlichtingen ontvangen.

VIIde AFDEELING. — Geneeskundige dienst.

Art. 16. Ook hier vindt men eene verhooging van traktement van den inspecteur met *f* 1000, waarmede vermoedelijk ook eene rangsverhooging gepaard zal gaan. Die verhooging gaat met geenerlei opheldering gepaard. Voor 's hands kon men er geen genoegzamen grond voor gissen.

Xde AFDEELING. — Materieel der artillerie.

Bij de behandeling dezer afdeeling is het verlangen te kennen gegeven om eenigzins gewijzigde staten betrekkelijk het materieel te mogen ontvangen. Thans ziet men daaruit wel tot in de bijzonderheden toe, welke werkzaamheden er in de stapel- en constructie-magazijnen, den geweerwinkel, de wapendepôts en de gieterij hebben plaats gehad, maar daarbij had de Vertegenwoordiging, immers wat een groot deel dier werkzaamheden, zoo als reparatiën, het schoonmaken van geweren, het aanmaken van een tal van kleinigheden betreft, geen zoo bijzonder belang. Men wenschte in groote trekken den staat van het materieel te kennen, de hoeveelheid aanwezig geschut, affutage en munitien, den

voorraad van grondstoffen voor geweren en blanke wapenen enz. Mogten er redenen van staatsbelang bestaan om dergelijke opgaven niet te verstrekken, althans niet publiek te maken, dan meende men dat toch eene opgave zou kunnen worden gedaan van de vermeerdering en vermindering in den loop van het jaar verkregen. Daardoor zou de Vertegenwoordiging ten minste eenig inzicht verkrijgen van de meerdere of mindere kracht die aan het verdedigingsvermogen van den Staat door de toegestane gelden was toegebracht.

Bepaaldelijk zou men ook eene opgave verlangen te ontvangen van het getal geweren met getrokken loop en bij de korpsen in gebruik en in de magazijnen aanwezig. Men vreesde dat hieromtrent zeer langzaam werd te werk gegaan en wees op andere legers, waar de geheele infanterie met dergelijke geweren is gewapend.

In eene der afdeelingen werd gevraagd, of wel overal genoegzame zorg wordt gedragen voor het onderhoud der geweren van de dienstdoende schutterijen. Men meende te weten dat eene daartoe betrekkelijke ministeriele dispositie van 20 Junij 1857, N°. 45 B, o. a. te Amsterdam niet in toepassing is gebracht uit consideratie voor bijzondere personen. Men vroeg of daarvan iets bekend is bij het Departement van Oorlog.

XIIde AFDEELING. — *Vershillende uitgaven.*

Art. 24. Bij de behandeling van dit artikel hebben eenige leden verlangd van de Regering te vernemen, welke de voorschriften zijn betrekkelijk het geven van gewapende militaire detachementen bij het vieren van godsdienstige plegtigheden in de kerken. Het geschrijf over hetgeen er in eene der kerken in de residentie zou gebeurd zijn gaf aanleiding tot die vraag. Algemeen was men in de afdeeling, waar dit onderwerp ter sprake kwam, van gevoelen, dat de gewapende magt geheel vreemd aan kerkelijke plegtigheden moet blijven.

Art 56. Ofschoon men gaarne de nuttigheid, ja de noodzakelijkheid erkent om van tijd tot tijd de troepen te doen kamperen, zoo is bij verscheidene leden de vrees ontstaan dat het voorgestelde kamp bij Millingen uit hoofde der lokale gesteldheid uiterst kostbaar zal worden. Noch aan een spoorweg noch in de nabijheid van een kanaal of rivier gelegen, zelfs niet omringd door groote dorpen, zoude, naar men meende, de aanvoer van vivres en fourrages moeijelijk en zeer kostbaar zijn.

XIVde AFDEELING.

Art. 58. De aanzienlijke vermeerdering der gelden, aangevraagd voor non-activiteits-traktementen ten gevolge der voorgestelde reorganisatiën, heeft eenen ongunstigen indruk gemaakt: men gaf bij deze gelegenheid andermaal de vrees te kennen, dat de nieuwe organisatiën zouden blijken veel kostbaarder te zijn dan de tegenwoordige, zonder evenredig nut.

Art. 59. Hoezeer men erkende dat de tegenwoordige Minister tot dusverre met mate gebruik heeft gemaakt van het verleenen van pensioenen, zoo vreesde men echter dat de hier aangevraagde som voor het volgende jaar niet voldoende zal wezen, indien de nieuwe organisatiën mogten worden ingevoerd.

De Commissie van Rapporteurs, aan het eind van haren arbeid gekomen, wenscht daarbij echter nog ééne opmerking te voegen. Welligt zullen eenige der in het verslag opgenomen aanmerkingen aan sommige leden voorkomen te veel te treden buiten den kring waarbinnen de Vertegenwoordiging zich moet houden; de Commissie van Rapporteurs, belast met het bijeenverzamen der in de Afdeelingen gemaakte aanmerkingen, heeft echter gemeend ook die welke meer van specialen aard waren, in haar Voorloopig Verslag te moeten opnemen, omdat die inderdaad tot eene juiste beoordeeling der begrooting

bijdragen, en bij de openbare beraadslagingen toch kunnen gemaakt worden, zoodat het in 't belang der zaak ook voor den Minister wenschelijk scheen, ze reeds nu mede te deelen en eene schriftelijke beantwoording mogelijk te maken, waardoor het gemeen overleg zal worden bevorderd.

De Commissie van Rapporteurs meent hier te moeten herhalen, dat het haar duidelijk is gebleken de algemeene wensch der Kamer te zijn, om zoo mogelijk eindelijk de gedurige debatten over ons verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting van Oorlog, wat de hoofdzaak betreft, te kunnen doen ophouden, en tot die stabiliteit te komen, waarvan de Minister van Oorlog zelf gezegd heeft een voorstander te zijn.

Aldus vastgesteld den 20sten October 1858.

STORM VAN 'S GRAVESANDE.
 VAN DER LINDEN.
 TAETS VAN AMERONGEN.
 DOMMER VAN POLDERSVELDT.
 DELPRAT.

STAATSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1859.

Xde HOOFDSTUK.

MEMORIE VAN BEANTWOORDING OP HET VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS DER TWEDE KAMER VAN DE STATEN GENERAAL.

Even als vroeger zal men ook thans het Voorloopig Verslag bij de beantwoording op den voet volgen.

§ 1. *Eindcijfer.* Indien het leed doet dat het hooge eindcijfer bij vele leden bevreesing verwekt heeft, is het van eene andere zijde bemoedigend, dat het bezwaar van die vele leden slechts *zoolang* zou bestaan, als »niet op eene afdoende wijze zou zijn aangetoond, dat de zekerheid des lands volstrekt geene vermindering gedoogde.» De Minister erkent geheel het regelmatig van dit verlangen, en meent zelfs dat daardoor alleen de moeilijkheden kunnen worden voorgekomen, welke zich jaarlijks omtrent het eindcijfer voordoen. Hij voor zich zal dus trachten bij de Vertegenwoordiging zoodanige overtuiging te doen geboren worden, zoo als dit uit den verderen inhoud dezer memorie nader zal blijken.

Wat de verhooging van 1854 betreft, het zij vergund daaromtrent op te merken, dat zij niet »enkel en alleen een gevolg was van buitengewone omstandigheden.»

Die verhooging nam wel haren oorsprong in buitengewone omstandigheden, maar was meer nog en vooral gevestigd op de overtuiging, dat de toenmalige inrigting der landmagt, geschoeid zoo als zij was op een zooveel mogelijk laag eindcijfer, niet beantwoordde aan hetgeen zij wezen moest, indien er werkelijk buitengewone omstandigheden ontstonden. Want de verhooging zelve was niet bestemd voor eene voorziening in wezenlijk buitengewone omstandigheden.

Die zouden nog een hoogst aanzienlijk bedrag van uitgaven vorderen, zoo als dit in der tijd is aangetoond; bij welke gelegenheid tevens door de Vertegenwoordiging aan den Minister gevraagd werd, op welk bedrag de *gewone* uitgaven voor Oorlog jaarlijks door elkander moesten worden gerekend, waarop altijd hetzelfde antwoord is gegeven, namelijk ongeveer *twaalf* millioen.

Wat de vrees aangaat, dat ook dan wanneer de fourrages lager mogten zijn, de voorgestelde organisatie van de verschillende wapenkorpsen veel grooter uitgaven zouden vorderen dan de thans bestaande organisatiën, hieromtrent voldoet men aan het verlangen, door het geven eener opgave berekend als alles compleet is, en alzoo voor een *zelfden prijs van brood*, namelijk dit laatste tegen 5 cents per ration, de fourrage tegen 75 en 78⁵⁰/₁₀₀ per ration, en de remonte tegen f 350.

	BEREKENING VOLGENS DE		VERSCHIL.	
	thans bestaande organisatie.	voorgenomen organisatie.	Meer.	Minder.
Infanterie, staf en korpsen . . .	f 4,337,367.58 ⁵	f 4,335,689.71 ⁵	»	f 1,677.87
Kavallerie, staf en korpsen . . .	1,898,473.69	1,824,782.50 ⁵	»	74,741.18 ⁵
¹ / ₈ gedeelte van het getal paarden voor de jaarlijksche remonte . .	110,950.00	109,900.00		
Artillerie, staf en korpsen . . .	1,649,721.08 ⁵	1,735,798.88		
¹ / ₈ gedeelte der paarden voor de remonte	27,650.00	38,150.00	116,577.79 ⁵	»
Genie, staf en korpsen	275,021.04	338,300.00	63,278.96	»

Ten aanzien van de verhooging van uitgaven, die volgens bovenstaande opgaven bij de artillerie en genie in het vervolg zullen ontstaan, acht men het niet ondienstig te wijzen op de vermeerdering van personeel en paarden, welke daardoor zullen worden verkregen, te weten:

ARTILLERIE. — *Vermeerdering.*

- 362 onderofficieren en vrijwilligers;
- 212 miliciens voor 3 en 6 maanden onder de wapenen;
- 736 miliciens met groot verlof in reserve;
- 234 troepen-paarden, nieuwe regeling der soldijen voor de kanonniers 1ste en 2de klasse bij de veld-artillerie.

Vermindering.

- 20 officieren,
- 7 officierspaarden

GENIE. — *Vermeerdering.*

- 277 onderofficieren en vrijwilligers;
- 53 miliciens voor 6 maanden onder de wapenen;
- 213 idem met groot verlof in reserve.

Vermindering.

- 7 officieren.

Dat enkele leden nimmer meer zouden toestaan dan de door eenen vroegeren Minister van Oorlog als voldoende opgegeven som van f10,400,000 zou men zeer betreuren, vermits dan de belangen van de dienst niet verder zouden kunnen worden geregeld naar de wezenlijke behoeften, maar naar een te voren aangenomen cijfer, hetgeen natuurlijk leiden zou tot een zeer gebrekkigen toestand van zaken, waarvoor die som dan inderdaad nog *te veel* zou wezen.

De Minister herhaalt hier, hetgeen ten slotte van deze paragraaf als het gevoelen van de meeste leden uitgedrukt wordt: »dat het hier aankomt op de bepaling van zulk een cijfer als volstrekt vereischt wordt om in tijd van vrede eene zoodanige kern voor het leger te bezitten, dat het in tijd van gevaar aan zijne roeping naar behooren kan beantwoorden.»

Zulk een doel wenscht de Minister te bereiken. Hij is bereid daaromtrent de meest ruime openingen aan de Vertegenwoordiging te geven.

§ 2. *Stelsel van verdediging; Comité van Defensie.* De Minister erkent gaarne wederom te dezer plaatse, hetgeen door hem ook in de Memorie van Toelichting tot de begrooting gezegd is, dat de zamenstelling van het leger zich onmiddellijk aan het stelsel van verdediging aansluit; doch hij gelooft niet dat het verlaten van enkele versterkte punten van het Rijk daarop van dien invloed zou kunnen zijn, dat zulks eene eigenlijke vermindering van strijdkrachten zou kunnen te weeg brengen.

Integendeel, naarmate zoodanige punten wierden opgeheven, behoort de voor de dienst te velde beschikbare magt des te grooter te wezen. En wat die opheffing zelve betreft, moet de Minister de vrijheid nemen op te merken, dat er te dien opzichte, en in het algemeen, een groot verschil bestaat tusschen individuele beschouwingen en meeningen, en het handelen of beslissen als verantwoordelijk Minister. Wanneer het hem dan gebleken is, dat ten aanzien van die opheffing de gevoelens zeer uiteenlopende zijn; dat anderen vóór hem, gedurende verscheidene jaren aan het bestuur, die quaestie onaangeroerd hebben gelaten, dan mag hij zich daaromtrent aan geene overijling schuldig maken.

In Mei dezès jaars is eerst de begrooting voor de thans loopende dienst vastgesteld. Dadelijk daarna heeft hij zich met de zamenstelling der begrooting voor 1859 moeten bezig houden, waarbij natuurlijkerwijze allereerst de uitgaven voor het leger,

als de hoofdsommen der begroting uitmakende, in aanmerking moesten komen: derhalve de organisatie van dat leger, zoo als hij meende dat het moest wezen, volgens de vereischten welke daarvoor in de 4de alinea der eerste paragraaf van het Voorloopig Verslag zoo juist zijn opgegeven.

Dat hij hierin te werk ging volgens de aanwijzingen van het Comité van Defensie zal hij de eer hebben bij zijn antwoord op deze paragraaf in bijzonderheden aan te toonen. Hij wenscht echter nu nog alvorens een oogenblik stil te staan bij het punt der verlangde inlichtingen omtrent de adviezen van het Comité van Defensie.

Hij merkt daaromtrent vooraf op, dat de generaal VAN SPENGLER, aan wien men het tot stand brengen dezer inrigting verschuldigd is, die beschouwde als een voor den Minister adviserend ligchaam, en aan de juiste opvatting dezer beschouwing valt niet te twijfelen, als men nagaat de pligten der *verantwoordelijkheid* welke aan den Minister zijn opgelegd. Uit dat oogpunt kan ook het Comité niet tot schild voor den Minister dienen en is het ook door den tegenwoordigen Minister, voor zoover hij weet, niet als zoodanig ingeroepen. Eene andere zaak is het echter, of de Minister de adviezen van dat ligchaam, *zelfs voor de Vertegenwoordiging*, geheim zou willen houden. In dat geval zou dit het schild wezen, waarachter hij zich verborg; doch de tegenwoordige Minister acht zich gelukkig te kunnen verklaren, zoo als hij dit ten slotte dezer memorie nog nader hoopt te doen, dat er voor hem geene beletselen, hoe ook genaamd, bestaan, om te dien opzichte het *gemeen overleg* tusschen de Regering en de Staten-Generaal niet zooveel mogelijk te bevorderen.

Wat nu de ontwerpen van organisatie betreft, zoodanig als die in de begroting van 1859 vervat zijn, met opzigt tot het verband waarin zij staan met de adviezen van het Comité, hieromtrent kan de Minister vermelden, dat gezegd Comité, bij de beoordeeling van hetgeen aan levende strijdkrachten benoodigd zal wezen, de verschillende oorlogstoestanden heeft overwogen welke zich zullen kunnen voordoen, en als slotsom zijner overwegingen te kennen heeft gegeven, dat de leger-organisatie zoodanig moet worden ingerigt dat er beschikt kan worden:

- a. aan infanterie, tusschen de 68 à 93,000 man;
- b. aan kavallerie, 3800 paarden;
- c. aan artillerie, 15 batterijen veld- en rijdende artillerie, namelijk: 13 batterijen à 12 pond, 2 batterijen à 6 pond; vereischende 2600 man, aan welke indeeling van geschut echter in der tijd geen gevolg is gegeven, om de redenen bij art 11 (slot-alinea) vermeld; wijders aan artillerietroepen in de vestingen ongeveer 7000 hoofden;
- d. een grooter aantal genietroepen dan thans aanwezig zijn.

Hiermede komen de voorgenomene organisatiën overeen.

Zoo als in de Memorie van Toelichting is te kennen gegeven, zal men bij de infanterie kunnen beschikken over ruim

.....	32,000 man,
Er blijft dan nog disponibel bij de depôts enz. een aantal van .	4000
De reserve bedraagt.....	6000
	Totaal 42,000 man.

Voegt men hierbij de stedelijke schutterij, die uit kan brengen.... 18,000 »
en de landelijke schutterij ten getale van 30,000 »

Totaal 90,000 man,

dan verkrijgt men nagenoeg hetgeen door het Comité is aange-
wezen.

Bij de kavallerie zal men uitbrengen 20 eskadrons ad	2400 paarden.
Bij de depôts blijven disponibel	410 »
	2810 paarden.
In tijd van oorlog moeten er worden aangeschaft	1555 »
	Totaal 4365 paarden.

Ook hier zal men dus het aantal paarden verkrijgen door het Comité voorgesteld.

In de nu voorgestelde organisatie van de veld-artillerie is op een getal aanwezige paarden gerekend van 544 paarden.
 Tot de bespanning van eene complete batterij van 12 pond wordt gevorderd een getal van 431 paarden, voor eene batterij van 6 pond 97 paarden.

Men zal dus kunnen uitbrengen :

2 batterijen van 12 pond, à 262 paarden.
 2 batterijen van 6 pond, à 194 »

Totaal 456 paarden.

Bij de depôts blijven dus over 88 paarden.

of 5 batterijen van 6 pond 485 paarden.

Over 59 paarden.

Bij de rijdende artillerie zullen aanwezig zijn 333 paarden.

Tot de bespanning van eene complete batterij bij dat wapen heeft men noodig 190. voor eene van 6 pond 174 paarden

Men zal dus uitbrengen :

1½ batterij à 12 pond 285 »

Over 48 paarden.

Hieruit blijkt dat men dadelijk kan beschikken over 44 of 52 vuurmonden, en dat zoodra men een getal van plus minus 1000 paarden heeft afgeschafte, de 15 batterijen of 120 vuurmonden, door het Comité als benoodigd opgegeven, zullen kunnen verstrekt worden.

Dit zal ook het geval zijn met de vesting-artillerie, waaromtrent door het Comité als benoodigd opgegeven, zullen kunnen verstrekt worden.

Dit zal ook het geval zijn met de vesting-artillerie, waaromtrent door het Comité eene sterkte is aangewezen van ongeveer 7000 hoofden.

Uit de zamenstelling der zes bataillons vesting-artillerie blijkt, dat die zullen kunnen leveren. 5460 hoofden.

Men rekent dat door de schutterijen kan worden verstrekt . . . 1540 »

Gelijk aan de voorgestelde 7000 hoofden.

Door de uitbreiding die men nu aan het bataillon genie-troepen wenschte te geven en waardoor het compleet bijna verdubbeld zal worden, kan men aannemen hier geheel in overeenstemming te handelen met het gevoelen van het Comité van Defensie.

Nopens de kustverdediging zijn door twee commissiën van officieren van de zee- en landmagt onderzoekingen gedaan. De door die commissiën ingediende berigten en voorstellen zijn beoordeeld door het Comité van Defensie, waarvan voor dat onderwerp officieren van de zeemagt leden zijn geweest.

Het Comité van Defensie heeft een zeer uitvoerig belangrijk berigt en voorstellen wegens de kustverdediging aan den Minister van Oorlog doen toekomen. Naar die voorstellen zal de kustverdediging worden ingerigt.

Voor zooveel de gelden daarvoor beschikbaar waren, zijn of worden de voorgestelde verbeteringen van bestaande werken uitgevoerd aan het fort Kijkduin en de batterij Kaaphoofd te Helder, aan de vestingen Brielle en de Willemstad en aan de vestingen Vlissingen en Neuzen.

Er zijn ontwerpen gemaakt voor een werk op de plaat de Hors bij Texel, voor werken bij den zeedijk bij het IJ, te Immetjes Horn en Durgerdam, het fort de Ruiter bij Willemstad en eene batterij te Numansdorp. Nog worden er ontwerpen gemaakt voor een werk aan het Scheur of Sluische Diep, en voor verbetering van de vesting Hellevoetsluis.

En is dus zooveel mogelijk reeds verrigt, en spoedig zouden vele van de te maken werken tot kustverdediging kunnen zijn voltooid, als de daarvoor vereischte gelden beschikbaar wierden gesteld, en men verzekerd was dat er weldra zou kunnen worden beschikt over eene genoegzaam sterke zeemagt, zonder welke, ook

naar het gevoelen van het Comité van Defensie, de verdediging van de kusten en zeegeaten niet mogelijk zou zijn.

Het Comité van Defensie heeft het belangrijkste en kostbaarste werk, waarvan het maken en het behouden zeer moeilijk zoude wezen, dat op de plaat de Hors, alleen dan nuttig geacht, als er eene sterke zeemagt tusschen den Helder en Texel kan zijn, en aangeraden, de uitvoering van dat werk niet te ondernemen vóór dat men verzekerd zou zijn dat die zeemagt beschikbaar zou wezen.

Het is ook niet raadzaam, werken te Immetjes Horn en Durgerdam te doen maken vóór dat beslist zal wezen, of de Noordzee en het IJ al dan niet door een kanaal zullen worden verbonden, waarvan de inrigting van de werken tot verdediging van Amsterdam bij het IJ afhankelijk is.

§ 3. *Nieuwe organisatiën.* De meest gewigtige reden welke den Minister aanleiding heeft gegeven om de thans besproken nieuwe organisatiën te ontwerpen, ligt daárin, dat hij het permanent onder de wapenen zijnde aantal manschappen over het algemeen te zwak vond, terwijl de zamenstelling in vele opzichten niet beantwoordde aan de eischen eener spoedige mobilisatie. Dat heeft hij willen verhelpen. Dat heeft hij bedoeld, toen hij bij de behandeling der begrooting voor 1858 melding heeft gemaakt van het voornemen om het leger op den voet van vrede waarop het is, echter dadelijk voor de dienst te veldé geschikt te doen zijn. De tegenwoordige zamenstelling is zulks niet, vooral niet wat betreft de wapens der artillerie en genie. De Minister heeft bij de veranderingen, door hem ontworpen, de meeste zuinigheid in het oog gehouden, en inzonderheid met naauwgezetheid alle uitgaven voor het personeel gevorderd nagegaan, ten einde zoo doende op te sparen, waar en hoe hij, zonder vermeerdering van uitgaven, betere uitkomsten wegens de getalsterkte der strijders en de mobilisatie voor het leger kon verkrijgen. Hij heeft daarop het Comité van Defensie niet gehoord, daar, zoo als in de vorige paragraaph is aangetoond, door hem de grondslagen, door het Comité gelegd, zijn gevolgd; hij is die zelfs, zoo hij vertrouwt, meer nabij gekomen dan tot dusverre het geval was. Zeker zou hij de *speciale comités*, naar het doel hetwelk hij zich daarvan voorstelt, op zijne ontwerpen hebben gehoord, doch de instructiën tot het regelen der werkzaamheden dezer comités waren nog niet gereed, zoodat hunne zamenroeping nog niet heeft kunnen plaats hebben. Die instructiën zijn echter nu aan de voorzitters dier comités gezonden.

Bij deze paragraaph is een zeer gewichtig vraagpunt ter sprake gebragt, namelijk het regelen van de leger-organisatie bij de wet. Met belangstelling heeft de Minister daarvan kennis genomen, te meer daar hij persoonlijk altijd een voorstander van zoodanige regeling is geweest; doch hij verkeerde eenigermate in onzekerheid hoedanig daarover door de Vertegenwoordiging werd gedacht. Thans, nu die onzekerheid is weggenomen, zal hij zich zoodra doenlijk met het ontwerpen van zoodanige wet bezig houden.

Wat de bedenkingen betreft welke omtrent het niet stelselmatige zijner ontwerpen in het midden zijn gebragt, moet hij de vrijheid nemen op te merken, dat, hoe uiteenlopend de gevoelens van bevoegde beoordeelaars omtrent leger-organisatie kunnen zijn, allen gewis hierin zullen overeenstemmen, dat de vereeniging van grenadiers en jagers, dus van zoogenaamde zware of eigenlijk linie-infanterie en lichte infanterie, in een en hetzelfde regiment weinig doeltreffend is.

De opleiding, de oefening van beide is, vooral na het invoeren van het getrokken geweer, te zeer verschillend dan dat zulk een stand van zaken langer mogt voortduren. Van daár de voorgenoemen afscheiding tusschen de grenadiers en jagers.

Beide op die wijze, afzonderlijk voor hunne eigenlijke bestemming, beter geoefend zullende worden, bragt zulks echter tevens mede, dat de bataillons grenadiers niet op 5 kompagnien konden worden gehandhaafd, daar die zamenstelling voor de manoeuvres in linie niet geschikt is. Men meende dus met de 5de kompagnien van het regiment een 3de bataillon te moeten zamenstellen, te meer daar drie bataillons grenadiers, als eigenlijke reserve, zekerlijk niet te veel is. Bij het regiment ontbrak ook een onmisbaar element: een depôt. De voorziening daarin is eene wezenlijke behoefte.

Wat de kavallerie betreft kan het de aandacht niet ontgaan, dat de zamenstelling daarbij van het Limburgsch Bondscontingent veel te wenschen overliet. Bij eene mobilisatie van dat contingent toch moest dadelijk een ander korps als het ware uit zijn verband worden gerukt om het contingent aan te vullen.

Het is wenschelijk geacht, de zaak zoodanig te regelen, dat het regiment kavallerie, tot bondscontingent bestemd, geheel uit eigen boezem aan de bondsverordeningen kan voldoen.

Wilde men echter, zonder vermeerdering van uitgaven, dat doel bereiken, en de overige regementen onderling eene gelijke zamenstelling doen behouden, dan was het noodzakelijk, het geheele wapen eenige verandering te doen ondergaan.

Op een en ander rust de voorgenomen organisatie der kavallerie; eene organisatie waardoor, zonder van andere bezuiniging te spreken en zonder de eigenlijke strijdkrachten te verminderen, een staf van een regiment wordt uitgewonnen.

Wat de artillerie betreft meent men dat het gene afkeuring kan verdienen, tot een stelsel terug te keeren, dat sedert de vestiging van den Nederlandschen Staat gedurende eene lange reeks van jaren bestaan en goed voldaan heeft.

Bij de artillerie, immers bij de veld- en rijdende artillerie, zijn de kompagnien zamengesteld tot de bediening elk van eene batterij te velde, de taktische eenheden. Hare vereeniging onder eenige chefs zou willekeurig zijn, indien zij niet aan de volgende vereischten voldeed; zij moet namelijk:

1°. in vreedstijd voor den oorlog vormen;

2°. die chefs in de gelegenheid stellen, het onderwijs van den troep zooveel mogelijk zelf te besturen, en het personeel, vooral het kader te leeren kennen, waartoe concentratie van de kompagnien onder hun bevel staande noodzakelijk is.

Uit een en ander vloeit voort, dat de vereeniging van weinige kompagnien onder één kommando beter aan de vereischten beantwoordt dan die van vele wanneer zij niet vereenigd kunnen zijn; waarom het beter is, dit wapen in twee bataillons veld-artillerie dan in één regiment, en in zes bataillons vesting-artillerie dan in drie regementen in te deelen.

In rijken, als Frankrijk, Pruisen, Oostenrijk en Rusland, waar men groote artillerie-garnizoenen kan hebben en dus geheele regementen in één garnizoen vereenigd zijn, mag deze organisatie goed wezen; bij ons, waar de artillerie in garnizoenen moet versnipperd worden, is dat stelsel niet met vrucht aan te wenden. De chefs kennen de onderdeelen hunner regementen niet; de officieren kennen hunne chefs niet, of worden hun vreemd; gebrek aan eenheid is daarvan het gevolg, die allernadeeligst voor de instructie van den troep is. Redenen waarom in ons land aan bataillons-organisatie voor dit wapen verre de voorkeur boven die in regementen moet gegeven worden.

Door de voorgenomen organisatie wordt met betrekking tot het punt der militie in niets vooruitgelopen. Dat punt blijft ook bij die organisatie onaangeroerd; en hoe wenschelijk het ook zij, dat de gewigtige aangelegenheid der nationale militie spoedig nader worde geregeld, heeft men echter gemeend, de voorgenomen organisatie daarom niet te mogen ophouden.

Men stemt gaarne toe dat zonder de eigenlijke volkswapening — het is trouwens reeds meermalen gezegd en herhaald — het leger ontoereikend zou wezen voor de verdediging des lands. Maar welk naauw verband er dus ook besta tusschen het leger en de schutterijen, en hoe hoogst wenschelijk het ook zij dat deze laatste eene betere zamenstelling enz. erlange, kan dit laatste nog minder dan die der militie eene reden wezen om de voorgenomen organisatie te verschuiven.

Reeds vroeger, en wel bij het antwoord der Regering op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer van de Staten-Generaal omtrent de begrotingen van 1856 en van 1858, is door den vorigen Minister te kennen gegeven, dat ook hij een meer innig verband tusschen het leger in het moederland en dat in Nederlandsch Indie wenschelijk achtte, doch tevens is daarbij gewezen op de bezwaren welke daaraan verbonden zijn. Niemand meer dan de tegenwoordige Minister is bereid zoodanig verband te helpen bevorderen.

Ten bewijze dat de Regering doet wat mogelijk is, kan strekken, dat op dit

oogenblik niet minder dan 38 officieren van het leger hier te lande bij dat in Oost-Indië zijn gedetacheerd.

De Minister zou niets liever wenschen dan aan zoodanige detachering eene uitbreiding te zien geven, doch de groote kosten daaraan voor de koloniale kas verbonden, zijn een bezwaar hetwelk men niet ter zijde kan stellen; een bezwaar, hetwelk zich nader zal doen gevoelen wanneer de tijd, voor welke de detachering heeft plaats gehad, zal verstreken zijn.

En wat aangaat de vereeniging, welke, voor zooveel de officieren betreft, van de geringe sterkte der landmagt in West-Indië met het Nederlandsch leger tot stand is gebracht, die vereeniging zal insgelijks tot aanzienlijke uitgaven leiden.

§ 4. 1°. Ten aanzien van de alhier te kennen gegeven vrees, namelijk dat onze soldaten niet genoegzaam zouden gevoed worden, moet men in de eerste plaats opmerken, dat de soldaat in *het garnizoen* niets anders van wege het Rijk tot voeding ontvangt dan een ration brood. Hij wordt dus niet in den eigenlijken zin van het woord van wege het Rijk gevoed, zoo als in de gestichten die men genoemd heeft het geval is. De hoofdvoeding, de zoogenaamde menage, wordt uit zijne soldij bestreden.

Er bestaan vaste bepalingen omtrent de inrigting der menages voor de troepen, en daarin zijn geene veranderingen gekomen dan dat men alleen in enkele garnizoenen in plaats van 2½ onces slechts 2 onces vleesch per dag verstrekt; noodzakelijk doordien in de laatste jaren de levensmiddelen aanmerkelijk in prijs zijn gestegen.

De duurte der levensmiddelen is natuurlijk van invloed op het zakgeld dat uit het overschot der inleggelden in de menage aan den man wordt uitbetaald, en daar dit zoo gering werd dat er bijna niets meer te deelen overbleef, gaf dit aanleiding, en is het nog noodzakelijk, hierin eenigzins te gemoet te komen door eene tijdelijke verhooging toe te kennen aan hen, wier soldij slechts 25 cents per dag bedraagt.

Het valt niet te ontkennen, dat het zakgeld tegenwoordig minder is dan vroeger, en daardoor is de soldaat minder in de gelegenheid, zich kleine geriefelikheden, ook wat eetwaren betreft, aan te schaffen, en dat dit op de vrijwillige dienstneming eenen nadeeligen invloed uitoefent, is wel te veronderstellen.

Het is van algemeene bekendheid, dat door de duurte van de levensbehoeften en de stijging der prijzen van de materialen, of zoo men wil door de vermindering van de waarde van het geld, de bezoldigingen, vooral van geringen aard, eene evenredige verhooging behoeven, en, zoo ergens, ten aanzien van de soldij der onderofficieren en soldaten wordt dit dringend noodzakelijk; immers zij zijn nog gelijk aan het bedrag zoo als na 1795 was vastgesteld, en het heeft dan ook een punt van ernstige overweging uitgemaakt, daartoe nu reeds over te gaan; doch met het oog op het eindcijfer der begrooting, dat door de hooge prijzen der fourrages zoo aanzienlijk bleef, heeft men daartoe voor het oogenblik nog niet kunnen besluiten.

2°. De Regering erkent, dat er eenige kazernen zijn, welke toestand te wenschen overlaat, doch dat hierdoor van de vrijwillige dienstneming wordt afschrikt, kan zij niet zoo gaaf toestemmen; er zijn ook kazernen, en dit getal is het grootste, welke zich in eenen goeden toestand bevinden, en ook in de plaatsen waar die zijn gelegen ontwaart men geen gunstiger resultaten omtrent de vrijwillige dienstneming.

Dat er tot dus verre in den toestand der kazernen, die men hier op het oog heeft, geene verandering ten goede is gekomen, is voornamelijk gelegen in de omstandigheid, dat de betrokken gemeentebesturen veelal niet bij magte zijn, daarin zonder schadeloosstelling te voorzien, terwijl het hoofdbestuur van Oorlog op grond der in vigeur zijnde reglementen, dit van de gemeentebesturen vermeent te moeten vorderen.

Een ontwerp van wet tot regeling dezer aangelegenheid, benevens die der inkwartiering, waartrent bij het 5de punt van deze paragraaf door eenige leden wordt aangedrongen, was tijdens de aftreding van den vorigen Minister bij den Raad van State aanhangig, doch dat collegie heeft gemeend, zijne overweging deswege niet te kunnen voortzetten, omdat de tegenwoordige Minister, met den inhoud onbekend, daarop niet als een ontwerp van hem uitgegaan kon worden gehoord, en het raadzaam oordeelde, de voorgestelde bepalingen nader in opzettelijke overweging te nemen. Het ontwerp is daarop met goedvinden des Konings teruggeno-

men, en zal zoo spoedig als de veelvuldige werkzaamheden van den Minister slechts eenigzins zullen toelaten, door hem op nieuw in behandeling worden genomen, daar ook hij de afdoening eener zoo gewigtige aangelegenheid allezins wenschelijk acht.

3°. Niet slechts in het belang van de militaire dienst, maar ook in het algemeen belang, wordt het onraadzaam geoordeeld tot regel aan te nemen, om de miliciens bij korpsen in te deelen, welke in de plaats hunner inwoning of in de nabijheid daarvan garnizoenen houden. Velerlei nadeelen zouden daaruit voortspruiten, zijnde het zelfs niet zonder voorbeeld, dat op die nadeelen van de zijde der civile autoriteit de aandacht is gevestigd. Overigens neemt men de vrijheid op te merken:

- a. dat er geene verhouding bestaat tusschen het jaarlijks militie-contingent eener provincie en de behoefte aan miliciens bij de korpsen in eene provincie gestationeerd,
- b. dat op het tijdstip der indeeling eener nieuwe ligting niet altijd de omstandigheden vooruit kunnen worden gezien, welke de verplaatsing van een korps in een volgend jaar noodzakelijk kunnen maken; en
- c. dat de benooidige miliciens voor de grenadiers en jagers, voor de korpsen kavallerie en artillerie, alsmede voor de mineurs en sappeurs nimmer zouden kunnen worden gevonden in de gemeenten of provinciën alwaar die korpsen garnizoenen houden; zijnde het nu reeds niet altijd zonder bezwaar om voor die verschillende wapens de vereischte geschikte manschappen, uit al de provinciën des Rijks te zamen, te bekomen.

4°. Dat in dit jaar eenige miliciens, tot het Limburgsch Bondscontingent behoorende, weinige dagen langer dan gewoonlijk onder de wapenen zijn gebleven, is aan de bijzondere omstandigheid toe te schrijven, dat in de eerste dagen der maand Augustus jl. van wege den Duitschen Bond eene inspectie over dat contingent is gehouden, waaraan de bedoelde miliciens hebben moeten deelneemen.

5°. Dit is reeds bij punt 2 dezer paragraaf behandeld, als betreffende het daarbij vermelde ontwerp ook de inkwartiering en in het algemeen de wettelijke voorziening, welke art. 187 der Grondwet alsnog vordert.

6°. Ter voldoening aan het verlangen bij dit punt te kennen gegeven, worden hierbij onder litt. A en B twee Staten overgelegd, aanwijzende de prijzen der fourrages volgens de laatste aanbesteding ten behoeve van de korpsen kavallerie en artillerie, waaruit blijkt, dat bij de kavallerie de gemiddelde som per ration 0.5569 cent en bij de artillerie 1.0782 cent per ration minder is dan waarvoor het op de toelichtende staten is berekend.

Hoewel deze vermindering op zich zelve niet aanzienlijk zijn te achten, gaan zij gepaard met eene meer belangrijke daling der prijzen van de granen, hetgeen op die van het brood, hetwelk gedurende het jaar 1859 volgens aanbesteding zal worden geleverd, en op dat hetwelk uit de militaire bakkerijen zal worden verstrekt, die gunstige uitwerking heeft, dat men nu het ration brood, in plaats van op 6 cents, tegen 5 cents kan berekenen. De hierbij onder litt. C overgelegde staat zal dit nader aanwijzen.

Een en ander heeft aanleiding kunnen geven om bij deze gelegenheid (eerder was niet doenlijk) eene Nota van Wijziging in het ontwerp van wet tot vaststelling van het Xde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor te stellen, hetgeen als Bijlage onder lit. D bij deze beantwoording geschiedt, en waaruit zal blijken dat de opgemaakte begrooting uit voormelden hoofde met f 83,184.12 kan worden verminderd.

Tevens wenscht men wijziging te brengen in de omschrijving van het 2de artikel der hier in behandeling zijnde begrooting. Zoo als men uit het gestelde op de bedoelde Nota van Wijzigingen zal outwaren, is voor de woorden: *toelagen aan officieren*, nog gesteld het woord *traktementen*, en was zulks noodzakelijk omdat *casu quo* ook de traktementen van de chefs der afdelingen en bureau-chefs uit dat artikel zullen bestreden worden.

Iste AFDEELING. — *Kosten van het Departement.*

Het veranderen van den toelichtenden staat voor dit onderwerp van uitgaven is om geene andere reden geschied, dan om die aan gelijksoortige, bij de begrootingen

van andere departementen overgelegd, gelijkvormig te maken. Dit werd bij de overwegingen omtrent de zamenstelling der Staatsbegrooting voor 1859 als wenschelijk beschouwd.

Met opzigt tot de aanmerking van eenige leden wegens de strekking der werkzaamheden van het bureau van den inspecteur der geneeskundige dienst der landmagt, neemt men de vrijheid in het midden te brengen, dat geen deel der werkzaamheden van dit bureau tot het algemeen beheer behoort dat door het Departement van Oorlog wordt gevoerd, als zijnde uitsluitend van specialen aard, betreffende de geneeskundige behandeling der zieken, mitsgaders het beheer der geneesmiddelen voor de dienst der zee- en landmagt en der kolonien in deszelfs geheelen omvang.

De inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt correspondaert, even als de inspecteurs der overige wapens of dienstvakken, regtstreeks met den Minister, en die correspondentie strekt tot grondslag van het beheer, tot de attributen van het Departement behoorende.

Wat de opmerking betreft dat de besparing, vermeld op bladz. 4 der Memorie van Toelichting, zal vervallen, ja vermoedelijk in eene meerdere uitgaaf zal veranderen, daarvoor behoeft men slechts de cijfers bij elkander te plaatsen om zich dadelijk van het tegendeel te overtuigen.

De *normale formatie* (zie Toelichtingen Memorie bladz. 3) bedraagt 79 beambten, en voor de aldaar onder n°. 2 en 3 alleen voor toelagen uitgetrokken officieren en fortificatie-opzigtters, eene som f 104,450.00

Daarbij voegende de traktementen van den onder n°. 2 der aangehaalde bladzijde van de Memorie van Toelichting voorkomende kapitein-adjudant van den Minister en der 17 officieren, alsmede van de 2 fortificatie-opzigtters 20,300.00
Fourrages voor den Minister 547.50

f 124,997.50

Brengt men er ook nu nog bij de kosten zoo als die in de begrooting voor 1858 zijn uitgetrokken:

1°. van het topographisch bureau, met de toelage van den chef ad f 600.00 (uitgetrokken onder lit. b van den toelichtenden staat op art. 2 der begrooting van 1858), beloopende 15,645.00

2°. de kosten voor het bureau van den inspecteur van de geneeskundige dienst, ad 5,000 00

dan verkrijgt men een totaal van f 145,642.50

1858.

132 beambten vorderen, met inbegrip van de fourrages voor den Minister f 115,537.50

Bij te voegen de afgetrokken traktementen van 31 officieren 55,100.00

f 170,637.50

Verschil ten voordeele van de normale formatie f 24,995.00

Het hernemen der benaming van *afdeelingen* heeft geenszins ten doel om aan het hoofd daarvan officieren in hooger rang te plaatsen: de Minister kan van het tegendeel de verzekering geven. Het is alleen geschied omdat die indeeling bij de overige departementen van algemeen bestuur plaats vindt, en het gemakkelijker is om bij het bestaan van afdeelingen en bureaux het personeel der beambten meer te concentreren en te beperken dan, door het bureau als eenheid aan te nemen, tot het onwillekeurig vormen van naamloze onderdeelen, die dan onmisbaar en onvermijdelijk zijn, aanleiding te geven.

Een commies van Staat is bij het Departement benoemd geworden op het voorbeeld daarvan niet lang geleden bij een ander departement gegeven. Deze benoeming was hoofdzakelijk om aan den referendaris, regtsgeleerde bij het Departement, wiens werkzaamheden veelvuldig zijn, eenigen bijstand te verleen zonder inbreuk

te maken op den sedert 1844 aangenomen regel om het getal burgerlijke ambtenaren, bij het Departement niet te vermeerderen.

Deze voorziening, als bij exceptie, kan te dien aanzien tot geene gevolgtrekkingen voor andere leiden, en is daarom onder het bestuur van den vorigen Minister raadzaam en verkieslijk geacht.

IIde AFDEELING. — *Staven en topographie.*

Art. 5. De Regering meent hier het voorbeeld door de Commissie van Rapporteurs gegeven te mogen volgen, en dus met betrekking tot de noodzakelijkheid, om ook reeds in vreedstijd een generalen staf in de leger-organisatie te tellen, zich te mogen gedragen aan hetgeen bij de behandeling van vorige begrotingen, meer bepaald bij het antwoord op het Voorloopig Verslag omtrent de Staatsbegrooting voor 1857, nopens dat onderwerp is gezegd.

Intusschen is bij de tegenwoordige begrooting het bewijs geleverd, dat men niet heeft verzuimd om, waar dit mogelijk scheen, de uitgaven te beperken, daar verschillende betrekkingen buiten den staf door officieren daarvan vervuld worden, zonder dat zij in het kader van dien staf door anderen zijn vervangen.

Art. 6. Zoo aan elk wapen of dienstvak bij alle legers een chef is aangewezen, dan vooral is dit bij het zoo gewichtig vak der militaire administratie, waar eenheid in opvatting en handelen zoo wenschelijk, eene aanhoudende contrôle zoo onontbeerlijk, locale inspectiën zoo noodzakelijk zijn, als nuttig te beschouwen. Zoo als reeds in de Memorie van Toelichting is te kennen gegeven, zullen aan den hier bedoelden chef, die buiten het Departement van Oorlog als zelfstandig en dus als verantwoordelijk chef zal werkzaam zijn, boven en behalve het algemeen toezigt over de administratie van gelden en goederen bij de korpsen van het leger, en de inspectiën over de administratieve etablissementen, nog verscheidene werkzaamheden, welke men thans bij het Departement van Oorlog verrigt, worden opgedragen.

Het is dus niet alleen om reeds in tijd van vrede een hoofdintendant voor oorlogstijd gereed te hebben, zooals in het Voorloopig Verslag wordt bedoeld, dat men bij het dienstvak der militaire administratie een chef wenschte te zien geplaatst, maar bepaaldelijk omdat deze ook in tijd van vrede nuttig werkzaam kan zijn tot de behoorlijke verzorging en verpleging van het leger, en een wakend oog moet houden over de doelmatige bewaring en verantwoording van stoffen en goederen, waarvan de waarde aanzienlijke sommen vertegenwoordigt. En wanneer men daarbij in aanmerking gelieft te nemen, dat de chef, die hier bedoeld wordt, in zijnen werkkring steeds in aanraking moet komen met de hoofden van de verschillende wapens en dienstvakken, dan zal men toch wel willen toestemmen, dat ook bij een rang dient te bezitten daarmede overeenstemmende, en die ook vroeger, alsmede elders, aan den chef van dat dienstvak is toegekend.

Art. 8. In de Memorie van Toelichting heeft men eene aanwijzing gedaan van het getal officieren werkzaam bij het topographisch bureau, wier traktementen bij den generalen staf (*art. 5* van dezelfde afdeeling) zijn uitgetrokken.

Men vermeende dat eene herhaling van de aanwijzing dier traktementen, hetgeen slechts binnen 's lijns zou behoeven te geschieden hier als overbodig was te beschouwen, en dit te meer, omdat de bedoelde officieren, uitgezonderd de chef, bij gemeld bureau niet voor vast zijn geplaatst, maar telkens afwisselen, en ook hun aantal vermindert, gelijk nu reeds het geval is.

Ten aanzien van de ontruiming der lokalen, bij het topographisch bureau tegenwoordig in gebruik, meent men zich te mogen gedragen aan hetgeen deswege bereids in de Memorie van Beantwoording van het IIde hoofdstuk der Staatsbegrooting gezegd is. Men zal zich beijveren om die ontruiming zoo mogelijk vóór half December te doen plaats hebben.

IIIde AFDEELING. — *Verschildende wapenkorpsen.*

Art. 9. Infanterie. Schier eenparig zijn bij deze paragraaph bezwaren in het midden gebracht omtrent de voorgenomen algemeene intrekking der zoogenaamde residentie-

toelagen en de daarmee gepaard gaande gelijkmatige verhooging der traktementen van de officieren, bij de grenadiers en jagers ingedeeld. De redenen, welke hiertoe aanleiding hebben gegeven, zal men nader toelichten.

Beschouwt men de residentie-toelagen *uitsluitend* als eene tegemoetkoming aan de officieren en de meerdere kosten aan het verblijf in de residentie verbonden, dan hebben niet alleen de officieren, die bij de korpsen in de residentie gestationneerd dienst doen, maar ook de overigen, aan wie in de residentie eene standplaats is aangewezen en aan wie geene bijzondere toelagen worden toegekend, daarop aanspraak.

Brengt men dit beginsel in toepassing, dan moet daarvan het natuurlijk gevolg zijn, dat de uitgaven voor dat onderwerp worden verhoogd, hetgeen vrij aanzienlijk zal wezen, aangezien een getal van 26 officieren van verschillende rangen daartoe in aanmerking zouden komen. Met het oog op de beperkte geldmiddelen, en bij het streven om de uitgaven voor het Departement van Oorlog zoo min mogelijk te verhoogen, vond de Minister geene vrijheid om tot eene zoodanige verhooging van uitgaven over te gaan.

Deze beschouwing gaf hem aanleiding om de residentie-toelagen in het vervolg te doen vervallen, hetgeen bij eene aanstaande garnizoensverandering der kavallerie en artillerie, zonder intrekking van de nu genoten wordende toelagen, geleidelijk zou kunnen geschieden. Verviel nu de residentie-toelage, dan mogt men de belangen van de officieren der grenadiers en jagers, wier verblijf in de residentie stationnair is, niet uit het oog verliezen, en achtte men het wenschelijk, ook met het oog op de belooning van de goede diensten die in de plaatsing bij de bedoelde korpsen ligt opgesloten, hunne bezoldiging, welke in vergelijking met die der kavallerie en artillerie minder bedraagt, te verhoogen met de som, welke zij nu als toelage genieten, even als men in het jaar 1850 de soldijen van de onderofficieren en verdere manschappen, bij de bedoelde korpsen dienende, heeft verhoogd, tegen intrekking der toelagen, welke hun bij besluit van den 15den October 1843, n°. 4, gedurende hun verblijf in de residentie boven de gewone soldij waren toegekend.

Let men op den oorsprong van de hier bedoelde toelagen, dan ontwaart men, dat reeds bij de daarstelling van de korpsen grenadiers en jagers, in het besluit van den 7den Julij 1829, n°. 104, aan de officieren der grenadiers, die afwisselend jaarlijks in 's Gravenhage en Brussel garnizoenen zouden houden, eene toelage werd verleend, te weten: voor een hoofdofficier f 500, voor een kapitein f 300, en voor een luitenant f 200. Slechts eenmaal intusschen hadden zij het genot dezer geldelijke tegemoetkoming. Toen, na de daarna plaats gehad hebbende gebeurtenissen, de bedoelde korpsen in de residentie waren teruggekeerd en zij op grond van het aangebaalde besluit die tegemoetkoming niet konden genieten, werd bij besluit van den 23sten December 1835, n°. 84, bepaald, dat aan de officieren van de grenadiers en jagers, onder de benaming van residentie-toelagen, zou worden toegekend: aan een hoofd-officier f 300, aan een kapitein of luitenant f 200. Eenmaal toelagen voor de meerdere kosten aan het verblijf in de residentie verbonden toegekend, werden die achter-eenvolgens ook verleend, in 1838 en 1839, aan de bataillons van de 10de en 14de afdeeling infanterie, die de veld-bataillons grenadiers in 's Gravenhage tijdelijk vervingen, in 1841 aan de officieren van het regiment lanciers, dat in de residentie in bezetting was gekomen, en later aan die van het regiment kavallerie, dat de lanciers verving.

Bij de onvermijdelijke noodzakelijkheid, dat er in 1843 bestond om de uitgaven van het Departement van Oorlog te verminderen, werden, bij de besluiten van den 15den October en 28sten December 1843, n°. 4 en 54, de hierbedoelde toelagen voor de officieren behoorende tot de reserve-brigade beperkt, en bepaald voor een 1sten luitenant op f 100, voor een 2den luitenant op f 200; waarop men echter later, bij het besluit van den 18den Januarij 1845, n°. 63, is teruggekomen, als wanneer de toekenning geregeld en het bedrag vastgesteld is geworden zoo als thans nog bestaat, namelijk, dat aan de officieren, die bij de korpsen of detachementen te 's Gravenhage in garnizoens dienst verrigten, eene toelage wordt verleend, voor een hoofd-officier f 300, een kapitein of luitenant f 200.

Wanneer nu de residentie-toelagen op het voetspoor van de vorige jaren waren berekend, dan zou dit voor het jaar 1859 hebben bedragen:

voor vier bataillons grenadiers en jagers (een bataillon gedetacheerd)	f 44,700.00
» een regiment kavallerie	8,400.00
» » batterij artillerie	1,200.00
» het detachement vesting-artillerie	200.00
	<u>f 24,500.00</u>

Voor de officieren in de residentie aanwezig, waarvan in den aanhef dezes gewag is gemaakt

5,500.00

Men had dan noodig gehad f 30,000.00

De verhooging der tractementen voor de officieren van de vijf bataillons grenadiers en jagers, bedragen

18,600.00

Verschil f 11,400.00

De Minister van Oorlog, prijs stellende op het algemeen overleg, wil echter van zijnen kant gaarne toegeven aan de bezwaren, welke ten opzichte van zijne zienwijze omtrent de hierbedoelde toelagen zijn medegedeeld. De billijkheid, ja de rechtvaardigheid vordert echter dan dat de officieren, in de residentie verblijf houdende en die nu de toelagen niet genieten, bij het in stand houden der residentie-toelagen, ook daarvan niet verstoken blijven, en hij behoudt zich dus voor, niet om de verhooging van de tractementen der officieren van de grenadiers en jagers, maar eene nieuwe, meer gelijkmatige regeling der residentie-toelagen aan den Koning voor te stellen.

Wat de vermeerdering van een bataillon bij het regiment grenadiers en jagers betreft, dit is reeds onder § 3 hiervoren behandeld, waaraan men dus de vrijheid neemt zich te gedragen.

Ook de Minister had de jager-bataillons gaarne op hunne tegenwoordige sterkte behouden. Het cijfer der kosten, de omstandigheid dat die bataillons thans uitsluitend uit de tirailleur-kompagnien der regimenten infanterie zullen worden aangevuld, heeft echter geraden doen achten, de beide bataillons op de in de begrooting vermelde sterkte te brengen.

In deze vermindering heeft men te minder bezwaar gevonden, omdat bij het uitbreken van eenen oorlog — de voorbeelden zijn daarvan aanwezig — vrijwillige jager-korpsen, zamegesteld uit uitmuntende schutters, zullen optreden, die — men meent zulks met grond te mogen vertrouwen — op eene voldoende wijze in de alsjan bestaande behoefte aan scherpshutters zullen helpen voorzien.

Hoezeer in der tijd de adelborsten der marine, wegens den schadelijken invloed welken het klimaat te Medemblik op hunne gezondheid uitoefende, van daar waren verwijderd, meende men echter dat die invloed op meer ontwikkelde gestellen, op menschen van meerderen leeftijd, minder nadeelig zou kunnen wezen. Bij het oprigten van het algemeen depôt van discipline werd derhalve in het belang der ingezetenen dat korps te Medemblik gevestigd. De ondervinding heeft echter geleerd, dat de invloed van het luchtgestel ook op de manschappen van dat korps hoogst ongunstig is geweest. De manschappen, in stede van aan de strenge tucht te kunnen worden onderworpen, moesten meestal in de infirmerie worden verpleegd. Die toestand mogt te minder worden bestendigd, daar er ook veel meer dan elders sterfgevallen voorkwamen, zoodat men in het belang der dienst en op aandrang van den inspecteur van de geneeskundige dienst er eindelijk toe heeft moeten overgaan, dat korps naar eene andere plaats over te brengen.

Ten overvloedige wordt hierbij onder lit. E een overzicht overgelegd, waaruit de toestand van het korps gedurende de jaren 1853—1858 meer in het bijzonder kan blijken; doch ten einde meer bepaald over de zaak te oordeelen, acht men het niet ondienstig hier de verhouding te doen kennen van het getal zieke tot dat der gezonde militairen in onderstaande garnizoenen van 1 Januarij tot ultimo December 1857.

Amsterdam	11	pCt.
Arnhem	8	»
Bergen-op-Zoom	6 $\frac{1}{2}$	»
Breda	4	»
Gouda	3 $\frac{1}{2}$	»
's Gravenhage	4 $\frac{1}{2}$	»
Groningen	9	»
Hoorn	24	»
Leeuwarden	8	»
Maastricht	6	»
Medemblik	27	»
Middelburg	12	»
Nijmegen	7	»
Vlissingen	11	»
Zwolle	5	»

Art. 10. *Kavallerie.* Dat de drie opperofficieren, welke bij het optreden van den tegenwoordigen Minister bij het wapen der kavallerie aanwezig waren, daarbij nog behouden zijn gebleven, is alleen geschied om niet tot eene plotselinge verwijdering van een of meer hunner over te gaan, waardoor ook slechts eene verplaatsing van uitgaven zou zijn verkregen. Het ligt echter geenszins in de bedoeling, dien staat van zaken te bestendigen.

Wel verre dat de tegenwoordige sterkte der kavallerie, zoo als sommigen beweren, overdreven zou wezen, is die, volgens de meening van het Comité van Defensie, inzonderheid wat hare formatie op voet van vrede betreft, nog gering. Zeker zou het zeer wenschelijk zijn, dat er in vreedstijd meer bereden ruiters onder de wapenen waren, uit hoofde de overgang tot de oorlogsformatie bij het wapen der kavallerie zulke gewigtige bezwaren ondervindt in de aanschaffing der ontbrekende paarden, doch aan de verwezenlijking van dien wensch viel niet te denken; integendeel oordeelde de Minister dat hij te onderzoeken had, of door eene verandering in de organisatie, en zonder de eigenlijke strijdkrachten te verzwakken, eene vereenvoudiging in de samenstelling niet tot eene aanmerkelijke vermindering in de kosten zou leiden.

De 49 veld- en de 5 depôts-eskadrons, waaruit het wapen thans bestaat, zijn in 5 regementen verdeeld, waarvan een het Limburgsch Bonds-contingent uitmaakt, welk contingent nu echter, om op oorlogsvoet te kunnen worden gebragt, door toevoeging van 2 eskadrons uit een der overige regementen moet versterkt worden. Behalve dat het laatste punt reeds op zich zelf tot moeilijkheden aanleiding kan geven, scheen de bestaande organisatie wel voor eenvoudiging vatbaar.

Na rijpe overweging vermeende de Minister de 24 eskadrons (namelijk de veld- en depôt-eskadrons te zamen gerekend) in vier regementen te kunnen zamenvatten, zoodat alsdan alle regementen gelijkvormig zamengesteld zijn uit 5 veld- en 4 depôt-eskadron, en een der regementen, het Limburgsch contingent uitmakende, nu reeds op voet van vrede al de elementen in zich zou bevatten om, op voet van oorlog gebragt, aan de bepalingen van den Bond te kunnen voldoen, zonder daarvoor een der andere regementen uit zijn verband te moeten rukken of te desorganiseren.

Op die wijze handelende werd een en hetzelfde beginsel voor de geheele kavallerie aangenomen en, zonder de eigenlijke kracht van het wapen in het minst te beaandeelen, de staf van een regiment uitgewonnen; terwijl men verder als maatregel van bezuiniging de betrekking van ritmeester of luitenant voor speciale dienst heeft doen vervallen.

Terwijl sommige leden meenen, dat men in de bezuiniging, door de opheffing van den staf van een regiment verkregen, nog verder had kunnen gaan, is van eene andere zijde, en te regt, gewezen op het groote belang dat er bestaat om bij de kavallerie de kaders niet te verminderen. En inderdaad, aan dit punt kan niet genoeg gewigt worden gehecht, daar het bij eene mobilisatie vooral op de kaders aankomt,

Deze zijn niet in korten tijd op te leiden en te bekwaren; daartoe worden tijd en oefening vereischt. Gemis aan geschikte en voldoende kaders zou bij mobilisatie de ernstigste gevolgen voor het wapen na zich slepen.

Men vleit zich dat de depôts in staat zullen zijn, bij eene mobilisatie van het wapen aan hunne bestemming te beantwoorden, vooral wanneer zij, hetgeen in den aard der zaak ligt, door de veld-eskadrons, tijdelijk in hunne taak worden ondersteund. Langdurige vredestoestand, bij toenemenden bloei van alle takken van nijverheid, werkt natuurlijk nadeelig op de vrijwillige werving. Dit verschijnsel is moeilijk te voorkomen.

Bij mobilisatie — de ondervinding heeft het bewezen — blijven echter de vrijwillige aanbiedingen om de wapenen op te vatten niet achter, en men mag verwachten, dat dan ook bij de kavallerie velen vrijwillig in de gelederen plaats zullen nemen, die vroeger daarvan deel uitmaakten.

Hoe wenschelijk het ook ware, dat ieder regiment in ééne garnizoensplaats verenigd mogt kunnen wezen, heeft men echter gemeend, daaraan de voorgenomen zamenstelling op 5 veld-eskadrons en een depôt-eskadron niet te mogen opofferen, te minder daar die gewenschte concentratie reeds bij de tegenwoordige zamenstelling slechts bij twee regementen kon worden verkregen, moede het 5de regiment dragonders hier buiten aanmerking blijven, daar het reeds bij eene gewone inspectie van wege den Duitschen Bond uit een ander regiment met niet minder dan twee eskadrons moest worden aangevuld.

De bepaling van het getal hoofdofficieren bij de regementen kavallerie bestaat sedert jaren, en er scheen te minder aanleiding om daarin thans eene verandering te maken, nu de regementen met een eskadron worden vermeerderd.

De aanmerking, in de laatste alinea bij dit artikel, dat bij de 4 eskadrons in Pruisen slechts twee hoofdofficieren aanwezig zijn, maar zich daarbij dan ook geen depôt bevindt, toont reeds aan, dat de vergelijking op de beide formatiën niet geheel toepasselijk is; hetgeen te minder het geval is, wanneer men een ander verschil in aanmerking zou willen nemen, namelijk het bestaan in Pruisen van 2 ritmeesters voor dezelfde dienst, waarvoor in dit rijk slechts een officier van dien rang wordt uitgetrokken.

Art. 14. Artillerie. Bij den grooteren werkkring welke in den oorlog steeds aan het wapen der artillerie is voorbehouden, en welke nog in de jongste oorlogen door zoo vele voorbeelden gestaafd is geworden, vermeende de Minister, dat aan een wapen, aan hetwelk vooral bij de verdediging van ons land eene zoo groote en invloedrijke rol wordt toegewezen, en in verband met zijne getalsterkte, minstens drie generaals behoorden te worden toegekend, voor welke niet alleen in vrede maar ook in oorlogstijden een zeer gewichtige werkkring is aan te wijzen, te weten: een luitenant-generaal *inspecteur van het wapen*, die tevens in oorlogstijd chef van de artillerie te velde, dat is chef van de batterijen, parken pontontrein enz. kan zijn; twee generaal-majors tot het voeren van bevel in de twee groote onderdeelen van het Rijk, dat is in twee artillerie-directiën.

Daar het nu zeker niet goedgekeurd kan worden dat bij het eene wapen generaals in active dienst voorkomen met de bezoldiging aan hunnen rang verbonden, terwijl bij andere wapens (thans de artillerie en genie) aan die opperofficieren slechts het traktement van kolonel wordt toegekend, heeft de Minister hetzelfde beginsel voor alle wapensoorten in toepassing gebracht, en daar hij met het oog op de beschikbare middelen begreep, bij dit wapen geen drie generaals met het activiteits-traktement te kunnen uittrekken, zoo zijn er op de begroting slechts twee gebracht, als een luitenant-generaal, als inspecteur of chef van het wapen, en een generaal-majoor, waartoe een van de drie directeuren achtereenvolgens in aanmerking zullen worden gebracht.

Door het toekennen van het traktement, aan den rang van generaal-majoor verbonden, wordt geenszins het verband verbroken tusschen den inspecteur en den directeur met dien rang bekleed, daar eerstgenoemde in den regel luitenant-generaal is.

Wat nu betreft de meening dat aan de betrekking van directeur eener artillerie-

directie toch geene bijzondere gewigtige werkzaamheden zijn verbonden, zoo moet men zulks volmondig bestrijden. Hun werkkring is van het hoogste gewigt. Zij zorgen voor de goede bewapening en uitrusting van de vestingen en versterkte posten in hunne directiën gelegen, en zijn uit den aard der zaak belast met het in staat van verdediging brengen van die sterkten en ook van de linien, zoo als de IJssel-, Grebbe-, Utrechtsche en Hollandsche linie, en kunnen of zullen ook, naar gelang van den loop dien de veldtocht neemt, tot het bevel over de artillerie te velde of een groot deel daarvan geroepen worden. Aan hen is speciaal de last opgedragen om te waken voor de behoorlijke oplegging, bewaring en het onderhoud van het zoo kostbaar materieel der artillerie, zoowel van dat wat tot de uitrusting der vestingen behoort, als van dat voor het leger bestemd. De reden waarom aan den inspecteur der artillerie een chef van den staf is toegevoegd, is alweder omdat bij alle wapensoorten een en hetzelfde beginsel moet heerschen: heeft de inspecteur der infanterie, der kavallerie, zoodanig officier voor zijne dienst noodig, dan zeker heeft die der artillerie het, en omdat tot dus verre de indeeling van zijnen staf te zwak was in verhouding tot zijnen werkkring, is zulks geen reden om dit verder te bestendigen, te meer niet, nu hij volgens het voornemen van den Minister met uitgebreider werkkring zal belast worden.

Het materieel der artillerie, aan welks vervaardiging zoo veel zorg wordt gewijd, en wat tot de bewapening van de versterkte punten of voor de uitrusting van het leger te velde in de arsenalen van verschillende vestingen is opgelegd, vordert een aanhoudend toezigt en onderhoud: daartoe wordt niet alleen speciale, maar vooral locale kennis en eene stelselmatige behandeling gevorderd, die men alleen met goed gevolg verwachten kan van personen, die zich uitsluitend daarmede hebben af te geven, als zijnde zij voor die stelselmatige behandeling en dat onderhoud persoonlijk aansprakelijk.

Tot dusverre worden met dezen speciaal dienstkak belast de jongstbenoemde kapiteins van het wapen; zij behouden die betrekking kort, daar zij, bij telkens opvallende kompagniën het kommando daarover erlangende, de dienst aan andere tot kapitein benoemde jongere officieren overgeven. Hierdoor ontstaat gebrek aan toezigt en aanhoudende wijziging in de oplegging, naar de persoonlijke inzichten van elk der zich opvolgende officieren. De gebreken die daaruit voortvloeijen laten zich gemakkelijk begrijpen, en de ondervinding heeft dan ook geleerd, dat de dienst van het materieel der artillerie op sommige plaatsen te wenschen overlaat. Het is alzoo om beter te voorzien in een dienstkak van het wapen der artillerie, welke allezins behartiging verdient, dat de weder-invoering van de betrekking van plaatselijke artillerie-kommandant noodzakelijk wordt geacht, ten einde steeds zonder aanhoudende verwisseling, vooral op die plaatsen welke geene vaste of groote artillerie-garnizoenen uitmaken, een behoorlijk toezigt en zorg voor het materieel te verzekeren.

Zoo onze artillerie-instellingen den toets mogen doorstaan met die van het buitenland, dan is er echter een deel daarvan dat geen gelijken tred met de elders bestaande inrigtingen van dien aard heeft gehouden. Naarmate de natuurkundige wetenschappen groote vorderingen hebben gemaakt en in de laatste tijden meer van directe toepassing op het practische leven zijn geworden, hebben zij ook die toepassing bij het technische deel der artillerie gevonden, en vooral in ruime mate bij de pyrotechnie, welke aan haar groote vorderingen en verbeteringen te danken heeft.

De inrigtingen daartoe vorderen uitbreiding en verbetering, maar ook moet dan tevens daarmede gepaard gaan het kunnen beschikken over een ruimer personeel van deskundige officieren, daar die inrigtingen tevens tot opleiding of practische school moeten dienen van andere officieren, onderofficieren en manschappen uit het wapen. En nu bestaat die vermeerdering slechts in 2 officieren. Thans zijn er drie bij de laboratoria te Delft werkzaam, welk getal met twee vermeerderd wordt: zoodat men gerust kan verklaren dat er, in verband tot de wezenlijke behoefte, geen te groot aantal officieren aan die inrigting zal verbonden wezen.

Te regt wordt aangehaald, dat bij de artillerie de kompagnie, bestemd tot de

bediening eener batterij te velde, de taktische eenheid is, maar dat uit dien hoofde de vereeniging van eenige kompagnien tot een bataillon of regiment »slechts als eene administrative zamenvoeging voor vreedstijd» moet worden beschouwd, hiermede kan men niet instemmen, uit hoofde die zamenvoeging, behalve uit het administratief oogpunt, ook moet beschouwd worden ten aanzien van instructie, opleiding en vorming van het personeel.

Vollediger uitgedrukt oordeelt men, dat de indeeling der artillerie — onverschillig welke naam aan de zamengevoegde deelen wordt gegeven — aan de eischen moet voldoen welke in de beantwoording van de 3de alinea van § 3 reeds vermeld zijn, en men dus overbodig acht hier nogmaals te herhalen; doch waarbij echter nog gevoegd kan worden, dat men ook de administrative onkosten, zoo als die van verzending van goederen uit de kleedingmagazijnen, die wegens het oproepen en weder met verlof zenden der miliciens, het aflossen van gedetacheerde kompagnien enz., zoo gering mogelijk moet maken, juist wijl, zoo als in het Voorloopig Verslag wordt aangetoond, de artillerie bij ons noodzakelijk aan versnippering is blootgesteld, zal men hierop bij hare organisatie bedacht moeten zijn, en de voorbeelden uit groote legers getrokken daarbij niet kunnen volgen.

Het is waar, door de beraamde indeeling wordt het getal hoofdadministratiën bij de veld- en vesting-artillerie verdubbeld, maar let men op hetgeen zoo even gezegd is, dan gelooft men dat zulks eer tot besparing dan tot verhooging van administrative uitgaven zal leiden.

De indeeling in bataillons, zoo als die ontworpen is, levert in vergelijking tot het bestaande het voordeel op van te strekken tot aankweeking van acht, in plaats van vier zelfstandige chefs; voorts dat de chefs beter kunne officieren, kaders en manschappen zullen leeren kennen; omgekeerd door deze verbonden aan hunne chefs zullen worden, en deze laatsten beter verantwoordelijk zullen kunnen zijn voor het onderrigt en de vorming van den troep, aan hunne leiding toevertrouwd. Tot het leveren van het tegenbewijs hoe, oordeelt men derhalve de ontworpen organisatie der veld- en vesting-artillerie voor de behoeften van ons leger doelmatiger dan de bestaande.

Ten opzigte van de beschouwingen over de veld- en rijdende artillerie en de al dan niet-wenschelijkheid om beide onderdeelen bij ons leger te bezitten, zal men trachten de meening zoo beknopt mogelijk op te geven, dewijl de geheele uiteenzetting der gronden, welke tot betoog zouden moeten strekken om de noodzakelijkheid van het bezit, ook in ons land, van rijdende zoowel als veld-artillerie aan te toonen, hier zeker minder gevorderd zal worden.

Het is eene algemeene erkende waarheid dat, welk stelsel tot het verschaffen van vlugge beweegbaarheid bij de veld-artillerie worde gevolgd, men daardoor nimmer slagen kan in het vormen van batterijen, die even snel en driest onder het vjandelijk vuur kunnen optreden als die door welgeoefende rijdende artillerie bediend. De opgezeten veld-artillerist kan niet het zelfvertrouwen bezitten van den rijdenden artillerist, die zijn eigen paard berijdt en dus van geen voertuig afhankelijk is. Daar alzoo waar snelheid en driestheid van bewegingen de hoofzaak, ja het eigenaardige van de vechtwijze der artillerie uitmaken — dus voor de batterijen bij de kavallerie ingedeeld, verdient rijdende artillerie de voorkeur. Wij zijn, zoo als in het verslag gezegd wordt, in het bezit van een welgeoefend en deugdelijk korps rijdende artillerie; dit moet met zorg behouden, maar in verband gebragt worden met de werkelijke behoefte aan deze wapensoort. Met dit doel oordeelde men dat aan de rijdende artillerie eene andere formatie behoorde gegeven te worden, waarbij door het behouden van sterke kaders en de vermeerdering van het getal paarden der kompagnie op den voet van vrede, de spoedige mobilisatie der vereischte batterijen bevorderd wordt.

Acht men dat wij in oorlogstijd met drie batterijen rijdende artillerie kunnen volstaan, dan berust dit ook op het gevoelen, dat de veld-artillerie beweegbaarder moet gemaakt worden dan zij nu is; blijft deze zoo als zij thans is, dan behoeven wij meer rijdende artillerie, want behalve bij de kavallerie hebben wij dan ook eenige batterijen bij de reserve of niet ingedeelde artillerie noodig. Bovendien, wanneer

men gadeslaat wat bij andere legers bestaat, en indachtig is aan de wijzigingen, welke de taktiek der artillerie, als noodzakelijk gevolg van de invoering der verbeterde draagbare vuurwapens, ondergaat, moet men tot het besluit komen, dat aan onze veld-artillerie noodzakelijk meer vlugheid van bewegingen moet worden verschaft. Hieraan voldaan zijnde, zal de veld-artillerie gewis voortgaan den goeden naam gestand te doen, welken alle deelen van het wapen der artillerie, sinds eene reeks van jaren, zich in de schatting van vreemdelingen hebben weten te verwerven.

De veld-artillerie bestaat thans uit een regiment van 12 kompagnien en een depôt. Er is niet eene plaats in ons land, waar zulk korps bij het opkomen van zijne miliciens en in de nabijheid van magazijnen ter opberging van het materieel der batterijen garnizoenen kan houden. De splitsing, zoo als thans plaats heeft, blijft dus noodzakelijk. Op die wijze vormt men slechts één chef, die ook slechts de helft van zijn regiment onder het oog heeft; terwijl de hoofdofficier, die de andere helft kommandeert, volstrekt geene zelfstandigheid erlangt en weinig voldoening voor zijnen ijver geniet.

Ook voldoet die inrigting aan geene der hiervoren opgegeven vereischten. Neemt men daarentegen daarvoor 2 bataillons, elk van 6 veld-kompagnien en 4 depôt, dan stemt die inrigting in alle opzichten met de belangen van de dienst overeen. Wel is waar heeft men daarbij een depôt meer te bekostigen, doch een depôt om zes batterijen te velde te onderhouden is niet te veel, vooral niet zoo men daarbij bedenkt dat bij deze bataillons al de lotelingen voor het voerwezen zijn ingedeeld.

De rijdende artillerie is gebragt op 3 kompagnien voor de bediening van even zooveel batterijen. De Minister ontkent geenszins dat het wenschelijker ware dat dit korps mede een depôt had, doch alleen het bezwaar der daarvoor gevorderde uitgaven heeft hem daarvan teruggehouden; te meer omdat bij eene eventuele mobilisatie, die zich nimmer over de drie kompagnien te gelijk kan uitstrekken, daar het aanwezige aantal paarden slechts de dadelijke mobilisatie van $4\frac{1}{2}$ batterij van 12 pond gedooft, er tijd zal overblijven, alvorens de overige paarden zullen aangeschaft zijn, om onder een der kapiteins, bij den staf van het korps ingedeeld, een depôt te vormen.

Om de door het Comité noodig geachte 48 kompagnien vesting-artillerie te verkrijgen, heeft men thans 3 regementen, elk van 12 kompagnien en 4 depôt, hierbij rekenende op 12 kompagnien artillerie schutterij, zoo heeft men het door het Comité gewilde aantal kompagnien.

Deze regementen zijn te groot en voldoen aan geene der vroeger opgegeven vereischten. Maakt men daarentegen 6 bataillons, elk van 6 kompagnien, alsdan vormt men 6 zelfstandige chefs in plaats van 3, en voldoet men verder zooveel mogelijk aan hetgeen te dien aanzien gevorderd wordt.

Behoeft een korps, hetwelk zijne onderdeelen te velde zendt, een depôt, de vesting-artillerie behoeft dit niet. De kompagnie, die daartoe dient, kan even als de andere zijn zamengesteld en in de plaats waar zij garnizoen houdt dezelfde diensten en werkzaamheden als de andere verrigten; terwijl in oorlogstijd per bataillon een kapitein (die voor het materieel), twee luitenants en 6 sergeanten aanwezig zijn, om eventueel bij de schutterij-artillerie-kompagnie op te treden.

Ook de minister zou gewenscht hebben tot de oprigting eener kern of depôt van artillerietrein te hebben kunnen overgaan, maar dit alles kan niet plaats hebben zonder het eindcijfer der begrooting te verhoogen, hetgeen natuurlijk de invoering van veel, dat wenschelijk zou wezen, in den weg staat. Daarom moet, aan andere, meer dringende verbeteringen of aan versterking der eigenlijke strijdkrachten de voorkeur worden gegeven, vooral wanneer men in het oog houdt, dat men bij het ontstaan van eenen oorlog achtereenvolgens tot de formatie van den noodigen artillerietrein kan overgaan.

Bij de invoering van het thans bestaande veldmaterieel in 1848, hebben de volgende overwegingen geleid tot het behouden van 6ponder-batterijen in de uitrusting van het leger te velde.

1°. Nederland heeft treinen, moerassige en lage gronden, die bij nat weder wel een 6ponder, doch geen 12ponders kunnen dragen.

2°. Dikwerf zal in ons veel met rivieren en andere waterwegen doorsneden land de behoefte bestaan, om het veldmaterieel in te schepen, waarbij het zoo zeer op ruimte aankomt en derhalve de 6ponders groote voordeelen aanbieden.

3°. De uitwerking der schoten van 6ponders met $\frac{1}{4}$ kogel zware lading is niet alleen voldoende tegen troepen, maar zelfs genoegzaam tot het vernielen van alle soorten van artillerie-materieel en tot het opruimen van versperringen.

4°. De batterijen van 6 pond zijn door het geringe aantal paarden, dat zij behoeven veel minder kostbaar dan die van 12 pond, en hebben het voordeel van een veel grooter aantal schoten mede te voeren dan de laatstgenoemde, zoo zelfs dat bij een kanon van 6 pond ieder paard schier het dubbel aantal kogels medevoert van dat bij een kanon van 12 pond.

5°. Bij de meer en meer ver dragende vuurwapenen bestaat voor de batterijen een evenredig grootere behoefte aan snelheid, en deze is ontegenzeggelijk gemakkelijker te verkrijgen bij den 6- dan bij den 12 pponder.

6°. Bij detacheringen, voorhoeden, infanterie-divisien enz. verdienen ligte vuurmonden veelal de voorkeur.

De hierboven aangehaalde gronden hebben dan ook bij de invoering van het genoemde materieel tot de beslissing geleid, dat de 15 batterijen voor het leger te velde zouden bestaan uit 8 van 12 pond en 7 van 6 pond, welke beslissing spoedig gevolgd is door het aanmaken van het daartoe noodige materieel.

Later, in 1851 en 1852, toen men in een naburig Rijk vermeende te moeten overgaan om uitsluitend een kanon van 12 pond, nagenoeg overeenkomende met het toen reeds bij ons ingevoerde, tot de uitrusting van het leger te moeten aannemen, zijn de bovenaangevoerde gronden min of meer bestreden, doch nimmer genoegzaam wederlegd om terug te komen op de eenmaal genomen beslissing; te minder omdat men sedert de invoering van een geschut met verminderde ladingen hier te lande, bijna bij alle andere artilleriën tot dergelijke verminderde ladingen is overgegaan, en dus onze 6ponders in uitwerking volkomen gelijk staan met die van elk ander kanon van hetzelfde kaliber dat ons tegenovergesteld zou kunnen worden; terwijl voorts toen reeds een zoo belangrijk gedeelte der 6ponder-batterijen was aangemaakt, dat eene verandering van systema een belangrijk verlies voor het Rijk zou hebben opgeleverd.

In een en ander moet dan ook de reden gezocht worden, waaarom bij de reorganisatie van het wapen der artillerie in 1852 de vastgestelde indeeling der veldvuurmonden is bijgehouden.

Thans, nu al de batterijen voor het leger te velde met hare uitrustingen en munitiën opgelegd zijn, vermeent men dat het vervangen van de batterijen van 6 pond door die van 12 pond met de daaraan verbonden kosten, een niet genoegzaam te wettigen maatregel zou zijn.

Art. 12. Genie. Met genoegen mogt de Minister vernemen, dat eene van zijne organieke zamenstellingen als eene nuttige zaak den bijval van vele leden mogt ondervinden; doch dat voorstel tot vermeerdering van het aantal genietroepen kan niet, zoo als eenigen meenen, tot bewijs strekken, dat men geneigd is om vele vestingen te behouden. Zoodanige vermeerdering zou zelfs nuttig wezen, al waren er geene vestingen.

Zij staat, zoo als het aan vele leden is voorgekomen, in verband met het eigenaardige der verdedigingswijze van ons land, en daarom alleen zou het zeer wenschelijk zijn, dat die vermeerdering spoedig tot stand kon worden gebracht.

Ter voldoening aan het door sommige leden geuite verlangen om eenige nadere inlichtingen te hebben nopens den werkkring van den voorgestelden inspecteur der genie, zal het volgende, gelijk de Minister vermeent, kunnen dienen:

Er hebben sinds 1813 in het beheer der genie twee stelsels geheerscht. Het eerste, van schier volkomen decentralisatie, heeft geduurd tot de opheffing van de algemeene directie der genie; het andere van volkomen centralisatie, is thans nog in werking. Bij die opheffing, in 1840, ging men op eenmaal van het eene uiterste tot het andere over. Men wenscht nu een middenweg te kiezen. Er moet bij het departement zijn een bureau of eene afdeling der genie — de naam doet niets ter

zake, — in staat om den Minister voor te lichten en om alle zaken van algemeenen aard, betreffende de werking van het korps der genie en 's lands verdediging, onder zijne leiding te behandelen. Daarbuiten moet er eene magtseenheid in het korps wezen, in staat om te zorgen voor de belangen van het personeel en het materieel; in staat om den Minister raad te geven van een standpunt, meer zelfstandig dan dat, hetwelk de chef der genie bij het departement ooit hebben kan; in staat om een belangrijk gedeelte der uitvoering onder *contrôle* op zich te nemen, eene eenheid van raad, toezigt en uitvoering, in één woord: de inspectie. Deze, thans uit verschillende inspecteurs bestaande, kunnen dusdanige eenheid niet vormen.

Door de voorgenomen verdeeling van bevoegdheid en magt, welke, naar de ervaring, in bijzonderheden zal behooren te worden gewijzigd, zullen betere waarborgen verkregen worden voor de beraming, behandeling en uitvoering, en waarborgen voor de trapsgewijze verbetering van het personeel.

Art. 13. *Remonte.* Zoo als reeds door eenige leden is aangevoerd, moet de tegenwoordige verhooging van dit artikel alleen worden toegeschreven aan de vermeerdering van de getalsterkte der paarden bij het wapen der artillerie. In 1858 en vroeger bedroeg het geheele getal paarden volgens de bestaande organisatiën 3233. De jaarlijksche remontering berekend op $\frac{1}{8}$ bedraagt alzoo 404. Had men nu voor de gewone jaarlijksche remonte meer paarden dan het aangeduide getal in rekening gebracht, dan spreekt het van zelf, dat de vermindering in 1858 slechts schijnbaar zou zijn geweest. Dit is echter het geval niet, want voor het jaar 1859 wordt weêr voor de gewone remonte op 404 paarden gerekend, en daarenboven is tot gedeeltelijke completering van het aantal paarden, volgens de nieuwe zamenstelling der veld-artillerie, meer benoodigd een getal van 403 paarden.

Vde AFDEELING. — Militaire Akademie.

Art. 14. Werkelijk is, krachtens een Koninklijk besluit, bij gelegenheid van den heugelijken jaardag van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje genomen, aan eenige onderofficieren van het leger vergund om, hoezeer den in den regel voorgeschreven diensttijd nog niet tellende, evenwel aan het nu loopende officiers-examen deel te nemen. Het getal dier onderofficieren bedraagt voor de drie hoofdwapens gezamenlijk 12; van deze zijn er 7 die den gevorderden diensttijd als vrijwilliger thans reeds hebben verkregen of vóór den 1sten Januarij 1859 zullen hebben bereikt. Geen dier onderofficieren zal echter tot officier worden bevorderd dan nadat zij, even als alle anderen, bij het examen van hunne kennis en bekwaamheid hebben doen blijken, en de commissie van examen zal hebben verklaard, dat zij in alle opzigten geschikt en berekend zijn om als officier op te treden.

Dat de bedoelde maatregel zoo hoogst onbillijk zou zijn jegens de kadets der Koninklijke Militaire Akademie mag men intusschen niet toegeven. De kadets worden, na het volbrengen van hunnen cursus, bij het bezit van hetgeen daarvoor vereischt wordt, tot officier benoemd. Zij erlangen die aanstelling ook al waren er officieren overkompleet. Dit is hun toegezegd; doch dit is met opzigt tot de onderofficieren bij de verschillende wapens dienende het geval niet, daar, indien de omstandigheid zich voordeed dat er geene vacatures bestonden, zij niet tot bevordering in aanmerking zouden kunnen komen, al was hun tijd van dienst, gedrag en kunde meer dan voldoende om aan hen zoodanig avancement te doen deelachtig worden. Dit verschil is dus zeer groot.

Het spreekt overigens van zelf dat het Reglement op de Koninklijke Militaire Akademie geen inbreuk heeft kunnen maken op de grondwettige bevoegdheid des Konings tot het benoemen van officieren op zoodanige wijze als Hoogstdezelve oorspronkelijk zoude achten, terwijl men hier nog bij kan voegen, dat het hier bedoeld Koninklijk besluit zelf de stellige bepaling inhoudt, dat de maatregel slechts voor ditmaal geldt en zonder eenige gevolgtrekking voor de toekomst is.

Vilde Afdeling. — Geneeskundige dienst.

Art. 16. De hierbedoelde traktementsverhooging staat werkelijk in verband met het voornemen om den tegenwoordigen titularis eenen hoogereren rang te verkleenen of daaraan te assimileren.

Sedert 1851 aan het hoofd der geneeskundige dienst geplaatst en sedert 1853 zijnen tegenwoordigen rang bekleedende, zal het, met het oog op zijne veelomvattende taak, en in verband met de rangregeling bij andere wapens of dienstvakken, niet onbillijk geacht worden dat hem zoodanige verhooging worde toegekend.

Xde Afdeling. — Materieel der artillerie.

Hoewel men vermeende dat door de toezending van de sedert eenige jaren verlangde opgaven der verrigtingen in de verschillende artillerie-etablissemten voldaan werd aan den wensch der Vertegenwoordiging, voldoet men gaarne aan het thans geuit verlangen door overlegging van staten, sub *F.* en *G.*, aantoonende het voorhanden materieel; zoo als: geschut, affuiten en munitie, alsmede den voorraad van grondstoffen, zoo als die waren op 4 Januarij 1858.

Evenzeer wordt hierbij eene opgave gevoegd van den stand der tirailleur-geweren, sub lit. *H.*, waaruit blijkt, dat reeds een zekere voorraad aanwezig is. Dat de voorraad voor het oogenblik niet grooter is, moet alleen worden toegeschreven aan het vroeger niet vastgestelde vizier of opzet. Dat punt alsnu ook geregeld zijnde, kan welhaast ten volle aan alle behoefte voldaan worden.

Met opzigt tot de vraag, of er wel overal genoegzame zorg wordt gedragen voor het onderhoud der geweren van de dienstdoende schutterijen, hieromtrent moet men opmerken, dat de zorg voor dat onderhoud niet tot den werkkring van het Departement van Oorlog, maar tot dat van Binnenlandsche Zaken behoort. Dit neemt echter niet weg, dat de voorschriften, welke in de laatste jaren met betrekking tot dat onderhoud zijn gegeven, door de beide Departementen in gemeenschappelijk overleg zijn vastgesteld geworden. Een uitvloeisel van dat overleg is de ministeriele beschikking van den 20sten Junij 1857, n°. 45 B, waarbij onder andere werd bepaald:

»dat in de garnizoenen, waar zich geweer makers of zwaardvegers van het leger bevinden, deze bij beurten, b.v. van drie tot drie maanden, zullen worden bestemd om de geweren van de schutterij ter plaatse, die herstellingen behoeven, te repareren; en verder dat die herstellingen zullen geschieden onder het toezigt van de officieren van wapening, bij de korpsen waartoe de geweer makers of zwaardvegers behooren, even als zulks voor de reparatiën ten behoeve van de bedoelde korpsen zelve plaats heeft.»

De uitvoering van dezen maatregel vond echter tegenstand, niet enkel bij het gemeentebestuur te Amsterdam, maar ook te Harderwijk, Groningen en Nijmegen. Die besturen vermeenden, dat het herstellingswerk der schutterlijke wapenen niet moest worden ontnomen aan de burger-geweer makers, die daarin een groot deel van hun bestaan vinden, en met dat werk, waarvoor zij gezegd worden de noodige bekwaamheid te bezitten, gedurende een aantal jaren zijn belast geweest.

Aangezien het voor het Departement van Oorlog geheel onverschillig is door welke personen de schutterlijke wapenen hersteld worden, mits het werk naar eisch verrigt en de noodige zorg gedragen worde, dat de wapens bij de herstelling niet door onbekwame handen bedorven worden, is de hierboven aangehaalde ministeriele aanschrijving, in gemeenschappelijk overleg met het Departement van Binnenlandsche Zaken, in dien zin gewijzigd geworden, en aan de militaire autoriteiten, in die gemeenten waar men bepaaldelijk mogt verlangen het werk voortdurend aan burger-geweer makers toe te vertrouwen, aanbevolen om daarin te berusten, behoudens de contrôle van de officieren van wapening bij de korpsen, zoowel over de te constateren gebreken aan de wapenen als over het uitvoeren der reparatiën.

Wat nu den toestand zelve van der geweren, bij de schutterijen in gebruik, aanbelangt, die wapenen zijn, op enkele uitzonderingen na, alle gepercussioneerde. Voor die gemeenten, waar zulks nog niet heeft plaats gehad, is de gelegenheid opengesteld

om die wijziging, onder toezigt van officieren tot de inspectie der draagbare wapenen behoorende, te doen verrigten. Verder is aan de gemeentebesturen der plaatsen, waar geen korpsen van het leger garnizoen houden, of waar geen militaire geweermakers of zwaardvegers aanwezig zijn, bekend gemaakt, dat de nieuwe verwisselstukken, tegen betaling van de vastgestelde tariefsprizen, uit 's Rijks stapelmagazijn van Oorlog op de aanvraag te bekomen zijn. Wijders heeft er jaarlijks van wege de inspectie der draagbare vuurwapenen een onderzoek plaats omtrent de gesteldheid der geweren van deze of gene dienstdoende schutterij, zoo als onder anderen nog onlangs te Vlaardingen en Maassluis heeft plaats gehad; in één woord, er wordt door het Departement van Oorlog niets verzuimd wat strekken kan tot verkrijging van meerdere waarborgen voor de goede instandhouding der schutterlijke wapenen.

XIIde AFDEELING. — *Vershillende uitgaven.*

Art. 24. Er bestaan geene voorschriften betrekkelijk het geven van gewapende militaire detachementen bij het vieren van godsdienstige plegtigheden in de kerken, omdat het verleenen van zoodanigen bijstand niet te pas kan komen. De orders welke zijn uitgevaardigd betreffen de wijze waarop de militaire magt behoort op te treden tot handhaving van orde, op uitdrukkelijke aanvraag der bevoegde autoriteit. Het deelnemen van gewapende militairen, als zoodanig, aan plegtigheden in de kerken is bepaald verboden, en dat verbod zal gehandhaafd worden.

Art. 36. Hoezeer het niet te ontkennen is, dat de plaatselijke ligging van het terrein bij Milligen thans met betrekking tot den aanvoer van levensmiddelen enz. voor de aldaar te kamperen troepen gunstiger kon wezen, mag echter niet worden voorbijgezien, dat de communicatie met dat punt, juist door het tot kamp te bestemmen, met der tijd grootelijks zal verbeteren. Dat bedoelde bezwaar kan dus van tijdelijken aard worden geacht. De hoofdzaak was, over een genoegzaam uitgebreid terrein te kunnen beschikken. Bij de toenemende ontginningen toch worden die terreinen in ons land hoe langer hoe minder aangetroffen; terwijl het, bij het stijgen van de prijzen der gronden, meer en meer moeilijk zou zijn geworden, in het bezit van dusdanig terrein te geraken. Met erkentelijkheid is daarom reeds door den vorigen Minister van Oorlog het welwillend aanbod van Zijne Majesteit aangenomen, om het terrein te Milligen kosteloos aan het Departement van Oorlog ten gebruik af te staan.

XIVde AFDEELING.

Art. 38. Dat dit artikel, ten gevolge van het overkompleet geraken van eenige officieren, eene verhooging moet ondergaan, kan, zomen vermeent, geen aanleiding geven tot het bewijs, dat de nieuwe organisatiën kostbaarder zijn dan de tegenwoordige. Naarmate er vacaturen in hunnen rang ontstaan vallen zij in, en vermindert daardoor van zelf het hier uitgetrokken cijfer. Het overkompleet zijn moet, gelijk men vertrouwt, tot bewijs strekken, dat de nieuwe samenstelling, minder officieren aanwijzende, met der tijd ook minder uitgaven zal te weeg brengen.

De Commissie van Rapporteurs, aan het einde van haar rapport gekomen, heeft daaraan twee belangrijke zinsneden gevoegd.

De eerste, voornamelijk dienende tot toelichting der redactie van het Voorloopig Verslag, ten einde eenige daarin opgenomen aanmerkingen niet aan sommige leden mogten voorkomen te veel te treden buiten den kring waarbinnen de Vertegenwoordiging zich moet houden, eindigt met de verklaring, dat het, ook voor den Minister, wenschelijk scheen, om aan hem, bij het verslag, aanmerkingen mede te deelen van meer specialen aard, om langs dien weg eene schriftelijke beantwoording mogelijk te maken, waardoor het gemeen overleg zal worden bevorderd.

De minister betuigt zijnen dank voor de hem in deze betoonde attentie. Hij vertrouwt, dat het uitvoerig en in de bijzonderheden afdalend antwoord, door hem gegeven, genoegzaam bewijst, dat hij, het gemeen overleg tusschen de Regering en de Staten-Generaal op prijs stellende, dat overleg van zijne zijde mede, zooveel mogelijk, wenschte te bevorderen. Die wisseling van denkbeelden, vóór de openbare beraadslagingen, komt ook zeer gepast en doeltreffend voor.

De laatste zinsnede, in samenstemming met het door den Minister in de Memorie

van Toelichting geuit verlangen naar stabiliteit in het belang der zaken van Oorlog, geeft aan de Commissie van Rapporteurs aanleiding om te verklaren, »dat het aan haar duidelijk is gebleken, dat het de algemeene wensch der Kamer is, om zoo mogelijk eindelijk de gedurige debatten over ons verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting van Oorlog, wat de hoofdzak betreft, te kunnen doen ophouden.»

Indien er immer eene verklaring is geweest, welke de aandacht der Regering in hooge mate diende tot zich te trekken, dan is het deze, gegrond op eenen algemeenen wensch der Kamer niet alleen, maar ook op eene wezenlijke behoefte voor 's lands belangen: daar inderdaad het gedurig terugkomen op het eindcijfer der begrooting van het Xde Hoofdstuk, en van de behoeften waarin dat Hoofdstuk moet voorzien, tot groot nadeel strekt van een der meest gewichtige waarborgen voor de zekerheid, de rust en de onafhankelijkheid van den Staat — 's Rijks defensie.

Die zinsnede is dan ook het voorwerp der aandacht geweest, niet slechts van den Minister, maar van de Regering in het algemeen, inzonderheid van den Koning, als volgens de Grondwet bekleed met het oppergezag over de zee- en landmagt, en belast met de zorg, dat er ten allen tijde eene toereikende zee- en landmagt onderhouden worde. En het is dan ook, naar aanleiding der overwegingen welke te dezer zake hebben plaats gehad, dat de Minister ten slotte verklaart, van hooger hand gemagtigd te zijn »aan de Staten-Generaal onder geheimhouding mededeeling te doen, zoo aangaande het stelsel van 's lands verdediging, door het Comité van Defensie opgemaakt, als van de daarmede in verband staande leger-organisatie;» zullende de mededeeling alzoo geschieden met het oog op het voorschreven verslag, ten einde, overeenkomstig den algemeenen wensch der Tweede Kamer, zoo mogelijk eindelijk de gedurige debatten over het verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting van Oorlog, wat de hoofdzak betreft, te kunnen doen ophouden, en tot die stabiliteit te komen, welke ook ten deze als zoo allezins wenschelijk wordt beschouwd.

's Gravenhage, den 41den November 1858.

De Minister van Oorlog,
VAN MEURS.

Bij deze Memorie behooren 8 Bijlagen (A—H), wier uitgebreidheid belet, ze allen geheel op te nemen. Zij zijn de volgende.

Bijlage A. Opgave van de prijzen der fourrages, ten behoeve van de korpsen kavallerie in de daarbij opgenoemde garnizoenen, gedurende het dienstjaar 1858/59. De gemiddelde prijs per ration is gedurende de 12 maanden 74,4431 Ct., hetwelk alzoo met de op de begrooting uitgetrokken 75 Cts. een verschil maakt van 0,5569 Ct. per ration.

Bijlage B. Opgave van de prijzen der fourrages als boven ten behoeve der korpsen artillerie. De gemiddelde prijs per ration is 77,7248 Ct., uitmakende een verschil van 4,0782 Ct. met den prijs op de begrooting uitgetrokken.

Bijlage C. Opgave van de prijzen, waarvoor in de daarbij opgenoemde garnizoenen de aanbesteding heeft plaats gehad van de leverantie van het munitie-brood gedurende het jaar 1859. De gemiddelde prijs per ration is 5,4718 Cts., waarvoor wordt gesteld 5 Cts.

Bijlage D wordt hieronder in haar geheel medegedeeld.

Bijlage E. Overzicht der sterkte van het algemeen depôt van discipline te Medemblik gedurende de laatste jaren, alsmede van het aantal zieken, daags in de infirmerie aldaar verpleegd geweest zijnde, en van het getal overledenen in de daarbij opgenoemde jaren.

Bijlage F, G, en H. Daar deze drie stukken eene belangrijke bijdrage zijn voor de statistiek van ons Leger, hebben wij gemeend onzen lezers geene ondiens te doen met ze in dit nummer van den *Spectator*, en niet enkel in de Bijlage op te nemen.

BIJLAAG D VAN BOVENSTAANDE MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

NOTA VAN WIJZIGINGEN VAN HET X^{de} HOOFDSTUK.

Afd. 1. Art. 2. Traktementen van den Secretaris-generaal en verdere hoofd- en mindere ambtenaren, onderofficieren en bedienden, toelagen aan officieren, benevens toelaag voor paarden van den Minister (generaal-majoor).

Deze omschrijving te veranderen als volgt:

Traktementen van den secretaris-generaal en verdere hoofd- en mindere ambtenaren, onderofficieren en bedienden; traktementen en toelagen aan officieren, benevens toelaag voor paarden van den Minister (generaal-majoor).

Afd. 3. Art. 9. Wapen der infanterie, staf en korpsen, hieronder begrepen, enz. f 3,973,710.15.

Op de toelichtende staten is berekend:

voor brood:	regement grenadiers.....	f	374,706
	twee bataillons jagers.....	-	240,980
	acht regementen infanterie.....	-	4,184,232
	instructie-bataillon.....	-	218,635
	alg. depôt van discipline.....	-	46,060
		f	5,028,613

ad 6 cents..... f 301,746.78

De prijs van het ration brood bedraagt 5 cents..... - 251,430.65

Het 9de artikel te verminderen met..... f 50,286.13

en alzoo te stellen op..... f 3,923,424.02

Afd. 3. Art. 10. Wapen der kavallerie, staf en korpsen daaronder begrepen, enz. f 4,703,953.75.

Op de toelichtende staten is berekend:

voor brood:	drie regementen dragonders.....	f	716,130
	het 4de regiment ».....	-	234,330
			950,460

ad 6 cents..... f 57,027.60

ad 5 »..... - 47,523.00

Minder... f 9,504.60

voor fourrages:	drie regementen dragonders.....	f	744,600
	het 4de regiment ».....	-	244,550
			989,150

ad 75 cents..... f 741,862.50

De prijs van het ration bedraagt thans 74,443 1/2 cents.. f 736,353.92

Minder..... f 5,508.58

Het 10de artikel te verminderen met..... f 45,043.18

en alzoo te stellen op..... f 4,690,940.57

Afd. 3. Art. 11. Wapen der artillerie, staf en korpsen, met uitzondering, enz. f 1,546,559.05.

Op de toelichtende staten is berekend :

voor brood:	{	twee bataillons veld-artillerie	f	406,540
		zes » vesting-artillerie	-	606,990
		rijdende artillerie	-	124,100
		pontonniërs	-	30,308
		werklieden	-	43,435
			f	1,211,373
		ad 6 cents	f	72,682.38
		ad 5 »	-	60,568.65
		Minder	f	12,113.73
voor fourrages:	{	veld-artillerie	f	189,800
		rijdende artillerie	-	135,415
			f	325,215
		ad 78.80 cents	f	256,269.42
		ad 77.7248 »	-	252,762.95
		Minder	f	3,506.74
Het 11de artikel te verminderen met		f	15,620.20	
en alzoo te stellen op		f	4,530,938.85	

Afd. 3. Art. 12. Wapen der genie, staf van het wapen en bataillon genietroepen, mitsgaders, enz. f 307,694.00.

Op de toelichtende staten is berekend :

Voor brood, bataillon genietroepen	f	166,135
ad 6 cents	f	9,968.40
ad 5 »	-	8,306.75
Het 12de artikel te verminderen met	f	1,664.35
en alzoo te stellen op	f	306,029.65
Het totaal van de derde afdeeling bedraagt	f	7,533,913.95
Het wordt verminderd met	-	82,580.86
Alsnu uit te trekken voor	f	7,451,333.09

Afd. 5. Art. 14. Koninklijke Militaire Akademie.
Traktementen, soldijen, enz. f 51,000.00.

Op den toelichtenden staat is berekend :

Voor brood 52195 rations à 6 cents	f	3,131.70
nu ad 5 cents	-	2,609.75
Minder	f	521.95
voor fourrages 14600 rations à 75 cents	f	10,950.00
nu ad 74.4434 cents	-	10,868.69
Minder	f	81.31
Het 14de artikel te verminderen met	f	603.26
en alzoo te stellen op	f	50,396.74
Het totaal van het Xde hoofdstuk bedraagt	f	11,509,000.00
Wordt verminderd met	-	83,184.12
alzoo te stellen op	f	11,425,815.88

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1859.

Xde HOOFDSTUK.

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 119 en 120 der Grondwet, de algemeene begrooting jaarlijks moet worden vastgesteld,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ART. 1. Het Xde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1859, betreffende het *Departement van Oorlog*, wordt vastgesteld als volgt:

Iste AFDEELING.

Kosten van het Departement.

Art. 1. Traktement van den Minister *f* 12,000.

Art. 2. Traktementen van den secretaris-generaal en verdere ambtenaren, onderofficieren en bedienden, toelagen aan officieren, benevens toelaag voor paarden van den Minister (generaal-majoor), mitsgaders aflopende traktementen van ambtenaren en onderofficieren *f* 115,357.50.

Art. 5. Bureau- en lokaalbehoefden, benevens drukwerk *f* 12,245.50.

Totaal *f* 159,785.00.

IIde AFDEELING.

Traktementen, bureaunkosten, toelagen en fouragegelden voor paarden van den grooten en generalen staf van het leger, van de administratie der armée, van de provinciale en plaatselijke staven.

Art. 4. Grooten staf *f* 50,527.50.

Art. 5. Generale staf *f* 65,600.

Art. 6. Administratie der armée *f* 25,200.

Art. 7. Provinciale en plaatselijke staven *f* 79,200.

Art. 8. Kosten van verkenningen, het maken van plans en kaarten, met de daaruit voortvloeiende uitgaven:

- a. gewone uitgaven voor de behoefte van dit onderwerp, mitsgaders remuneratiën aan élèves bij de kaarten-steendrukkerij *f* 5,000.
 b. buitengewone uitgaven tot het bespoedigen der vervaardiging van de topographische kaart der Nederlanden *f* 10,000.

Totaal *f* 215,527.50.

IIIde AFDEELING.

Traktementen, soldijen, toelagen, fouragegelden en verdere kosten van de verschillende wapenkorpsen, daaronder begrepen die voor de paardenartsen; alsmede gratificatiën, te verleenen aan de met lichaamsgebreken ontslagen wordende onderofficieren en manschappen.

Art. 9. Wapen der infanterie, staf en korpsen, hieronder begrepen de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk gevoerd wordende *f* 3,898,560.95⁵.

Art. 10. Wapen der kavallerie, staf en korpsen, daaronder begrepen de paardenartsen, benevens het Limburgsch bondscontingent, mitsgaders de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,819,594.09.

Art. 11. Wapen der artillerie, staf en korpsen, hieronder begrepen de paardenartsen, mitsgaders de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,499,225.67.

Art. 12. Wapen der genie, staf van het wapen en bataillon mineurs en sapeurs, mitsgaders bureaukosten en andere uitgaven voor de ingenieurs in de vestingen *f* 272,675.98.

Totaal *f* 7,489,834.67⁵.

IVde AFDEELING.

Art. 15. Remonte *f* 141,400.

Vde AFDEELING

Koninklijke Militaire Akademie.

Art. 14. Traktementen, soldijen en verdere kosten, na aftrek van de bijdragen, die voor de opleiding der kadets en surnumeraire élèves (vreemdelingen) betaald worden *f* 51,000.

VIdE AFDEELING.

Art. 15. Reiskosten en vacatiën *f* 24,000.

VIIIde AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

Art. 16. Traktementen, toelagen en daggelden, zoo der officieren en kweekelingen bij de militaire geneeskundige dienst, als van de administrateurs en verdere geëmplojeerden bij het magazijn van geneesmiddelen en bij de hospitaal, mitsgaders bijdragen aan de veeartsenijschool tot opleiding van kweekelingen voor de vétérinaire dienst *f* 256,899.00.

Art. 17. Materieel van de geneeskundige dienst, kosten vallende op het verplegen van zieken, aankoop van medicijnen enz. *f* 215,800.

Totaal *f* 470,699.00.

VIIIste AFDEELING.

Art. 18. Vuur en licht in de wachten f 25,500.

IXde AFDEELING.

Art. 19. Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgelden, vergoeding voor geleden schade, uit het kontrakt wegens de transporten te water voortkomende f 56,000.

Xde AFDEELING.

Materieel der artillerie en draagbare wapenen, met den aanleve van dien, onder het beheer der artillerie staande.

Art. 20. Jaarwedden van beambten, daggelden voor werklieden, verdiend loon voor werk op stuk, toelagen voor officieren en conducteurs, mitsgaders tegemoetkomingen, zoo bij de artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen en bij de inspectie der draagbare wapenen te *Delft, Maastricht, Gorinchem, Dordrecht, Luik* enz., als bij andere etablissementen tot het materieel der artillerie behoorende f 164,000.

Art. 21. Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie en der draagbare wapenen, met alles wat daarop, alsmede op het beheer van een en ander betrekking heeft f 166,500.

Totaal f 550,500.

XIde AFDEELING.

Art. 22. Materieel der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren f 469,200.

XIIde AFDEELING.

Verschillende uitgaven.

Art. 25. Defroijement van den amanuensis bij de directie der weduwen- en weezen-kas voor de officieren van de landmagt f 4,200.

Art. 24. Kosten tot verzekering en uitoefening der eeredienst bij de militairen, inbegrepen tegemoetkomingen aan Predikanten en Rooms-katholieke Geestelijken f 8,400.

Art. 25. Huur van gebouwen, exercitie-velden en loodsen f 5,000.

Art. 26. Kleine tegemoetkomingen, reisgelden enz., aan gewezen militairen en militaire weduwen f 900.

Art. 27. Drukwerk van onderscheiden aard ten dienste van het leger, mitsgaders het drukken en aanschaffen van militaire reglementen en boekwerken f 6,000.

Art. 28. Subsidie aan de weduwen- en weezen-kas voor de officieren van de landmagt f 12,000.

Art. 29. Huisvesting en voeding van lotelingen der nationale militie, en reisgelden van opgeroepen wordende en vertrekkende verlofgangers f 7,000.

Art. 30. Kosten van het magazijn van kleeding, uitrusting, hospitaalsgoederen, kampements-effecten, traktementen, toelagen, bureaustkosten, daggelden aan mindere bedienden en arbeidsloozen, aankoop van velduitrusting en algemeene kosten f 52,000.

Art. 31. Kosten wegens vestiging en onderhoud van militaire huisgezinnen in de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid f 58,016.20.

Art. 32. Gratificatiën f 12,000.

Art. 33. Proceskosten van verschillenden aard. *Memorie.*

Art. 34. Subsidie aan het Invaliden-huis te *Leyden* f 5,000.

Art. 35. Het aanschaffen van onderscheidingsteekenen voor officiers-dienst, mitsgaders van medailles voor diensten van onderscheiden aard f 500.

Art. 56. Kosten vallende op het kamperen van troepen f 51,000.
Totaal f 179,016.20.

XIIIde AFDEELING.

Art. 57. Traktementen, soldijen en verdere kosten van het korps maré-chaussée, alsmede gratificatiën te verleenen aan met ligchaamsgebreken ontslagen wordende maréchaussées f 212,000.

XIVde AFDEELING.

Overkomplete officieren, pensioenen, gagementen, onderstanden en wachtgeldten.

Art. 58. Overkomplete officieren, twee derde en non-activiteits-traktementen f 29,220.

Art. 59. Pensioenen, gagementen en onderstanden f 1,500.000.

Art. 40. Tijdelijke pensioenen en onderstanden, volgens de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* N°. 129) f 7,000.

Art. 41. Pensioenen aan mindere geëmploijeerden, werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij de inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt (wet van 24 Junij 1854, *Staatsblad* N°. 22) f 4,000.

Art. 42. Wachtgeldten aan ambtenaren, welke door maatregelen van vereenvoudiging en bezuiniging buiten betrekking zijn geraakt f 7,000.

Totaal f 1,547.220.

XVde AFDEELING.

Art. 45. Onvoorziene uitgaven f 70,499.62^s.

Totaal Generaal f 11,400.000.

ART. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 50, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 40, 41 en 42, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekend bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2de lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* N°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

ART. 5. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor onvoorziene uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zooveel bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

NB. Bij dit gewijzigd wets-ontwerp waren gevoegd:

1.) *Nota* van de wijzigingen gebragt in het primitief ontwerp van wet (zie blz. 11), waarin het verschil tusschen beide ontwerpen wordt aangeduid.

2.) *Staat*, aanwijzende de sommen voor het Xde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1858 toegestaan, alsmede hetgeen aanvankelijk was geraamd benodigd te zijn voor het jaar 1859, doch daarna is gewijzigd, ten gevolge van de ingediende, zoo even vermelde *Nota* van wijziging.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1859.

Xde HOOFDSTUK.

TOELICHTINGEN OP EENE NADERE NOTA VAN WIJZIGINGEN.

In het Voorloopig Verslag, door de Tweede Kamer der Staten-Generaal op het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1859 opgemaakt, waren twee punten van bijzonderen aard, welke de aandacht der Regering in hooge mate tot zich trokken, omdat zij werden voorgesteld als onderwerpen welke in het algemeen als wenschelijk werden beschouwd.

Het eerste betrof mededeeling der adviezen van het Comité van Defensie omtrent 's lands verdediging; het tweede eene organisatie van het leger bij de wet.

Op beide werd in den geest van het gemeen overleg door den Minister zeer bepaald geantwoord, en omtrent het laatste punt te kennen gegeven, dat hij Minister zich met het ontwerpen van eene wet te dien opzichte zoodra doenlijk zoude bezig houden.

Sedert is het verlangen der Kamer kenbaar geworden, om de adviezen van het Comité van Defensie nog in verband tot de behandeling der begrooting, voor 1859 ontworpen, te mogen leeren kennen.

De Minister heeft aan dat verlangen in het comité-generaal op den 25sten dezer gehouden, voldaan, welke mededeeling echter de Regering heeft geleid tot de overweging, of het niet beter ware, voor alsnog geen gevolg te geven aan de zamenstelling der onderscheidene wapens, zoo als die in de begrooting voor 1859 waren opgenomen, maar dit uit te stellen, ten einde de overwegingen der wet op de legerorganisatie daardoor niet zouden worden gepraejudicieerd.

In dat geval zal echter de stand van zaken, wat het leger betreft, dienen voort te duren op den voet zoo als het thans is, en de begrooting voor 1858, vastgesteld bij de wet van 4 Junij dezes jaars (*Staatsblad* N°. 44), tot grondslag moeten strekken voor de uitgaven van het Departement van Oorlog in 1859 te doen, behoudens hetgeen voor het brood en de fourrages gebleken is minder benoodigd te zijn, dan men aanvankelijk had gedacht.

De Minister heeft alzoo de eer, als behoorlijk daartoe gemagtigd, eene Nota van Wijzigingen op de thans aanhangige begrooting in te dienen, en die te doen vergezeld gaan van twee staten van vergelijking, welke de gemaakte wijzigingen duidelijk aantoonen, en van een nader ontwerp van wet, ten einde het overzicht ook te dien aanzien meer gemakkelijk zou wezen.

Ter voorkoming van alle verwarring in de tot dusver gewisselde stukken, moet de Minister echter al dadelijk opmerken, dat de Nota van Wijziging, welke bij de Memorie van Beantwoording van den 11den dezer was gevoegd, als vervallen dient te worden beschouwd, en dat de omschrijving van sommige artikelen, uit hoofde de voorgenomen veranderingen voor alsnog niet zullen plaats hebben, ook thans de wijzigingen behoeven, welke men in de hierbij gevoegde Nota van Wijzigingen heeft aangewezen.

Bij de vergelijking van de eindeijfers zal men ontwaren, dat de aanvraag voor het jaar 1859 de som van *f* 129,800 minder bedraagt dan voor het loopend dienstjaar is toegestaan, en *f* 109,000 minder dan de som welke aanvankelijk

was aangevraagd, waartoe in de hoofdzak de lagere prijzen voor het brood en de fourrages aanleiding hebben gegeven.

De wijzigingen, welke in het bedrag der sommen van eenige artikelen hebben plaats gehad, zijn noodzakelijk geworden omdat, zoo als boven is te kennen gegeven, de voorgenomen veranderingen nog niet zullen plaats hebben.

De toelichtende staten, gevoegd bij de begrooting voor het loopende dienstjaar, kunnen daarbij worden geraadpleegd.

Men acht het dan ook onnoodig, hieromtrent in gedetailleerde becijferingen te treden, en dat het voldoende is, bij een paar punten kortelijk stil te staan.

Art. 4. De groote staf is hooger uitgetrokken dan voor 1858, veroorzaakt doordien aan Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje twee adjudanten zijn toegevoegd; evenwel moet hierbij niet uit het oog worden verloren, dat één dier adjudanten, even als één der adjudanten bij Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins Veldmaarschalk, bij den generalen staf minder wordt gevoerd, en daardoor de gelden, voor laatstgemelden staf aangevraagd, minder bedragen dan voor het jaar 1858 zijn toegestaan.

Art. 13. Remonte. Hier heeft men voor de behoefte der remonte gerekend op $\frac{1}{8}$ van het thans volgens de formatie benoodigd aantal van 5255 paarden.

Voor het loopend dienstjaar had men minder noodig: van daar dan ook de reden dat er nu f 45,400 meer wordt geraamd dan er voor 1858 is toegestaan. Overigens vermeent men zich te mogen gedragen aan hetgeen te dezen opzichte in de meermalen aangehaalde Memorie van Beantwoording is te kennen gegeven.

Art. 16. Personeel van de geneeskundige dienst. De redenen, waarom hier eenige meerdere gelden dan voor 1858 worden aangevraagd, zijn ontstaan, doordien er in den loop van dit jaar eenige officieren van gezondheid der 5de klasse, die hunne studiën aan de militaire kweekschool voor geneeskundigen hadden volbragt, zijn aangesteld.

Art. 56. Kamperen van troepen. Ten aanzien van de meerdere gelden, voor dit onderwerp aangevraagd, vermeent de ondergeteekende te mogen herinneren aan hetgeen dienaangaande in de Memorie van Toelichting betrekkelijk het eerst ingediend ontwerp der begrooting voor het dienstjaar 1859 is te kennen gegeven.

's Gravenhage, den 27sten November 1858.

De Minister van Oorlog,

VAN MEURS.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1859.

Xde HOOFDSTUK.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS ONTRENT HET HOUDEN VAN EEN NADER ONDERZOEK.

De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot vaststelling van hoofdstuk X der Staatsbegrooting over 1859 heeft, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag wegens dit wets-ontwerp, na het aanhooren der mededeeling, gedaan door den Minister van Oorlog in comité-generaal, op den 25sten dezer, en na de lezing der Nota van Wijzigingen, door voornoemden Minister onder dagteekening van den 27sten dezer aan den Voorzitter dezer Kamer ingezonden, — een nader onderzoek te dezer zake in de afdelingen der Kamer noodig geoordeeld.

Aldus vastgesteld bij de Commissie, den 29sten November 1858.

STORM VAN 'S GRAVESANDE.
VAN DER LINDEN.
TAETS VAN AMERONGEN.
DOMMER VAN POLDERSVELDT.
DELPRAT.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1859.

Xde HOOFDSTUK.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS.

Het nader onderzoek van het wets-ontwerp tot vaststelling van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1859, zoo als het onder dagteekening van den 27sten der vorige maand door den Minister van Oorlog *gewijzigd* is ingezonden, heeft in de afdelingen der Kamer, waar 45 leden tegenwoordig waren, tot de volgende overwegingen geleid.

§ 1. Het motief, dat tot wijziging van het eerst ingediende wets-ontwerp heeft geleid, is de door den Minister van Oorlog in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag gedane toezegging van eene wet op de organisatie des legers. In die Memorie zegt de Minister (blz. 4, § 5) dat hij eenigermate in de onzekerheid verkeerde hoedanig daarover door de Vertegenwoordiging werd gedacht, en hij laat daarop volgen: »Thans, nu die onzekerheid is weggenomen, zal hij zich zoodra doenlijk met het ontwerpen van zoodanige wet bezig houden.»

Hieromtrent is al dadelijk door vele leden opgemerkt, dat in het Voorloopig Verslag geenszins bepaald staat uitgedrukt, dat de meerderheid dezer Kamer — veelmin de Vertegenwoordiging in haar geheel — eene zoodanige wet verlangt, en het is bij nader onderzoek in de afdeelingen dan ook duidelijk gebleken, dat onderscheidene leden in dit verlangen volstrekt niet deelen; die leden gaven hunne verwondering te kennen dat de Minister de zoo even bedoelde gevolgtrekking uit het Voorloopig Verslag heeft gemaakt. Door anderen werd echter daartegen aangevoerd, dat herhaaldelijk in het verslag het verlangen der Kamer te kennen wordt gegeven om zoo mogelijk een einde te maken aan de gedurige debatten over ons verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting van Oorlog, en om daaromtrent tot stabiliteit te komen. Aan dat verlangen scheen niet wel anders te kunnen worden voldaan dan door het vaststellen der legerorganisatie *bij de wet*; en in zooverre was dus, volgens de leden wier gevoelen hier wordt medegedeeld, de door den Minister van Oorlog gemaakte gevolgtrekking volkomen juist. Eene andere vraag was het echter, of de verlangde stabiliteit inderdaad door zulk eene wet verkregen zal worden. De ondervinding heeft in België doen zien dat door eene wet, zoo als daár op de organisatie van het leger bestaat, de jaarlijksche debatten over het eindcijfer der begrooting van Oorlog niet worden voorgekomen. Immers ook *na* de wet van 10 Mei 1845 op de organisatie des legers is er in de Belgische Kamer der Vertegenwoordigers herhaaldelijk een heftige strijd gevoerd over dat eindcijfer; die wet is na breedvoerige discussiën door eene andere vervangen (van den 8sten Junij 1855), doch ook deze levert daartegen geene meerdere waarborgen op. De door den Minister toegezegde wet zal alzoo, naar het gevoelen der meerderheid van de leden die aan dit nader onderzoek in de afdeelingen deel namen, in veel meer bijzonderheden dan de Belgische wet moeten afdalen, en vooral ook de grondslagen in zich moeten bevatten van een voor de meerderheid aannemelijk eindcijfer der begrooting, om het beoogde doel daarmede te kunnen bereiken; terwijl de legerorganisatie tevens geheel en al in verband zou moeten zijn met de altijd nog te verwachten wet op de schutterijen en het nog onafgedane wets-ontwerp op de militie.

Enkele leden voerden daartegen aan, dat eene vaststelling der legerorganisatie in al hare onderdeelen *bij de wet* in strijd zou zijn met art. 178 der Grondwet. In dit gevoelen werd echter door de groote meerderheid niet gedeeld, die onder andere op art. 119 der Grondwet wees, hetwelk beveelt dat de begrooting van alle uitgaven door de wet zal worden vastgesteld, dus ook die voor het leger, niettegenstaande in het reeds aangehaalde art. 178 aan den Koning is opgedragen om te zorgen voor eene toereikende landmagt.

Doch wat daarvan ook zijn moge, algemeen kwam men daarin overeen, dat het geheel en al van den aard en de strekking der in te dienen wet op de legerorganisatie zal afhangen, of inderdaad het daarmede beoogde doel zal worden bereikt, en men achtte het niet ongepast, te dezer gelegenheid den Minister met alle bescheidenheid te wijzen op de vele bezwaren, die tegen zijne plannen van legerorganisatie tot dusverre zijn geopperd; terwijl men tevens met leedwezen heeft gezien, dat verscheidene en daaronder gewigtige bedenkingen, in het Voorloopig Verslag opgenomen, onvoldoende, sommige zelfs in het geheel niet zijn beantwoord.

§ 2. Wat nu het gewijzigd wets-ontwerp der begrooting zeive betreft, was de meerderheid der in de afdeelingen tegenwoordige leden niet genegen, zoo

onvoorwaardelijk daaraan hare goedkeuring te verleenen. Men wees op hetgeen er met vorige begrotingen van Oorlog is gebeurd. De begrooting van 1857 werd — nadat eerst de stemmen hadden gestaakt — bij eene tweede stemming met de meerderheid van slechts ééne stem aangenomen; die voor 1858 werd verworpen. De tegenstand zoowel bij deze als bij de vorige begrooting was bij het meerendeel der leden, die eene afkeurende stem uitbragten, gegrond op het hooge eindcijfer. De aftreding van den toenmaligen Minister van Oorlog had uit den aard der zaak eene credietwet voor zes maanden ten gevolge, die werd vervangen door de wet van 4 Junij dezes jaars (*Staatsblad* N°. 44), bevattende ongeveer hetzelfde cijfer als de afgestemde begrooting. In de Memorie van Toelichting van het ontwerp tot die wet, verklaart de nieuwe Minister van Oorlog dat het hem niet doenlijk was geweest, in een betrekkelijk zeer korten tijd de bestaande instellingen aan eene herziening te onderwerpen, zonder welke herziening aan geene vermindering van uitgaven van eenige beteekenis kon gedacht worden. De Vertegenwoordiging verbiedigde dit, en het ontwerp vond dáárom geen tegenstand.

Na al het gebeurde hadden de leden, wier gevoelen hier wordt medegedeeld, verwacht dat voor het dienstjaar 1859 een minder cijfer en eene vereenvoudigde legerzamenstelling zou zijn voorgedragen, doch zij zijn daarin te leur gesteld. Het verschil van het eindcijfer was zeer gering, en de voorgestelde nieuwe organisatiën schenen zelfs op den duur tot grooter uitgaven te zullen leiden dan de bestaande. Het nu gewijzigd wets-ontwerp bevat wel is waar een eindcijfer dat f 129,800 minder bedraagt dan de thans loopende, en f 112,600 minder dan de afgestemde begrooting voor 1858, doch die vermindering is alleen het gevolg der mindere prijzen van brood en fourrage, en het eindcijfer blijft nog steeds hooger dan volgens het gevoelen der meerbedoelde leden, in verband met onze financiële krachten, op den duur voor oorlogsuitgaven mag worden toegestaan. Wel is waar moet ook deze gewijzigde begrooting als eene credietwet worden beschouwd, in afwachting der wet op de organisatie des legers; maar wanneer die wet eens niet spoedig tot stand komt, zou men om dezelfde redenen als nu worden aangevoerd, voor een volgend jaar al wederom genoodzaakt worden tot het verleenen van een crediet van ongeveer hetzelfde bedrag als nu wordt aangevraagd. En dat de wet op de organisatie van het leger niet zoo spoedig tot stand zal komen, daarvoor bestaat, naar men meent, gegronde vrees. Blijft de Minister, zoo als men wel moet veronderstellen, bij de onlangs door hem voorgestelde organisatie volharden, dan heeft een daarop gegrond wets-ontwerp weinig kans van te worden aangenomen: eensdeels omdat dan het eindcijfer der Regering voortdurend te hoog zal blijven; ten andere omdat die leden, bij wie minder tegen het hooge eindcijfer dan tegen de nieuwe organisatie bezwaren bestaan, evenmin hunne goedkeuring aan het ontwerp zullen kunnen hechten. Hierbij dient vooral ook te worden in het oog gehouden, dat de groote meerderheid der leden, alvorens tot eene definitive vaststelling der organisatie van het leger over te gaan, eerst de militie en de schutterijen op nieuw wettelijk geregeld wenschen te zien. Overweegt men nu dit een en ander, dan scheen het voor tamelijk zeker te kunnen worden gehouden, dat de toegezegde wet op de legerorganisatie in deze zitting niet tot stand zal kunnen komen.

Hoewel nu het thans ingediend wets-ontwerp door de Regering zelve in zekere mate als eene crediet-wet schijnt te worden beschouwd, dat is als eene begrooting berustende op den *tijdelijken* stand van zaken, zoo was toch de meerderheid der leden van gevoelen, dat het ontwerp dit tijdelijk karakter niet genoegzaam draagt. De wijze, hoe in dit gebrek te voorzien, gaf in verschillende afdeelingen aanleiding tot breedvoerige discussiën. In eene der afdeelingen was de meerderheid slechts dan bereid hare goedkeuring aan het wets-ontwerp te schenken, indien:

1°. de Regering het bepaald vooruitzigt opende op eene zoodanige legerorganisatie, waarbij alle onnoodige weelde wierd vermeden, een behoorlijk verband

zou worden gebragt tusschen het leger hier te lande en dat in Oost-Indie, en alles geground zou zijn op eene zoodanig gewijzigde organisatie der militie en schutterijen, dat de verdediging kon gezegd worden op eene *volkswapening* te zijn gebaseerd;

2°. reeds nu eene vermindering wierd gebragt in de sommen, uitgetrokken bij de artt. 2, 4, 10, 11, 12, 13, 22 en 36 van Arr. 1 van het wets-ontwerp, en tevens alle overschrijving op het artikel 59 (*Pensioenen*) onmogelijk werd gemaakt.

Tegen het sub 2°. vermelde is in de Commissie van Rapporteurs echter aangevoerd, dat hierdoor de eventueel in te voeren nieuwe organisatie zou worden gepraejudicieerd, hetgeen men acht in strijd te zijn met het gevoelen van de meerderheid der Kamer.

In andere afdelingen meende men het beoogde doel te kunnen bereiken door eene vermindering der som uitgetrokken bij art. 22 voor het *materieel der genie*, zoodanig dat daardoor hoofdzakelijk slechts de daarstelling van nieuwe fortificatiewerken tijdelijk zou worden geschorst. Ook art. 15 (*Remonte*) scheen, zonder bezwaar voor de dienst, tijdelijk te kunnen worden verminderd.

Op die wijze zou, naar men meent, aan de Regering een spoorslag worden gegeven om met meer spoed de onderwerpelijke zaak tot een einde te brengen, vooral ook wat de militie en schutterij betreft. Voor het laatstgenoemd onderwerp — eene nieuwe wet op de schutterij — waren, volgens sommige leden, genoegzame bouwstoffen voorhanden bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, namelijk de resultaten van den arbeid eener in 1844 daartoe benoemde Staatscommissie.

§ 5. Wat de onderdeelen van het gewijzigd wets-ontwerp betreft, zoo heeft men zich te dezer gelegenheid slechts tot zeer algemeene beschouwingen bepaald, hoofdzakelijk op het volgende nederkomende.

Men achtte het wenschelijk dat de Minister reeds nu zoodanige vereenvoudiging bij het Departement van Oorlog invoerde, bepaaldelijk wat het getal ambtenaren betreft, als in verband met de bij het eerste wets-ontwerp door hem voorgestelde reorganisatie zou kunnen plaats vinden, zonder eene nieuwe legerorganisatie te praedicieren.

Men hoopte dat, hoezeer voor de 5de afdeling dezelfde sommen zijn aangevraagd als voor het loopend jaar 1858 zijn toegestaan, alleen *behoudens hetgeen voor het brood en de fourages gebleken is minder noodig te zijn*, de Minister daarom toch de bezuinigingen zou invoeren die men met genoegen in de toelichtende staten der primitive begrooting voor 1859 had opgemerkt dat mogelijk waren, betrekkelijk de uitgaven voor het fonds van vernieuwing van ledergoed, de kosten van reparatiën en ledergoed, en het onderhoud der nachtlegers.

Verder achtte de meerderheid der leden het waarschijnlijk dat, onafhankelijk van alle andere motiven of beschouwingen, de som uitgetrokken voor *remonte* (art. 15) voor vermindering vatbaar is. Reeds in het Voorloopig Verslag is er op gewezen, hoe bezwaarlijk thans bij de kavallerie en artillerie de dienst wordt gaande gehouden, uit hoofde van het steeds verminderend getal vrijwilligers; men vreesde alzoo dat die bezwaren zich in grootere mate zouden opdoen wanneer het aantal paarden nog wierd vergroot, ja dat het aantal vrijwilligers daardoor wellicht betrekkelijk *nog meer* zal afnemen. Ook al wierden er evenveel paarden onbruikbaar bevonden en verkocht als er nieuwe zouden worden aangekocht, dan nog, meende men, was het getal paarden bij sommige korpsen niet in evenredigheid tot de sterkte van het personeel, dat beschikbaar is voor hunne verzorging.

§ 4. Ten slotte meent de Commissie van Rapporteurs nog te moeten vermelden, dat in eene der afdelingen de onlangs door den Minister van Oorlog in comité-generaal gedane mededeeling werd ter sprake gebragt. Vrij cenparig

betuigde men in die afdeeling met leedwezen te hebben gezien dat *geheimhouding* daaromtrent is opgelegd, en men aarzelde niet te verklaren, na het aanhooren dier mededeeling, daarvoor geene voldoende gronden te hebben gevonden en die geheimhouding allezins belemmerend voor de discussiën te achten.

De meerderheid van de Commissie van Rapporteurs verklaart hetzelfde gevoelen te zijn toegedaan.

Aldus vastgesteld den 6den December 1858.

STORM VAN 'S GRAVESANDE.
VAN DER LINDEN.
TAETS VAN AMERONGEN.
DOMMER VAN POLDERSVELDT.
DELPRAT.

N°. 59 B.

's Gravenhage, den 5den November 1858.

De drie en veertigste jaarlijksche rekening en verantwoording van de Directie der Weduwen- en Weezenkas voor de Officieren van de Landmagt, over den jare 1857, door mij opgenomen en gesloten zijnde, heb ik de eer de uitkomst daarvan aan het Leger mede te deelen:

De Ontvangst heeft bestaan :

- 1°. Van officieren tot het Leger behoorende :
(met inbegrip van de contributiën der officieren in *West-Indië*) ,
a. Gewone contributie f 70,458.65^s.
b. Doorlopende idem f 25,558.99^s.
c. Contributie bij vermeerdering van traktement f 28,976.06^s.
d. Inleggelden en verhooging van dezelve f 50,080.49.
Te zamen f 155,054.20^s.
- 2°. Van gepensioneerde officieren :
a. Gewone contributie f 10,972.52^s.
b. Doorlopende idem f 11,255.82.
c. Inleggelden en verhooging van dezelve f 1,996.57.
Te zamen f 24,224.91^s.
- 5°. Op de pensioenen van weduwen en de onderstandgelden van weezen ingehouden wegens onaangezuiverde inleggelden f 552.57.
- 4°. Contributie van hertrouwde weduwen, naar aanleiding van art. 7 van het Koninklijk besluit van den 17den Julij 1854, n°. 100 f 664.00.
- 5°. Twee per cent van het bedrag der gedane leverantiën aan de korpsen van het leger, ingevolge art. 1 van het Koninklijk besluit van den 5den November 1842, n°. 71 f 15,899.40.
- 6°. Renten van ingeschreven kapitalen op het grootboek der publieke schuld f 70,875.00.
- 7°. Subsidie uit 's Rijks schatkist, toegestaan bij de wet van den 51sten December 1856 (*Staatsblad* n°. 161) f 42,000.00.

Makende alzoo eene totale ontvangst van f 277,269.89.

Waartegen de uitgaven zijn geweest :

- (met inbegrip van de gedane betalingen in *West-Indië*.)
 1°. Het nadeelig saldo op 1°. Januarij 1837 *f* 90.969.44^s.
 2°. Voor pensioenen aan weduwen *f* 270,412.15.
 3°. Toelage aan 17 weduwen, voor 26 kinderen boven het getal van drie *f* 933.68
 4°. Onderstandgelden voor 59 ouderlooze kinderen *f* 3,898.80.
 5°. Begrafeniskosten van 47 overleden officieren *f* 4,700.00.
 6°. Restitutie van te veel betaalde of ten onregte ingehouden contributiën *f* 219.50.
 7°. Uitkeering aan een verminkt militair van de renten van een daartoe gedeponceerd kapitaal *f* 195.00.
 8°. Aan den Amanuensis, als defroijement wegens schrijf- en drukloonen, enz. *f* 200.00.

Te zamen 571.250.57^s.

Zoodat op 1°. Januarij 1858 meerder uitgegeven dan ontvangen is *f* 93,980.48^s.

Blijft voorhanden aan inschrijvingen op het Grootboek der publieke schuld, rentende 2½ pCt., eene kapitale som van *f* 2,855,000.00.

Op den 1sten Januarij 1837 bedroeg het getal weduwen 664.

Hetwelk in het jaar 1837 is vermeerderd met 46.

Te zamen 710.

Daarentegen zijn er overleden 57.

Hertrouwd 1.

Te zamen 58.

Waardoor op 1°. Januarij 1858 het getal gepensioneerde weduwen bedraagt 672.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals en verdere Officieren van het Leger, deelgenooten aan de weduwen- en weezenkas voor de Officieren van de Landmagt.

BIJLAGE I.
BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,
DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N° 1.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN
BIJ HET LEGER.

(Maand Januarij 1858.)

BENOEMINGEN :

Tot Zijner Majesteits Adjutant-Generaal, de Luit.-Generaal H. F. C. Baron Forstner van Dambenoy, Adjutant van Hoogsdenzelven in buitengewone dienst, Minister van Staat, afgetreden Minister van Oorlog, met bepaling dat hij als zoodanig zal behooren tot den grooten staf van het leger; en tot Eersten Adjutant van Zijne Majesteit, Zijner Majesteits Adjutant in gewone dienst, de kolonel J. M. graaf van Lijnden. Bij het Departement van Oorlog, tot 2den luit.-magazijnmeester der art. van de 3de kl.: de militaire schrijver der 1ste kl. F. J. Hafkemeijer, van het Departement. Bij den plaatselijken staf, tot plaatselijk adjudant van de 2de kl. te Amsterdam: de 1ste luit. A. van Tuinen, van het 1ste reg. inf. Bij het wapen der inf. Bij het 3de reg., tot adj.: de kap. F. R. de Haes, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. Webbekes, van het 6de reg. inf. Bij het 4de reg., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. G. H. van Steijn, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. C. Busman, van het 2de reg. inf. Bij het 6de reg., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. J. H. Velius Baert, van het korps. Bij het 7de reg., tot kap. van de 2de kl.: de kaps. jhr. H. F. A. de Helbig en H. G. van den Berg, beiden van het korps. Bij het 8ste reg., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. V. van Halm, van het korps. Bij het wapen der kavall. Bij het 2de reg. drag., tot ritm. van de 2de kl.: de ritm. van de 3de kl. R. A. L. Pelerin, van het korps. Bij het 4de reg. drag., tot Instruct.: de ritm. E. J. van Lith de Jeude, en tot adjudant: de 1ste luit. jhr. W. J. A. Storm de Grave, beiden van het korps. Bij het wapen der art., tot generaal-majoor en directeur der 1ste artillerie-directie, tevens belast met de functie van directeur van 's Rijks gieterij van metalen geschut: de kolonel C. Daneels van Wijkhuijse, kommandant van het 1ste reg. vesting-artillerie. Bij den staf van het wapen, tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. C. C. Cox, van dien staf. Bij het 1ste reg. vesting-art., tot kommandant van het korps: de luit.-kolonel E. A. Frantzen, van het korps; tot majoor: de kap. der 1ste kl. O. H. Kuijck, van den staf der artillerie, werkzaam bij de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 3de reg. vesting-art., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. L. Smits, van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. T. G. van Beusekom, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. Goudriaan, van het reg. rijdende art. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 1ste kl.: de

officier van gezondheid der 2de kl. M. R. Timmerman, en tot officier van gezondheid der 2de kl. : de officier van gezondheid der 3de kl. K. W. Gratama, beiden van gemeld personeel, terwijl aan den gepensionneerden kapitein met rang van majoor, jhr. L. van Bronkhorst, bij gunstige uitzondering en zonder eenige gevolgtrekking voor anderen, den rang van luit.-kolonel is toegekend.

Verplaatsingen.

Bij het reg. gren. en jagers: de kap. J. W. van Hopbergen, van het 3de reg. inf. Bij het 1ste reg. inf.: de kaps. J. C. C. Thiel, van het 6de reg. inf. en J. D. U. Ledel, van het 8ste reg. inf. Bij het 1ste reg. vesting-art.: de kap. A. J. R. Kemp, van het 3de reg. vesting-art. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt: de apothekers der 2de kl. C. van Eeten, van Groningen naar 's Rijks Hospitaal te Utrecht, en de apothekers der 3de kl. G. C. W. Bohnensieg, van Maastricht naar Groningen; de officier van gezondheid der 3de kl. F. X. J. van Opdorp, bestemd voor de dienst in Oost-Indië, in zijnen rang bij de zeemagt.

Voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

De 1ste luit. E. J. B. Bol, van het 2de reg. inf. en de 1ste luit. W. C. H. Eichholtz, van het 3de reg. inf.

Gepensionneerd.

De majoor der artillerie op non-activiteit M. G. van Raden, onder toekenning van den rang van luit.-kolonel; de kap. J. J. Langguth, van het 4de reg. inf., op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Eervol Ontslagen.

De ritmeester H. del Campo, genaamd Camp, van het 4de reg. drag., uit de betrekking van Instructeur bij het korps en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Overleden.

De 1ste luitenant der infanterie op non-activiteit A. Campbell.

BIJLAGE II.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N° 2.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

(Maand Februarij 1858.)

BENOEMINGEN :

Bij wapen der inf., tot 1sten luit. : de 2de luits. W. H. Good en G. P. P. Creutz, van het wapen der infanterie en van het leger hier te lande, tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië, mitsgaders de 2de luits. L. W. C. Gerlach en W. M. van Wielik Schelfhout, van het wapen der infanterie, en van het leger hier te lande, tijdelijk gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië. Bij het reg. gren. en jagers, tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit.-adj. G. Everts, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot 1sten luit. : de 2de luits. J. W. L. Kamps en H. S. Stangenberger, beiden van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. H. E. G. Smitshuysen, van het 4de reg. van het wapen; tot 1sten luit. : de 2de luit. A. M. van Rouveroy van Nieuwaal, van het Koloniaal werfdepôt. Bij het 3de reg. inf., tot kap. der 2de kl. : de kap. van de 3de kl. : L. J. van Dinter, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. M. A. van Sassenberg, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot 1sten luit. : de 2de luits. W. Vleijnsman en H. J. G. Furstner, beiden van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. der 2de kl. : de kap. van de 3de kl. H. G. van den Berg, van het korps; tot 1sten luit. : de 2de luits. J. E. Simon, G. J. Hofstede Crull en H. F. Borel, allen van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot 1sten luit. : de 2de luits. jhr. S. van Lijnden, van het Koloniaal werfdepôt en A. J. F. van der Groesen, van het korps. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 1ste reg. drag., tot ritm. der 1ste kl. : de ritm. van de 2de kl. J. A. van Loben-Sels, adj. bij het korps. Bij het 2de reg. drag., tot majoor : de ritm. der 1ste kl. G. A. Hamming, adj. bij het 3de reg. drag. Bij het 3de reg. drag., tot ritm. van de 3de kl. : de 1ste luit. J. P. van den Brandeler, van het 1ste reg. drag. Bij het 5de reg. drag., tot ritm. der 2de kl. : de ritm. van de 3de kl. A. O. H. Baron Gansneb genaamd Tengnagel, adjudant van het korps. Bij het wapen der artillerie. Bij het reg. veld-artillerie : tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. K. H. van Diepenbrugge, Instructeur in de rijkunst bij het regiment. Bij het 1ste reg. vesting-artillerie, tot kap. van de 2de kl. : de kap. van de 3de kl. J. J. Launspach, van het korps; tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. C. J. Warnsinck, van het 3de reg. vesting-artillerie. Bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot kap. der 1ste kl. : de kapt. der 2de kl. L. Smits en G. M. Scherer, beiden van het korps; tot kap. der 2de kl. : de kap. van de 3de kl. T. G. van Beusekom, van het korps.

Verplaatsingen.

Bij het 1ste reg. inf.: de 1ste luit. H. Murman, van het Algemeen depôt van discipline. Bij het wapen der artillerie, bij den staf van het wapen en bestemd om werkzaam te zijn aan de Koninklijke Militaire Akademie: de kap. A. T. Knoop, van het 2de reg. vesting-art. Bij het 1ste reg. vesting-art.: de majoor P. G. Callenfels, van het 2de reg. vesting-art. Bij het 2de reg. vesting-art.: de maj. O. H. Kuijck, van het 1ste reg. vesting-artillerie en de kap. jhr. E. R. van der Wijck, van het 1ste reg. vesting-artillerie.

Tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië.

De officieren van gezondheid der 3de kl. M. R. Gantz en C. P. J. van Vugt, en de apotheker der 3de kl. M. C. H. Op den Oordt, van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De kapitein jhr. J. B. G. Wentholt, van het 1ste reg. inf.; de majoor R. J. Castendijk, van het 2de regiment dragonders.

Gepensionneerd.

De kapitein P. C. de Leeuw van Coolwijk, van het reg. gren. en jagers, en de kapitein W. A. Sodenkamp, van het reg. veld-art., beiden op het daartoe door hen gedaan verzoek.

Overleden.

De kapitein J. D. R. Hagedoorn, van het 2de regiment infanterie.

CORRESPONDENTIE.

Plaatsgebrek heeft belet eenige ingezonden stukken reeds in dit Nummer te plaatsen; wij vermelden daarvan bepaaldelijk de *Beschouwingen over een verbeterd model van zadelbok*.

BIJLAGE III.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N°. 3.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

(Maand Maart 1838.)

BENOEMINGEN :

Bij het regiment grenadiers en jagers, tot adjutant: de 1ste luit. E. J. van Bel, van het korps. Bij het 2de regiment infanterie, tot kap. der 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. H. van Goudoever, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. A. Engeltaart, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luits A. J. den Exter van den Brink, van het korps en A. J. Thijssens, van het koloniaal werfdepôt. Bij het 3de regiment infanterie, tot 1sten luit.: de 2de luit F K H. G. Diemont, van het korps. Bij het 4de regiment infanterie, tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. B. H. J. Furnée, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adj. C. L. Loder, van het 8ste reg. inf. Bij het 5de regiment infanterie, tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adj. A. E. J. Charlier, van het 2de reg. inf. Bij het 6de regiment inf., tot majoor: de kap. der 1ste kl. L. C. Bodmer, van het 5de reg. inf. Bij het 7de regiment infanterie, tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. A. G. M. Roeloffzen, van het korps. Bij het 3de reg. dragonders, tot adjutant: de ritm. F. A. G. L. Römer, van het korps. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot apotheker van de 3de kl.: de Heer M. J. W. H. Muijers. Bij het korps der genie en sappeurs van het leger in Oost-Indië: de kadet A. M. Pfeiffer, herkomstig van de Koninklijke Militaire Akademie.

Verplaatsingen.

Bij het regiment grenadiers en jagers. Bij de bataillons grenadiers: de majoor J. C. W. Beekman, van het korps; de 1ste luit. J. K. H. de Roo van Alderwerelt, van het 7de reg. inf., gedetacheerd bij het Departement van Oorlog. Bij het Algemeen depôt van discipline: de 1ste luit. H. A. Dorré, van het 1ste reg. inf. Bij het koloniaal werfdepôt: de 2de luitenants J. G. Vorstman, van het 4de reg. inf.; F. M. Avenarius, van het 6de reg. inf. en P. F. T. La Fors, van het 7de reg. inf.; de officier van gezondheid der 3de kl. W. L. C. Hooreman, van Kampen naar den Helder.

—

*Voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het wapen der infanterie
van het leger in Oost-Indië.*

De 2de luitenant A. P. Soetens, van het 2de regiment infanterie.

Voor den tijd van een jaar op nonactiviteit gesteld.

De luitenant-kolonel J. Tegelberg, van het regiment grenadiers en jagers.

Gepensionneerd.

De officier van gezondheid der 2de kl. J. W. Kuller, van het garnizoen te Amsterdam, onder toekenning van den rang van officier van gezondheid der 1ste klasse.

Uit de dienst ontslagen.

De 2de luit. C. A. Moll, van het 5de reg. inf.; de apotheker der 3de kl. J. V. E. Gagneux, van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt.

Overleden.

De kapitein G. H. van Steijn, van het 4de reg. inf.; de 1ste luit. S. C. E. D. Verschoor, van het 5de regiment infanterie.

—

BIJLAGE IV.

BEOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N°. 4.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

(Maand April 1858.)

BENOEMINGEN :

Bij het Departement van Oorlog, tot chef van het Bureau der Artillerie: de maj. A. H. Drijfhout van Hooff, van het 3de reg. vesting-artillerie, en in verband daarmede overgeplaatst bij den staf van het wapen der artillerie; tot generaal-majoor: de kolonel van het korps ingenieurs mineurs en sappeurs J. P. Delprat, thans op non-activiteit, met bepaling dat hij in zijnen verhoogden rang het tractement van non-activiteit als kolonel zal genieten. Bij het wapen der infanterie: Bij den staf van het wapen, tot generaal-majoor: de kolonel J. L. Coenegracht, kommanderende de 1ste brigade infanterie, tevens belast met het opperbevelhebberschap der vesting Maastricht en der troepen in het Limburgsche, en met de functiën van Provinciaalen kommandant aldaar, voor zooveel de werkzaamheden der Nationale Militie betreft. Bij het 2de reg. inf., tot adj.: de 1ste luit. J. G. Krafft, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot adj., de 1ste luit. W. C. E. de Villeneuve, van het 8ste reg. inf. Bij het wapen der kavallerie. Bij den staf van het wapen, tot ritm. van de 3de kl.: de 1ste luit. A. L. T. A. Grisart, van dien staf, adjudant bij den Inspecteur van het wapen. Bij het 1ste reg. drag., tot ritm. van de 3de kl.: de 1ste luit. voor speciale dienst H. L. Smeets, van het 5de reg. drag., zijnde hij tevens benoemd tot adjudant bij het korps. Bij het wapen der artillerie. Bij den staf van het wapen, tot generaal-majoor: de kolonel J. M. Engelberts, Directeur in de 2de Artillerie-Directie; tot Militie-Commissaris in de provincie Noordholland: de luit.-kolonel P. Pistorius, adjudant in het Provinciaal kommandement van Zeeland. Bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië: de 2de luit. P. J. Heck, van het Luxemburgsch Contingent.

Verplaatsingen.

Bij het 4de reg. dragonders: de ritm.-adj. J. A. van Löben-Sels, van het 1ste reg. drag., zijnde op het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen, eervol ontslagen uit de betrekking van adjudant. Bij het 5de reg. drag.: de 2de luit. W. C. S. J. Versfelt, van het 4de reg. drag. Bij het 6de reg. inf.: de 2de luit.

J. C. van de Polder, van het 5de reg. inf. Bij het 5de reg. inf.: de 1ste luit. H. W. Good, van het wapen der infanterie van het leger hier te lande, en voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië; de officier van gezondheid der 1ste kl. J. Weteling, van Kampen naar Utrecht; J. J. P. Rijnders, van Utrecht naar Kampen; M. R. Timmerman, van Middelburg naar Leeuwarden; de officier van gezondheid der 2de kl. J. J. van Minden, van Vlissingen naar Middelburg; W. F. Hanjoel, van Bergen-op-Zoom naar Vlissingen.

Toegevoegd aan Z. K. H. den Prins van ORANJE.

De majoor van den generalen staf J. A. van den Bosch, chef van den staf van den Inspecteur der kavallerie.

Gedetacheerd.

Voor den tijd van vijf jaren bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië, de 2de luit. P. A. Janssen, van het 4de reg. inf.; tijdelijk bij de landmagt in West-Indië, de 2de luit. A. Boomgaart, van het 4de reg. inf.

Op non-activiteit gesteld.

De kolonel der artillerie E. van Löben-Sels, adjudant in buitengewone dienst van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, en chef van het Bureau der Artillerie bij het Departement van Oorlog, uit welke laatste betrekking hij, op het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen, eervol is ontslagen, onder dankbetuiging voor de vele diensten door hem in die betrekking bewezen, en tevens bevorderd tot generaal-majoor, met bepaling dat hij in dien verhoogden rang, het tractement van non-activiteit als kolonel zal genieten; en voorts benoemd tot adjudant van Zijne Majesteit in buitengewone dienst, en in verband daarmede eervol ontheven uit de betrekking van adjudant in buitengewone dienst van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden.

Gepensionneerd.

De kapitein J. Andrée Wiltsens, van het 5de reg. inf.; de ritm. A. W. D. Ramdohr, van het 4de reg. drag., op zijne aanvraag; de kap. W. T. Del Campo, genaamd Camp, van het korps ingenieurs mineurs en sappeurs, thans op non-activiteit zonder bezwaar der schatkist; en zulks op zijne aanvraag, met toekening van den rang van majoor.

Eervol ontslagen.

De 1ste luit. R. J. A. Kallenberg van den Bosch, van het korps ingenieurs mineurs en sappeurs, thans op non-activiteit en zulks overeenkomstig het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen.

Overleden.

De kapitein W. A. Carré, van het 3de regiment infanterie.

BIJLAGE V.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N°. 5.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

(Maand Mei 1858.)

BENOEMINGEN :

Bij den provincialen staf, tot majoor en provincialen adjudant in het Limburgsche: de kap. der 1ste kl. A. C. Camerlingh, van het bataillon mineurs en sappeurs; tot majoor en adjudant in het provinciaal kommandement van Zeeland: de kap. der 1ste kl. C. A. Langguth, van het 4de reg. inf. Bij den plaatselijken staf, tot kolonel en plaatselijken kommandant der 1ste kl. te Amsterdam: de luit.-kolonel L. J. L. De Moulin, van het 5de reg. inf.; tot kolonel: de luit.-kolonel A. W. F. Tuckermann, plaatselijke kommandant der 2de kl. te Breda; tot luit.-kolonel en plaatselijken kommandant van de 2de kl.: de majoor en plaatselijken kommandant van de 3de kl. P. A. Beelaerts van Blokland, te Nijmegen; tot majoor en plaatselijken kommandant van de 3de kl. te Bergen-op-Zoom: de kap. M. Latour, plaatselijke adjudant der 1ste kl. te Naarden; tot majoor en plaatselijken kommandant van de 3de kl. te Grave: de kap. der 1ste kl. H. Benier, van het reg. gren. en jagers; tot kap. en plaatselijken adjudant der 1ste kl.: de 1ste luit. A. van Tuinen, plaatselijke adjudant der 2de kl. te Amsterdam; tot kap. en plaatselijke adjudant der 1ste kl.: de 1ste luit. W. Pordon, plaatselijke adjudant der 2de kl. te Wierickerschans; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. A. P. C. Keuchenius, plaatselijke adjudant der 2de kl. te Maastricht en in zijnen rang en betrekking verplaatst naar Vlissingen; tot 2den luit. en plaatselijken adjudant der 2de kl. te Maastricht: de sergeant F. R. van Naerssen, van het 5de reg. inf. Bij het wapen der inf., tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. van het wapen der inf. van het leger hier te lande A. H. B. Schiff, voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië. Bij den staf van het wapen, tot majoor: de kap. der 1ste kl. B. C. Winkel, van dien staf, werkzaam bij het Departement van Oorlog, met bepaling dat hij in dien verhoogden rang zijn tegenwoordig traktement en toelage zal blijven genieten. Bij het reg. gren. en jagers, tot luit.-kolonel: de majoor L. A. C. de Bock, van het korps, en in zijnen nieuwen rang verplaatst bij de bataillons grenadiers; tot kap. der 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. T. W. d'Harvant Bigot de Villandry, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot kolonel: de luit.-kolonel C. H. Happé, kommandant van het korps; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. G. Mohr,

van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kaps. der 3de kl. W. J. H. Oosterdiep en P. Scheepes, beiden van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luits.-adj. J. de Vries en jhr. W. F. G. L. van der Dussen, beiden van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot kolonel: de luit.-kolonel J. G. van Coehoorn van Houwerda, kommandant van het korps; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. Klaus, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. G. J. Polman, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. G. D. van der Meij, van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot majoor: de kaps. der 1ste kl. J. P. Doelen, van het 1ste reg. inf. en K. W. A. von Leschen, van het reg. gren. en jagers; tot kap. der 1ste kl.: de kaps. der 2de kl. H. V. Boesses, J. A. Ramdohr en J. W. Tissot van Patot, allen van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. E. A. E. van Bommel, van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luits.-adj. H. Engelen, van het korps en de 1ste luit. A. A. des Tombe, van het reg. gren. en jagers. Bij het 4de reg. inf., tot kolonel en kommandant van het korps: de luit.-kolonel C. P. Winckel, van het korps; tot luit.-kolonel: de majoor J. G. A. Beijer, van het 5de reg. inf.; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. A. Hovendaal, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adj. L. J. G. Gijzen, van het korps; tot adjudant: de 1ste luit. F. J. A. Smids, van het korps; tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit. kwartierm. A. Hesta, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot luit.-kolonel: de majoor L. Sweemer, van het reg. gren. en jagers; tot majoor: de kap. van de 1ste kl. H. J. van Nouhuys, van het 3de reg. inf.; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. P. J. Amiot, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. J. W. A. Ort, van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit.-adj. J. B. R. Prevot, van het korps en de 1ste luit. J. A. Schagen van Leeuwen, van het reg. gren. en jagers; tot adjudant: de 1ste luit. L. F. van Otterloo, van het korps; tot 2den luit.-administ. van kleeding en wapening: de adjudant-onderofficier H. Mooij, van het 2de reg. drag. Bij het 6de reg. inf., tot kap. der 2de kl.: de kaps. der 3de kl. J. P. C. Beijer en M. J. A. van Neck, beiden van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. E. M. van Hille, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. der 2de kl.: de kaps. der 3de kl. A. Franken en J. F. van Manen, beiden van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. G. A. Hopmans, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kolonel: de luit.-kolonel J. F. Scharten, kommandant van het korps; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. A. F. de Lannoy, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. S. Crommelin, van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit.-adj. F. H. Dinkelman, van het korps; tot 2den luit.-administ. van kleeding en wapening: de opperwachtmeester A. L. Smulders, van het reg. rijdende art. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 1ste reg. drag., tot 1sten luit.: de 2de luit.-administ. van kleeding en wapening J. P. Schluter, van het korps. Bij het 2de reg. drag.; tot paarden-arts der 1ste kl.: de paarden-arts der 2de kl. C. H. M. Houba, van het 5de reg. drag.; bij het 5de reg. drag., tot kap.-kwartierm. der 2de kl.: de kap.-kwartierm. der 3de kl. W. C. D. van Rijen, van het korps en tot 1sten luit. de 2de luit.-administrat. van kleed. en wap. H. J. van Maurik, van het korps. Bij het wapen der art. Bij het 3de reg. vesting-art., tot majoor: de kap. der 1ste kl. jhr. F. Wittewaal van Stoetwegen, van het reg. rijdende art. Bij het wapen der genie, bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot kolonel: de luit.-kolonels jhr. J. G. W. Merkes van Gendt, Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst, Inspecteur in de 2de fortificatie-Inspectie en F. van Heurn, chef van het Bureau der Genie bij het Departement van Oorlog, met bepaling dat zij in dien verhoogden rang, ieder het tractement zullen behouden dat zij thans genieten; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. T. A. van Magnen, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. J. H. Schäfer, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. W. F. G. L. van Hooff, van het korps. Bij de Koninkl. Militaire Akademie, tot kap.-kwartierm. der 1ste kl.: de kap.-kwartierm. der 2de kl. J. C. N. van Hees, van die Akademie. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 2de kl.: de officier van gezondheid der 2de kl. op non-activiteit H. G. Caudri, en de officier van gezondheid der

3de kl. P. van Weel, beiden van gemeld personeel; tot Directeur van het garnizoens-hospitaal te Vlissingen: de kap.-kwartierm. G. J. Berlenbach, van het 2de reg. inf.

Verplaatsingen.

Bij den provincialen staf, in het provinciaal kommandement van Groningen en Drenthe: de luit.-kolonel D. W. F. Pichot, provinciaal adjudant in het Limburgsche. Bij den plaatselijken staf, naar 's Bosch: de luit.-kolonel C. Neeteson, plaatselijke kommandant der 2de kl. te Grave; naar Naarden: de kap. C. E. Fraser, plaatselijke adjudant der 1ste kl. te Amsterdam; naar Amsterdam: de 1ste luit. G. L. Bouwman, plaatselijke adjudant der 2de klasse te Vlissingen. Bij het wapen der inf. Bij den staf van het wapen en bestemd voor de betrekking van kapitein der inf. bij de Koninkl. Militaire Akademie: de kap. J. C. J. Kempees, van het 5de reg. inf. Bij het reg. gren. en jagers, bij de bataillons jagers: de majoor N. MacLeod, van den staf der inf., toegevoegd aan den inspecteur van het wapen; de kap. J. K. Buhler, van het 7de reg. inf.; bij de bataillons grenadiers: de kap. M. van Doorninck, van den staf der inf., werkzaam bij de Koninkl. Militaire Akademie. Bij het 1ste reg. inf.: de kap. J. Ekkart, van het 8ste reg. inf. Bij het 2de reg. inf.: de 1ste luit.-kwartierm. J. A. Saltet, van het 4de reg. inf. Bij het Instructie-bataillon: de 2de luit. W. J. von Leschen, van het 1ste reg. inf. Bij het 5de reg. drag.: de paarden-arts der 2de kl. J. E. C. Schook, van het 2de reg. drag.; de kap.-ingenieur A. Canneman, van Hellevoetsluis naar Dordrecht; de kap.-ingenieur J. P. Holtzschue, van Dordrecht naar Hellevoetsluis; de kap.-ingenieur W. F. G. L. van Hooff, van Amsterdam, naar het bataillon mineurs en sappeurs; de 1ste luit.-ingenieur H. van Assendelft de Coningh, van Bergen-op-Zoom naar Amsterdam; de 2de luit.-ingenieur J. H. Kromhout, van Maastricht naar de Willemstad; de 2de luit.-ingenieur T. K. J. Kraat, van de Willemstad naar Maastricht; de officier. van gezondh. der 2de kl. P. G. Berends, van 's Bosch naar Geertruidenberg; C. A. A. Kieckens, van Geertruidenberg naar Amsterdam; J. M. Engelhart, van Breskens naar Ter Neuzen, P. Groeneboom, van Zutphen naar Vere; J. H. A. Lourens, van Alkmaar naar Naarden; G. J. Roetering, van Naarden naar Gouda en P. van Weel, van Alkmaar naar Bergen-op-Zoom; de offic. van gezondh. der 3de kl. M. van Lissa, van Middelburg naar Breskens; J. van Dorsten, van Leeuwarden naar Zutphen; D. J. Schneiders van Greiffensweert, van Vlissingen naar Middelburg. Bij de geneeskundige dienst van het leger in Oost-Indië: de apotheker van de 3de kl. J. C. Bernelot Moens, bestemd voor de dienst in West-Indië.

Toegevoegd aan den Inspecteur van het wapen der infanterie.

De kap. der 1ste kl. bij den staf der inf. J. C. P. Hamminck Schepel, werkzaam bij het Departement van Oorlog.

Voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

De 2de luitenant jhr. H. Bowier, van het 8ste regiment infanterie.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De majoor C. D. van Naerssen, van het 3de regiment infanterie.

Op het daartoe door hem gedaan verzoek een eervol ontslag uit de dienst verleend.

Aan den 1sten luitenant J. J. Bruijns, van het 7de regiment infanterie.

Gepensionneerd.

De luit.-kolonel P. Pistorius, adjudant in het provinciaal kommandement van Zeeland, met toekening van den rang van kolonel; de majoor L. A. Joost, adjudant

in het provinciaal kommandement van Groningen en Drenthe; de kolonel C. P. Frantzmann, plaatselijke kommandant der 1ste klasse te Amsterdam; de luit.-kolonel J. H. Salomon, plaatselijke kommandant der 2de kl. te 's Bosch; de majoor M. Hanjoel, plaatselijke kommandant der 3de klasse te Bergen-op-Zoom; de kolonel A. van Hoey, kommandant van het 4de reg. inf., op het daartoe door hem gedaan verzoek, en met toekenning van den rang van generaal-majoor; de majoor D. Petter, van het 3de reg. inf.; de kapiteins W. R. A. Geil en C. Eberhart, beiden van het 1ste reg. inf.; de kap. P. G. Snoers, van het 2de reg. inf. en zulks op zijne aanvraag; de kap. F. Kneppers, van het 5de reg. inf.; de kap. W. van der Goes, van het 6de reg. inf., en zulks op zijne aanvraag; de kap. S. J. Oostingh, directeur van het garnizoens-hospitaal te Vlissingen; de 1ste luits-administrat. van kleeding en wapening D. van den Hurk, van het 5de reg. inf. en J. Kloekhorst, van het 8ste regiment infanterie.

Overleden.

De 2de luit.-kwartierm. H. F. T. Boekhorst, van het 1ste reg. inf.

BIJLAGE VI.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N°. 6.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

(Maand Junij 1858.)

BENOEMINGEN :

Bij den plaatselijken staf, tot 2den luit. en plaatselijk adjudant der 2de kl. te Nijmegen : de sergeant-majoor C. van Lemmeren, van het 7de reg. inf. Bij het wapen der inf. Bij het reg. gren. en jagers, tot kolonel : de luit.-kolonel J. F. van Hoey Schilthouwer, Adjutant van Zijne Majesteit in buitengewone dienst, kommandant van reg. gren. en jagers. Bij het 1ste reg. inf., tot adjudant : de 1ste luits. J. F. L. Neeteson en J. P. W. Dörr, beiden van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot adjudant : de 1ste luit. J. C. Valter, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit.-adjudant P. T. L. G. Plaats, van het 8ste reg. inf. Bij het 6de reg. inf., tot kolonel : de luit.-kolonel W. J. Knoop, kommandant van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kolonel : de luit.-kolonel J. H. Engelbregt, kommandant van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot adjudant : de 1ste luits. L. J. Tihange en F. G. Scharp, beiden van het korps. Bij het wapen der kavallerie, tot generaal-majoor : de kolonel J. G. Wilbrenninck, kommandant van de 1ste brigade kavallerie. Bij het 5de reg. drag., tot kolonel : de luit.-kolonel A. E. C. de Sturler de Friensberg. Bij het bataillon mineurs en sappeurs : de 1ste luit. op non-activiteit W. F. H. baron van Balveren. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot apotheker van de 3de kl. : de heer W. Wolhuis ; tot directeur van het garnizoens-hospitaal te Bergen-op-Zoom : de 1ste luit. B. van Rijswijk, administrateur van kleding en wapening van het 1ste reg. inf. Voorts is aan den gepensionneerden luit.-kolonel J. H. Salomon, met afwijking van het daaromtrent bepaalde, en dus bij gunstige uitzondering, den rang te verleen van kolonel.

Verplaatsingen.

Bij den plaatselijken staf : de kap. en plaatselijke adjudant der 1ste kl. te Nijmegen A. van Wechel, naar Naarden. Bij het wapen der infanterie. Bij het reg. gren. en jagers. Bij de bataillons grenadiers : de 1ste luit. E. K. J. Verkouteren, van het 1ste reg. inf., en de 1ste luit. T. Ongerboer, van het 3de reg. inf. Bij het 1ste reg. inf., de 1ste luit. H. F. C. A. van der Plas, van het 3de reg. inf.

Speciale diensten.

Bepaald dat de functiën van adjudant bij den Minister van Oorlog zal waarnemen de kap. H. E. W. Rodi de Loo, kapitein van den generalen staf; ontheven uit de betrekking van adjunct van den chef van den staf van den luit.-generaal Inspecteur van het wapen der kavallerie, en gedetacheerd bij Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, ten einde voorloopig de dienst als adjudant bij Z. K. H. te verrigten, de kap. L. R. J. A. Roosmale Nepveu, van den generalen staf; bestemd tot adjunct van den chef van den staf van den luit.-generaal Inspecteur van het wapen der kavallerie, en in verband daarmee ontheven uit de betrekking van chef van den staf der 2de brigade kavallerie en waarnemend adjudant van den kommandant dier brigade, de kap. jhr. J. F. A. van Panhuys, van den generalen staf; bestemd tot chef van den staf der 2de brigade kavallerie en waarnemend adjudant bij den kommandant dier brigade; de kap. H. J. Enderlein, van den generalen staf.

Op non-activiteit gesteld in afwachting dat nader omtrent hem zal worden beschikt.

De kapitein C. E. Fraser, plaatselijken adjudant der 1ste klasse te Naarden.

Gepensionneerd.

De luit.-generaal H. F. C. baron Forstner van Dambenoy, Minister van Staat, laatstelijk Minister van Oorlog, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kolonel der kavallerie G. A. G. graaf van der Duyn van Maasdarn, adjudant van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, almede op het daartoe door hem gedaan verzoek en onder toekenning van den rang van generaal-majoor; de majoor C. A. Sprenger, van het 2de reg. drag., op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. J. C. Hinlopen, van het reg. gren., op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. L. G. W. Bannier, van het 5de reg. inf.; de kap. F. W. C. Deijserinck Dekker, van het 3de reg. inf., op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. G. J. Coerman, van het 1ste reg. vesting-artillerie, op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Uit de militaire dienst ontslagen.

De 1ste luitenant W. H. Good, van het 5de regiment infanterie.

Overtleden.

De kap. C. Miltenburg, directeur van het garnizoens-hospitaal te Bergen op Zoom.

CORRESPONDENTIE.

Het artikel: *Over het vervaardigen van tirailleurpatronen*, zal in het volgende Nummer geplaatst worden.

VERBETERING.

In ons vorig Nummer is eene zinstorende drukfout ingeslopen, namelijk op Blad. 231, waar regel 18 v. b., in plaats van *typhus*, gelezen moet worden: *typus*.

BIJLAGE VII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N° 7.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

(Maand Julij 1858.)

BENOEMINGEN :

Bij den grooten staf, tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. jhr. G. A. C. H. von Goedecke, Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst en adjudant van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden. Bij den plaatselijken staf, tot plaatselijken adjudant der 2de kl. aan den Helder : de 1sten luit. H. P. van Walt, van het 4de reg. inf. Bij het wapen der inf. Bij het reg. gren. en jagers, tot kap. der 2de kl. : de kap. der 3de kl. E. Nieuwenhuisen, adjudant bij het regiment en tot 1sten luit. : de 2de luit. A. P. Scheltus, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. der 2de kl. : de kap. der 3de kl. J. P. van Naerssen, van het korps; tot 1sten luit. : de 2de luit. A. C. L. van Son, van het korps; tot 2de luits. : de kadets A. G. F. de Petit en B. A. E. Juta, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 2de reg. inf., tot kap. der 3de kl. : de 1ste luit. J. W. Bodegrave, van het Instructie-bataillon; tot 1sten luit. : de 2de luit. A. A. F. Lanzing, van het korps; tot 2den luit. : de kadet S. A. Lutz, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 3de reg. inf., tot majoor : de kap. der 1ste kl. G. J. Pompe van Meerdervoort, van het korps; tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. R. J. Haan, van het korps; tot kap. der 3de kl. : de 1ste luit.-adjudant J. D. Luchtmans, van het 7de reg. inf. en de 1ste luit. T. A. van Dionant, van het korps; tot 1sten luit. de 2de luits. W. H. Voorman en B. P. Strengnart, beiden van het korps; tot 2den luit. : de kadets D. J. H. van Aken en J. F. W. Gravenhorst, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 4de reg. inf., tot 1sten luit. : de 2de luits. M. Roelants en P. L. H. M. B. D. Kraal, beiden van het korps; tot 2den luit. : de kadets H. C. A. Ruempol en R. K. Tuckermann, beiden van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 5de reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. J. C. F. Schlosser en de kap.-adj. der 2de kl. J. W. Götte, beiden van het korps; tot kap. der 3de kl. : de 1ste luit. M. A. J. Rubens, van het 8ste reg. inf.; tot 2den luit. : de kadet W. L. E. Stollé, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 6de reg. inf., tot majoor : de kap. der 1ste kl. A. W. H. Toe Water, van het algemeen depôt van discipline; tot kap. der 2de kl. : de kap. der 3de kl. L. J. Issels, van het korps; tot 1sten luit. : de 2de luits. F. Romeijn, H. F. C. Hardenberg, B. C. van Hoey Schilthouwer, W. L. A. Nolthenius, W. F. K. J. F.

Frackers en F. M. de Vries van Heijst, allen van het korps; tot 2den luit.: de kadets H. J. G. Benschop, Q. W. F. de Flines en J. C. T. C. Hackstroh, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 7de reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. H. M. Worm, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. H. T. Prins, van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. F. W. J. E. F. Leicher, van het koloniaal werfdepôt; tot adjudant: de 1ste luit. L. G. G. van Loo, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luits. E. A. Gelderman en P. J. Straatman, beiden van het korps; tot 2den luit.: de kadet R. F. Poelman, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. G. J. H. Clasen, van het korps; tot 2den luit.: de kadet F. A. V. W. H. van Tuerenhout, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het Instructie-bataillon, tot 1sten luit.: de 2de luit. W. J. von Leschen, van het bataillon. Bij het algemeen depôt van discipline, tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. J. H. G. Kissels, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. D. J. Eerkens, van het korps. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 1ste reg. drag., tot 1sten luit.: de 2de luit. C. D. H. Sethe, van het korps; tot 2den luit.: de kadet jhr. E. W. N. de Pesters, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 2de reg. drag., tot majoor: de ritm. der 1ste kl. G. K. C. Wildeman, van het 4de reg. drag.; tot ritm. der 1ste kl.: de ritm. der 2de kl. jhr. J. P. Junius van Hemert, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. M. T. H. S. J. Exalto d'Almaras, van het korps; tot 2den luit.: de kadet G. H. baron Taets van Amerongen, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 3de reg. drag., tot 1sten luit.: de 2de luits. jhr. P. E. van de Merwede Quarles van Ufford, van het 1ste reg. drag. en C. A. Thurkow, van het korps; tot 2den luit.: de kadets F. Ypeij en J. C. Wilbrennick, van de Koninkl. Milit. Akademie. Bij het 4de reg. drag., tot 1sten luit.: de 2de luit. J. C. E. baron van Lijnden, van het korps. Bij het wapen der art., tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. jhr. C. A. van Sypesteijn, van het wapen, gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië, doch thans met verlof hier te lande en tijdelijk werkzaam bij het Departement van Koloniën; tot 1sten luit.: de 2de luits. W. C. de Jongh en G. D. Birnië, van het wapen, tijdelijk gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië. Bij den staf van het wapen, tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. A. F. Knoop, van dien staf, werkzaam bij de Koninkl. Milit. Akad.; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. N. A. Boom, van dien staf. Bij het reg. veld-artillerie, tot adjudant: de 1ste luit. J. W. J. Zeegers Rijser, van het reg.; tot 1sten luit.: de 2de luits. A. Greve en D. W. van Walchren, beiden van het korps. Bij het 1ste reg. vesting-artillerie, tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. H. T. van Lidth de Jeude, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. P. J. Calkoen, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luits. H. A. Schneiders van Greijffenswert en J. N. A. Schneiders van Greijffenswert, beiden van het korps; tot 2den luit.: de kadets F. A. Boogaard, P. J. In de Betou, W. Irish Stephenson, R. Storm Bujsing, J. La Grappe Dominicus, H. W. Alma en J. Sluiter. Bij het 2de reg. vesting-artillerie, tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. L. S. R. Sessler, van het 3de reg. vesting-artillerie; tot 1sten luit.: de 2de luits. W. H. B. Paravicini di Capelli en P. L. Piepers, van het korps; tot 2den luit.: de kadets T. J. C. A. Boele, H. F. Hobner, H. A. de Haan, P. C. W. de Gelder en J. F. baron Taets van Amerongen, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adjudant J. H. Frankamp, van het reg. veld-artillerie; tot 1sten luit.: de 2de luits. J. W. Bergansius, A. van Kerkwijk, J. A. de Bergh, M. van Aken en A. Romswinkel; tot 2den luit.: de kadets F. C. Visscher, P. A. Scheltus, C. L. W. Moorrees, jhr. V. A. de Pesters, L. E. W. de Munnick, J. C. Maris en G. E. C. Guffroy. Bij het reg. rijdende artillerie, tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. A. F. M. d'Hamecourt, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luits. H. Beijerman en H. H. J. baron van Haersolte van den Doorn, van het korps. Bij het korps ingenieurs mineurs en sappeurs, tot 1sten luit.: de 2de luits. V. C. baron de Constant Rebecque, J. H. Kromhout, J. A. Schuurman, H. E. Beckman J. H. Bolken; tot 2den luit.: de kadets A. J. Voorduyn, F. Ermerius, K. Elaud, J. J. H. Gijberti Hodenpijl en J. Drabbe. Bij het leger in Oost-Indië. Bij het

wapen der inf., tot 2den luit.: de kadets J. F. D. Engelhard, jhr. J. H. C. van der Wijck en P. E. J. H. van Domseler, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het wapen der artillerie, tot 2den luit.: de kadets A. C. H. Winter en D. C. J. A. Ponse, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het korps der genie en sappeurs: de kadets A. W. Nolthenius, W. J. C. L. van Polanen Petel en J. Kat, van de Koninkl. Milit. Akad. Bij de West-Indische troepen, tot kolonel: de luit.-kolonel P. F. C. Stolte, thans ter beschikking van den gouverneur van Suriname, en tevens nan hem, overeenkomstig het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen, een eervol ontslag uit de militaire dienst verleend.

Verplaatsingen.

Bij het reg. gren en jagers: de kap. P. G. J. van der Schrieck, van het Instructie-bataillon. Bij het 3de reg. inf.: de 1ste luit. J. H. Michaelis, van het algemeen depôt van discipline. Bij het 6de reg. inf.: de 1ste luit. jhr. F. G. E. Merkes, van het 5de reg. inf. Bij het Instructie-bataillon: de 1ste luit. W. J. F. van der Blom, van het 7de reg. inf. Bij het algem. depôt van discipline: de kap. M. Logemann, van het 2de reg. inf. en de 1ste luit. W. Muller, van het 5de reg. inf. Bij het koloniaal werfdepôt: de 1ste luit. J. F. van Regteren, van het 8ste reg. inf. Bij het 1ste reg. vesting-artillerie: de kap. J. G. Bouwens van Horssen, van het 2de reg. vesting-artillerie. Bij het reg. rijdende artillerie: de kap. J. Goudriaan, van het 3de reg. vesting-artillerie; de 1ste luit.-ingenieur J. A. W. D. van Hasselt, van Delft naar Brielle; de apothekers der 3de kl. C. Burgersdijk, van 's Rijks magazijn van geneesmiddelen, naar Bergen-op-Zoom en W. C. van Werkhoven, van Venlo naar Kampen.

Voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

De 2de luitenant P. F. Kraal, van het 3de regiment infanterie.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De majoor H. F. A. von Horn, van het 6de regiment infanterie.

Gepensionneerd.

De majoor P. H. L. Lillij, van het 3de reg. inf., op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. J. F. R. Scharthen, van het 7de reg. inf., op zijne aanvraag; de 1ste luit. W. Stolte, plaatselijk adjudant der 2de kl. aan den Helder.

Eervol ontslagen.

De kap. J. G. Bouwens van Horssen, van het 1ste reg. vesting-artillerie, op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Overleden.

De kap.-kwartiermeester E. Krijger, van het 8ste reg. inf.; de 1ste luit. H. S. Stangenberger, van het 1ste regiment infanterie.

CORRESPONDENTIE.

Enige ingezonden Bijdragen zijn in dit Nummer niet kunnen geplaatst worden, maar zullen zooveel mogelijk in het volgende worden opgenomen, bepaaldelijk het Artikel: *Iets uit mijne Indische Militaire Portefeuille.*

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second block of faint, illegible text, appearing as a dense paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Final block of faint, illegible text at the bottom of the page.

BIJLAGE VIII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N° 8.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand Augustus 1858.)

BENOEMINGEN :

Tot Adjutant van Zijne Majesteit in buitengewone dienst, den generaal majoor G. E. A. van Panhuijs, van den grooten staf, Zijner Majesteits gemagtigde bij de militaire commissie tot de Duitsche Bondsvergadering. Bij den plaatselijken staf, tot 2den luit. en plaatselijken adj. der 2de kl. te Leijden: de serg.-maj. J. F. de Pauw, van het reg. gren. en jagers. Bij het wapen der inf., bij het 2de reg. inf., tot kapt. van de 2de kl.: de kapt. van de 3de kl. A. C. Lopez Suasso D'ioz da Fonseca, van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot kapt. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adj. B. Andriesse, van het 2de reg. inf. Bij het 5de reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. E. G. Bube, van het korps. Bij het wapen der art., bij den staf van het wapen tot luit.-kol.: de majoor van den staf der art. A. H. Drijfhout van Hooff, chef van het bureau der art. bij het Ministerie van Oorlog; tot kapiteins: de 1ste luit. J. G. Bosch, magazijnmeester der art. van de 2de kl. te Willemstad; tot 2den luit. en magazijnmeester der art. van de 3de kl. te Woudrichem: de serg.-maj. J. J. Mathijssen, van het 1ste reg. vesting-art. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot gen.-maj. zonder bezwaar der schatkist: de kol. jhr. J. Krayenhoff, van het korps, belast met de inspectie over de vestingwerken in Limburg. Bij de Koninkl. Milit. Akad., tot adj. van den gouverneur: de 1ste luit. W. C. van Haften, van den staf der art. Bij het personeel van de Geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gez. der 3de kl.: de kweekelingen bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen J. Leon, C. van Wicheren, K. J. van Duijl, J. M. H. Theunissen, B. M. van den Goorbergh, J. G. Bruns, J. B. Dumont, B. van Lier, P. H. Thijs, L. E. Bachelier; jhr. Y. G. de Rotte. Bij het personeel van de geneeskundige dienst in Oost-Indië, de kweekelingen voor de dienst in Oost-Indië bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen: J. A. Einthoven, L. C. A. Rombach, F. W. M. Hoogenstraaten, R. W. Deibel, A. H. Dettingmeijer, H. van Lokhorst, H. J. Wefers Bettink, J. F. L. C. Arendsen de Wolff, C. Mioulet, H. C. van Eijk van Voorthuysen, J. J. de Wilde, A. C. Hoogeveen, A. J. Boers, C. J. A. van der Velde en R. Numans.

Verplaatsingen.

Bij het wapen der Art. Bij den staf van het wapen: de 1ste luits. M. J. van Nieuwkuijk en M. C. F. Simon, eerstgemelde van het 2de en laatstgemelde van het 3de reg. vesting-art., en zulks ten einde definitief werkzaam te zijn bij de Kon. Milit. Akad., waarbij zij thans reeds zijn gedetacheerd. Bij het 1ste reg. vest.-art.: de kap. R. C. L. Blaauw, van den staf der art.; bij het 3de reg. vest.-art.: de 1ste luit. C. L. Doorman, van het 2de regt. vest.-art. Bij het wapen der marechaussée: de 1ste luit. F. T. Graafland, plaatselijke adj. der 2de kl. te Leijden.

Gedetacheerd.

Bij de Kon. Milit. Akad.: de 1ste luit. W. C. Hojel, van het 3de reg. vest.-art., gedetacheerd bij de art. stapel- en constructie-magazijnen; bij de art. stapel- en constructie-magazijnen: de 1ste luit. A. van Kerkwijk, van het 3de reg. vesting artillerie.

Op het daartoe door hem gedaan verzoek een eervol ontslag uit de militaire dienst verleend,

Aan den apotheker der 3de kl.: G. A. Quack, van het personeel van de geneeskundige dienst der Landmagt.

Gepensionneerd.

De kap. J. Kraat, van het 3de reg. inf., op zijne aanvraag; de 1ste luit. J. C. L. Simon, van het wapen der marechaussée.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Benoemingen.

Tot adj. van den Gouverneur-Generaal C. J. R. List, kap. der inf., met bepaling dat hij bij het wapen der inf. zal worden gevoerd à la suite; bij de militaire administratie tot betaalmeester 2de kl.: de aspirant-betalmeester R. Douglas; tot adspirant betaalmeester: de adjudant-onderofficiers D. Boer en H. W. C. Brederode, respectvelijk van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling op Java en in de Wester-Afdeeling van Borneo.

Beoorderingen.

Tot dirigerend officier van gezondheid der 2de kl., inspecteur der hospitalen op de buitenbezittingen, Sumatra's Westkust uitgezonderd, en voor de geneeskundige belangen in het algemeen: de officier van gezondheid 1ste kl. E. A. Lange; tot luit.-kol., de maj. J. F. S. Brunsveld van Hulsten, met bepaling, dat hij in de betrekking van adj. bij den Gouverneur-Generaal zal continueren, en P. F. C. Vreede, met bepaling, dat hij in de betrekking van directeur van den artillerie-constructie-winkel zal continueren; tot betaalmeester 1ste kl.: de betaalmeester 2de kl. C. F. Rövekamp.

Geplaatst.

Bij het 9de bataillon : de kap. A. H. B. Schiff; bij het 11de bat. : de 2de luit. L. M. H. J. Barkey; bij het 13de bat. : de 1ste luit. P. L. J. Bogaert; bij het 14de bat. : de 1ste luit. G. L. H. von Freytag van Overstraten, alle onlangs uit Nederland aangekomen; bij het 16de bat. : de 1ste luit. C. Metzler, onlangs met verlof uit Nederland teruggekeerd; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust : de 1ste luit. J. J. G. Hennequin, onlangs uit Nederland aangekomen.

Overplaatsingen..

Bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der 3de kl. : K. W. Hamilton of Silvertonhill, thans te Soerabaja; bij het groot militair hospitaal te Padang; de apotheker der 3de kl. : A. G. Veltman, thans te Batavia; bij het 1ste bat. : de 1ste luit. A. J. Roijen, van het 8ste; de 2de luits. B. G. H. L. F. Trompheller, van het 2de, en C. J. van Schouwenburg, van het 4de bat.; bij het 2de bat. : de 2de luit. F. A. Schiebelhout, van het 1ste bat.; bij het 3de bat. : de kap. P. Peereboom, van het garnizoens-bataillon te Palembang; bij het 4de bat. (Djokdjokarta) : de 1ste luit. C. H. A. F. Catenius, van het 1ste bat.; bij het 5de bat. (Celebes) : de kap. B. Loggere, van het 6de bat.; bij het 8ste bat. (Kedongkebo) : de 1ste luit. J. Epke, van het 1ste bat.; bij het 17de bat. : de 2de luit. W. G. L. Kretschmer, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust; bij de onderofficiersschool te Meester Cornelis : de 2de luit. J. G. Scharp, van het 14de bataillon; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust : de 1ste luit. L. G. Pauwels, van het 15de bat.; bij het garnizoens-bataillon op Celebes : de 1ste luit. C. C. P. Scheepens, van het 14de en de 2de luit. J. B. van Driem, van het 13de bat.; bij het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van Borneo : de 2de luit. H. E. L. Prins, van het 8ste en F. D. Mohr, van het 9de bat.; bij het garnizoens-bataillon te Palembang : de kap. P. E. A. van der Wijck, van het 3de en de 2de luit. J. H. C. Godin, van het 7de bat.

Eervol ontslagen.

Op verzoek, de officier van gezondheid der 3de klasse A. Feldman; de met verlof hier te lande aanwezige kap. der inf. G. Bruynis.

Overleden.

De kapitein der infanterie P. J. C. van Hoey Schilthouwer, te Soerabaja, 10 Maart II.

BIJLAGE IX.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N° 9.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand September 1858.)

BENOEMINGEN :

Tot adjudanten van Z. K. H. den Prins van Oranje, met bepaling dat zij in verband daarmede zullen overgaan bij den grooten staf: de majoor van den generalen staf J. A. van den Bosch, toegevoegd aan Z. K. H. den Prins van Oranje en den 1sten luit. jhr. K. W. de Kock, van het reg. gren. en jagers; tot adjudant van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, met bepaling dat hij in verband daarmede zal overgaan bij den grooten staf, de kapitein van den generalen staf L. R. J. A. Roosmale Nepveu, toegevoegd aan Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden; tot luit.-generaal en inspecteur van het wapen der infanterie; de generaal-majoor H. F. K. Duijcker, adjudant van Zijne Majesteit in buitengewone dienst, en zulks onder toekenning van een eervol ontslag uit zijne betrekking van kommandant der reservebrigade en als belast met de waarneming der functiën van provincialen kommandant van Noordholland en Zuidholland; wordende hij in zijne functiën van gouverneur der Residentie bij voortduring gehandhaafd, en zijnde hij almede benoemd tot lid der speciale commissie van inspectie over het militair onderwijs en zulks meer bepaaldelijk voor het wapen waartoe hij behoort. Bij den generalen staf, tot kolonel: de luit.-kolonel jhr. E. A. O. de Casembroot, van dien staf, adjudant van Zijne Majesteit in buitengewone dienst. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg., tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant majoor W. Wissink, van het 7de reg. inf.; tot 2den luit.-administrateur van kleeding en wapening; de adj.-onderofficier H. J. van Zoetendaal, van het 2de reg. inf. Bij het 2de reg., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. J. Reiche, van het koloniaal werfdepôt; tot kap.-kwartierm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-kwartierm. J. M. Mulder, werkzaam bij het Departement van Oorlog; tot adjudant: de 1ste luit. F. J. Beltrami, van het korps. Bij het 4de reg., tot 2den luit.-kwartierm.: de opperwachtmeester M. A. Diekhof, van het 3de reg. drag. Bij het 5de reg., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste C. Butgault, van het 8ste reg. inf. Bij het 6de reg., tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. G. P. Booms, van het korps. Bij het 7de reg., tot kap. van de 2de kl.: de

kap. van de 3de kl. E. K. Hamming, adjudant bij het korps; tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant-majoor J. Proetskie, van het Instructie-bataillon. Bij het 8ste reg., tot kap.-kwartierm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-kwartierm. P. van Harreveld, van het korps. Bij het Instructie-bataillon, tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adj. C. M. H. Pel, van het bataillon. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 4de reg. drag., tot kap.-kwartierm. der 1ste kl.: de kap.-kwartierm. der 2de kl. W. P. J. Knibbeler, van het korps. Bij het wapen der artillerie. Bij het 2de reg. vesting-art., tot kap.-kwartierm. der 1de kl.: de kap.-kwartierm. der 3de kl. J. van Graaf-eiland, van het korps. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. D. J. Jordens, en tot 1sten luit.: de 2de luit. T. K. J. Kraat, beiden van het korps. Rij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot Eersten officier van gezondheid der 1ste kl.: de Eerste officier van gezondheid der 2de kl. C. Gobée, en tot Eersten officier van gezondheid der 2de kl.: de officier van gezondheid der 1ste kl. C. M. L. Rieber, beiden van gemeld personeel.

Verplaatsingen.

Bij het wapen der infanterie. Bij den staf van het wapen: de 1ste luit. J. H. H. Dommers, van het 2de reg. inf., en zulks ten einde definitief werkzaam te zijn bij de Koninkl. Milit. Akad., waarbij hij is gedetacheerd. Bij het reg. gren. en jagers: de 1ste luit. W. G. P. Troester, van het 3de reg. inf. Bij het 1ste reg. inf.: de 1ste luit.-kwartierm. N. J. H. van den Bos, van het 7de reg. inf. Bij het 3de reg. inf.: de 1sten luit.-kwartierm. J. A. Saltet, van het 2de reg. inf. Bij het 7de reg. inf.: de 1ste luit.-kwartierm. J. Klem, van het 1ste reg. inf. Bij het 8ste reg. inf.: de 1ste luit.-kwartierm. G. E. Amiot, van het 3de reg. drag. Bij het algemeen depôt van discipline: de kap. G. J. Booms, van het 2de reg. inf. Bij het koloniaal werfdepôt: de 1ste luit. C. H. B. Wiedemann, van het 5de reg. inf.; de 1ste luit. van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs G. Kuiper Hz., van Muiden naar Utrecht; de 2de luits. van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, ingedeeld bij het bataillon mineurs en sappeurs W. F. H. van Riemsdijk, naar Utrecht; G. Z. P. Marcella, naar Maastricht; P. A. T. Havelaar, naar Amsterdam; A. J. Voorduyn, naar Vlissingen en K. Eland, naar Grave; de officier van gezondheid der 1ste kl. P. J. Aldeurahd, van Medemblik naar Amsterdam; de officier van gezondheid der 3de kl. P. J. A. Sluijs, van Medemblik naar 's Bosch. Bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië, in den rang van 2den luit.: de 2de luit.-kwartierm. J. C. G. Hamming, van het 8ste reg. inf.

Speciale diensten.

Belast met de functiën van Provinciaal kommandant van Noordholland en Zuidholland: de generaal-majoor J. G. Wilbrennick, kommanderende de 1ste brigade kavallerie, belast met de functiën van chef van den staf van den luit.-generaal, Inspecteur van het wapen der kavallerie; de kap. van den generalen staf, jhr. J. F. A. van Panhuys, fungerend adjunct van den luit.-generaal, Inspecteur van het wapen der kavallerie; eervol ontheven van de functiën van chef van den staf der reserve-brigade, de luit.-kolonel J. B. E. van Matz, van den generalen staf; eervol ontheven van de functiën van chef van den staf van den luit.-generaal, Inspecteur van het wapen der kavallerie; de majoor van den grooten staf J. van den Bosch, adjudant van Z. K. H. den Prins van Oranje.

Gedetacheerd.

Bij het 4de reg. drag., de kap. van den generalen staf J. M. van der Star, gedetacheerd bij het Topographisch Bureau. Bij de Koninkl. Milit. Akad., de 1ste luit. W. C. D. van Rijen, van het 4de reg. inf.

—

*Voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het wapen der infanterie
van het leger in Oost-Indië.*

De 2de luitenants J. L. H. Beijens, van het 3de reg. inf. en H. C. A. Ruempol, van het 4de reg. inf.

Tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië.

De 2de luitenant J. H. Burghgraef, van het 8ste regiment infanterie.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De 1ste luit.-kwartierm. G. Berghauser, van het 7de regiment infanterie.

Eervol ontslagen.

De apotheker der 3de kl. G. A. Quack, van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, op het daartoe door hem gedaan verzoek; de lector der 2de kl. in de taal- en letterkunde Dr. H. Weiffenbach, van de Koninklijke Militaire Akademie.

Gepensionneerd.

De luit.-generaal A. J. Verborst, Inspecteur van het wapen der infanterie, ingevolge het daartoe door hem gedaan verzoek, en onder dankbetuiging voor de vele langdurige en gewigtige diensten door hem in zijne betrekking bewezen; de kap. J. M. de Pruijssenaere, van het 5de reg. inf.; de kap. J. H. G. Kissels, van het algemeen depôt van discipline, op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. H. M. Wirot, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; de Eerste officier van gezondheid der 1ste kl. J. F. Kerst, dienstdoende bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek, en met vergunning om in den zin van het besluit van den 14den Augustus 1856, N°. 60, de uniform van de officieren van gezondheid te dragen, met het distinctief van den rang van kolonel; de kap. F. L. Mollinger, ter beschikking van het Departement van Oorlog, onder toekenning van den rang van majoor.

Overleden.

De officier van gezondheid der 3de kl. J. G. A. Boele, van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt

—

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Benoemingen.

Tot 2den luit. en kommandant van het detachement djajjang-secars in de residentie Cheribon, de adjudant-onderofficier voor memorie bij het reg. Oost-Indische kavallerie G. van Utenhoven, kommandant van datzelfde detachement in de residentie Madioen; tot adjunct bij den generalen staf, de 1ste luit. W. J. J. Docters

van Leeuwen, van het wapen der inf., met bepaling dat hij als zoodanig à la suite bij zijn wapen zal worden gevoerd.

Becorderingen.

Bij het wapen der inf., tot luit.-kolonel: de majoor K. F. van Steyn van Hensbroek, met bepaling dat aan hem wordt opgedragen de waarneming der betrekking van plaatselijken kommandant te Batavia; tot majoors: de kaps. J. H. R. Köhler en J. W. J. Piper, thans met verlof in Nederland; bij het garnizoens-bataillon op Palembang (Tebing-Tingi): de kap. M. L. G. van den Bergh, van datzelfde bataillon in de 3de militaire afdeeling op Java; bij het garnizoens-bataillon in de Lampongsche districten: de kap. W. J. Heisterkamp, van datzelfde bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java; tot kapiteins: bij het 6de bat., de 1ste luit. L. de Kroon, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling op Java; bij het 11de bataillon, de 1ste luits. A. E. V. de Ficquelmont en E. H. Doerleben, respectielijk van het 8ste bat., en van de garnizoens-kompagnie te Riouw; bij het 12de bataillon, de 1ste luit.-adjunct bij den generalen staf J. P. du Puy de Montbrun; bij het 17de bat., de 1ste luit.-adj. bij den kommandant in de Padangsche Bovenlanden H. C. van der Schalk; bij het garnizoens-bataillon in de Westersche afdeeling van Borneo, de 1ste luit. H. Termijtelen, van het 9de bat.; tot 1ste luits: de 2de luit. L. G. F. R. W. C. van den Berg, met bepaling dat hij tijdelijk wegens ziekte afwezigheid op non-activiteit blijft gevoerd; bij het 2de bat., de 2de luit. F. A. Schiebelhout, van het bat.; bij het 8ste bat., de 2de luit. F. P. van der Giesen, van het bataillon; bij het 11de bat., de 2de luits. F. J. W. Mekern, van het 5de bat. (Celebes); H. van Heyningen, van de garnizoens-kompagnie op Timor en Flores; J. K. Schoch en H. A. Hartwig, heiden van het garnizoens-bataillon in de Molukko's, en C. Prey, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java; bij het 14de bat., de 2de luit. J. Teunisz, van het bat.; bij het 15de bat., de 2de luit.-adj. J. H. Heyman, van het bat., met bepaling dat hij in zijne betrekking van adjudant zal continueren, en de 2de luits. H. J. Voorstad, W. J. Andriess en R. F. de Ravelet, allen van bataillon; bij het 16de bat., de 2de luits. W. L. van Warmelo en F. A. Gits, beiden van het bat.; bij het garnizoens-bataillon in de Westersche afdeeling Borneo, de 2de luit. J. C. Fricke, van het bat.; bij het garnizoens-bataillon op Banka, de 2de luit. P. van der Weyde, van het bat.; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de 2de luits. J. C. Bach de Bere; C. Schäfer en J. A. van Dapperen, allen van het bat.; bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de 2de luit. J. B. van Overvest, van het bat.; bij het garnizoens-bataillon in de Lampongsche districten, de 2de luit. O. H. J. Muller, van het 11de bat.; bij het korps pupillen, de 2de luit. D. A. C. F. W. Vertiege, van het korps; bij de onder-officiersschool te Meester Cornelis, tot 1sten luit.-instructeur J. G. Scharp, van die school; tot 2de luits: bij het 1ste bat., de sergeants J. Magnin en C. N. de Graaf, respectielijk van het 4de en 9de bat.; bij het 4de bat. (Soeracarta), de sergeant J. W. D. A. Mac Gillavry, van het 7de bat.; bij het 6de bat., de sergeants O. van Dijk en G. C. O. Vos van Rijswijk, respectielijk van het 12de en 7de bat.; bij het 8ste bat., de fourier W. A. Varkevissers, van het bat.; bij het 10de bat., de sergeant L. A. Collard, van het bat.; bij het 13de bat., de sergeant J. J. Bichon, van het 12de bat.; bij het 14de bat., de sergeant W. E. Berkholst, van het 13de bataillon; bij het 17de bat., de sergeant-majoor J. J. H. de Bode, en de sergeant R. E. Klawer, respectielijk van het 16de en van het 10de bat.; bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de sergeants-majoor G. de Bont en W. J. D. Spreutels, respectielijk van het 3de en 13de bat.; bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de sergeant-majoor F. J. H. Duvergé en de sergeant E. W. A. Krudop, beiden van het 10de bat.; bij de garnizoens-kompagnie op Timor en Flores, de fourier F. van Haasten, van het 15de bat. — Bij het wapen der artillerie, tot 2de luits. bij het personeel: de sergeants E. A. B. Baehr en D. Kerrebijn; tot 1sten luit.: de 2de luits. F. Romswinkel, P. C. Lans, G. L. Nederveen Pieterse en E. Mathijssen, allen van het wapen. Bij het wapen der inf., tot maj.: de zich met verlof in Nederland bevindende kap. T. J. Belle; tot kapiteins bij het

1ste bat.: de 1ste luit. L. B. Paternostre du Montlion, van het garnizoens-bataillon op Celebes; bij het 6de bat., de 1ste luit. F. C. L. W. Boudier, van het 14de bat.; bij het 10de bat., de 1ste luit. F. K. N. van Bijlevelt, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java; tot 1sten luit.: bij het 1ste bat., de 2de luit. B. H. G. L. F. Trompheler, van het bat.; bij het 5de bat. (Samarang), de 2de luits. H. B. F. Engel, van het bat. (Celebes) en F. C. P. Varkevisser, van het bat.; bij het garnizoens-bataillon op Banka, de 2de luit. J. B. de Graaf, van het bat.; bij het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van Borneo, de 2de luit. J. P. Penning, van het bataillon.

Plaatsingen.

Bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondheid 3de kl. H. W. Sinnighe; bij de infanterie: bij het 1ste bat., de 2de luit. J. C. baron van Utenhove, bij het 8ste bat. (Ngawi), de 1ste luit. F. C. A. Stoecker, beiden onlangs uit Nederland aangekomen; bij het 13de bat., de kap. C. J. Riesz, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de 1ste luit. J. E. Wiederkehr, onlangs uit Nederland aangekomen.

Overplaatsingen.

Bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Palembang, de officier van gezondheid 1ste kl. J. G. X. Broekmeijer; bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de officier van gezondheid 1ste kl. E. W. Muller. Bij de infanterie: bij het 2de bat., de 2de luit. A. L. Ham, van de garnizoens-kompagnie op Timor en Flores (Atapoepoe); bij het 4de bat. (Soerakarta), de 1ste luit. C. M. L. Speltie, van het 8ste bat.; bij het 5de bat. (Samarang), de 1ste luit. H. C. Magnin, van het garnizoens-bataillon op Celebes; bij het 11de bat. (Meester Cornelis), de 2de luit. P. Kerstel, van het garnizoens-bataillon op Banka; bij het 15de bat., de kap. U. G. le Clercq, van het 17de bat.; de kap. J. V. Kriesfeld en de 1ste luit. H. C. C. Hendriks, beiden van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust; bij het 16de bat., de kap. F. W. L. Lambrecht, van het 15de bat., en de 2de luit. F. A. Gijs, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust; bij het 17de bat., de kapiteins N. van Maas van Portengen, van het 16de en A. van den Hurk, van het 15de bat.; bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling (Klatten), de 1ste luit. D. F. van Oort, van het 3de bat.; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de 2de luits. M. van Delden en F. K. Martin, beiden van 15de bat.; bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de 1ste luit. J. van Hogerlinden, van het 5de bat. (Celebes); bij het garnizoens-bataillon op Banka, de 2de luitenant P. van der Weyde, van het 11de bat.; bij het garnizoens-bataillon op Timor en Flores (Atapoepoe), de 1ste luit. G. P. G. Vroom, van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling; bij het materieel der artillerie, de 1ste luit. H. L. Kilian, van het personeel.

Verlof naar Nederland verleend.

Wegens ziekte voor twee jaren, aan den ritmeester bij het reg. Oost-Indische kavallerie H. baron Bentinck, aan den kap. der art. F. C. Weber, en aan den officier van gezondheid 1ste kl. J. Hartzfeld.

Verleend rang en titel

Van kolonel aan den pangeran Harijo Mangkoe Boemi, thans luit.-kolonel, en van luit.-kolonel aan den pangeran Haïjo Soemo di Logo, thans majoor, beiden bij den staf.

Eervol ontslagen.

Op verzoek, uit 'slands dienst, met behoud van regt op pensioen, de tweede klerk bij den kommandant der artillerie te Amboina Z. M. Nikiuloe; met behoud van regt op pensioen, de majoor der inf. H. Raat; de 2de luit. der inf. J. A. Dezentje, en met behoud van regt op pensioen de onder-intendant der 4ste klasse van de militaire administratie W. M. van den Ham; uit Zr. Ms. militaire dienst, de officier van gezondheid der 2de klasse A. Quikborner en uit 'slands dienst, de commies bij het maritiem etablissement te Soerabaja P. van der Kouwen.

Overleden.

De 2de luit. der inf. J. J. Alberts, te Palembang, den 5den April jl., en de aspirant-intendant der militaire administratie R. L. de Bock, te Pontianak, den 12den April jl.

CORRESPONDENTIE.

Wij maken onze lezers opmerkzaam op de uitbreiding aan de BIJLAGEN van den *Militaire Spectator* gegeven, door bij de mutatiën in het Leger hier te lande voorvallende, ook die van het Oost-Indische Leger te voegen, waardoor men thans een geheel overzicht heeft van de bij de beide Legers voorkomende veranderingen in het personeel. — In het vorig Nummer is met deze uitbreiding reeds een begin gemaakt en zal daarmede geregeld worden voortgegaan.

Het ingezonden Artikel van *Adpias Causas*, zal in het Nummer van October worden geplaatst.

BIJLAGE X.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N° 10.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN, a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand October 1858.)

BENOEMINGEN :

Bij het 1ste reg. inf., tot 1sten luit.-kwartierm. : de 2de luit.-kwartierm. G. N. Bouman, van het korps en tot 2den luit.-kwartierm. : de sergeant J. F. H. Bodeman, van het 8ste reg. inf. Bij het 2de reg. inf., tot kap. administ. van kleed. en wap. : de 1ste luit. J. Engeringh, administ. van kleed. en wap. bij het korps. Bij het 6de reg. inf., tot 1sten luit.-kwartierm. : de 2de luit.-kwartierm. M. Klockhorst, van het korps. Bij het Instructie-bataillon, tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. F. H. G. A. Enderlein, van het bataillon; tot adjudant : de 1ste luit. A. Pompe, van het bataillon. Bij het 2de reg. drag., tot 2den luit. administ. van kleed. en wap. : de adj.-onderoffic. pikeur B. J. Rademakers, van het 3de reg. drag. Bij de Koninkl. Milit. Akad. te Breda, de rang verleend van Lector der 1ste kl. : aan den Lector der 2de kl. in de taal- en letterkunde Dr. M. P. Lindo, en aan den Lector der 2de kl. in de taal- en letterkunde, belast met het onderwijs in de Maleische taal en in de Land- en Volkenkunde der Indische gewesten Dr. J. J. de Hollander, beiden van gemelde Akademie. Bij het personeel van de geneeskundige dienst in Oost-Indië, tot officier van gezondheid der 3de kl. : de kweekelingen voor de dienst in Oost-Indië bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen A. van Lammeren en P. D. Lusink.

Verplaatsingen.

Bij het Instructie-bataillon : de 2de luit. H. E. Kleijn, van het 5de reg. inf; de de officier van gezondheid der 2de kl. J. Rienderhof, van Leijden bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De 1ste luit. P. A. F. Marchant, van het 7de regiment infanterie.

Gepensionneerd.

De kap. M. J. A. van Neck, van het 6de reg. inf., op het daartoe door hem gedaan verzoek, en de kap. administ. van kleeding en wapening H. W. Roebij, van het 2de reg. inf.

Overleden.

De 1ste luit. F. P. C. Muller, van het 4de regiment infanterie.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE.

Benoemingen.

Tot adjudant bij den generalen staf, de kap. der inf. J. M. Bruyn, met bepaling, dat hij bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite; tot 2den luit. bij het 13de bat. inf. P. J. Blok, eervol ontslagen 2de luit. van dat wapen; bij de militaire administratie, tot betaalmeeesters der 2de kl. : de aspirant-betaalmeeesters C. Pabst en K. C. L. Gallas, en de aspirant-intendant E. Wolfson.

Bevorderingen.

Bij het reg. Oost-Indische kav., tot ritm. : de 1ste luit. H. van Barneveld; tot 1sten luit. : de 2de luit. A. F. Huygen, beiden van het reg.; bij de geneeskundige dienst, tot officier van gezondheid der 2de kl. : de officier van gezondheid der 3de

kl. T. J. Jorritsen; tot officier van gezondheid der 1ste kl.: de officier van gezondheid der 2de kl. J. Wrede.

Plaatsingen.

Bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Palembang: de officier van gezondheid der 1ste kl. J. Wrede, thans bij de expeditie naar Djambi; bij de inf., bij het 14de bat.: de 1ste luit. E. J. Bol, onlangs uit Nederland aangekomen; bij het garniz.-bat. in de Wester-Afdeeling van Borneo, de 1ste luit. H. W. C. A. Thieme, op verzoek eervol ontslagen adjudant bij den militairen kommandant in de Wester-Afdeeling van Borneo.

Overplaatsingen.

Bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officier van gezondheid 1ste kl. J. G. X. Broekmeijer, thans te Batavia en bestemd voor de civile en militaire geneeskundige dienst te Palembang; bij het garniz.-hospitaal te Kedong-Kebo, de offic. van gezondh. der 3de kl. S. H. A. Begemann, thans ter beschikking te Batavia; bij de inf., bij het 1ste bat.: de kap. J. A. H. Pommé, van het garniz.-bat. op Banka; bij het 4de bat. (Soerakarta): de kap. J. S. Westerman, van het 1ste bat.; bij het 9de bat.: de 1ste luit. J. C. ten Ham, van het garniz.-bat. in de 2de militaire afdeeling; bij het 11de bat.: de 1ste luit. E. N. E. van Oordt, van het 13de bat.; bij het garniz.-bat. in de 1ste militaire afdeeling (Weltevreden): de kap. B. H. J. Rijks, van het 12de bat.; bij het garniz.-bat. in de 1ste militaire afdeeling (Serang): de 2de luit. J. A. F. van Pabst, van het 10de bat.: bij het garniz.-bat. in de 1ste milit. afd. (Anjer): de 1ste luit. F. van Genderen, van het 10de bat.; bij het garniz.-bat. in de tweede milit. afd. (Tjilatjap), de 2de luit. J. Hamilton of Silvertonhill, van het 9de bat.; bij het garniz.-bat. in de derde milit. afd.: de kap. T. W. Schröder, van het 13de bat.; bij het garniz.-bat. in de derde milit. afd. (Bezoeki): de 1ste luit. W. H. Behouden, van het 14de bat.; bij het garniz.-bat. Banca (Muntok): de kap. W. E. Frowein, van het 4de bat.; bij het garniz.-bat. in de Lampongs: de kapt. B. F. E. J. Klamberg en A. W. F. H. Tuckermann, beiden van het 11de bat., de 1ste luits. B. K. Sanders, O. A. Koocken, F. H. F. G. Demmeni en G. A. Haentjes Dekker, de drie eersten van het 11de bat. en de laatste van het garniz.-komp. in de Lampongs; de 2de luits. C. J. M. de Wilde en L. C. Kornveldt, beiden van het 11de bat.; bij de milit. administr.: als adjunct-intendant de betaalmesters 2de kl. J. P. H. de Lassasie en S. van Haastert.

Ontslagen.

Eervol, uit de betrekking van adjudant bij den waarnemenden inspecteur der schutterijen en pradjoeits, de 1ste luit. der inf. J. S. Roels, met bepaling, dat hij voor memorie bij het leger zal worden teruggebracht; uit Zr. Ms. militaire dienst, de 1ste luit. der inf. C. Metzler en de aspirant-betalemeester bij de militaire administratie W. K. J. van Bloemen Waanders.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend.

Aan den kapitein der infanterie R. G. Staverman.

Overleden.

De kap. der art. G. W. Kusky, te Sourakarta, den 6den Mei ll.; — de dirigerende officier van gezondheid der 2de kl. bij de militaire geneeskundige dienst S. L. Blankenburg, te Weltevreden, den 4den Mei ll.; — de dirigerende officier van gezondheid der 2de kl. bij de militaire geneeskundige dienst F. Schmitt, te Weltevreden, den 10den Mei ll.

CORRESPONDENTIE.

In ons volgend Nummer zullen geplaatst worden, onder anderen: *Proeve eener theoretische bepaling van het aantal vuurmonden dat in eene kustbatterij wordt vereischt; — Eenige denkbeelden van X.*; — voorts de ingezonden Bijdragen van D., eenige Recensien, enz.

BIJLAGE XI.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N° 44.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand November 1858.)

—*—
BENOEMINGEN :

Bij het reg. gren. en jagers, tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. H. A. Hamming, van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot luit.-kolonel: de luit.-kolonel op non-activiteit J. Tegelberg; tot luit.-kwartierm.: de sergeant-titulair M. M. Eijssell, van het Instructie-bataillon; tot Eerstaanwezend Ingenieur te Vlissingen: de kap. A. E. André de la Porte, van het korps Ingenieurs, Mineurs en Sappeurs.

Verplaatsingen.

Bij het 6de reg. inf.: de kap. F. J. A. Esau, van het Instructie-bataillon. Bij het 8ste reg. inf.: de 1ste luit. T. M. W. Acker, van het 7de reg. inf. Bij het Instructie-bataillon: de 1ste luit. A. C. L. van Son, van het 1ste reg. inf.; de kap.-ingenieur K. J. Kaiser, van het bataillon mineurs en sappeurs, naar Utrecht; de kap.-ingenieur D. J. Jordens, van Groningen bij het bataillon mineurs en sappeurs; de kap.-ingenieur H. H. Rochell, van Nijmegen naar Groningen; de kap.-ingenieur W. Reinalda, van Venlo naar Maastricht; de 1ste luit.-ingenieur P. Stolk, van Gorinchem naar Nijmegen; de 1ste luit.-ingenieur J. H. Bolken, van Breda naar Muiden; de luit.-ingenieur J. A. Schuurman, van Utrecht naar Breda; de 1ste luit.-ingenieur T. K. J. Kraat, van Maastricht naar Venlo; de 2de luit.-ingen. A. Schim van der Loeff, van Muiden naar Gorinchem; de 1ste luits, der maré-chaussée J. F. Meijer, van Roermond naar Maastricht en F. F. Graafland, van Maastricht naar Roermond; de officieren van gezondheid der 3de kl. J. van Lier, van Breda naar Groningen; F. J. W. de Ronde, van Zwolle naar Breda; W. A. B. A. Strengaerts, van Arnhem naar Leeuwarden.

Bestemd om werkzaam te zijn bij de Koninkl. Milit. Akademie.

De kap. G. G. van der Hoeven, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De 1ste luitenant G. A. van Haften, van het regiment grenadiers en jagers.

Gepensionneerd.

De luit.-kolonel H. F. C. Stass, van het 2de reg. inf., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

Eervol ontslagen.

De kapitein A. E. André de la Porte, van het korps ingenieurs, mineure en sappeurs, uit zijne betrekking bij de Koninklijke Militaire Akademie.

Overleden.

De gepensionneerde luit.-kolonel W. G. D. Goetz, militie-commissaris in Noord-Brabant; de officier van gezondheid der 3de kl. B. van Lier; de 2de luit. der inf. C. J. Baron van Utenhove, voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Benoevingen.

Tot adjudant bij het 7de bat. inf., de 1ste luit. W. A. J. J. Kraal, van het bat.; bij de militaire administratie, tot adspirant-betalemeester: de adjudant-onderofficier G. H. Bosman, en de sergeanten C. A. Oosthout en L. Beraal, respectievelijk van het garnizoens-bataillon in de 3de en 1ste militaire afdeeling op Java, en van het wapen der artillerie; belast met de waarneming der betrekking van kommandant der 2de militaire afdeeling op Java, de kolonel der inf. J. A. Waleson, thans belast met het houden eener naauwkeurige inspectie over de infanterie-korpsen op de Buitenbezittingen; opgedragen, de waarneming der betrekking van plaatselijken kommandant te Batavia aan den luit.-kolonel der inf. C. Meijer, van het 14de bataillon; tot adjudant bij den commissaris der Padangsche bovenlanden, de 1ste luit. H. E. Driessen, van het 16de bat. inf.; tot adjudant bij het garnizoens-bataillon in de Lampongsche districten, de 2de luit. L. C. Kornfeldt, van het bataillon; tot spijsverzorger (militair ambtenaar 3de kl.) bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de gepasporteerde adjudant-onderofficier E. J. Schavenberg, thans die betrekking waarnemende; tot militair conciërge bij het paleis te Weltevreden, de sergeant van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java P. J. A. Zaalberg, met bepaling, dat hij bij het leger zal worden gevoerd voor memorie; belast met de betrekking van adjunct-archivaris bij den generalen staf (militair ambtenaar 3de kl.), de militaire conciërge bij het paleis te Weltevreden, sergeant-majoor voor memorie J. Wijnkes; onder bepaling, dat hij ook als zoodanig voor memorie bij het leger zal gevoerd blijven.

Bevorderingen.

Bij de inf., tot majoors: de zich met verlof in Nederland bevindende kap. A. J. Camphuis; bij het 1ste bataillon: de kap. C. M. H. Kroesen, van het 12de; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust: de kap. P. G. A. Anemaet, van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling op Java; — tot kapiteins: bij het 6de bat., de 1ste luit. P. R. de Rochemont, van het 11de; bij het 8ste bat., de 1ste luit.-adj. J. F. Bruigom, van het bat.; bij het 12de bataillon, de 1ste luit. F. A. C. Bloem, van het 15de; bij het 13de bat., de 1ste luit. L. J. W. Benschop, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de 1ste luit. A. L. T. Veenhuizen, van het bataillon; — tot 1ste luitenants: bij het 12de bat., de 2de luit. P. P. J. Rochell, van dat bat.; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de 2de luitenants J. T. Peuchen en J. van Weeren, respectievelijk van het 13de en 14de bat.; op Celebes, de 2de luit. A. H. J. Berg, van het bataillon, in de Wester-Afdeeling van Borneo, de 2de luit. H. E. L. Prins, van het bataillon, in de Lampongs, de

2de luit. C. J. M. de Wilde, van het bataillon; — bij het personeel der artillerie, tot kap.: de 1ste luit. C. J. Coostermans; tot 1sten luit.: de 2de luitenants G. A. Deibel, J. P. C. Rutten en J. B. D. J. Whitton; allen van het personeel; — bij het regiment Oost-Indische kavallerie, tot ritmeester: de 1ste luit.-adjutant J. A. Kruseman, van het regiment.

Geplaatst.

Bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondheid 3de kl. H. D. Roskes; bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de apotheker 3de kl. J. van Gorkom; beiden onlangs uit Nederland aangekomen en te Batavia ter beschikking; goedgekeurd, dat door het militair departement bij het wapen der infanterie is geplaatst, bij het 10de bataillon, de 1ste luit. L. C. Eras, onlangs uit Nederland aangekomen; bij de militaire geneeskundige dienst, bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officier van gezondheid 3de kl. C. W. F. Foreman.

Overgeplaatst.

Bij het 12de bat. inf., de luit.-kolonel van het wapen K. F. van Steyn van Hensbroek, benoemd waarnemend plaatselijk kommandant te Batavia; bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de majoor W. A. C. Ardesch, van het 1ste bat. inf.; bij het 4de bataillon (Djokdjokarta), de kap. J. F. W. A. Essers, van het 9de bat.; bij het 4de bat. (Soerakarta), de 1ste luit. J. A. van Oort, van het 13de bat., en de 2de luit. A. H. van Aalst, van het 2de bat.; bij het 8ste bat. (Ngawi), de 1ste luit. H. F. van Heumen, van het 4de bat.; bij het 9de bat., de kap. C. J. Meijer, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust; bij het 10de bat., de kap. P. J. L. von Sternbach, van het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van Borneo; bij het 13de bat., de 1ste luit. L. J. F. Strengart, van het 4de bat.; bij het 15de bat., de 1ste luitenant J. F. Wiederkehr, van het gouvernement ter Sumatra's Westkust; bij het 16de bat. (Padang-Pandjang), de kap. P. H. W. G. Tanger, van het 10de bat.; bij het 17de bat., de 1ste luitenants C. Metzler, van het 16de bat., en J. J. G. Hennequin, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust; bij het garnizoens-bataillon in de Molukken (Amboina), de kap. C. Grolman, van het 6de bat.; bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de 1ste luitenants J. J. H. Popta, van het 2de bat., en J. H. van der Schalk, van het 6de bat.; bij de garnizoens-kompagnie te Riouw (Bangkalis op Siak), de 1ste luit. H. F. Meijer, van het 4de bataillon; bij het garnizoen te Katimbang (Lampongs), de officier van gezondheid 3de kl. J. D. van Roggen, van het groot militair hospitaal te Weltevreden.

Ontslagen.

Op verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van recht op pensioen, de maj. der inf. W. Milar; op verzoek, eervol, de maj. der inf. J. Schneider; op verzoek, eervol, de 1ste luit. bij het korps genie en sappeurs H. W. H. le Clerq; uit de betrekking van onder-constructeur bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaïja, de 1ste luit. der artillerie D. de Graaff; de 1ste luit. der inf. R. le Boullenger; de laatste met behoud van recht op pensioen.

Op non-activiteit gesteld.

De 2de luitenant der infanterie A. J. de Willigen.

Tweejarig vertof naar Nederland verleend.

Wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie J. C. Steenbergen; aan de 1ste luits. der inf. F. A. Siebelhout en W. J. Lindgreen.

—
Overleden.

De 2de luit. der art. G. Geertsema, op de uitreis uit Nederland naar Oost-Indië, aan boord van het schip *Luconia*, den 4den Junij jl.; de 2de luit. der inf. van het leger hier te lande, gedetacheerd bij dat in Oost-Indië C. J. Baron van Utenhove, te Willem I, den 2den Augustus jl.

—
Eenige Besluiten, Dagorders enz. van minder dadelijk belang, zijn uithoofde der uitgebreidheid van dit Nummer, ter plaatsing in het volgende bewaard gebleven.

—

BIJLAGE XII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — DERDE DEEL, N° 42.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand December 1858.)

— ❖ —
BENOEMINGEN :

Bij den grooten staf, tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. A. E. Mansfeldt, van dien staf, adjudant van Zijne Majesteit. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg., tot 2den luit. : de sergeanten E. J. D. F. Tonnet, W. F. H. Voogt en A. J. Mulder, van het Instructie-bataillon ; C. L. Bense en J. M. de Kok, van het 6de reg. inf. ; de sergent-titulair J. G. Arensma, van het korps ; de sergeanten W. H. T. Walter, K. W. Rueck en J. W. L. Le Rutte, van het reg. gren. en jagers. Bij het 2de reg. ; tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. P. H. J. Hoogeveen, adj. bij het reg. ; tot 2den luit.-kwartierm. : de sergent-titulair M. M. Eijssell, van het Instructie-bataillon ; tot 2den luit. : de sergeanten-titulair M. F. Holthausen, van het 1ste en N. H. A. Camp, van het 6de reg. inf. ; de sergeanten G. P. Eijken, van het 3de, G. J. Weber, van het 4de en G. Visker, van het 7de reg. inf., en de sergeanten F. C. Burgers, B. W. van Werkhoven en J. H. P. Kroesbeek, van het Instructie-bataillon. Bij het 3de reg., tot 2den luit. : de sergeanten L. D. Borel, van het korps ; R. P. Verspijck, van het Instructie-bataillon ; P. J. van Loo en H. C. de Korte, van het 1ste, M. A. A. J. van Neck en F. V. B. de Steenhuijsen, van het 6de ; J. R. Goteling Vinnis en H. G. Meuskens, van het 8ste en de fouriers S. D. Kramers en H. J. Schwartz, van het 4de reg. inf. Bij het 4de reg., tot 2den luit. : de sergeanten-titulair A. L. A. Goffin en J. C. Santhagens, van het 1ste, de sergeanten J. Arnoldy en G. van der Voort, van het 6de ; P. F. Coumans, J. Lammerse, J. A. Jochems, P. G. van Enst, J. W. D. van Dorth en W. Stevels, van het 8ste en E. J. Brugman, van het 5de reg. inf. Bij het 5de reg., tot majoor : de kap. der 1ste kl. A. P. Miltenburg, van het reg. gren. en jagers ; tot 2den luit. : de sergent-titulair A. S. C. Saurel en R. J. C. van der Meulen en de sergent P. W. H. du Pon, van het 1ste ; de sergeanten G. van Nouhuys, van het korps ; J. M. Boombergen, van het reg. gren. en jagers ; J. C. Leijds, van het 2de en C. A. Koorevaar, van het 3de reg. inf., mitsgaders de sergeanten L. E. Gerdessen, W. A. Baron van Lijnden en J. H. van der Velden, van het Instructie-bataillon. Bij het 6de reg., tot 2den luit. : de sergeanten N. van Hille, van het korps, C. O. van Kesteren, van het 3de, A. de Heus, van het 4de en J. F. Roels, van het 5de reg. inf., mitsgaders de fourier C. van Maanen, van het

Instructie-bataillon. Bij het 7de reg., tot 2den luit.: de sergeanten M. C. U. Huber en C. C. Prager, van het korps; D. L. de Rochemont, W. A. Coblijn en J. W. C. C. Hoijneck van Papendrecht, van het 2de, W. K. F. Meijer, van het 4de, H. M. A. C. Boers en A. P. F. Prince, van het 6de reg. inf.; de sergeant F. J. S. van Heumen, en de sergeanten-titulair A. H. J. L. Ponse en J. W. M. Leussen, van het Instructie-bataillon. Bij het 8ste reg., tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. F. G. Richard de Bertin, van het korps; tot adjudant: de 1ste luit. A. Grevers, van het korps; tot 2den luit.: de sergeanten J. K. R. Everts en C. S. Rinia van Nauta, van het 3de, P. J. N. Prohn, van het 4de, F. H. A. Flory, J. J. van Noord, G. H. Niermans en G. Cloekener Brousson, van het 6de, J. P. Jonxis en H. J. J. Kuilenberg, van het 7de reg. inf. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 2de reg. drag., tot 2den luit.: de wachmeester J. M. C. Sanger, van het 4de reg. drag. Bij het 4de reg. drag., tot 2den luit.: de wachtm. jhr. G. W. van der Does, van het 4de en H. J. P. Schrassert Bert, van het 1ste reg. drag. Bij het wapen der artillerie. Bij het 1ste reg. vesting-art., tot 2den luit.: de sergeanten A. C. Feith en R. van Mansvelt, van het reg. veld-art. Bij het 2de reg. vesting-art., tot 2den luit.: de sergeanten W. H. B. Wilkens, van het korps; H. C. Jongbloed en H. N. Boerrigter, van het 1ste reg. vesting-art.; J. G. J. Paravicini di Capelli, van het reg. veld-art., en de sergeanten-titulair A. L. Boeck en F. C. Calkoen, mede van het reg. veld-art. Bij het 3de reg. vesting-art., tot 2den luit.: de sergeanten P. W. Pfeiffer, van het korps; L. H. C. van der Sluijs Lehr, van het reg. veld-art., en de sergeant-titulair G. J. Spandaw, mede van het reg. veld-art. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. P. J. de Waal; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. J. H. A. Verduchene; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. G. Kuijper Hz.; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. E. N. Baron Schimmelpenninck van der Oije, allen van het korps. Bij het bataillon mineurs en sappeurs, tot adjudant: de 1ste luit. W. F. H. Baron van Balveren, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 1ste kl.: de officier van gezondheid der 2de kl. E. H. Willems, van gemeld personeel; tot militie-commissaris in de provincie Noord-Brabant: de majoor J. W. F. Knijff, van het 5de reg. inf. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië, tot 2den luit.: de sergeant-majoor A. Wormhout, van het reg. gren. en jagers. Bij het wapen der artillerie van het leger in Oost-Indië, tot 2den luit.: de sergeant A. J. Meijer, van het 1ste reg. vesting-artillerie.

Verplaatsingen.

Bij het reg. gren. en jagers. Bij het bataillon jagers: de kap. W. von Wrangel, van het 1ste reg. inf. Bij het bataillon grenadiers: de 1ste luit. C. J. de Bonnier, van het 3de reg. inf. Bij het 5de reg. inf.: de 2de luit. T. J. Koentz, van het 2de regiment infanterie.

Eervol ontslagen.

De 1ste luit.-adjudant W. E. Thomeij, van het 8ste reg. inf., uit de betrekking van adjudant bij het korps; de kap. der 2de kl. A. Ophorst van Duyn, adjudant bij het bataillon mineurs en sappeurs, thans bij het wapen der inf. voor memorie gevoerd wordende, op het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen een eervol ontslag uit de betrekking van adjudant bij gemeld bataillon, en in zijnen rang geplaatst bij het 1ste reg. inf.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De kap. T. G. Schooneveld, van het reg. gren. en jagers; de kap. A. E. Andre de la Porte, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; de 1ste luit. A. T. Alings, van het 5de reg. inf.

Tijdelijk gepensionneerd.

De 2den luit.-kwartierm. G. H. de Rooy van Haastrecht, van het 2de reg. inf.

—

Gepensionneerd.

De majoor J. W. F. Knijff, van het 5de reg. inf., onder toekenning van den rang van luit.-kolonel; de 1ste luit. F. J. Andrau, van het 8ste reg. inf., op zijne aanvraag, onder toekenning van den rang van kapitein; de kap. der inf. op non-activiteit jhr. D. W. van Brien en van Ramerus.

Uit de dienst ontslagen.

De 2de luit. W. de Waal, van het 2de regiment infanterie.

Overleden.

De militie-commissaris in de provincie Groningen H. Bernelot Moens; de 1ste luit. der inf. op non-activiteit W. F. van Regteren; de kap. M. A. van Sassenberg, van het 5de reg. inf.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE.

Benoemingen.

Tot adj. bij den waarnemenden inspect. der schutterijen en pradjoerits, de 1ste luit.-adj. bij het 2de bat. inf. R. N. Bär; met bepaling, dat hij bij het leger zal worden gevoerd voor memorie; tot magazijnm. van het afdeulings-kleedingmagazijn te Weltevrede (milit. ambtⁿ. der 2de kl.), de milit. ambten^r. der 3de kl. L. Tiesselinck, thans 1ste commies bij het groot milit. hospit. te Samarang; tot 1sten commies bij het groot milit. hospit. te Samarang (milit. ambtenⁿ. der 3de kl.), de milit. ambten. der 3de kl. F. L. Ledebur, thans spijsverz. bij dat hospit.; bij het wap. der inf., tot 2de luits., bij het 2de bat.: de four. J. C. F. Schultz, van het 7de bat.; bij het garniz.-bat. in de Wester-afdeeling van Borneo, de sergts. J. F. G. Slors en J. A. Schreiner, beiden van het 7de bat., en de serg. K. A. Lignian van het 12de bat.; bij het garniz.-bat. in de Lampongs, de adj.-onderoffic. A. G. C. E. W. von dem Bussche Ippenbur, van het 13de bat.; bij het garniz.-bat. in de Molukkos, de serg.-maj. H. M. de Graaf, van het 2de bat., de sergts. J. H. J. Boes en J. A. W. Eilers, respect. van het 3de en van het 11de bat., en de four. F. Stumpf van het 13de bat., bij de garniz.-komp. te Benkoelen, de adj.-onderoffic. J. W. A. Kooymans, van het 12de bat.; tot 1sten luit. bij het wapen der genie en sappeurs, de 2de luit. van dat wapen W. C. L. Ruys.

Overplaatsingen.

Als waarnemend spijsverzorger bij het groot milit. hospit. te Samarang, de waarnemende magazijnm., tevens 2de commies bij het groot milit. hospit. te Willem I, I. E. E. M. Coelen; belast met de waarneming der betrekking van magazijnm., tevens 2de commies bij het groot milit. hospit. te Willem I (milit. ambten. der 3de kl.), de adj.-onderoffic. van het garniz.-bat. in de 2de mil. afd. op Java, J. L. de Leeuw, thans fung. betaalm. bij het garnizoen te Tjilatjap, met bepaling dat hij bij het leger zal worden gevoerd voor memorie.

Eervol ontslagen.

Op zijn verzoek, van de waarneming der betrekking van magazijnmeester van het afdeulings-kleedingmagazijn te Weltevreden, de gepens. kap. der inf. L. P. van Mourik.

Ontslagen.

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de adspirant-betaalm. M. L. van Dorsten.

Geplaatst.

Bij het wapen der inf., bij het 5de bat. (Samarang), de 2de luit. A. P. Soetens; bij het 7de bat., de 1ste luit. W. F. A. van Emde; beiden onlangs uit Nederland

aangekomen; bij het 9de bat. de 1ste luit. J. S. Roels, eervol ontslagen adj. bij den waarnemenden inspecteur der schutterij en pradjoeirts; en zijn overgeplaatst: bij het 1ste bat. de 1ste luits. F. M. Mulder en H. W. C. A. Thieme, beiden van het garniz.-bat. in de Wester-afdeeling van Borneo; bij het 2de bat. (Willem I), de 2de luit. J. L. Jonxis, van het garniz.-bat. in de Wester-afdeeling van Borneo; bij het 3de bat., de kap. C. J. Meijer, van het 9de bat. en de 1ste luit. L. W. A. Kessler, van het garniz.-bat. in de Wester-afd. van Borneo; bij het 4de bat. (Djokjokarta), de 1ste luit. A. L. Reynst, van het 17de bat.; bij het 2de bat., de 1ste luit. J. C. Hörner, van het garniz.-bat. in de Molukken, en W. R. H. Tergou, van de garniz.-komp. in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo; bij het 8ste bat. (Kedong-Kebo), de 2de luit. G. L. P. Wildschut, van het garniz.-bat. op Banka; bij het 9de bat., de kap. H. W. van Oijen, van het 3de bat., en de 1ste luits. H. C. Bruggeman en V. L. Reuter, beiden van het garniz.-bat. in de Wester-afdeeling van Borneo; bij het 10de bat., de 1ste luit. R. W. D. Thomasset, van het 1ste bat.; bij het 12de bat., de 2de luit. G. N. de Haan, van het 5de bat.; bij het 13de bat., de 1ste luit. B. M. H. Thörig, van het garniz.-bat. in de Molukken; bij het 14de bat., de 1ste luits. S. J. Boers en C. B. H. van Deutekom, beiden van het garniz.-bat. in de Molukken; bij het 15de bat., de 1ste luit. F. W. Himpe, van het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust en de 2de luit. R. E. Klaver, van het 17de bat.; bij het 16de bat., de 1ste luit. C. Schäfer, van het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust, en de 2de luit. J. J. H. de Bode, van het 17de bat., bij het 17de bat., de 1ste luit. J. C. Lach de Bere, van het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust; bij het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust, de 1ste luits. H. C. C. Hendriks, van het 15de, en R. P. M. van Alderwerelt, van het 16de bat.; en de 2de luits. A. P. W. Meis, van het 3de bat., en W. H. van Leersum, en J. H. K. F. Koch, beiden van het 15de bat.; bij het garniz.-bat. op Banka (Biliton), de 1ste luit. H. Spoelder, van het 11de bataillon.

Tweejarig verlof naar Nederland verleend.

Aan de kapits. der inf. F. W. L. Lambrecht en A. W. F. Heyligers, wegens ziekte; aan den 1sten luit. der inf. G. T. van Eugen; aan den onder-intendant der 1ste kl. van de milit. administ. J. C. Steinmetz.

— CORRESPONDENTIE. —

De inzender van het artikel over de *Fladder-kogels*, hetwelk wij gedateerd uit *Amsterdam*, doch met het postmerk 's *Gravenhage* ontvingen, wordt beleefdelyk verzocht ons zijn adres te willen opgeven, ten einde hem de opmerkingen der Redactie over genoemd artikel te kunnen mededeelen. ●

Een onzer geabonneerden verzocht ons, in onze correspondentie de aanvraag op te nemen, of iemand zijner kameraden hem ter overneming zoude willen afstaan den zevenden Jaargang (1839) van den *Militaire Spectator* (1^e Serie), welke geheel uitverkocht is. De opgave daarvan met bepaling van den prijs wordt verzocht aan de uitgevers.

Enkele ingezonden stukken, die in dit nummer niet konden worden opgenomen, zullen zoo spoedig mogelijk geplaatst worden.

